

[illegible]

รูปที่มีกศลเป็นสมภฐาน เป็นธรรมมีกศลเป็นมล แต่ไม่ไขกศล กศลเป็นธรรมมีกศล

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปกรณ์ ภาค ๑

ธรรมเหล่าหนึ่งเหล่าใดที่เป็นนาม ธรรมเหล่านั้นทั้งหมด มีมูลอย่างเดียวกันโดยเป็นนามมูลเป็นมูลหรือ?

นามที่เป็นเหตุกะ ไม่ใช่มีมูลอย่างเดียวกันโดยเป็นนามมูลเป็นมูล นามที่เป็นสเหตุกะ มีมูลอย่างเดียวกันโดยเป็นนามมูลเป็นมูล .

หรือว่า ธรรมเหล่าใดมีมูลอย่างเดียวกันโดยเป็นนามมูลเป็นมูล ธรรมเหล่านั้นทั้งหมด เป็นนาม?

รูปที่มีนามเป็นสมภูฐานมีมูลอย่างเดียวกันโดยเป็นนามมูลเป็นมูล แต่ไม่ใช่นาม นามมีมูลอย่างเดียวกันโดยเป็นนามมูลเป็นมูลด้วย เป็นนามด้วย .

ธรรมเหล่าหนึ่งเหล่าใดมีมูลอย่างเดียวกันโดยเป็นนามมูลเป็นมูล ธรรมเหล่านั้นทั้งหมด มีมูลอาศัยกันและกันโดยเป็นนามมูลเป็นมูลหรือ?

มูลเหล่าใดที่เป็นนามมูล เกิดร่วมกัน มูลเหล่านั้นเชื่อว่ามีมูลอย่างเดียวกันเป็นมูลด้วย มีมูลอาศัยกันและกันโดยเป็นมูลด้วย ธรรมที่เกิดร่วมกันกับนามมูลที่เหลือนอกนั้น มีมูลอย่างเดียวกันโดยเป็นนามมูลเป็นมูล แต่ไม่ใช่มีมูลอาศัยกันและกันเป็นมูล .

หรือว่า ธรรมเหล่าใดมีมูลอาศัยกันและกันโดยเป็นนามมูลเป็นมูล ธรรมเหล่านั้นทั้งหมด เป็นนาม?

ถูกแล้ว .

[๒๒] ธรรมเหล่าหนึ่งเหล่าใดเป็นกุศล ธรรมเหล่านั้นทั้งหมด มีกุศลเป็นเหตุ

มีกุศลเป็นนิทาน

มีกุศลเป็นแดนเกิดพร้อม

มีกุศลเป็นแดนเกิดทั่ว

มีกุศลเป็นสมภูฐาน

มีกุศลเป็นอาหาร

มีกุศลเป็นอารมณ์

มีกุศลเป็นปัจจัย

มีกุศลเป็นสมุทัย .

ธรรมเหล่าหนึ่งเหล่าใดเป็นอกุศล .

ธรรมเหล่าหนึ่งเหล่าใดเป็นอัปายากฤต .

ธรรมเหล่าหนึ่งเหล่าใดเป็นนาม ธรรมเหล่านั้นทั้งหมด มีนามเป็นเหตุ ฯลฯ

มีนามเป็นนิทาน

มีนามเป็นแดนเกิดพร้อม

มีนามเป็นแดนเกิดทั่ว

มีนามเป็นสมภูฐาน

มีนามเป็นอาหาร

มีนามเป็นอารมณ์

มีนามเป็นปัจจัย

มีนามเป็นสมุทัย .

มูล เหตุ นิทาน สมภพ ปภพ สมภูฐาน อาหาร อารมณ์ ปัจจัย และสมุทัย .

มุลยมก จบ .

ชั้นมัธยม

ปิ่นเกล้าติวาร

[๒๓] ชั้น ๕ คือ รูปชั้น เวทนาชั้น สัญญาชั้น สังขารชั้น วิญญาณชั้น .

อุทเทสวาร

[๒๔] รูปคือรูปชั้นหรือ รูปชั้นคือรูปหรือ .

เวทนาคือเวทนาชั้นหรือ

เวทนาชั้นคือเวทนาหรือ .

สัญญาคือสัญญาชั้นหรือ

สัญญาชั้นคือสัญญาหรือ .

สังขารคือสังขารชั้นหรือ

สังขารชั้นคือสังขารหรือ .

วิญญาณคือวิญญาณชั้นหรือ

วิญญาณชั้นคือวิญญาณหรือ .

[๒๕] ไม่ใช่รูปไม่ใช่รูปชั้นหรือ ไม่ใช่รูปชั้นไม่ใช่รูปหรือ .

ไม่ใช่เวทนาไม่ใช่เวทนาชั้นหรือ

ไม่ใช่เวทนาชั้นไม่ใช่เวทนาหรือ .

ไม่ใช่สัญญาไม่ใช่สัญญาชั้นหรือ

ไม่ใช่สัญญาชั้นไม่ใช่สัญญาหรือ .

ไม่ใช่สังขารไม่ใช่สังขารชั้นหรือ

ไม่ใช่สังขารชั้นไม่ใช่สังขารหรือ .

ไม่ใช่วิญญาณไม่ใช่วิญญาณชั้นหรือ

ไม่ใช่วิญญาณชั้นไม่ใช่วิญญาณหรือ .

[๒๖] รูปคือรูปชั้นหรือ ชั้นคือเวทนาชั้นหรือ .

รูปคือรูปชั้นหรือ

ชั้นคือสัญญาชั้นหรือ .

รูปคือรูปชั้นหรือ

ชั้นคือสังขารชั้นหรือ .

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปกรณ์ ภาค ๑

สัญญาเป็นขันธหรือ
สัญญาเป็นขันธหรือ
สัญญาเป็นขันธหรือ
สังขารเป็นขันธหรือ
สังขารเป็นขันธหรือ
สังขารเป็นขันธหรือ
สังขารเป็นขันธหรือ
สัญญาเป็นขันธหรือ
สัญญาเป็นขันธหรือ
สัญญาเป็นขันธหรือ
สัญญาเป็นขันธหรือ

ขันธคือเวทนาหรือ .
ขันธคือสังขารหรือ .
ขันธคือวิญญาณหรือ .
ขันธคือรูปหรือ .
ขันธคือเวทนาหรือ .
ขันธคือสัญญาหรือ .
ขันธคือวิญญาณหรือ .
ขันธคือรูปหรือ .
ขันธคือเวทนาหรือ .
ขันธคือสัญญาหรือ .
ขันธคือสังขารหรือ .

[๓๑] ไม่ใช่รูปไม่ใช่ขันธหรือ ไม่ใช่ขันธไม่ใช่เวทนาหรือ .
ไม่ใช่รูปไม่ใช่ขันธหรือ ไม่ใช่ขันธไม่ใช่สัญญาหรือ .
ไม่ใช่รูปไม่ใช่ขันธหรือ ไม่ใช่ขันธไม่ใช่สังขารหรือ .
ไม่ใช่รูปไม่ใช่ขันธหรือ ไม่ใช่ขันธไม่ใช่วิญญาณหรือ .
ไม่ใช่เวทนาไม่ใช่ขันธหรือ ไม่ใช่ขันธไม่ใช่รูปหรือ .
ไม่ใช่เวทนาไม่ใช่ขันธหรือ ไม่ใช่ขันธไม่ใช่สัญญาหรือ .
ไม่ใช่เวทนาไม่ใช่ขันธหรือ ไม่ใช่ขันธไม่ใช่สังขารหรือ .
ไม่ใช่เวทนาไม่ใช่ขันธหรือ ไม่ใช่ขันธไม่ใช่วิญญาณหรือ .
ไม่ใช่สัญญาไม่ใช่ขันธหรือ ไม่ใช่ขันธไม่ใช่รูปหรือ .
ไม่ใช่สัญญาไม่ใช่ขันธหรือ ไม่ใช่ขันธไม่ใช่เวทนาหรือ .
ไม่ใช่สัญญาไม่ใช่ขันธหรือ ไม่ใช่ขันธไม่ใช่สังขารหรือ .
ไม่ใช่สัญญาไม่ใช่ขันธหรือ ไม่ใช่ขันธไม่ใช่วิญญาณหรือ .
ไม่ใช่สังขารไม่ใช่ขันธหรือ ไม่ใช่ขันธไม่ใช่รูปหรือ .
ไม่ใช่สังขารไม่ใช่ขันธหรือ ไม่ใช่ขันธไม่ใช่เวทนาหรือ .
ไม่ใช่สังขารไม่ใช่ขันธหรือ ไม่ใช่ขันธไม่ใช่สัญญาหรือ .
ไม่ใช่สังขารไม่ใช่ขันธหรือ ไม่ใช่ขันธไม่ใช่วิญญาณหรือ .
ไม่ใช่วิญญาณไม่ใช่ขันธหรือ ไม่ใช่ขันธไม่ใช่รูปหรือ .
ไม่ใช่วิญญาณไม่ใช่ขันธหรือ ไม่ใช่ขันธไม่ใช่เวทนาหรือ .
ไม่ใช่วิญญาณไม่ใช่ขันธหรือ ไม่ใช่ขันธไม่ใช่สัญญาหรือ .
ไม่ใช่วิญญาณไม่ใช่ขันธหรือ ไม่ใช่ขันธไม่ใช่สังขารหรือ .

นิตเทสวาร

ปทโธสนวาร

[๓๒] รูป คือรูปขันธหรือ?

ปิยรูป ลาตรูป เรียกว่า รูป แต่ไม่ใช่รูปขันธ รูปขันธเป็นรูปด้วย เป็นรูปขันธด้วย .
รูปขันธ คือรูปหรือ?

ถูกแล้ว .

[๓๓] เวทนา คือเวทนาขันธหรือ?

ถูกแล้ว .

เวทนาขันธคือเวทนาหรือ?

ถูกแล้ว .

[๓๔] สัญญา คือสัญญาขันธหรือ?

ทักขิสัญญาเป็นสัญญา แต่ไม่ใช่สัญญาขันธ สัญญาขันธเป็นสัญญาด้วย เป็นสัญญาขันธด้วย .

สัญญาขันธ คือสัญญาหรือ?

ถูกแล้ว .

[๓๕] สังขาร คือสังขารขันธหรือ?

ยกเว้นสังขารขันธเสียแล้ว สังขารที่เหลือนอกนั้น เป็นสังขาร แต่ไม่ใช่สังขารขันธ
สังขารขันธ เป็นสังขารด้วย เป็นสังขารขันธด้วย .

สังขารขันธ คือสังขารหรือ?

ถูกแล้ว .

[๓๖] วิญญาณ คือวิญญาณขันธหรือ?

ถูกแล้ว .

วิญญาณขันธ คือวิญญาณหรือ?

ถูกแล้ว .

[๓๗] ไม่ใช่รูป ไม่ใช่รูปขันธหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่รูปชั้นร ไม่ใชรูปหรือ?

ปิยรูป สาทรูป ไม่ใช่รูปชั้นร แต่เรียกว่า รูป ยกเว้นรูปและรูปชั้นรเสียแล้ว สภาว-
*ธรรมที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่รูป และไม่ใช่รูปชั้นร .

[๓๘] ไม่ใช่เวทนา ไม่ใช่เวทนาชั้นรหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่เวทนาชั้นร ไม่ใช่เวทนาหรือ?

ถูกแล้ว .

[๓๙] ไม่ใช่สัญญา ไม่ใช่สัญญาชั้นรหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่สัญญาชั้นร ไม่ใช่สัญญาหรือ?

ทัญญูสัญญา ไม่ใช่สัญญาชั้นร เป็นแต่สัญญา ยกเว้นสัญญา และสัญญาชั้นรเสียแล้ว
สภาวธรรมที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่สัญญา และ ไม่ใช่สัญญาชั้นร .

[๔๐] ไม่ใช่สังขาร ไม่ใช่สังขารชั้นรหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่สังขารชั้นร ไม่ใช่สังขารหรือ?

ยกเว้นสังขารชั้นรเสียแล้ว สังขารที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่สังขารชั้นร เป็นแต่สังขาร
ยกเว้นสังขารและสังขารชั้นรเสียแล้ว สภาวธรรมที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่สังขาร และไม่ใช่
สังขารชั้นร

[๔๑] ไม่ใช่วิญญาณ ไม่ใช่วิญญาณชั้นรหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่วิญญาณชั้นร ไม่ใช่วิญญาณหรือ?

ถูกแล้ว .

ปทโธสมมูลจกการ ๒

[๔๒] รูป คือรูปชั้นรหรือ?

ปิยรูป สาทรูป เรียกว่า รูป แต่ไม่ใช่รูปชั้นร รูปชั้นร เป็นรูปด้วย เป็นรูปชั้นรด้วย
ชั้นร คือเวทนาชั้นรหรือ?

เวทนาชั้นร เป็นชั้นรด้วย เป็นเวทนาชั้นรด้วย ชั้นรที่เหลือนอกนั้น เป็นชั้นร แต่
ไม่ใช่เวทนาชั้นร .

[๔๓] รูป คือรูปชั้นรหรือ?

ปิยรูป สาทรูป เรียกว่า รูป แต่ไม่ใช่รูปชั้นร รูปชั้นร เป็นรูปด้วย เป็นรูปชั้นรด้วย .
ชั้นร คือสัญญาชั้นรหรือ?

สัญญาชั้นร เป็นชั้นรด้วย เป็นสัญญาชั้นรด้วย ชั้นรที่เหลือนอกนั้น เป็นชั้นร แต่
ไม่ใช่สัญญาชั้นร .

[๔๔] รูป คือรูปชั้นรหรือ?

ปิยรูป สาทรูป เรียกว่า รูป แต่ไม่ใช่รูปชั้นร รูปชั้นร เป็นรูปด้วย เป็นรูปชั้นรด้วย .
ชั้นร คือสังขารชั้นรหรือ?

สังขารชั้นร เป็นชั้นรด้วย เป็นสังขารชั้นรด้วย ชั้นรที่เหลือนอกนั้น เป็นชั้นร แต่
ไม่ใช่สังขารชั้นร .

[๔๕] รูป คือรูปชั้นรหรือ?

ปิยรูป สาทรูป เรียกว่า รูป แต่ไม่ใช่รูปชั้นร รูปชั้นร เป็นรูปด้วย เป็นรูปชั้นรด้วย .
ชั้นร คือวิญญาณชั้นรหรือ?

วิญญาณชั้นร เป็นชั้นรด้วย เป็นวิญญาณชั้นรด้วย ชั้นรที่เหลือนอกนั้น เป็นชั้นร แต่
ไม่ใช่วิญญาณชั้นร .

[๔๖] เวทนา คือเวทนาชั้นรหรือ?

ถูกแล้ว .

ชั้นร คือรูปชั้นรหรือ?

รูปชั้นร เป็นชั้นรด้วย เป็นรูปชั้นรด้วย ชั้นรที่เหลือนอกนั้น เป็นชั้นร แต่ไม่ใช่
รูปชั้นร .

[๔๗] เวทนา คือเวทนาชั้นรหรือ?

ถูกแล้ว .

ชั้นร คือสัญญาชั้นรหรือ?

สัญญาชั้นร เป็นชั้นรด้วย เป็นสัญญาชั้นรด้วย ชั้นรที่เหลือนอกนั้น เป็นชั้นร แต่
ไม่ใช่สัญญาชั้นร .

[๔๘] เวทนา คือเวทนาชั้นรหรือ?

ถูกแล้ว .

[๕๘] วิญญาณ คือวิญญาณชั้นหรือ?

ถูกแล้ว.

ชั้น คือรูปชั้นหรือ?

รูปชั้น เป็นชั้นด้วย เป็นรูปชั้นด้วย ชั้นที่เหลือนอกนั้น เป็นชั้น แต่ไม่ใช่รูปชั้น.

[๕๙] วิญญาณ คือวิญญาณชั้นหรือ?

ถูกแล้ว.

ชั้น คือเวทนาชั้นหรือ?

เวทนาชั้น เป็นชั้นด้วย เป็นเวทนาชั้นด้วย ชั้นที่เหลือนอกนั้น เป็นชั้น แต่ไม่ใช่เวทนาชั้น.

[๖๐] วิญญาณ คือวิญญาณชั้นหรือ?

ถูกแล้ว.

ชั้น คือสัญญาชั้นหรือ?

สัญญาชั้น เป็นชั้นด้วย เป็นสัญญาชั้นด้วย ชั้นที่เหลือนอกนั้น เป็นชั้น แต่ไม่ใช่สัญญาชั้น.

[๖๑] วิญญาณ คือวิญญาณชั้นหรือ?

ถูกแล้ว.

ชั้น คือสังขารชั้นหรือ?

สังขารชั้น เป็นชั้นด้วย เป็นสังขารชั้นด้วย ชั้นที่เหลือนอกนั้น เป็นชั้น แต่ไม่ใช่สังขารชั้น.

[๖๒] ไม่ใช่รูป ไม่ใช่รูปชั้นหรือ?

ถูกแล้ว.

ไม่ใช่ชั้น ไม่ใช่เวทนาชั้นหรือ?

ถูกแล้ว.

ไม่ใช่รูป ไม่ใช่รูปชั้นหรือ?

ถูกแล้ว.

ไม่ใช่ชั้น ไม่ใช่สัญญาชั้นหรือ?

ถูกแล้ว.

ไม่ใช่รูป ไม่ใช่รูปชั้นหรือ?

ถูกแล้ว.

ไม่ใช่ชั้น ไม่ใช่สังขารชั้นหรือ?

ถูกแล้ว.

ไม่ใช่รูป ไม่ใช่รูปชั้นหรือ?

ถูกแล้ว.

ไม่ใช่ชั้น ไม่ใช่วิญญาณชั้นหรือ?

ถูกแล้ว.

[๖๓] ไม่ใช่เวทนา ไม่ใช่เวทนาชั้นหรือ?

ถูกแล้ว.

ไม่ใช่ชั้น ไม่ใช่รูปชั้นหรือ?

ถูกแล้ว.

ไม่ใช่เวทนา ไม่ใช่เวทนาชั้นหรือ?

ถูกแล้ว.

ไม่ใช่ชั้น ไม่ใช่สัญญาชั้นหรือ?

ถูกแล้ว.

ไม่ใช่เวทนา ไม่ใช่เวทนาชั้นหรือ?

ถูกแล้ว.

ไม่ใช่ชั้น ไม่ใช่สังขารชั้นหรือ?

ถูกแล้ว.

ไม่ใช่เวทนา ไม่ใช่เวทนาชั้นหรือ?

ถูกแล้ว.

ไม่ใช่ชั้น ไม่ใช่วิญญาณชั้นหรือ?

ถูกแล้ว.

[๖๔] ไม่ใช่สัญญา ไม่ใช่สัญญาชั้นหรือ?

ถูกแล้ว.

ไม่ใช่ชั้น ไม่ใช่รูปชั้นหรือ?

ถูกแล้ว.

ไม่ใช่สัญญา ไม่ใช่สัญญาชั้นหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่ขันธ ไม่ใช่เวทนาขันธหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่สัญญา ไม่ใช่สัญญาขันธหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่ขันธ ไม่ใช่สังขารขันธหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่สัญญา ไม่ใช่สัญญาขันธหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่ขันธ ไม่ใช่วิริยญาณขันธหรือ?

ถูกแล้ว .

[๖๕] ไม่ใช่สังขาร ไม่ใช่สังขารขันธหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่ขันธ ไม่ใช่รูปขันธหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่สังขาร ไม่ใช่สังขารขันธหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่ขันธ ไม่ใช่เวทนาขันธหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่สังขาร ไม่ใช่สังขารขันธหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่ขันธ ไม่ใช่สัญญาขันธหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่สังขาร ไม่ใช่สังขารขันธหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่ขันธ ไม่ใช่วิริยญาณขันธหรือ?

ถูกแล้ว .

[๖๖] ไม่ใช่วิริยญาณ ไม่ใช่วิริยญาณขันธหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่ขันธ ไม่ใช่รูปขันธหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่วิริยญาณ ไม่ใช่วิริยญาณขันธหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่ขันธ ไม่ใช่เวทนาขันธหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่วิริยญาณ ไม่ใช่วิริยญาณขันธหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่ขันธ ไม่ใช่สัญญาขันธหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่วิริยญาณ ไม่ใช่วิริยญาณขันธหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่ขันธ ไม่ใช่สังขารขันธหรือ?

ถูกแล้ว .

สูตรขันธวาร ๒

[๖๗] รูป คือขันธหรือ?

ถูกแล้ว .

ขันธ คือรูปขันธหรือ?

รูปขันธ เป็นขันธด้วย เป็นรูปขันธด้วย ขันธที่เหลือนอกนั้น เป็นแต่ขันธ ไม่ใช่รูปขันธ .

[๖๘] เวทนา คือขันธหรือ?

ถูกแล้ว .

ขันธ คือเวทนาขันธหรือ?

เวทนาขันธ เป็นขันธด้วย เป็นเวทนาขันธด้วย ขันธที่เหลือนอกนั้น เป็นแต่ขันธ ไม่ใช่เวทนาขันธ .

[๖๙] สัญญา คือขันธหรือ?

ถูกแล้ว .

ขันธ คือสัญญาขันธหรือ?

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปกรณ์ ภาค ๑
สัญญาชั้น เป็นชั้นด้วย เป็นสัญญาชั้นด้วย ชั้นที่เหลือนอกนั้น เป็นแต่ชั้น ไม่ใช่
สัญญาชั้น.

[๓๐] สังขาร คือชั้นหรือ?

ถูกแล้ว.

ชั้น คือสังขารชั้นหรือ?

สังขารชั้น เป็นชั้นด้วย เป็นสังขารชั้นด้วย ชั้นที่เหลือนอกนั้น เป็นแต่ชั้น ไม่ใช่
สังขารชั้น.

[๓๑] วิญญาณ คือชั้นหรือ?

ถูกแล้ว.

ชั้น คือวิญญาณชั้นหรือ?

วิญญาณชั้น เป็นชั้นด้วย เป็นวิญญาณชั้นด้วย ชั้นที่เหลือนอกนั้น เป็นแต่ชั้น
ไม่ใช่วิญญาณชั้น.

[๓๒] ไม่ใช่รูป ไม่ใช่ชั้นหรือ?

ยกเว้นรูปเสียแล้ว ชั้นที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่รูป เป็นแต่ชั้น ยกเว้นรูปและชั้น
เสียแล้ว สภาวะธรรมที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่รูป และไม่ใช่ชั้น.

ไม่ใช่ชั้น ไม่ใช่รูปชั้นหรือ?

ถูกแล้ว.

[๓๓] ไม่ใช่เวทนา ไม่ใช่ชั้นหรือ?

ยกเว้นเวทนาเสียแล้ว ชั้นที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่เวทนา เป็นแต่ชั้น ยกเว้นเวทนา
และชั้นเสียแล้ว สภาวะธรรมที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่เวทนาและไม่ใช่ชั้น.

ไม่ใช่ชั้น ไม่ใช่เวทนาชั้นหรือ?

ถูกแล้ว.

[๓๔] ไม่ใช่สัญญา ไม่ใช่ชั้นหรือ?

ยกเว้นสัญญาเสียแล้ว ชั้นที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่สัญญา เป็นแต่ชั้น ยกเว้นสัญญา
และชั้นเสียแล้ว สภาวะธรรมที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่สัญญา และไม่ใช่ชั้น.

ไม่ใช่ชั้น ไม่ใช่สัญญาชั้นหรือ?

ถูกแล้ว.

[๓๕] ไม่ใช่สังขาร ไม่ใช่ชั้นหรือ?

ยกเว้นสังขารเสียแล้ว ชั้นที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่สังขาร เป็นแต่ชั้น ยกเว้นสังขาร
และชั้นเสียแล้ว สภาวะธรรมที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่สัญญา และไม่ใช่ชั้น.

ไม่ใช่ชั้น ไม่ใช่สังขารชั้นหรือ?

ถูกแล้ว.

[๓๖] ไม่ใช่วิญญาณ ไม่ใช่ชั้นหรือ?

ยกเว้นวิญญาณเสียแล้ว ชั้นที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่วิญญาณ เป็นแต่ชั้น ยกเว้น
วิญญาณและชั้นเสียแล้ว สภาวะธรรมที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่วิญญาณ และไม่ใช่ชั้น.

ไม่ใช่ชั้น ไม่ใช่วิญญาณชั้นหรือ?

ถูกแล้ว.

สูตรขันธมูลจักการ ๒

[๓๗] รูป คือชั้นหรือ?

ถูกแล้ว.

ชั้น คือเวทนาชั้นหรือ?

เวทนาชั้น เป็นชั้นด้วย เป็นเวทนาชั้นด้วย ชั้นที่เหลือนอกนั้น เป็นชั้น แต่ไม่ใช่
เวทนาชั้น.

[๓๘] รูป คือชั้นหรือ?

ถูกแล้ว.

ชั้น คือสัญญาชั้นหรือ?

สัญญาชั้น เป็นชั้นด้วย เป็นสัญญาชั้นด้วย ชั้นที่เหลือนอกนั้น เป็นแต่ชั้น ไม่ใช่
สัญญาชั้น.

[๓๙] รูป คือชั้นหรือ?

ถูกแล้ว.

ชั้น คือสังขารชั้นหรือ?

สังขารชั้น เป็นชั้นด้วย เป็นสังขารชั้นด้วย ชั้นที่เหลือนอกนั้น เป็นแต่ชั้น
ไม่ใช่สังขารชั้น.

[๔๐] รูป คือชั้นหรือ?

ถูกแล้ว.

ชั้น คือวิญญาณชั้นหรือ?

วิญญาณชั้นนี้ เป็นชั้นนี้ด้วย เป็นวิญญาณชั้นนี้ด้วย ชั้นที่เหลือนอกนั้น เป็นแต่ชั้น
ไม่ใช่วิญญาณชั้นนี้.

ถูกแล้ว .

รูปจันทร์ เป็นจันทร์ด้วย เป็นรูปจันทร์ด้วย จันทร์ที่เหลือนอกนั้น เป็นแต่จันทร์ ไม่ใช่รูปจันทร์.

ถูกแล้ว .

สัญญาชั้นร เป็นชั้นรด้วย เป็นสัญญาชั้นรด้วย ชั้นรที่เหลือนอกนั้น เป็นแต่ชั้นร ไม่ใช่สัญญาชั้นร .

๒
 ๓
 ๔
 ๕
 ๖
 ๗
 ๘
 ๙
 ๑๐
 ๑๑
 ๑๒
 ๑๓
 ๑๔
 ๑๕
 ๑๖
 ๑๗
 ๑๘
 ๑๙
 ๒๐
 ๒๑
 ๒๒
 ๒๓
 ๒๔
 ๒๕
 ๒๖
 ๒๗
 ๒๘
 ๒๙
 ๓๐
 ๓๑
 ๓๒
 ๓๓
 ๓๔
 ๓๕
 ๓๖
 ๓๗
 ๓๘
 ๓๙
 ๔๐
 ๔๑
 ๔๒
 ๔๓
 ๔๔
 ๔๕
 ๔๖
 ๔๗
 ๔๘
 ๔๙
 ๕๐
 ๕๑
 ๕๒
 ๕๓
 ๕๔
 ๕๕
 ๕๖
 ๕๗
 ๕๘
 ๕๙
 ๖๐
 ๖๑
 ๖๒
 ๖๓
 ๖๔
 ๖๕
 ๖๖
 ๖๗
 ๖๘
 ๖๙
 ๗๐
 ๗๑
 ๗๒
 ๗๓
 ๗๔
 ๗๕
 ๗๖
 ๗๗
 ๗๘
 ๗๙
 ๘๐
 ๘๑
 ๘๒
 ๘๓
 ๘๔
 ๘๕
 ๘๖
 ๘๗
 ๘๘
 ๘๙
 ๙๐
 ๙๑
 ๙๒
 ๙๓
 ๙๔
 ๙๕
 ๙๖
 ๙๗
 ๙๘
 ๙๙
 ๑๐๐

สังขารชั้นันต์ เป็นชั้นันต์ด้วย เป็นสังขารชั้นันต์ด้วย ชั้นันต์ที่เหลือนอกนั้น เป็นแต่ชั้นันต์ ไม่ใช่สังขารชั้นันต์.

ถูกแล้ว .

วิญญาณชั้นนี้ เป็นชั้นนี้ด้วย เป็นวิญญาณชั้นนี้ด้วย ชั้นที่เหลือนอกนั้น เป็นแต่ชั้น
ไม่ใช่วิญญาณชั้นนี้.

ตกแล้ว .

รูปจันทร์ เป็นจันทร์ด้วย เป็นรูปจันทร์ด้วย จันทร์ที่เหลือนอกนั้น เป็นแต่จันทร์ ไม่ใช่รูปจันทร์.

ตกแล้ว .

เวทนาขันธ์ เป็นขันธ์ด้วย เป็นเวทนาขันธ์ด้วย ขันธ์ที่เหลือนอกนั้น เป็นแต่ขันธ์ ไม่ใช่เวทนาขันธ์.

ถูกแล้ว .

สังขารขันธ์ เป็นขันธ์ด้วย เป็นสังขารขันธ์ด้วย ขันธ์ที่เลือนออกนั้น เป็นแต่ขันธ์ ไม่ใช่สังขารขันธ์.

๒
 ๓
 ๔
 ๕
 ๖
 ๗
 ๘
 ๙
 ๑๐
 ๑๑
 ๑๒
 ๑๓
 ๑๔
 ๑๕
 ๑๖
 ๑๗
 ๑๘
 ๑๙
 ๒๐
 ๒๑
 ๒๒
 ๒๓
 ๒๔
 ๒๕
 ๒๖
 ๒๗
 ๒๘
 ๒๙
 ๓๐
 ๓๑
 ๓๒
 ๓๓
 ๓๔
 ๓๕
 ๓๖
 ๓๗
 ๓๘
 ๓๙
 ๔๐
 ๔๑
 ๔๒
 ๔๓
 ๔๔
 ๔๕
 ๔๖
 ๔๗
 ๔๘
 ๔๙
 ๕๐
 ๕๑
 ๕๒
 ๕๓
 ๕๔
 ๕๕
 ๕๖
 ๕๗
 ๕๘
 ๕๙
 ๖๐
 ๖๑
 ๖๒
 ๖๓
 ๖๔
 ๖๕
 ๖๖
 ๖๗
 ๖๘
 ๖๙
 ๗๐
 ๗๑
 ๗๒
 ๗๓
 ๗๔
 ๗๕
 ๗๖
 ๗๗
 ๗๘
 ๗๙
 ๘๐
 ๘๑
 ๘๒
 ๘๓
 ๘๔
 ๘๕
 ๘๖
 ๘๗
 ๘๘
 ๘๙
 ๙๐
 ๙๑
 ๙๒
 ๙๓
 ๙๔
 ๙๕
 ๙๖
 ๙๗
 ๙๘
 ๙๙
 ๑๐๐

วิญญาณชั้นนี้ เป็นชั้นนี้ด้วย เป็นวิญญาณชั้นนี้ด้วย ชั้นที่เหลือนอกนั้น เป็นแต่ชั้นนี้ ไม่ใช่วิญญาณชั้นนี้.

ถูกแล้ว .

รูปชั้น เป็นชั้นด้วย เป็นรูปชั้นด้วย ชั้นที่เหลือนอกนั้น เป็นแต่ชั้น ไม่ใช่รูปชั้น

๒
 ๓
 ๔
 ๕
 ๖
 ๗
 ๘
 ๙
 ๑๐
 ๑๑
 ๑๒
 ๑๓
 ๑๔
 ๑๕
 ๑๖
 ๑๗
 ๑๘
 ๑๙
 ๒๐
 ๒๑
 ๒๒
 ๒๓
 ๒๔
 ๒๕
 ๒๖
 ๒๗
 ๒๘
 ๒๙
 ๓๐
 ๓๑
 ๓๒
 ๓๓
 ๓๔
 ๓๕
 ๓๖
 ๓๗
 ๓๘
 ๓๙
 ๔๐
 ๔๑
 ๔๒
 ๔๓
 ๔๔
 ๔๕
 ๔๖
 ๔๗
 ๔๘
 ๔๙
 ๕๐
 ๕๑
 ๕๒
 ๕๓
 ๕๔
 ๕๕
 ๕๖
 ๕๗
 ๕๘
 ๕๙
 ๖๐
 ๖๑
 ๖๒
 ๖๓
 ๖๔
 ๖๕
 ๖๖
 ๖๗
 ๖๘
 ๖๙
 ๗๐
 ๗๑
 ๗๒
 ๗๓
 ๗๔
 ๗๕
 ๗๖
 ๗๗
 ๗๘
 ๗๙
 ๘๐
 ๘๑
 ๘๒
 ๘๓
 ๘๔
 ๘๕
 ๘๖
 ๘๗
 ๘๘
 ๘๙
 ๙๐
 ๙๑
 ๙๒
 ๙๓
 ๙๔
 ๙๕
 ๙๖
 ๙๗
 ๙๘
 ๙๙
 ๑๐๐

เวทนาขันธุ์ เป็นขันธุ์ด้วย เป็นเวทนาขันธุ์ด้วย ขันธุ์ที่เหลือนอกนั้น เป็นแต่ขันธุ์ ไม่ใช่เวทนาขันธุ์.

ពកແລ້ວ .

สัญญาชั้นร เป็นชั้นรด้วย เป็นสัญญาชั้นรด้วย ชั้นรที่เหลือนอกนั้น เป็นแต่ชั้นร
ไมใช่สัญญาชั้นร.

ตกแล้ว .

ไม่ใช่ชั้นร ไม่ใช่สังฆารชั้นรหรือ?

ពួក​ແລ້ວ .

[๑๐๔] ไม่ใช่เวทนา ไม่ใช่ขันธหรือ?

ยกเว้นเวทนาเสียแล้ว ขั้นตอนที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่เวทนา เป็นแต่ขั้นชย ยกเว้นเวทนา และขั้นชยเสียแล้ว สภาวะธรรมที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่เวทนาและไม่ใช่ขั้นชย.

ไม่ใช่ชั้นร ไม่ใช่วิญญูณชั้นรหรือ?

ពួក​ឆ្មើរ ។

[๑๐๕] ไม่ใช่สัญญา ไม่ใช่ขันธหรือ?

ยกเว้นสัญญาเสียแล้ว ชั้นรที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่สัญญา เป็นแต่ชั้นร ยกเว้นสัญญา และชั้นรเสียแล้ว สภาธรรมที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่สัญญาและไม่ใช่ชั้นร.

ไม่ใช่ชั้นร ไม่ใช่รูปชั้นรหรือ?

ពួក​ແລ້ວ .

[๑๐๖] ไม่ใช่สัญญา ไม่ใช่ขันธหรือ?

ยกเว้นสัญญาเสียแล้ว ชั้นรื้อที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่สัญญา เป็นแต่ชั้นรื้อ ยกเว้นสัญญา และชั้นรื้อเสียแล้ว สภาวธรรมที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่สัญญาและไม่ใช่อำนาจ.

ไม่ใช่ชั้นร ไม่ใช่เวทนาชั้นรหรือ?

ពួក​ແລ້ວ ។

[๑๐๓] ไม่ใช่สัญญา ไม่ใช่ขันธหรือ?

ยกเว้นสัญญาเสียแล้ว ชั้นที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่สัญญา เป็นแต่ชั้นร ยกเว้นสัญญา และชั้นรเสียแล้ว สภาธรรมที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่สัญญาและไม่ใช่ชั้นร .

ไม่ใช่ชั้นร ไม่ใช่สังฆารชั้นรหรือ?

ពួក​ឆ្មើរ ។

[๑๐๘] ไม่ใช่สัญญา ไม่ใช่ขันธหรือ?

ยกเว้นสัญญาเสียแล้ว ชั้นรที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่สัญญา เป็นแต่ชั้นร ยกเว้นสัญญา และชั้นรเสียแล้ว สภาวธรรมที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่สัญญาและไม่ใช่ชั้นร .

ไม่ใช่ชั้นร ไม่ใช่วิทยุณณณณณหรือ?

ពួក​ແລ້ວ ។

[๑๐๙] ไม่ใช่สังขาร ไม่ใช่ขันธหรือ?

๓๑
 ๓๒
 ๓๓
 ๓๔
 ๓๕
 ๓๖
 ๓๗
 ๓๘
 ๓๙
 ๔๐
 ๔๑
 ๔๒
 ๔๓
 ๔๔
 ๔๕
 ๔๖
 ๔๗
 ๔๘
 ๔๙
 ๕๐
 ๕๑
 ๕๒
 ๕๓
 ๕๔
 ๕๕
 ๕๖
 ๕๗
 ๕๘
 ๕๙
 ๖๐
 ๖๑
 ๖๒
 ๖๓
 ๖๔
 ๖๕
 ๖๖
 ๖๗
 ๖๘
 ๖๙
 ๗๐
 ๗๑
 ๗๒
 ๗๓
 ๗๔
 ๗๕
 ๗๖
 ๗๗
 ๗๘
 ๗๙
 ๘๐
 ๘๑
 ๘๒
 ๘๓
 ๘๔
 ๘๕
 ๘๖
 ๘๗
 ๘๘
 ๘๙
 ๙๐
 ๙๑
 ๙๒
 ๙๓
 ๙๔
 ๙๕
 ๙๖
 ๙๗
 ๙๘
 ๙๙
 ๑๐๐

ไม่ใช่ชั้นร ไม่ใช่รูปชั้นรหรือ?

ពុកແລ້ວ .

[๑๑๐] ไม่ใช่สังขาร ไม่ใช่ขันธหรือ?

ពុកແລ້ວ .

ไม่ใช่ชั้นร ไม่ใช่เวทนาชั้นรหรือ?

ถูกแล้ว .

[๑๑๑] ไม่ใช่สังขาร ไม่ใช่ขันธหรือ?

ព្រឹក្សា .

ไม่ใช่ชั้นร ไม่ใช่สัญญาชั้นรหรือ?

ถูกแล้ว .

[๑๑๒] ไม่ใช่สังขาร ไม่ใช่ขันธหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่ชั้นร ไม่ใช่วิญญานชั้นรหรือ?

ពុកແລ້ວ .

[๑๑๓] ไม่ใช่วิญญาณ ไม่ใช่ขันธหรือ?

ยกเว้นวิญญานเสียแล้ว ขันธ์ที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่วิญญาน เป็นแต่ขันธ์ ยกเว้นวิญญาน และขันธ์เสียแล้ว สภาวธรรมที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่วิญญานและไม่ใชขันธ์.

ไม่ใช่ชั้นร่ ไม่ใช่รปชั้นรหรือ?

ถูกแล้ว .

[๑๑๔] ไม่ใช่วิญญาณ ไม่ใช่ขันธหรือ?

ยกเว้นวิญญานเสียแล้ว ขันธ์ที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่วิญญาน เป็นแต่ขันธ์ ยกเว้นวิญญาน และขันธ์เสียแล้ว สภาวธรรมที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่วิญญานและไม่ใชขันธ์.

ไม่ใช่ฉันท์ ไม่ใช่เวทนาฉันท์หรือ?

ถูกแล้ว .

[๑๑๕] ไม่ใช่วิญญาณ ไม่ใช่ขันธหรือ?

ยกเว้นวิญญูญาณเสียแล้ว ขันธ์ที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่วิญญูญาณ เป็นแต่ขันธ์ ยกเว้นวิญญูญาณ และขันธ์เสียแล้ว สภาวธรรมที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่วิญญูญาณและไม่ใช่ขันธ์.

ไม่ใช่จันทร์ ไม่ใช่สัณญาจันทร์หรือ?

ពួក​ແລ້ວ .

[๑๑๖] ไม่ใช่วิญญาณ ไม่ใช่ขันธหรือ?

ยกเว้นวิญญาณเสียแล้ว ชั้นที่เหลือนอกนั้นไม่ใช่วิญญาณ เป็นแต่ชั้นขันธ์ ยกเว้นวิญญาณ และชั้นเสียแล้ว สภาธรรมที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่วิญญาณและไม่ใช่ชั้น .

ไม่ใช่ชนัธ์ ไม่ใช่สังฆารชนัธ์หรือ?

ពួក​ແລ້ວ .

ปัญหัตติวาร จบ .

ปวัตติวาร

อุปาทหาร

[๑๑๓] รูปชั้นรย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด เวทนาชั้นรย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นหรือ?

รูปชั้นนํยอุมเกดขื้นแกัสตวฺเหล่านัน ซึ่งกำลังเข้าถึงอัสณุตตตมมึ แต่เวทนาชั้นนํยอุมเกดขื้นแกัสตวฺเหล่านัน รูปชั้นนํยอุมเกดขื้นและเวทนาชั้นนํยอุมเกดขื้นแกัสตวฺเหล่านัน ซึ่งกำลังเข้าถึงปญจโวการภมมึ .

หรือว่า เวทนาขันธ์ย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด รูปขันธ์ย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นหรือ?

เวทนาคันธย้อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังเข้าถึงอรูปภูมิ แต่รูปคันธย้อมไม่เกิดขึ้น แก่สัตว์เหล่านั้น เวทนาคันธย้อมเกิดขึ้น และรูปคันธย้อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลัง เข้าถึงปัญจโวการภูมิ .

[๑๑๘] รูปชั้นร่ายมเกิดขึ้นในภูมิใด เวทนาชั้นร่ายมเกิดขึ้นในภูมินั้นหรือ?

รูปจันทร์ย่อมเกิดขึ้นในภมิตัน ซึ่งเป็นอสัญญสัตตภมิต แต่เวทนาจันทร์ย่อมไม่เกิดขึ้นในภมิตัน รูปจันทร์และเวทนาจันทร์ย่อมเกิดขึ้นในภมิตัน ซึ่งเป็นปญจโวหารภมิต .

หรือว่า เวทนาชั้นรย้อมเกิดขึ้นในภุมิใด รูปชั้นรย้อมเกิดขึ้นในภุมินั้นหรือ?

เวทนาชั้นรุ่มเกิดขึ้นในภพนั้น ซึ่งเป็นอรุณภูมิ แต่รูปชั้นรุ่มไม่เกิดขึ้นในภพนั้น
เวทนาชั้นรุ่มเกิดขึ้น และรูปชั้นรุ่มก็ย่อมเกิดขึ้นในภพนั้น ซึ่งเป็นปัญจโวการภูมิ .

[๑๑๙] รูปชั้นร่ายยอมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิใด เวทนาชั้นร่ายยอมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นในภุมินั้นหรือ?

รูปชั้นรย่อมเกิดขึ้นแกสัตว์เหล่านั้นในภพนั้น คือ สัตว์ซึ่งกำลังเข้าถึงอภิญญาสัตตภูมิ แต่เวทนาชั้นรย่อมไม่เกิดขึ้นแกสัตว์เหล่านั้นในภพนั้น รูปชั้นรย่อมเกิดขึ้น และเวทนาชั้นรก็ย่อมเกิดขึ้นแกสัตว์เหล่านั้นในภพนั้น คือ สัตว์ซึ่งกำลังเข้าถึงปัจจุโพธิญาณ.

หรือว่า เวทนาชั้นรุ่มเกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภูมิใด รูปชั้นรุ่มเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นในภพนั้น?

เวทนาชั้นรุ่มเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น คือ สัตว์ซึ่งกำลังเข้าถึงอรุณภูมิ แต่
รูปชั้นรุ่มไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น เวทนาชั้นรุ่มเกิดขึ้น และรูปชั้นรุ่มก็ย่อมเกิดขึ้น
แก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น คือ สัตว์ซึ่งกำลังเข้าถึงปณฺญาโวการภูมิ.

หรือ? [๑๒๐] รูปชั้นรย้อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด เวทนาชั้นรย้อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น

รูปชั้นรีย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังเข้าถึงอรูปภูมิ แต่เวทนาชั้นรีย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ รูปชั้นรีย่อมไม่เกิดขึ้น และเวทนาชั้นรีย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นทั้งปวงซึ่งกำลังจตอย.

หรือว่า เวทนาขันธย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด รูปขันธย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น?

เวทนาชั้นรุ่มไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังเข้าถึงอสังขสัญญาตตภูมิ แต่รูปชั้น
จะไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ เวทนาชั้นรุ่มไม่เกิดขึ้น และรูปชั้นรุ่มก็ย่อมไม่เกิดขึ้นแก่
สัตว์เหล่านั้นทั้งปวงซึ่งกำลังจตอยุ่.

[๑๒๑] รูปชั้นร่ายยอมไม่เกิดขึ้นในภุมิใด เวทนาชั้นร่ายยอมไม่เกิดขึ้นในภุมินั้นหรือ?

ย่อมเกิดขึ้น .

หรือว่า เวทนาขันธ์ย่อมไม่เกิดขึ้นในภมิดิ รัชขันธ์ย่อมไม่เกิดขึ้นในภมิดินั้น?

ย่อมเกิดขึ้น .

[๑๒๒] รูปชั้นมัธยมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิใด เวทนาชั้นมัธยมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นในภุมินั้นหรือ?

รูปขันธ์ย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น คือ สัตว์ซึ่งกำลังเข้าถึงอรูปภูมิ แต่
 เวทนาขันธ์จะ ไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้นก็หาไม่ รูปขันธ์ย่อมไม่เกิดขึ้น และเวทนาขันธ์
 ก็ย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น คือ สัตว์ที่ล่วงซึ่งกำลังจติอยู่ .

หรือว่า เวทนาชั้นรุ่มไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภูมิใด รูปชั้นรุ่มไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นในภพนั้น?

เวทนาชั้นรุ่มไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น คือ สัตว์ซึ่งกำลังเข้าถึงอภิญญา-

* ภูมิ แต่วรรณจะ ไม่เกิดขึ้น แก้ว ต่วน ใน ภูมิ นั้น ก็ หา ไม่ เวทนา ฌณ ฌณ ไม่ เกิด ขึ้น และ

หรือ? [๑๒๓] รูปชั้นนรกเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใด เวทนาชั้นนรกเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้น

หรือ?

หรือว่า เวทนาขันธเคยเกิดขึ้นแล้วแก้สตัวใด รูปขันธเคยเกิดขึ้นแล้วแก้สตัวนั้น?

[๑๒๔] รูปชั้นแรกเคยเกิดขึ้นแล้วในภุมิได เวทนาชั้นแรกเคยเกิดขึ้นแล้วในภุมินั้น

รูปจันทร์เคยเกิดขึ้นแล้วในภพนั้น ซึ่งเป็นอสังขญฐัตตภูมิ แต่เวทนาจันทร์ไม่เคยเกิดขึ้น
แล้วในภพนั้น รูปจันทร์เคยเกิดขึ้นแล้วและเวทนาจันทร์ก็เคยเกิดขึ้นแล้วในภพนั้น ซึ่งเป็น
ปัญจโวการภูมิ .

เวทนาขันธเคยเกิดขึ้นแล้วในภพนั้น ซึ่งเป็นอรุพภูมิ แต่รูปขันธ์ไม่เคยเกิดขึ้นแล้วในภพนั้น เวทนาขันธเคยเกิดขึ้นแล้วและรูปขันธ์ก็เคยเกิดขึ้นแล้วในภพนั้น ซึ่งเป็นปัญจโวการภูมิ .

แก๊สตัวนั้นในภุมินั้นหรือ?

หรือว่า เวทนาชั้นแรกเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใดในภุมิใด รูปชั้นแรกเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้นในภมุนั้น .

[๑๒๖] รบิขันธไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใด เวทนาขันธไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่

ไม่มี.

ไม่มี.

เคยเกิดขึ้นแล้ว .

เคยเกิดขึ้นแล้ว .

รูปขันธ์ไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ซึ่งเป็นอุปสัตว์ แต่เวทนาขันธ์
จะไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้นก็หาไม่ รูปขันธ์ไม่เคยเกิดขึ้นแล้วและเวทนาขันธ์
ก็ไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น คือสัตว์ชั้นสหราวาส .

เวทนาคันธีไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ซึ่งเป็นอสังขญสัตว์ แต่รูปคันธี
จะไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้นก็หาไม่ เวทนาคันธีไม่เคยเกิดขึ้นแล้ว และรูปคันธี
ก็ไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น คือสัตว์ชั้นสหทราวาส .

ถูกแล้ว .

สัตว์เหล่านี้อาจเข้าถึงอุปภูมิแล้วจักปรินิพพาน เวทนาชั้นจกเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น
แต่รูปชั้นจกไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น เวทนาชั้นจกเกิดขึ้นและรูปชั้นจกก็จักเกิดขึ้นแก่สัตว์
เหล่านั้น นอกนี้.

รูปชั้นรังจักรเกิดขึ้นในภมุนั้น ซึ่งเป็นอัสัญญัสตตภมฺมิ แต่เวทนาชั้นรังจักรเกิดขึ้นและเวทนา
ชั้นรังจักรเกิดขึ้นในภมุนั้น ซึ่งเป็นปัญจโวการภมฺมิ.

Page 22

แก๊สตัวนั้นในภูนั่น .

[๑๕๙] รูปขันธ์เคยเกิดขึ้นแล้วแกัสัตว์ใด เวทนาขันธ์จักเกิดขึ้นแกัสัตว์นั้นหรือ?

หรือว่า เวทนาชั้นจักเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด รูปชั้นใดเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้น .

[๑๖๐] เวทนาวັນธ์เคยเกิดขึ้นแล้วแกสัตว์ใด สัญญาขันธจักเกิดขึ้นแกสัตว์นั้นหรือ?

หรือว่า สัญชาตญาณจึกเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด เวทนาขันธเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้น .

[๑๖๑] รูปขันธ์เคยเกิดขึ้นแล้วในภุมิใด เวทนาขันธ์จักเกิดขึ้นในภุมินั้นหรือ?

หรือว่า เวทนาชั้นธจักเกิดขึ้นในกมุติโด รูปชั้นธเคยเกิดขึ้นแล้วในกมุตินั้น .

ถูกแล้ว .

[๑๖๒] เวทนาขันธเคยเกิดขึ้นแล้วในภุมิใด สัญญาขันธจักเกิดขึ้นในภุมินั้น

ถูกแล้ว .

หรือว่า สัญญาขึ้นจกเกิดขึ้นในภมิต เวทนาขึ้นเคยเกิดขึ้นแล้วในภมิตนั้น .

[๑๖๓] รูปชั้นนี้เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใดในภุมมิมิได เวทนาชั้นนี้จักเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นหรือ?

หรือว่า เวทนาชั้นจักเกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิใด รูปชั้นใดเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้น

[๑๖๔] เวทนาขึ้นแล้วเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใดในภูมิใด สัญญาขึ้นจักเกิดขึ้นแก่ภูมินั้นหรือ?

หรือว่า สัญชาตญาณก็เกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิใด เวทนาขันธ์เคยเกิดขึ้นแล้วแก่

ถูกแล้ว .

[๑๖๕] รปชันท์ไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก๊สตัวใด เวทนาขันธจักไม่เกิดขึ้นแก๊สตัวนั้น

ไม่มี.

หรือว่า เวทนาชั้นรจกไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด รูปชั้นรจกไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้น.

[๑๖๖] เวทนาขันธไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใด สัญญาขันธจักไม่เกิดขึ้นแก่

สัตว์นั้นหรือ?

ไม่มี.

หรือว่า สัญชาตจักรไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด เวทนาจักรไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปกรณ์ ภาค ๑
อรุณภูมิ จักไม่ดับไป และรูปชั้นรกก็ไม่เคยดับไปแล้ว .

[๒๑๙] เวทนาชั้นรชของสัตว์ใดในภูมิใด ไม่เคยดับไปแล้ว สัญญาชั้นรชของสัตว์
นั้นในภูมินั้น จักไม่ดับไปหรือ?

เวทนาชั้นรชของสัตว์เหล่านั้นในภูมินั้น ซึ่งกำลังเข้าถึงชั้นสุทธาวาส ไม่เคยดับไปแล้ว
แต่สัญญาชั้นรชของสัตว์เหล่านั้นในภูมินั้น จักไม่ดับไปก็หาไม่ เวทนาชั้นรชของสัตว์เหล่านั้นในภูมิ
นั้น ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ในชั้นสุทธาวาส ซึ่งเป็นอสังขสัญญาสัตว์ ไม่เคยดับไปแล้ว และสัญญาชั้น
รชก็จักไม่ดับไป .

หรือว่า สัญญาชั้นรชของสัตว์ใดในภูมิใด จักไม่ดับไป เวทนาชั้นรชของสัตว์นั้นใน
ภูมินั้น ไม่เคยดับไปแล้ว .

สัญญาชั้นรชของสัตว์เหล่านั้นในภูมินั้น ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ในปัญจโวการภูมิ จักไม่ดับ
ไป แต่เวทนาชั้นรชของสัตว์เหล่านั้นในภูมินั้น ไม่เคยดับไปแล้วก็หาไม่ สัญญาชั้นรชของสัตว์
เหล่านั้นในภูมินั้น ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ในชั้นสุทธาวาส ซึ่งเป็นอสังขสัญญาสัตว์จักไม่ดับไป และ
เวทนาชั้นรชก็ไม่เคยดับไปแล้ว .

นิโรธวาร จบ .

อุปปาทนิโรธวาร

[๒๒๐] รูปชั้นรชย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด เวทนาชั้นรชของสัตว์นั้น ย่อมดับไปหรือ?

หามิได้

หรือว่า เวทนาชั้นรชของสัตว์ใด ย่อมดับไป รูปชั้นรชย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น .

หามิได้

[๒๒๑] เวทนาชั้นรชย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด สัญญาชั้นรชของสัตว์นั้น ย่อมดับไป
หรือ?

หามิได้

หรือว่า สัญญาชั้นรชของสัตว์ใด ย่อมดับไป เวทนาชั้นรชย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น .

หามิได้

[๒๒๒] รูปชั้นรชเกิดขึ้นในภูมิใด เวทนาชั้นรชในภูมินั้น ย่อมดับไปหรือ?

รูปชั้นรชย่อมเกิดขึ้นในภูมินั้น ซึ่งเป็นอสังขสัญญาสัตว์ตถภูมิ แต่เวทนาชั้นรชในภูมินั้น ย่อมดับ
ไปก็หาไม่ รูปชั้นรชย่อมเกิดขึ้นในภูมินั้น ซึ่งเป็นปัญจโวการภูมิ และเวทนาชั้นรชก็ย่อมดับไป .

หรือว่า เวทนาชั้นรชในภูมิใด ย่อมดับไป รูปชั้นรชในภูมินั้น ย่อมเกิดขึ้น .

เวทนาชั้นรชในภูมินั้น ซึ่งเป็นอรุณภูมิย่อมดับไป แต่รูปชั้นรชในภูมินั้น ย่อมดับไปก็หาไม่
เวทนาชั้นรชในภูมินั้น ซึ่งเป็นปัญจโวการภูมิย่อมดับไป และรูปชั้นรชก็ย่อมเกิดขึ้น .

[๒๒๓] เวทนาชั้นรชย่อมเกิดขึ้นในภูมิใด สัญญาชั้นรชในภูมินั้น ย่อมดับไปหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า สัญญาชั้นรชในภูมิใด ย่อมดับไป เวทนาชั้นรชในภูมินั้น ย่อมเกิดขึ้น .

ถูกแล้ว .

[๒๒๔] รูปชั้นรชย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภูมิใด เวทนาชั้นรชของสัตว์นั้น ในภูมินั้น
ย่อมดับไปหรือ?

หามิได้

หรือว่า เวทนาชั้นรชของสัตว์ใดในภูมิใด ย่อมดับไป รูปชั้นรชของสัตว์นั้น ในภูมิ
นั้น ย่อมเกิดขึ้น .

หามิได้ .

[๒๒๕] เวทนาชั้นรชย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภูมิใด สัญญาชั้นรชของสัตว์นั้นใน
ภูมินั้น ย่อมดับไปหรือ?

หามิได้

หรือว่า สัญญาชั้นรชของสัตว์ใดในภูมิใด ย่อมดับไป เวทนาชั้นรชย่อมเกิดขึ้นแก่
สัตว์นั้นในภูมินั้น .

หามิได้

[๒๒๖] รูปชั้นรชย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด เวทนาชั้นรชของสัตว์นั้นย่อมไม่ดับไป
หรือ?

รูปชั้นรชย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังจุติจากจตุโวการภูมิ จากปัญจโวการ แต่
เวทนาชั้นรชของสัตว์เหล่านั้น ย่อมไม่ดับไปก็หาไม่ รูปชั้นรชย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่ง
กำลังเข้าถึงอรุณภูมิ ซึ่งกำลังจุติจากอสังขสัญญาสัตว์ตถภูมิ และเวทนาชั้นรชก็ย่อมไม่ดับไป .

หรือว่า เวทนาชั้นรชของสัตว์ใดย่อมไม่ดับไป รูปชั้นรชย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น .

เวทนาชั้นรชของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังเข้าถึงปัญจโวการภูมิ ซึ่งกำลังเข้าถึงอสังขสัญญาสัตว์ตถภูมิ
ย่อมไม่ดับไป แต่รูปชั้นรชย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ เวทนาชั้นรชของสัตว์เหล่านั้น
ซึ่งกำลังเข้าถึงอรุณภูมิ ซึ่งกำลังจุติจากอสังขสัญญาสัตว์ตถภูมิ ย่อมไม่ดับไป และรูปชั้นรชก็ย่อมไม่เกิดขึ้น .

[๒๒๗] เวทนาชั้นรชย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด สัญญาชั้นรชของสัตว์นั้นย่อมไม่ดับ

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปรกณ ภาค ๑
ของสัตว์เหล่านั้นในภพนั้น เคยดับไปแล้วก็หาไม่ รูปขันธ์เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภพ
นั้น ซึ่งมีขันธ์ ๕ และเวทนาขันธ์ก็เคยดับไปแล้ว .

หรือว่า เวทนาขันธ์ของสัตว์ใดในภพใด เคยดับไปแล้ว รูปขันธ์เคยเกิดขึ้นแล้วแก่
สัตว์นั้นในภพนั้น .

เวทนาขันธ์ของสัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ซึ่งเป็นอรูปสัตว์ เคยดับไปแล้ว แต่รูปขันธ์
เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้นก็หาไม่ เวทนาขันธ์ของสัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ซึ่งมี
ขันธ์ ๕ เคยดับไปแล้ว และรูปขันธ์ก็เคยเกิดขึ้นแล้ว .

[๒๓๖] เวทนาขันธ์เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใดในภพใด สัญญาขันธ์ของสัตว์นั้นใน
ภพนั้น เคยดับไปแล้วหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า สัญญาขันธ์ของสัตว์ใดในภพใด เคยดับไปแล้ว เวทนาขันธ์เคยเกิดขึ้น
แล้วแก่สัตว์นั้นในภพนั้น .

ถูกแล้ว .

[๒๓๗] รูปขันธ์ไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใด เวทนาขันธ์ของสัตว์นั้น ไม่เคยดับ
ไปแล้วหรือ?

ไม่มี .

หรือว่า เวทนาขันธ์ของสัตว์ใด ไม่เคยดับไปแล้ว รูปขันธ์ไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่
สัตว์นั้น .

ไม่มี .

[๒๓๘] เวทนาขันธ์ไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใด สัญญาขันธ์ของสัตว์นั้น ไม่เคย
ดับไปแล้วหรือ?

ไม่มี .

หรือว่า สัญญาขันธ์ของสัตว์ใด ไม่เคยดับไปแล้ว เวทนาขันธ์ไม่เคยเกิดขึ้นแล้ว
แก่สัตว์นั้น .

ไม่มี .

[๒๓๙] รูปขันธ์ไม่เคยเกิดขึ้นแล้วในภพใด .

[๒๔๐] รูปขันธ์ไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใดในภพใด เวทนาขันธ์ของสัตว์นั้นใน
ภพนั้น ไม่เคยดับไปแล้วหรือ?

รูปขันธ์ไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ซึ่งเป็นอรูปสัตว์ แต่เวทนาขันธ์
ของสัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ไม่เคยดับไปแล้วก็หาไม่ รูปขันธ์ไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้น
ในภพนั้น ซึ่งอยู่ในชั้นสุทธาวาส และเวทนาขันธ์ก็ไม่เคยดับไปแล้ว .

หรือว่า เวทนาขันธ์ของสัตว์ใดในภพใด ไม่เคยดับไปแล้ว รูปขันธ์ไม่เคยเกิดขึ้น
แล้วแก่สัตว์นั้นในภพนั้น .

เวทนาขันธ์ของสัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ซึ่งเป็นอรูปสัตว์ ไม่เคยดับไปแล้ว แต่รูปขันธ์
ไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้นก็หาไม่ เวทนาขันธ์ของสัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ซึ่ง
อยู่ในชั้นสุทธาวาส ไม่เคยดับไปแล้ว และรูปขันธ์ก็ไม่เคยเกิดขึ้นแล้ว .

[๒๔๑] เวทนาขันธ์ไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใดในภพใด สัญญาขันธ์ของสัตว์นั้น
ในภพนั้น ไม่เคยดับไปแล้วหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า สัญญาขันธ์ของสัตว์ใดในภพใด ไม่เคยดับไปแล้ว เวทนาขันธ์ไม่เคยเกิด
ขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้นในภพนั้น .

ถูกแล้ว .

[๒๔๒] รูปขันธ์จักเกิดขึ้นสัตว์ใด เวทนาขันธ์ของสัตว์นั้น จักดับไปหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า เวทนาขันธ์ของสัตว์ใด จักดับไป รูปขันธ์จักเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น .

เวทนาขันธ์ของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นปัจฉิมภวิสสัตว์ ที่กำลังเกิดอยู่ และของสัตว์ผู้เข้า
ถึงอรุพภูมิแล้ว จักปรินิพพานจักดับไป แต่รูปขันธ์จักเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ เวทนาขันธ์
ของสัตว์เหล่านั้นนอกนี้จักดับไป และรูปขันธ์ก็จักเกิดขึ้น .

[๒๔๓] เวทนาขันธ์จักเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด สัญญาขันธ์ของสัตว์นั้นจักดับไปหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า สัญญาขันธ์ของสัตว์ใด จักดับไป เวทนาขันธ์จักเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น .

สัญญาขันธ์ของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นปัจฉิมภวิสสัตว์ ที่กำลังเกิดอยู่จักดับไป แต่
เวทนาขันธ์จักเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ สัญญาขันธ์ของสัตว์เหล่านั้น นอกนี้จักดับไป
และเวทนาขันธ์ก็จักเกิดขึ้น .

[๒๔๔] รูปขันธ์จักเกิดขึ้นในภพใด .

[๒๔๕] รูปขันธ์จักเกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภพใด เวทนาขันธ์ของสัตว์นั้นในภพนั้น

ไม่มี.

หรือว่า สัญญาชั้นของสัตว์ใด จักไม่ดับไป เวทนาชั้นไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้น.

เคยเกิดขึ้นแล้ว.

[๒๓๐] รูปชั้นไม่เกิดขึ้นแล้วในภุมิได.

[๒๓๑] รูปชั้นไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใดในภุมิได เวทนาชั้นของสัตว์นั้นในภุมินั้น จักไม่ดับไปหรือ?

รูปชั้นไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งกำลังเข้าถึงชั้นสุทธาวาส ซึ่งเป็นอรุပ္สัตว์ แต่เวทนาชั้นของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น จักไม่ดับไปก็หาไม่ รูปชั้นไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ในชั้นสุทธาวาส ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ในอรุပ္ภูมิ และเวทนาชั้นก็จักไม่ดับไป.

หรือว่า เวทนาชั้นของสัตว์ใดในภุมิได จักไม่ดับไป รูปชั้นไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้นในภุมินั้น.

เวทนาชั้นของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ในปัญจโวการภูมิ ซึ่งเป็นอสังขยสัตว์ จักไม่ดับไป แต่รูปชั้นไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้นก็หาไม่ เวทนาชั้นของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ในชั้นสุทธาวาส ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ในอรุပ္ภูมิ จักไม่ดับไป และรูปชั้นก็ไม่เคยเกิดขึ้นแล้ว.

[๒๓๒] เวทนาชั้นไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใดในภุมิได สัญญาชั้นของสัตว์นั้นในภุมินั้น จักไม่ดับไปหรือ?

เวทนาชั้นไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งกำลังเข้าถึงชั้นสุทธาวาส แต่สัญญาชั้นของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้นจักไม่ดับไปก็หาไม่ เวทนาชั้นไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ในชั้นสุทธาวาส ซึ่งเป็นอสังขยสัตว์ และสัญญาชั้นก็จักไม่ดับไป.

หรือว่า สัญญาชั้นของสัตว์ใดในภุมิได จักไม่ดับไป เวทนาชั้นไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้นในภุมินั้น.

สัญญาชั้นของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ จักไม่ดับไป แต่เวทนาชั้นเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้นก็หาไม่ สัญญาชั้นของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ในชั้นสุทธาวาส ซึ่งเป็นอสังขยสัตว์ จักไม่ดับไป และเวทนาชั้นก็ไม่เคยเกิดขึ้นแล้ว.

อุปาทนโรธวาร จบ

ปวัตติวาร จบ

ปริญญาวาร

[๒๓๓] บุคคลใดยอมกำหนดรู้รูปชั้น บุคคลนั้นยอมกำหนดรู้เวทนาชั้นหรือ?

ถูกแล้ว.

หรือว่า บุคคลใดยอมกำหนดรู้เวทนาชั้น บุคคลนั้นยอมกำหนดรู้รูปชั้น.

ถูกแล้ว.

บุคคลใดไม่กำหนดรู้รูปชั้น บุคคลนั้นยอมไม่กำหนดรู้เวทนาชั้นหรือ?

ถูกแล้ว.

หรือว่า บุคคลใดไม่กำหนดรู้เวทนาชั้น บุคคลนั้นยอมไม่กำหนดรู้รูปชั้น.

ถูกแล้ว.

[๒๓๔] บุคคลใดเคยกำหนดรู้รูปชั้นแล้ว บุคคลนั้นเคยกำหนดรู้เวทนาชั้นแล้วหรือ?

ถูกแล้ว.

หรือว่า บุคคลใดเคยกำหนดรู้เวทนาชั้นแล้ว บุคคลนั้นเคยกำหนดรู้รูปชั้นแล้ว.

ถูกแล้ว.

บุคคลใดไม่เคยกำหนดรู้รูปชั้นแล้ว บุคคลนั้นไม่เคยกำหนดรู้เวทนาชั้นแล้วหรือ?

หรือ?

ถูกแล้ว.

หรือว่า บุคคลใดไม่เคยกำหนดรู้เวทนาชั้นแล้ว บุคคลนั้นไม่เคยกำหนดรู้รูปชั้นแล้ว.

ถูกแล้ว.

ถูกแล้ว.

[๒๓๕] บุคคลใดจักกำหนดรู้รูปชั้น บุคคลนั้นจักกำหนดรู้เวทนาชั้นหรือ?

ถูกแล้ว.

หรือว่า บุคคลใดจักกำหนดรู้เวทนาชั้น บุคคลนั้นจักกำหนดรู้รูปชั้น.

ถูกแล้ว.

บุคคลใดจักไม่กำหนดรู้รูปชั้น บุคคลนั้นจักไม่กำหนดรู้เวทนาชั้นหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า บุคคลใดจักไม่กำหนดรู้เวทนาขันธ บุคคลนั้นจักไม่กำหนดรู้รูปขันธ .

ถูกแล้ว .

[๒๓๖] บุคคลใดย่อมกำหนดรู้รูปขันธ บุคคลนั้นเคยกำหนดรู้เวทนาขันธแล้ว

หรือ?

ห้ามได้ .

หรือว่า บุคคลใดเคยกำหนดรู้เวทนาขันธแล้ว บุคคลนั้นย่อมกำหนดรู้รูปขันธ .

ห้ามได้ .

บุคคลใดย่อมไม่กำหนดรู้รูปขันธ บุคคลนั้นไม่เคยกำหนดรู้เวทนาขันธแล้วหรือ?

พระอรหันต์ย่อมไม่กำหนดรู้รูปขันธ แต่ไม่เคยกำหนดรู้เวทนาขันธแล้วก็ไม่หา ไม่ บุคคลที่เหลือนอกนั้น ยกเว้นบุคคลที่พร้อมเพรียงด้วยมรรคเบื้องสูง และพระอรหันต์เสียแล้ว ย่อมไม่กำหนดรู้รูปขันธด้วย ไม่เคยกำหนดรู้เวทนาขันธแล้วด้วย .

หรือว่า บุคคลใดไม่เคยกำหนดรู้เวทนาขันธแล้ว บุคคลนั้นย่อมไม่กำหนดรู้รูปขันธ .

บุคคลที่พร้อมเพรียงด้วยมรรคเบื้องสูง ไม่เคยกำหนดรู้เวทนาขันธแล้ว แต่ย่อมไม่กำหนดรู้รูปขันธก็ไม่หา ไม่ บุคคลที่เหลือนอกนั้น ยกเว้นบุคคลที่พร้อมเพรียงด้วยมรรคเบื้องสูง และพระอรหันต์เสียแล้ว ไม่เคยกำหนดรู้เวทนาขันธแล้วด้วย ย่อมไม่กำหนดรู้รูปขันธด้วย .

[๒๓๗] บุคคลใดย่อมไม่กำหนดรู้รูปขันธ บุคคลนั้นจักกำหนดรู้เวทนาขันธหรือ?

ห้ามได้ .

หรือว่า บุคคลใดจักกำหนดรู้เวทนาขันธ บุคคลนั้นย่อมกำหนดรู้รูปขันธ .

ห้ามได้ .

บุคคลใดย่อมไม่กำหนดรู้รูปขันธ บุคคลนั้นจักไม่กำหนดรู้เวทนาขันธหรือ?

บุคคลเหล่าใดจักได้เฉพาะซึ่งมรรค บุคคลเหล่านั้นย่อมไม่กำหนดรู้รูปขันธ แต่จักไม่กำหนดรู้เวทนาขันธก็ไม่หา ไม่ พระอรหันต์และปุถุชนเหล่าใด จักไม่ได้เฉพาะซึ่งมรรค พระอรหันต์และปุถุชนเหล่านั้น ย่อมไม่กำหนดรู้รูปขันธด้วย จักไม่กำหนดรู้เวทนาขันธด้วย .

หรือว่า บุคคลใดจักไม่กำหนดรู้เวทนาขันธ บุคคลนั้นย่อมไม่กำหนดรู้รูปขันธ .

บุคคลที่พร้อมเพรียงด้วยมรรคเบื้องสูง จักไม่กำหนดรู้เวทนาขันธ แต่ย่อมไม่กำหนดรู้รูปขันธก็ไม่หา ไม่ พระอรหันต์และปุถุชนเหล่าใด จักไม่ได้เฉพาะซึ่งมรรค พระอรหันต์และปุถุชนเหล่านั้นจักไม่กำหนดรู้เวทนาขันธด้วย ย่อมไม่กำหนดรู้รูปขันธด้วย .

[๒๓๘] บุคคลใดเคยกำหนดรู้รูปขันธแล้ว บุคคลนั้นจักกำหนดรู้เวทนาขันธหรือ?

ห้ามได้ .

หรือว่า บุคคลใดจักกำหนดรู้เวทนาขันธ บุคคลนั้นเคยกำหนดรู้รูปขันธแล้ว .

ห้ามได้ .

บุคคลใดไม่เคยกำหนดรู้รูปขันธแล้ว บุคคลนั้นจักไม่กำหนดรู้เวทนาขันธหรือ .

บุคคลเหล่าใดจักได้เฉพาะซึ่งมรรค บุคคลเหล่านั้น ไม่เคยกำหนดรู้รูปขันธแล้ว แต่จักไม่กำหนดรู้เวทนาขันธก็ไม่หา ไม่ บุคคลที่พร้อมเพรียงด้วยมรรคเบื้องสูง และปุถุชนเหล่าใด จักไม่ได้เฉพาะซึ่งมรรค บุคคลที่พร้อมเพรียงด้วยมรรคเบื้องสูง และปุถุชนเหล่านั้น ไม่เคยกำหนดรู้รูปขันธแล้วด้วย จักไม่กำหนดรู้เวทนาขันธด้วย .

หรือว่า บุคคลใดจักไม่กำหนดรู้เวทนาขันธ บุคคลนั้นไม่เคยกำหนดรู้รูปขันธแล้ว .

พระอรหันต์จักไม่กำหนดรู้เวทนาขันธ แต่ไม่เคยกำหนดรู้รูปขันธแล้วก็ไม่หา ไม่ บุคคลที่พร้อมเพรียงด้วยมรรคเบื้องสูงและปุถุชนเหล่าใด จักไม่ได้เฉพาะซึ่งมรรค บุคคลที่พร้อมเพรียงด้วยมรรคเบื้องสูงและปุถุชนเหล่านั้น จักไม่กำหนดรู้เวทนาขันธด้วย ไม่เคยกำหนดรู้รูปขันธแล้วด้วย .

ปริญญาวาร จบ .

ชั้นมัธยม จบ .

อายุตณยมก

ปิ่นเม็ดติวาร

[๒๓๙] อายุตนะ ๑๒ คือ จักขยตนะ โสตายตนะ ฆานายตนะ ชิวหายตนะ กายายตนะ รูปายตนะ สัททหายตนะ คันธายตนะ รสายตนะ โผฏฐัพพายตนะ มนายตนะ ัมมายตนะ .

อุทเทสวาร

[๒๔๐] จักขคือจักขยตนะหรือ จักขยตนะคือจักขุหรือ .

โสตะคือโสตายตนะหรือ

โสตายตนะคือโสตะหรือ .

ฆานะคือฆานายตนะหรือ

ฆานายตนะคือฆานะหรือ .

ชิวหาคือชิวหายตนะหรือ

ชิวหายตนะคือชิวหาหรือ .

กายคือกายายตนะหรือ

กายายตนะคือกายหรือ

รูปคือรูปายตนะหรือ	รูปายตนะคือรูปหรือ .
สัททะคือสัททายตนะหรือ	สัททายตนะคือสัททะหรือ .
คันธะคือคันธายตนะหรือ	คันธายตนะคือคันธะหรือ .
รสะคือรสายตนะหรือ	รสายตนะคือรสหรือ .
โผฏฐัพพะคือโผฏฐัพพายตนะหรือ	โผฏฐัพพายตนะคือโผฏฐัพพะหรือ .
มนโอคือมนายตนะหรือ	มนายตนะคือมนโอหรือ .
อัมมะคืออัมมายตนะหรือ	อัมมายตนะคืออัมมะหรือ .

ไม่โซโลต๊ะ	ไม่โซโลต้ายตนะหรือ	ไม่โซโลต้ายตนะ	ไม่โซโลต๊ะหรือ .
ไม่โซมานะ	ไม่โซมานายตนะหรือ	ไม่โซมานายตนะ	ไม่โซมานะหรือ .
ไม่โซชีหา	ไม่โซชีหาตนะหรือ	ไม่โซชีหาตนะ	ไม่โซชีหาหรือ .
ไม่โซกาย	ไม่โซกายตนะหรือ	ไม่โซกายตนะ	ไม่โซกายหรือ .
ไม่โซรูป	ไม่โซรูปตนะหรือ	ไม่โซรูปตนะ	ไม่โซรูปหรือ .
ไม่โซสัทะ	ไม่โซสัทตนะหรือ	ไม่โซสัทตนะ	ไม่โซสัทะหรือ .
ไม่โซคันธะ	ไม่โซคันธตนะหรือ	ไม่โซคันธตนะ	ไม่โซคันธะหรือ .
ไม่โซระ	ไม่โซระตนะหรือ	ไม่โซระตนะ	ไม่โซระหรือ .
ไม่โซโณฐัพพะ	ไม่โซโณฐัพพตนะหรือ	ไม่โซโณฐัพพตนะ	ไม่โซโณฐัพพะหรือ .

[๒๕๒]	จักขุคือจักขายตนะหรือ	อายตนะคือโสตายตนะหรือ .
จักขุคือจักขายตนะหรือ		อายตนะคือขมานายตนะหรือ .
จักขุคือจักขายตนะหรือ		อายตนะคือชีวหายตนะหรือ ฯลฯ
อายตนะคืออัมมายตนะหรือ		
โสตะคือโสตายตนะหรือ		อายตนะคือจักขายตนะหรือ .
โสตะคือโสตายตนะหรือ		อายตนะคือขมานายตนะหรือ ฯลฯ
อายตนะคืออัมมายตนะหรือ .		
ขมานะคือขมานายตนะหรือ		
อายตนะคืออัมมายตนะหรือ		
อัมมะคืออัมมายตนะหรือ		อายตนะคือจักขายตนะหรือ .
อัมมะคืออัมมายตนะหรือ		อายตนะคือโสตายตนะหรือ
อายตนะคือมณายตนะหรือ (พึงผกจักรนัย)		

[illegible]

โสตะคืออายตนะหรือ	อายตนะคือโสตะหรือ .
ฆานะคืออายตนะหรือ	อายตนะคือฆานะหรือ .
ชีวหาคืออายตนะหรือ	อายตนะคือชีวหาหรือ .
กายคืออายตนะหรือ	อายตนะคือกายหรือ .
รูปคืออายตนะหรือ	อายตนะคือรูปหรือ .
สัททะคืออายตนะหรือ	อายตนะคือสัททะหรือ .
คันธะคืออายตนะหรือ	อายตนะคือคันธะหรือ .
รสนะคืออายตนะหรือ	อายตนะคือรสนะหรือ .
โผฏฐัพพะคืออายตนะหรือ	อายตนะคือโผฏฐัพพะหรือ .
มนโอคืออายตนะหรือ	อายตนะคือมนโอหรือ .
อัมมะคืออายตนะหรือ	อายตนะคืออัมมะหรือ .

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปกรณ์ ภาค ๑

[๒๕๕] ไม่ใช่อายตนะหรือ ไม่ใช่อายตนะหรือ .
ไม่ใช่อายตนะหรือ ไม่ใช่อายตนะหรือ .
ไม่ใช่อายตนะหรือ ไม่ใช่อายตนะหรือ .
ไม่ใช่อายตนะหรือ ไม่ใช่อายตนะหรือ .
ไม่ใช่อายตนะหรือ ไม่ใช่อายตนะหรือ .
ไม่ใช่อายตนะหรือ ไม่ใช่อายตนะหรือ .
ไม่ใช่อายตนะหรือ ไม่ใช่อายตนะหรือ .
ไม่ใช่อายตนะหรือ ไม่ใช่อายตนะหรือ .
ไม่ใช่อายตนะหรือ ไม่ใช่อายตนะหรือ .
ไม่ใช่อายตนะหรือ ไม่ใช่อายตนะหรือ .
ไม่ใช่อายตนะหรือ ไม่ใช่อายตนะหรือ .
ไม่ใช่อายตนะหรือ ไม่ใช่อายตนะหรือ .
ไม่ใช่อายตนะหรือ ไม่ใช่อายตนะหรือ .
ไม่ใช่อายตนะหรือ ไม่ใช่อายตนะหรือ .
ไม่ใช่อายตนะหรือ ไม่ใช่อายตนะหรือ .

[๒๕๖] จักขุคืออายตนะหรือ อายตนะคือโสตะหรือ .
จักขุคืออายตนะหรือ อายตนะคืออัมมะหรือ .
โสตะคืออายตนะหรือ อายตนะคือจักขุหรือ .
โสตะคืออายตนะหรือ อายตนะคืออัมมะหรือ .
มานะคืออายตนะหรือ อายตนะคือจักขุหรือ .
อายตนะคืออัมมะหรือ .
อัมมะคืออายตนะหรือ อายตนะคือจักขุหรือ .
อัมมะคืออายตนะหรือ อายตนะคือโสตะหรือ .
อายตนะคืออัมมะหรือ (พึงผูกัจฉา)

[๒๕๗] ไม่ใช่อายตนะหรือ ไม่ใช่อายตนะหรือ .
ไม่ใช่อายตนะหรือ ไม่ใช่อายตนะหรือ .
ไม่ใช่อายตนะหรือ ไม่ใช่อายตนะหรือ .
ไม่ใช่อายตนะหรือ ไม่ใช่อายตนะหรือ .
ไม่ใช่อายตนะหรือ ไม่ใช่อายตนะหรือ .
ไม่ใช่อายตนะหรือ ไม่ใช่อายตนะหรือ .
ไม่ใช่อายตนะหรือ ไม่ใช่อายตนะหรือ .
ไม่ใช่อายตนะหรือ ไม่ใช่อายตนะหรือ .
ไม่ใช่อายตนะหรือ ไม่ใช่อายตนะหรือ .
ไม่ใช่อายตนะหรือ ไม่ใช่อายตนะหรือ .
ไม่ใช่อายตนะหรือ ไม่ใช่อายตนะหรือ .
ไม่ใช่อายตนะหรือ ไม่ใช่อายตนะหรือ .
ไม่ใช่อายตนะหรือ ไม่ใช่อายตนะหรือ .
ไม่ใช่อายตนะหรือ ไม่ใช่อายตนะหรือ .
ไม่ใช่อายตนะหรือ ไม่ใช่อายตนะหรือ .
ไม่ใช่อายตนะหรือ ไม่ใช่อายตนะหรือ .

อุทเทสวาร จบ .

นิทเทสวาร

ปทโสธรวาร

[๒๕๘] จักขุคือจักขายตนะหรือ?

ทิพพจักขุ ปัญญาจักขุ เรียกว่าจักขุ แต่ไม่ใช่อายตนะ จักขายตนะเป็นจักขุด้วย
เป็นจักขายตนะด้วย .

จักขายตนะคือจักขุหรือ?

ถูกแล้ว .

โสตะคือโสตายตนะหรือ?

ทิพพโสตะ ตัณหาโสตะ เรียกว่าโสตะ แต่ไม่ใช่อายตนะ โสตายตนะเป็นโสตะ
ด้วย เป็นโสตายตนะด้วย .

โสตายตนะคือโสตะหรือ?

ถูกแล้ว .

มานะคือมานายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

มานายตนะคือมานะหรือ?

ถูกแล้ว .

ชีวหาคือชีวหายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

ชีวหายตนะคือชีวหาหรือ?

ถูกแล้ว .

กายคือกายายตนะหรือ?

ยกเว้นกายายตนะเสียแล้ว กายที่เหลือนอกนั้น เรียกว่ากาย แต่ไม่ใช่อายตนะ
กายายตนะเป็นกายด้วย เป็นกายายตนะด้วย .

กายายตนะคือกายหรือ?

ถูกแล้ว .

รูปคือรูปายตนะหรือ?

ยกเว้นรูปายตนะเสียแล้ว รูปที่เหลือนอกนั้น เรียกว่ารูป แต่ไม่ใช่รูปายตนะ รูปายตนะเป็นรูปด้วย เป็นรูปายตนะด้วย .

รูปายตนะคือรูปหรือ?

ถูกแล้ว .

สัททคือสัททายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

สัททายตนะคือสัททหรือ?

ถูกแล้ว .

คันธคือคันธายตนะหรือ?

สีลคันธะ (กลิ่นศีล) สมาริคันธะ (กลิ่นสมาริ) ปัญญาคันธะ (กลิ่นปัญญา) เรียกว่าคันธะ แต่ไม่ใช่คันธายตนะ คันธายตนะ เป็นคันธะด้วย เป็นคันธายตนะด้วย .

คันธายตนะคือคันธหรือ?

ถูกแล้ว .

รสคือรสายตนะหรือ?

อรรถรส ธรรมรส วิมุตติรส เรียกว่ารส แต่ไม่ใช่รสายตนะ รสายตนะเป็นรสด้วย เป็นรสายตนะด้วย .

รสายตนะคือรสหรือ?

ถูกแล้ว .

โผฏฐัพพะคือโผฏฐัพพายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

โผฏฐัพพายตนะคือโผฏฐัพพะหรือ?

ถูกแล้ว .

มโนคือมณายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

มณายตนะคือมโนหรือ?

ถูกแล้ว .

ธัมมะคือธัมมายตนะหรือ?

ยกเว้นธัมมายตนะเสียแล้ว ธรรมที่เหลือนอกนั้น เรียกว่าธัมมะ แต่ไม่ใช่ธัมมายตนะ ธัมมายตนะ เป็นธัมมะด้วย เป็นธัมมายตนะด้วย .

ธัมมายตนะคือธัมมะหรือ?

ถูกแล้ว .

[๒๘๙] ไม่ใช่จักขุ ไม่ใช่จักขายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่จักขายตนะ ไม่ใช่จักขุหรือ?

ทิพพจักขุ ปัญญาจักขุ ไม่ใช่จักขายตนะ เป็นแต่จักขุ ยกเว้นจักขุ และจักขายตนะเสียแล้ว จักขุที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่จักขุและ ไม่ใช่จักขายตนะ .

ไม่ใช่โสตะ ไม่ใช่โสตายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่โสตายตนะ ไม่ใช่โสตะหรือ?

ทิพพโสตะ ตัณหาโสตะ ไม่ใช่โสตายตนะ เป็นแต่โสตะ ยกเว้นโสตะและโสตายตนะเสียแล้ว โสตะที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่โสตะ และไม่ใช่โสตายตนะ .

ไม่ใช่ฆมานะ ไม่ใช่ฆมานายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่ฆมานายตนะ ไม่ใช่ฆมานะหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่ชีวหา ไม่ใช่ชีวหาตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่ชีวหาตนะ ไม่ใช่ชีวหาหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่กาย ไม่ใช่กายายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่กายายตนะ ไม่ใช่กายหรือ?

ยกเว้นกายายตนะเสียแล้ว กายที่เหลือไม่ใช่กายายตนะ เป็นแต่กาย ยกเว้นกายและกายายตนะเสียแล้ว กายที่เหลือไม่ใช่กาย และไม่ใช่กายายตนะ .

ไม่ใช่รูป ไม่ใช่รูปายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่รูปายตนะ ไม่ใช่รูปหรือ?

ยกเว้นรูปายตนะเสียแล้ว รูปที่เหลือไม่ใช่รูปายตนะ เป็นแต่รูป ยกเว้นรูปและรูปายตนะเสียแล้ว รูปที่เหลือไม่ใช่รูป และไม่ใช่รูปายตนะ .

ไม่ใช่สีททะ ไม่ใช่สีททายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่สีททายตนะ ไม่ใช่สีททะหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่คันธระ ไม่ใช่คันธายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่คันธายตนะ ไม่ใช่คันธระหรือ?

สีลคันธระ สมาริคันธระ ปัญญาคันธระ ไม่ใช่คันธายตนะ เป็นแต่คันธระ ยกเว้นคันธระและคันธายตนะเสียแล้ว ธรรมที่เหลือไม่ใช่คันธระ และไม่ใช่คันธายตนะ .

ไม่ใช่รส ไม่ใช่รสายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่รสายตนะ ไม่ใช่รสหรือ?

อรรถรส ธรรมรส วิมตติรส ไม่ใช่รสายตนะ เป็นแต่รส ยกเว้นรส และรสายตนะเสียแล้ว ธรรมที่เหลือไม่ใช่รส และไม่ใช่รสายตนะ .

ไม่ใช่โณภูตัพพะ ไม่ใช่โณภูตัพพายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่โณภูตัพพายตนะ ไม่ใช่โณภูตัพพะหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่มนโน ไม่ใช่มนนายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่มนนายตนะ ไม่ใช่มนโนหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่ธัมมะ ไม่ใช่ธัมมายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่ธัมมายตนะ ไม่ใช่ธัมมะหรือ?

ยกเว้นธัมมายตนะเสียแล้ว ธรรมที่เหลือไม่ใช่ธัมมายตนะ เป็นแต่ธัมมะ ยกเว้นธัมมะและธัมมายตนะเสียแล้ว ธรรมที่เหลือไม่ใช่ธัมมะ และไม่ใช่ธัมมายตนะ .

ปทโสธรมูลจักขวาร

[๒๙๐] จักขุคือจักขายตนะหรือ?

ทิพพจักขุ ปัญญาจักขุ เรียกว่าจักขุ แต่ไม่ใช่จักขายตนะ จักขายตนะ เป็นจักขุด้วย เป็นจักขายตนะด้วย .

อายตนะคือโสตายตนะหรือ?

โสตายตนะ เป็นอายตนะด้วย เป็นโสตายตนะด้วย อายตนะที่เหลือนอกนั้น เรียกว่าอายตนะ แต่ไม่ใช่โสตายตนะ .

จักขุคือจักขายตนะหรือ?

ทิพพจักขุ ปัญญาจักขุ เรียกว่าจักขุ แต่ไม่ใช่จักขายตนะ จักขายตนะ เป็นจักขุด้วย เป็นจักขายตนะด้วย .

อายตนะคือฆณายตนะหรือ?

อายตนะคือธัมมายตนะหรือ?

ธัมมายตนะ เป็นอายตนะด้วย เป็นธัมมายตนะด้วย อายตนะที่เหลือนอกนั้น เรียกว่าอายตนะ แต่ไม่ใช่ธัมมายตนะ .

โสตะ ฯลฯ ฆานะ ฯลฯ .

ธัมมะคือธัมมายตนะหรือ?

ยกเว้นธัมมายตนะเสียแล้ว ธรรมที่เหลือนอกนั้น เรียกว่าธัมมะ แต่ไม่ใช่ธัมมายตนะ ธัมมายตนะ เป็นธัมมะด้วย เป็นธัมมายตนะด้วย .

อายตนะคือจักขายตนะหรือ?

จักขายตนะ เป็นอายตนะด้วย เป็นจักขายตนะด้วย อายตนะที่เหลือนอกนั้น เรียกว่าอายตนะ แต่ไม่ใช่จักขายตนะ

ธัมมะคือธัมมายตนะหรือ?

ยกเว้นธัมมายตนะเสียแล้ว ธรรมที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่ธัมมายตนะ ธัมมายตนะ เป็นธัมมะด้วย เป็นธัมมายตนะด้วย .

อายตนะคือโสตายตนะหรือ ฯลฯ?

อายตนะคือมนายตนะหรือ?

มนายตนะเป็นอายตนะด้วย เป็นมนายตนะด้วย อายตนะที่เหลือนอกนั้น เรียกว่า
อายตนะ แต่ไม่ใช่มนายตนะ (ผู้มีปัญญาพึงผูกจักรนัยมีบทหนึ่งๆ เป็นมูล) .

[๒๙๑] ไม่ใช่จักขุ ไม่ใช่จักขายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่อายตนะ ไม่ใช่โสตายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่จักขุ ไม่ใช่จักขายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่อายตนะ ไม่ใช่ฆานายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่อายตนะ ไม่ใช่ธัมมายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่โสตะ ไม่ใช่โสตายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่อายตนะ ไม่ใช่จักขายตนะหรือ?

ไม่ใช่อายตนะ ไม่ใช่ธัมมายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่ฆานะ ไม่ใช่ฆานายตนะหรือ?

ไม่ใช่ธัมมะ ไม่ใช่ธัมมายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่อายตนะ ไม่ใช่จักขายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่ธัมมะ ไม่ใช่ธัมมายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่อายตนะ ไม่ใช่โสตายตนะหรือ?

ไม่ใช่อายตนะ ไม่ใช่ฆานายตนะหรือ?

ถูกแล้ว (เมื่อผูกจักรนัย พึงเติมคำว่า อามันตา (ถูกแล้ว) ทุกบท) .

สทอายตนะวาร

[๒๙๒] จักขุ คืออายตนะหรือ?

อายตนะคือจักขายตนะหรือ?

จักขายตนะ เป็นอายตนะด้วย เป็นจักขายตนะด้วย อายตนะที่เหลือนอกนั้น เรียกว่า
อายตนะ แต่ไม่ใช่จักขายตนะ .

โสตะ คืออายตนะหรือ?

ถูกแล้ว . ฯลฯ

ฆานะ . . . ชิวหา . . . กาย . . . รูป . . . เสียง . . . กลิ่น . . . รส . . . โผฏฐัพพะ . . . มนะ . . .

ธัมมะ คืออายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

อายตนะ คือธัมมายตนะหรือ?

ธัมมายตนะ เป็นอายตนะด้วย เป็นธัมมายตนะด้วย อายตนะที่เหลือนอกนั้น เรียก
ว่าอายตนะ แต่ไม่ใช่ธัมมายตนะ .

[๒๙๓] ไม่ใช่จักขุ ไม่ใช่อายตนะหรือ?

ยกเว้นจักขุเสียแล้ว อายตนะที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่จักขุ เป็นแต่อายตนะ ยกเว้น
จักขุและอายตนะเสียแล้ว ธรรมที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่จักขุ และไม่ใช่อายตนะ .

ไม่ใช่อายตนะ ไม่ใช่จักขายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่โสตะ ไม่ใช่อายตนะหรือ?

ยกเว้นโสตะเสียแล้ว ฯลฯ ยกเว้นฆานะเสียแล้ว ยกเว้นชิวหาเสียแล้ว ฯลฯ และ
ไม่ใช่อายตนะ .

ไม่ใช่กาย ไม่ใช่อายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่อายตนะ ไม่ใช่กายายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่รูป ไม่ใช่อายตนะหรือ?

ยกเว้นรูปเสียแล้ว ฯลฯ ยกเว้นเสียงเสียแล้ว ยกเว้นกลิ่นเสียแล้ว ยกเว้นรสเสียแล้ว
ยกเว้นโผฏฐัพพะเสียแล้ว ฯลฯ และไม่ใช่อายตนะ .

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปกรณ์ ภาค ๑

ไม่ใช่มนะ ไม่ใช่อายตนะหรือ?

ยกเว้นมนะเสียแล้ว อายตนะที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่มนะ เป็นแต่อายตนะ ยกเว้นมนะและอายตนะเสียแล้ว ธรรมที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่มนะ และไม่ใช่อายตนะ .

ไม่ใช่อายตนะ ไม่ใช่มนายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่ธัมมะ ไม่ใช่อายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่อายตนะ ไม่ใช่ธัมมายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

สุทธายตนะมูลจักกการ

[๒๙๔] จักขุ คืออายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

อายตนะคือโสตายตนะหรือ?

โสตายตนะเป็นอายตนะด้วย เป็นโสตายตนะด้วย อายตนะที่เหลือนอกนั้น เรียกว่าอายตนะ แต่ไม่ใช่โสตายตนะ .

จักขุ คืออายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

อายตนะ คือขณายตนะหรือ?

อายตนะ คือธัมมายตนะหรือ?

ธัมมายตนะเป็นอายตนะด้วย เป็นธัมมายตนะด้วย อายตนะที่เหลือนอกนั้น เรียกว่าอายตนะ แต่ไม่ใช่ธัมมายตนะ .

โสตะ คืออายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

อายตนะ คือจักขายตนะหรือ ฯลฯ ไม่ใช่จักขายตนะ .

อายตนะคือธัมมายตนะหรือ ฯลฯ ไม่ใช่ธัมมายตนะ .

ฆานะ ชิวหา ฯลฯ .

ธัมมะคืออายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

อายตนะคือจักขายตนะหรือ?

อายตนะคือมนายตนะหรือ?

มนายตนะเป็นอายตนะด้วย เป็นมนายตนะด้วย อายตนะที่เหลือนอกนั้น เรียกว่าอายตนะ แต่ไม่ใช่มนายตนะ (พึงผูกจักรนี้) .

[๒๙๕] ไม่ใช่จักขุ ไม่ใช่อายตนะหรือ?

ยกเว้นจักขุเสียแล้ว อายตนะที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่จักขุ เป็นแต่อายตนะ ยกเว้นจักขุและอายตนะเสียแล้ว ธรรมที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่จักขุ และไม่ใช่อายตนะ .

ไม่ใช่อายตนะ ไม่ใช่โสตายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่จักขุ ไม่ใช่อายตนะหรือ?

ยกเว้นจักขุเสียแล้ว อายตนะที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่จักขุ เป็นแต่อายตนะ ยกเว้นจักขุและอายตนะเสียแล้ว ธรรมที่เหลือนอกนั้น ไม่ใช่จักขุ และไม่ใช่อายตนะ .

ไม่ใช่อายตนะ ไม่ใช่ขณายตนะหรือ?

ไม่ใช่อายตนะ ไม่ใช่ธัมมายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่โสตะ ไม่ใช่อายตนะหรือ?

ยกเว้นโสตะเสียแล้ว ฯลฯ ยกเว้นฆานะเสียแล้ว ยกเว้นชิวหาเสียแล้ว ฯลฯ และไม่ใช่อายตนะ .

ไม่ใช่กาย ไม่ใช่อายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่อายตนะ ไม่ใช่จักขายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่อายตนะ ไม่ใช่ธัมมายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่ธัมมะ ไม่ใช่อายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่อายตนะ ไม่ใช่จักขายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

มโนบายตนจะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งมีแต่จิต ไม่มีชานะ ที่กำลังเกิดอยู่ แต่

[๓๐๓] ฆานายตนะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด ฆัมมายตนะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นหรือ?

ภานายตนะย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งไม่มีภานะที่กำลังเกิดอยู่ แต่ธัมมายตนะ จะไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ ภานายตนะย่อมไม่เกิดขึ้น และธัมมายตนะก็ย่อมไม่เกิดขึ้น แก่สัตว์เหล่านั้น ที่กำลังจัดอยู่ทั้งหมด .

หรือว่า รัมมาตนะยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด ขานายตนะยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น .

ถูกแล้ว .

[๓๒๓] รุปรายตนะย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด มนารายตนะย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น

หรือ?

รูปายตนะย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งไม่มีรูปที่กำลังเกิดอยู่ แต่มนายตนะจะไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ รูปายตนะย่อมไม่เกิดขึ้นและมนายตนะก็ย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังจดอยู่ทั้งหมด .

หรือว่า มนายนะยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด รูปายนะยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น .

มนายนตะย้อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งไม่มีจิตที่กำลังเกิดอยู่ แต่รูปายตนะจะไม่
 เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ มนายนตะย้อมไม่เกิดขึ้น และรูปายตนะก็ย้อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์
 เหล่านั้น ที่กำลังจิตอยู่ทั้งหมด .

[๓๒๘] รุบายตะนยะยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด อัมมาตนะยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์

นั่นหรือ?

รูปร่างตอนยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งไม่มีรูปที่กำลังเกิดอยู่ แต่ธัมมายตนะจะไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ รูปร่างตอนยอมไม่เกิดขึ้นและธัมมายตนะก็ยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังจติอยู่ทั้งหมด .

หรือว่า ัมมายตนะย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด รูปายตนะย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น .

ពួក​ແລ້ວ .

[๓๒๙] มนายนะยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด ฉัมนายนะยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์

นั่นหรือ?

มนายตะขอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งไม่มีจิตที่กำลังเกิดอยู่ แต่ธัมมายตะขอมจะ
ไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ มนายตะขอมไม่เกิดขึ้น และธัมมายตะขอมก็ย่อมไม่เกิดขึ้นแก่
สัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังจิตอยู่ทั้งหมด .

หรือว่า รัมมาตนะยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด มนาคัตนะยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น .

ព្រឹក្សា ។

[๓๓๐] จักขายตระย่อมไม่เกิดขึ้นในภมิใด โสตายตระย่อมไม่เกิดขึ้นในภมิ

นั่นหรือ?

ពួកគេ។

หรือว่า โสตายตนะย่อมไม่เกิดขึ้นในภมิตอ จักขายตนะย่อมไม่เกิดขึ้นในภมิตัน .

ถูกแล้ว .

[๓๓๑] จักขายตนะย่อมไม่เกิดขึ้นในภมิใด ฆานายตนะย่อมไม่เกิดขึ้นในภมิ

นั่นหรือ?

ពកແລ້ວ .

หรือว่า ชานายตนะย่อมนำไม่เกิดขึ้นในภมิดิ จักขายตนะย่อมนำไม่เกิดขึ้นในภมิดินั้น .

ฆานายตนะย่อมไม่เกิดขึ้นในภุมินีนั้น ซึ่งเป็นรูปาวจรภูมิ แต่จักขายตนะจะไม่เกิดขึ้นในภุมินีนั้นก็หาไม่ ฆานายตนะย่อมไม่เกิดขึ้น และจักขายตนะก็ย่อมไม่เกิดขึ้นในภุมินีนั้น ซึ่งเป็นอสังขสัจจตตภูมิ ซึ่งเป็นอรปภูมิ .

[๓๓๒] จักขายตนะยอมไม่เกิดขึ้นในภุมิใด รพายตนะยอมไม่เกิดขึ้นในภมึนั้น

หรือ?

จักขายตนะย่อมไม่เกิดขึ้นในภพนั้น ซึ่งเป็นอสังขยัตถกัมมิ แต่รูปายตนะจะไม่เกิดขึ้นในภพนั้นก็หาไม่ จักขายตนะย่อมไม่เกิดขึ้น และรูปายตนะก็ย่อมไม่เกิดขึ้นในภพนั้น ซึ่งเป็นอรพภูมิ.

หรือว่า รปายตนะยอมไม่เกิดขึ้นในภมิโด จักขายตนะยอมไม่เกิดขึ้นในภมินัน .

ព្រឹកនេះ ។

[๓๓๓] จักขายตนะยอมไม่เกิดขึ้นในภมิโต มนายตนะยอมไม่เกิดขึ้นในภมินั้น

หรือ?

จักขายตนะย่อมไม่เกิดขึ้นในภุมินี ซึ่งเป็นอรุณภูมิ แต่มนายตนะจะไม่เกิดขึ้นในภุมินีก็หาไม่ จักขายตนะย่อมไม่เกิดขึ้น และมนายตนะก็ย่อมไม่เกิดขึ้นในภุมินี ซึ่งเป็นอสังกตภูมิ .

หรือว่า มนายนะยอมไม่เกิดขึ้นในภมิดิ จักขายตนะยอมไม่เกิดขึ้นในภมินัน .

ถูกแล้ว .

นัหรือ? [๓๓๔] จักขายตนะยอมไม่เกิดขึ้นในภุมิใด อัมมขายตนะยอมไม่เกิดขึ้นในภุมิ

หรือว่า ัฒมายนะยอมไม่เกิดขึ้นในภูมิใด จักขายนะยอมไม่เกิดขึ้นในภูมินั้น .
ไม่มี .

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปกรณ์ ภาค ๑
หรือว่า รัมมายนะยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด ในภุมิใด มนายตนะยอม ไม่เกิด
ขึ้นแก่สัตว์นั้นในภุมินั้น .

ถูกแล้ว .

[๓๔๓] จักขายนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใด โสตายตนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่
สัตว์นั้นหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า โสตายตนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใด จักขายนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้น .

ถูกแล้ว .

[๓๔๔] จักขายนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใด ฆานายตนะ ฯลฯ รูปายตนะ
มนายตนะ รัมมายนะ เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้นหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า รัมมายนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใด จักขายนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์
นั้นหรือ .

ถูกแล้ว .

[๓๔๕] ฆานายตนะ ฯลฯ รูปายตนะ มนายตนะ เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใด
รัมมายนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้นหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า รัมมายนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใด มนายตนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้น .

ถูกแล้ว .

[๓๔๖] จักขายนะเคยเกิดขึ้นแล้วในภุมิใด ฯลฯ (อายตนะมีประมาณเท่าใด ฟังเพิ่ม
คำว่า ย่อมเกิดขึ้น เคยเกิดขึ้นแล้วเช่นเดียวกันในกาลทั้งปวง คือที่เป็นปัจจุบันบ้าง อดีตบ้าง
อนาคตบ้าง อดีตกับปัจจุบันบ้าง อนาคตกับปัจจุบันบ้าง อนาคตกับอดีตบ้าง .)

[๓๔๗] จักขายนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใด ในภุมิใด โสตายตนะเคยเกิดขึ้น
แล้วแก่สัตว์นั้นในภุมินั้นหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า โสตายตนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใด ในภุมิใด จักขายนะเคยเกิดขึ้นแล้ว
แก่สัตว์นั้นในภุมินั้น .

ถูกแล้ว .

[๓๔๘] จักขายนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใด ในภุมิใด ฆานายตนะเคยเกิดขึ้น
แล้วแก่สัตว์นั้นในภุมินั้นหรือ?

จักขายนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งเป็นรูปาวจรสัตว์ แต่ฆานาย-
*ตนะได้เกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้นก็หาไม่ จักขายนะเคยเกิดขึ้นแล้ว และฆานายตนะ
ก็เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งเป็นกามาวจรสัตว์ .

หรือว่า ฆานายตนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใด ในภุมิใด จักขายนะเคยเกิดขึ้น
แล้วแก่สัตว์นั้นในภุมินั้น .

ถูกแล้ว .

[๓๔๙] จักขายนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใด ในภุมิใด รูปายตนะเคยเกิดขึ้น
แล้วแก่สัตว์นั้นในภุมินั้นหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า รูปายตนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใด ในภุมิใด จักขายนะเคยเกิดขึ้น
แล้วแก่สัตว์นั้นในภุมินั้น .

รูปายตนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งเป็นอสุญญสัตว์ แต่จักขายนะ
จะได้เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้นก็หาไม่ รูปายตนะเคยเกิดขึ้นแล้วและจักขายนะ
ก็ได้เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งมีชั้น ๕ .

[๓๕๐] จักขายนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใด ในภุมิใด มนายตนะเคยเกิดขึ้นแล้ว
แก่สัตว์นั้นในภุมินั้นหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า มนายตนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใด ในภุมิใด จักขายนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่
สัตว์นั้นในภุมินั้น .

มนายตนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งเป็นอรูปสัตว์ แต่จักขายนะจะ
ได้เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้นก็หาไม่ มนายตนะเคยเกิดขึ้นแล้วและจักขายนะ
ก็ได้เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งมีชั้น ๕ .

[๓๕๑] จักขายนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใด ในภุมิใด รัมมายนะเคยเกิด
ขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้นในภุมินั้นหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า รัมมายนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใด ในภุมิใด จักขายนะเคยเกิดขึ้น

หรือว่า รูปายตนะ ไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใดในภุมิโต ฆานายตนะไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้นในภุมินั้น .

[๓๖๓] มานายตนะ ไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใดในภุมิโต มนายตนะไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้นในภุมินันหรือ?

หรือว่า มนายนะ ไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใดในภุมิใด มานายนะไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้นในภุมินั้น .

หรือว่า ัมมายนะ ไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก๊สตัวใดในภูมิใด ขนานายนะไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก๊สตัวนั้นในภมินั้น .

สัตว์เหล่านี้เข้าถึงราวอภิมหิแล้วจักปฐินพนา จักขยตนะจักเกิดขึ้นแกสัตว์เหล่านั้น แต่มานายตนะจักเกิดขึ้นแกสัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ จักขยตนะจักเกิดขึ้น และมานายตนะก็จัก

เกิดขึ้นแกสัตว์เหล่านั้นนอกนี้.

ถูกแล้ว .

ถูกแล้ว .

ถูกแล้ว .

[๓๓๕] จักขายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด ฐัมมายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า ัมมายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด จักขายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น .

[๓๓๖] ฐานายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด ปรายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า รพายนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด มานายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น.

[๓๓๓] มานายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด มานายตนะ ฯลฯ อัมมายนตนะจักเกิดขึ้น

แก๊สตัวนั้นหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า ธรรมายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด ฆานายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น .

[๓๓๕] ร่ายตะมะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด มนุญตะมะ ฯลฯ จั่มมายตะมะจักเกิดขึ้น

แก้สัตว์นั้นหรือ?

ตกแล้ว .

หรือว่า รั้วมายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด รพายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น .

[๓๓๙] มนายนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด รัมมายนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นหรือ?

๒
 ๓
 ๔
 ๕
 ๖
 ๗
 ๘
 ๙
 ๑๐
 ๑๑
 ๑๒
 ๑๓
 ๑๔
 ๑๕
 ๑๖
 ๑๗
 ๑๘
 ๑๙
 ๒๐
 ๒๑
 ๒๒
 ๒๓
 ๒๔
 ๒๕
 ๒๖
 ๒๗
 ๒๘
 ๒๙
 ๓๐
 ๓๑
 ๓๒
 ๓๓
 ๓๔
 ๓๕
 ๓๖
 ๓๗
 ๓๘
 ๓๙
 ๔๐
 ๔๑
 ๔๒
 ๔๓
 ๔๔
 ๔๕
 ๔๖
 ๔๗
 ๔๘
 ๔๙
 ๕๐
 ๕๑
 ๕๒
 ๕๓
 ๕๔
 ๕๕
 ๕๖
 ๕๗
 ๕๘
 ๕๙
 ๖๐
 ๖๑
 ๖๒
 ๖๓
 ๖๔
 ๖๕
 ๖๖
 ๖๗
 ๖๘
 ๖๙
 ๗๐
 ๗๑
 ๗๒
 ๗๓
 ๗๔
 ๗๕
 ๗๖
 ๗๗
 ๗๘
 ๗๙
 ๘๐
 ๘๑
 ๘๒
 ๘๓
 ๘๔
 ๘๕
 ๘๖
 ๘๗
 ๘๘
 ๘๙
 ๙๐
 ๙๑
 ๙๒
 ๙๓
 ๙๔
 ๙๕
 ๙๖
 ๙๗
 ๙๘
 ๙๙
 ๑๐๐

หรือว่า ัมมายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด มนายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น.

ถูกแล้ว .

[๓๘๐] จักขายตนะจักเกิดขึ้นในภมิดิ .

๓๕๑ จักขยตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิโต โสตายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นในภุมินั้นหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า โสตายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภูมิใด จักขายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นในภมินั้น.

ถูกแล้ว .

[๓๕๒] จักขายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิใด ฆาณายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นในภุมินั้นหรือ?

จักขายนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภavnัน ซึ่งเป็นรูปาวจรสัตว์ แต่ภavnายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภavnันก็หาไม่ จักขายนะจักเกิดขึ้น และภavnายตนะก็จักเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภavnัน ซึ่งเป็นภavnาวจรสัตว์.

หรือว่า ฆาตคนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิใด จักขายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นในภุมินั้น.

๒
ตกแล้ว .

[๓๔๓] จักขายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิใด รุบายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นในภุมินั้นหรือ?

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปกรณ์ ภาค ๑
และธัมมายตนะก็จักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ในกามาวจรภูมิ ซึ่งเป็น
ปัจฉิมภวิสัตว์ ในรูปาวจรภูมิ ในอรุปาวจรภูมิ .

หรือว่า ธรรมายณะจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด ฆานายตนะย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น .

ธัมมายนะจักไม่เกิดขึ้นแกสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นปัจฉิมภวิสัตว์ที่กำลังเข้าถึงกามาวจร-

* ภูมิ แต่ชานายตนะ ย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ อัมมายนตะจัก ไม่เกิดขึ้น และชานายตนะก็ย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ในกามาวจรภูมิ ซึ่งเป็นปัจฉิม-

*ภวิคัสตวํ ในรูปาวจรภูมิ ในอรุปาวจรภูมิ .

[๔๓๓] รูปายตนะย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด มนายตนะ ฯลฯ อัมมายตนะ จักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นหรือ?

๖. ปรากฏการณ์การเกิดคลื่นสึนามิในมหาสมุทรอินเดียเมื่อปี ๒๕๔๗ เกิดขึ้นจากเหตุแผ่นดินไหวใต้มหาสมุทรอินเดีย ซึ่งทำให้เกิดการเคลื่อนตัวของเปลือกโลกในแนวราบ ทำให้เกิดคลื่นสึนามิขึ้นในมหาสมุทรอินเดีย ซึ่งทำให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในหลายประเทศในภูมิภาคนี้

*ภวิกลัศว ในอรุณภูมิ .

หรือว่า ัมมายตนะจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด รูปายตนะย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น .

ธัมมายตนะจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นปัจฉิมภวิสัตว์ที่กำลังเข้าถึงปัญจโว-

*การภูมิ แต่รูปายตนะย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ อัมมายตนะจักไม่เกิดขึ้น และรูปายตนะก็ย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งจะปริณิพพานอยู่ในปญฺจโวการภูมิ ซึ่งเป็นปัจจุ-

*ภวิคส์ตรว์ ในอรุปรภูมิ .

[๔๓๔] มนายนตะยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด ธรรมายตนะจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น

หรือ?

มนายตนะยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังจตฺตยทั้งหมต ซึ่งไม่มีจิต ที่กำลังเข้าถึงอยู่ แต่ธัมมายตนะจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ มนายตนะยอมไม่เกิดขึ้น และธัมมายตนะก็จักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ .

หรือว่า ัมมายตนะจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด มนายตนะย่อไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น .

ธัมมายตนะจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นปัจฉิมภวิสัตว์ ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ แต่มนายตนะย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ ธัมมายตนะจักไม่เกิดขึ้น และมนายตนะก็ย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งจะปรีณิพพานอยู่ .

[๔๗๕] จักขายตนะยอมไม่เกิดขึ้นในภูมิใด.

[๔๗] จักขายตนะยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิใด โสตายตนะจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นในภมุนั้นหรือ?

จักขยตนะย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ซึ่งกำลังจิตอยู่จากปัญจโวการภูมิ ซึ่งไม่มีจักขุ ที่กำลังเข้าถึงกามาวจรภูมิ แต่โสตายตนะจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ จักขยตนะย่อมไม่เกิดขึ้น และโสตายตนะก็จักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ซึ่งจะ परिณิพานอยในปัญจโวการภูมิ ซึ่งเป็นอสังขยัตถ์ ซึ่งเป็นอุปัสถ์.

หรือว่า โสตายตนะจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิใด จักขายตนะย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นในภุมินั้น .

โศดายตนะจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งเป็นปัจจุฌมภวีกัสตว์ที่กำลังเข้าถึง
ปัญจโวการภุมิ แต่จักขายตนะย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้นก็หาไม่ โสดายตนะจักไม่
เกิดขึ้น และจักขายตนะก็ย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งจะปริณิพพานอยู่ในปัญจ-

* ไวการภูมิ ซึ่งเป็นอสังกัญญัตถ์ ซึ่งเป็นรูปสัถว์.

[๔๗๗] จักข้ายตนะยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิใด ขมานายตนะจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นในภมุนั้นหรือ?

จักขยตนะย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินัน ซึ่งกำลังจัดจากรกามาจารภุมิ ซึ่งไม่มีจักข ที่กำลังเข้าถึงรามาจารภุมิ แต่ภานายตนะจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินันก็หาไม่ จักขยตนะย่อมไม่เกิดขึ้น และภานายตนะจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินัน ซึ่งจะปริณิพพานอยในรามาจารภุมิ ซึ่งกำลังจัดจากรปาวจรภุมิ ซึ่งเป็นอัสถณยัตถ์ ซึ่งเป็นอรปัสถ์.

หรือว่า ข่านายตะจะจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด จักขายตะจะยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นในภพนั้น .

ฆาตนาถจะจกไมเกิดขึ้นแกสตรเหลานั้นในภมึนั้น ซึ่งเป็ปจณภมึกสตรที่กําลังเข้าถึ
กามาจรภมึ ที่กําลังเข้าถึรปูาจรภมึ แตจกฆาตนาถจะจกไมเกิดขึ้นแกสตรเหลานั้นในภมึนั้น
ก็หาไม ฆาตนาถจะจกไมเกิดขึ้นและจกฆาตนาถจะจกไมเกิดแกสตรเหลานั้นในภมึนั้น ซึ่งจะ
ปรนิพพานอยัในกามาจรภมึ ซึ่งกําลังจติจากรปูาจรภมึ ซึ่งเป็นอสัณญสตร ซึ่งเป็นอรปูสตร .

[๔๗๘] จักขายตนะยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิใด รูปายตนะจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นในภุมินั้นหรือ?

จักขยันตะยอม ไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ซึ่งกำลังจิตจากปัญญาวิจารณ์
ซึ่งไม่มีจักขุ ที่กำลังเข้าถึงกามาวจรภูมิ ซึ่งเป็นอสัญญสัตว์ แต่ปรายตะนจัก ไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์

ถูกแล้ว .

[๔๘๘] จักขายตนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก้สัวใจ ฆานายตนะจักเกิดขึ้นแก้สัวนั้น

หรือ?

จักขายตนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นปัจฉิมภวิสัตว์และสัตว์ซึ่งเข้าถึง
รูปาวจรภูมิ อรูปาวจรภูมิ แล้วจักปรินิพพาน แต่มานายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่
จักขายตนะเคยเกิดขึ้นแล้ว และมานายตนะก็จักขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น นอกนี้.

หรือว่า ฆาตนาถจะจึกเกิดขึ้นแก๊สตัวใด จักขายตนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก๊สตัวนั้น .

ពួក​ແລ້ວ .

[๔๘๙] จักขายตนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใด รุปรายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น

หรือ?

จักขยตนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นปัจฉิมภวิสัตว์และสัตว์ซึ่งเข้าถึง
อรุภภูมิแล้วจักปรินิพพาน แต่รูปายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ จักขยตนะเคยเกิดขึ้น
แล้ว และรูปายตนะก็จักเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น นอกนี้ .

หรือว่า รุบายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด จักขายตนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้น .

ถูกแล้ว .

[๔๙๐] จักขายตนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก้สั่วไต่ มนายตนะ ฯลฯ ฐัมมายตนะ

จักเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นหรือ?

จิกขาตนะเคยเกิดขึ้นแล้วแกสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นปัจฉิมภวิสัตว์ แต่ธัมมยตนะจิกเกิดขึ้นแกสัตว์นั้นก็หาไม่ จิกขาตนะเคยเกิดขึ้นแล้ว และธัมมยตนะ ก็จักเกิดขึ้นแกสัตว์เหล่านั้น นอกนี้ .

หรือว่า ชัมมายตะจะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด จักขายตะจะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้น .

ពុកແລ້ວ .

[๔๙๑] ฆานายตนะเคยเกิดขึ้นแล้วแกัสัตว์ใด รพายตนะจักเกิดขึ้นแกัสัตว์นั้น

หรือ?

ฆานายตนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นปัจฉิมภวิสัตว์ และสัตว์ซึ่งเข้าถึง อรูปภูมิแล้วจักปรินิพพาน แต่รูปายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ ฆานายตนะเคยเกิดขึ้น แล้วและรูปายตนะก็จักเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น นอกนี้.

หรือว่า รพายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด ฆานายตนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้น.

ព្រឹត្តិបត្រ

[๔๙๒] มานายตนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก้สั่วโง่ มานายตนะ ฯลฯ ฐัมมายนตนะ

จักเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นหรือ?

ฆานายตนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก๊สตัวเหล่านั้น ซึ่งเป็นปัจจัยมหิกวิสต์ว แต่ธัมมายตนะ
จักเกิดขึ้นแก๊สตัวเหล่านั้นก็หาไม่ ฆานายตนะเคยเกิดขึ้นแล้ว และธัมมายตนะก็จักเกิดขึ้นแก๊
สตัวเหล่านั้น นอกนี้ .

หรือว่า ั้มมายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด ฆานายตนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้น .

ពេញលេញ .

[๔๙๓] รพายนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก้สั่วโง่ มนายนะ ฯลฯ รัมมายนะ จัก

เกิดขึ้นแกสัตว์นั้นหรือ?

รูปร่างของตะกอนที่เกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นปัจจัยภูมิวิภังค์ แต่ยังมีมาตนะ
 จักเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ รูปร่างของตะกอนที่เกิดขึ้นแล้ว และมีมาตนะก็จักเกิดขึ้นแก่สัตว์
 เหล่านั้น นอกนี้.

หรือว่า จั๊มมายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด รุปายตนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้น?

ពុកແລ້ວ .

[๔๙๔] มนายนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใด อัมมายนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น

หรือ?

มนายตะเคยเกิดขึ้นแล้วแก๊สตัวเหล่านั้น ซึ่งเป็นปัจจัยมกวิกัฏฐ์ แต่ธัมมายตะ
 จักเกิดขึ้นแก๊สตัวเหล่านั้นก็หาไม่ มนายตะเคยเกิดขึ้นแล้ว และธัมมายตะก็จักเกิดขึ้นแก๊สตัว
 เหล่านั้น นอกนี้.

หรือว่า ธรรมะมันจะจึกเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด มนาศมันจะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้น .

ពេញលេញ .

[๔๙๕] จักขายตนะเคยเกิดขึ้นแล้วในภุมิใด .

[๔๙๖] จักขายตนะเคยเกิดขึ้นแล้วแกสัตว์ใดในภมิโต โสตายตนะจักเกิดขึ้น

แก๊สตัวนั้นในภมึนั้นหรือ?

จกขยตนะเคยเกิดขึ้นแล้วแกสัตว์เหล่านั้นในภมึนั้น ซึ่เป็นปัจฉิมภวักสัตว์ในปัจฉ-

* ใ้การภูมิ แต่ใ้สตายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภมุนั้นก็หาไม่ จักขายตนะเคยเกิดขึ้นแล้ว และใ้สตายตนะก็จักเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภมุนั้น ซึ่งมีชั้น ๕ นอกนี้ .

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปรกณ ภาค ๑
 รูปายตนะก็จักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ซึ่งเป็นปัจฉิมภวีกัตถ์ ในรูปาวจรภูมิ
 ซึ่งเป็นอรปัสตว์.

หรือว่า รูปายตนะจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิโต ขานายตนะไม่เกิดขึ้นแล้ว แก่สัตว์นั้นในภุมินั้น .

รูปายตนะจัก ไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ซึ่งเป็นปัจฉิมภวิกัตว์ ในกามาจรภูมิ แต่ภวานายตนะ ไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้นก็หาไม่ รูปายตนะจัก ไม่เกิดขึ้นและ ภวานายตนะ ก็ไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ซึ่งเป็นปัจฉิมภวิกัตว์ ในรูปาวจรภูมิ ซึ่งเป็นอรุฬสตร์ .

[๕๑๖] ขานายตนะไม่เคยเกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิได มนายตนะจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นในภุมินั้นหรือ?

ฆานายตะนะไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่เหล่าสัตว์นั้นในภุมินัน ซึ่งแป็นรูปาวจรสัตว์ อรูปาวจร-

*สัตว์แต่มนายนะจิกไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้นก็หาไม่ มนายนะไม่เคยเกิดขึ้นแล้ว และมนายนะก็จิกไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งเป็นปัจฉิมภิกขุสัตว์ ในรูปาวจรภูมิ อรูปาวจรภูมิ ซึ่งเป็นอสังขยสัตว์.

หรือว่า มนายนะจึกไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิใด มานายนะไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้นในภมุนั้น .

มนายตระจึกไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินัน ซึ่งเป็นปัจฉิมภววิสัตว์ ในกามาวจร-

*ภูมิ แต่มานายตนะไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภภูมินั้นก็หาไม่ มานายตนะจักไม่เกิดขึ้น และมานายตนะก็ไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภภูมินั้น ซึ่งเป็นปัจฉิมภววิสัย ใน ปรพาจรภูมิ อปรพาจรภูมิ ซึ่งเป็นอสังขณัตว์ .

[๔๑๓] ฆาตคนนั้นไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก้สตัวใดในภุมิใด ชัมภวคนนั้นจักไม่เกิดขึ้นแก้สตัวนั้นในภมุนั้นหรือ?

มานายตะมะไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก๊สตัวเหล่านั้นในภมินั้น ซึ่งเป็นรูปาวจรสัตว์ อรูปาวจร-

*สัตว์ แต่มิหมายตนะจักไม่เกิดขึ้นแกสัตว์เหล่านั้นในภุมิณั้ก็หาไม่ ขานายตนะไม่เคยเกิดขึ้นแล้ว และอัมมยตนะก็จักไม่เกิดขึ้นแกสัตว์เหล่านั้นในภุมิณั้ ซึ่งเป็นปัจฉิมภวักสัตว์ ในรูปาวจรภูมิ รูปาวจรภูมิ .

หรือว่า รัมมาตนะจักไม่เกิดขึ้นแล้วแกสตัวใดในภุมิโต ขานายตนะไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแกสตัวนั้นในภุมินั้น .

อัมมาตนะจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นในภุมินัน ซึ่งเป็นปัจฉิมภิกสัตว์ ในกามาวจรภูมิ แต่ภานายตนะไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินันก็หาไม่ อัมมาตนะจักไม่เกิดขึ้นและภานายตนะก็ไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินัน ซึ่งเป็นปัจฉิมภิกสัตว์ ในรูปาวจรภูมิ อรูปาวจรภูมิ .

[๔๘๘] รูปายตนะไม่เกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใดในภุมิใด มนายตนะจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นในภมุนั้นหรือ?

๖. รุบายตะนะไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินัน ซึ่งเป็นอรุปัตตว์ แต่มนายตะนะ
 จักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินันก็หาไม่ รุบายตะนะไม่เคยเกิดขึ้นแล้ว และมนายตะนะ
 ก็จักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินัน ซึ่งอยู่ในชั้นสุทธาวาส ซึ่งเป็นปัจฉิมภวิกสัตว์ ใน
 อรูปภมิ .

หรือว่า มนายนะจึกไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิใด รูปายตนะไม่เคยเกิดขึ้นแล้ว แก่สัตว์นั้นในภมึนั้น .

มนายตนะจักไม่เกิดขึ้นแกสัต์วเหล่านั้นในภุมินัน ซึ่งเป็นปัจฉิมภวีกัสสัต์ว ในปัญจ-

*โครงการภูมิ ซึ่งเป็นอสังหาริมทรัพย์ แต่รูปายตนะไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินันท์หาไม่
มนายตนะจักไม่เกิดขึ้นและรูปายตนะก็ไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินันท์ ซึ่งอยู่ใน
ชั้นสหธาวัส ซึ่งเป็นปัจฉิมภวกิสัตว์ ในอรพภูมิ .

[๕๑๙] ระบายตะไคร้ไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใดในภุมิใด อัมมายนะจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นในภุมินั้นหรือ?

รูปายตนะไม่เกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ซึ่งเป็นอรุปลัตว์ แต่ธัมมายตนะ
 จักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้นก็หาไม่ รูปายตนะไม่เคยเกิดขึ้นแล้ว และธัมมายตนะก็
 จักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ซึ่งอยู่ในชั้นสุทธาวาส ซึ่งเป็นปัจจุฉิมภวิสัตว์ ใน
 อรูปภมิ.

หรือว่า รัจฉานจะจกไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิใด รุบายตะนะไม่เคยเกิดขึ้นแล้ว แก่สัตว์นั้นในภุมินั้น .

ธัมมายนะจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ซึ่งเป็นปัจฉิมภวีกสัตว์ ในปัจฉ-

*โครงการภูมิ แต่รูปายตนะไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้นก็หาไม่ รั้มมายตนะจักไม่เกิดขึ้น และรูปายตนะก็ไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ซึ่งอยู่ในชั้นสุทธาวาส ซึ่งเป็นปัจฉิมภวีกสัตว์ในอรพภูมิ.

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปกรณ์ ภาค ๑
ยอมไม่ดับไป และมนายตนะก็ยอมไม่ดับไป .

หรือว่า มนายตนะของสัตว์ใดยอมไม่ดับไป รูปายตนะของสัตว์นั้นยอมไม่ดับไป .

มนายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งไม่มีจิต ที่กำลังจตุตถีย่อม ไม่ดับไป แต่รูปายตนะ
ของสัตว์เหล่านั้นยอมไม่ดับไปก็หาไม่ มนายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังเกิดขึ้นอยู่ทั้งหมด
ยอมไม่ดับไป และรูปายตนะก็ยอมไม่ดับไป .

[๔๔๓] รูปายตนะของสัตว์ใดยอมไม่ดับไป รัมมายตนะของสัตว์นั้นยอมไม่ดับ
ไปหรือ?

รูปายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นอรุปสัตว์ ที่กำลังจตุตถีย่อม ไม่ดับไป แต่รัมมา-

*ยตนะของสัตว์เหล่านั้นยอมไม่ดับไปก็หาไม่ รูปายตนะของสัตว์เหล่านั้นทั้งหมด ซึ่งกำลังเกิดขึ้น
อยู่ ย่อมไม่ดับไป และรัมมายตนะก็ยอมดับไป .

หรือว่า รัมมายตนะของสัตว์ใดยอมไม่ดับไป รูปายตนะของสัตว์นั้นยอมไม่ดับไป .

ถูกแล้ว .

[๔๔๔] มนายตนะของสัตว์ใดยอมไม่ดับไป รัมมายตนะของสัตว์นั้นยอมไม่ดับ
ไปหรือ?

มนายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งไม่มีจิต ที่กำลังจตุตถีย่อม ไม่ดับไป แต่รัมมายตนะ
ของสัตว์เหล่านั้นยอมไม่ดับไปก็หาไม่ มนายตนะของสัตว์เหล่านั้นทั้งหมด ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่
ยอมไม่ดับไป และรัมมายตนะก็ยอม ไม่ดับไป .

หรือว่า รัมมายตนะของสัตว์ใดยอมไม่ดับไป มนายตนะของสัตว์นั้นยอมไม่ดับไป .

ถูกแล้ว .

[๔๔๕] จักขายตนะในภุมิใด ย่อมไม่ดับไป .

[๔๔๖] จักขายตนะในภุมิใดของสัตว์ใด ย่อมไม่ดับไป .

คำว่า ของสัตว์ใดกิตติ ในภุมิใดของสัตว์ใดกิตติ เป็นเช่นเดียวกัน .

[๔๔๗] จักขายตนะของสัตว์ใด เคยดับไปแล้ว โสตายตนะของสัตว์นั้น เคยดับ
ไปแล้วหรือ?

ถูกแล้ว .

อดีตปัจฉานในอุปาหารกิตติ ในนิโรธวารกิตติ ในอุปาหนิโรธวารกิตติ แม้อนุโลมและ
ปัจฉินยะ ก็เช่นเดียวกัน .

[๔๔๘] จักขายตนะของสัตว์ใดจักดับไป โสตายตนะของสัตว์นั้นจักดับไปหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า โสตายตนะของสัตว์ใดจักดับไป จักขายตนะของสัตว์นั้นจักดับไป .

ถูกแล้ว .

[๔๔๙] จักขายตนะของสัตว์ใดจักดับไป ฆานายตนะของสัตว์นั้นจักดับไปหรือ?

จักขายตนะของสัตว์นั้น ซึ่งเป็นปัจฉิมภววิกาสัตว์ ที่กำลังเข้าถึงรูปาวจรภูมิ และของ
เหล่านั้น ซึ่งเข้าถึงรูปาวจรภูมิแล้ว จักปรีณิพพาน ที่กำลังจตุตถีย่อม จักดับไป แต่ฆานายตนะของ
สัตว์เหล่านั้น จักดับไปก็หาไม่ จักขายตนะของสัตว์เหล่านั้น นอกนี้ จักดับไป และฆานายตนะ
ก็จักดับไป .

หรือว่า ฆานายตนะของสัตว์ใดจักดับไป จักขายตนะของสัตว์นั้นจักดับไป .

ถูกแล้ว .

[๔๕๐] จักขายตนะของสัตว์ใดจักดับไป รูปายตนะของสัตว์นั้นจักดับไปหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า รูปายตนะของสัตว์ใดจักดับไป จักขายตนะของสัตว์นั้นจักดับไป .

ถูกแล้ว .

[๔๕๑] จักขายตนะของสัตว์ใดจักดับไป มนายตนะ ฯลฯ รัมมายตนะของสัตว์
นั้นจักดับไปหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า รัมมายตนะของสัตว์ใดจักดับไป จักขายตนะของสัตว์นั้นจักดับไป .

รัมมายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นปัจฉิมภววิกาสัตว์ ที่กำลังเข้าถึงรูปภูมิ และของ
สัตว์เหล่านั้น ซึ่งเข้าถึงรูปภูมิแล้ว จักปรีณิพพาน ที่กำลังจตุตถีย่อม จักดับไป แต่จักขายตนะของ
สัตว์เหล่านั้นจักดับไปก็หาไม่ รัมมายตนะของสัตว์เหล่านั้น นอกนี้ จักดับไป และจักขายตนะ
ก็จักดับไป .

[๔๕๒] ฆานายตนะของสัตว์ใดจักดับไป รูปายตนะของสัตว์นั้นจักดับไปหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า รูปายตนะของสัตว์ใดจักดับไป ฆานายตนะของสัตว์นั้นจักดับไป .

รูปายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นปัจฉิมภววิกาสัตว์ ที่กำลังเข้าถึงรูปาวจรภูมิ และของ
สัตว์เหล่านั้น ซึ่งเข้าถึงรูปาวจรภูมิแล้ว จักปรีณิพพาน ที่กำลังจตุตถีย่อม จักดับไป แต่ฆานายตนะ
ของสัตว์เหล่านั้นจักดับไปก็หาไม่ รูปายตนะของสัตว์เหล่านั้น นอกนี้ จักดับไป และฆานายตนะ

ก็จักดับไป .

[๕๕๓] ฆานายตนะของสัตว์ใดจักดับไป มนายตนะ ฯลฯ ฆมมายตนะของสัตว์นั้นจักดับไปหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า ฆมมายตนะของสัตว์ใดจักดับไป ฆานายตนะของสัตว์นั้นจักดับไป .

ฆมมายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นปัจฉิมภวิสัตว์ ที่กำลังเข้าถึงรูปาวจรภูมิ อรูปาวจรภูมิ และของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเข้าถึงรูปาวจรภูมิ อรูปาวจรภูมิ แล้วจักปรินิพพาน ที่กำลังจุติอยู่ จักดับไป แต่ฆานายตนะของสัตว์เหล่านั้นจักดับไปก็หาไม่ ฆมมายตนะของสัตว์เหล่านั้น นอกนี้ จักดับไป และฆานายตนะก็จักดับไป .

[๕๕๔] รูปายตนะของสัตว์ใดจักดับไป มนายตนะ ฯลฯ ฆมมายตนะของสัตว์นั้นจักดับไปหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า ฆมมายตนะของสัตว์ใดจักดับไป รูปายตนะของสัตว์นั้นจักดับไป .

ฆมมายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นปัจฉิมภวิสัตว์ ที่กำลังเข้าถึงรูปภูมิ และของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเข้าถึงรูปภูมิ แล้วจักปรินิพพาน ที่กำลังจุติอยู่ จักดับไป แต่รูปายตนะของสัตว์เหล่านั้นจักดับไปก็หาไม่ ฆมมายตนะของสัตว์เหล่านั้นนอกนี้ จักดับไป และรูปายตนะก็จักดับไป .

[๕๕๕] มนายตนะของสัตว์ใดจักดับไป ฆมมายตนะของสัตว์นั้นจักดับไปหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า ฆมมายตนะของสัตว์ใดจักดับไป มนายตนะของสัตว์นั้นจักดับไป .

ถูกแล้ว .

[๕๕๖] จักขายตนะในภุมิใดจักดับไป .

[๕๕๗] จักขายตนะของสัตว์ใดในภุมิใด จักดับไป โสตายตนะของสัตว์นั้นในภุมินั้น จักดับไปหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า โสตายตนะของสัตว์ใดในภุมิใด จักดับไป จักขายตนะของสัตว์นั้นในภุมินั้น จักดับไป .

ถูกแล้ว .

[๕๕๘] จักขายตนะของสัตว์ใดในภุมิใด จักดับไป ฆานายตนะของสัตว์นั้นในภุมินั้น จักดับไปหรือ . . . ?

ของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นรูปาวจรสัตว์ ฯลฯ กามาวจรสัตว์ . . . ๖ ซึ่งเป็นอสังขยสัตว์ ฯลฯ ซึ่งมีขันธ์ ๕ ๖ . . . ซึ่งเป็นอรุปสัตว์ ฯลฯ ซึ่งมีขันธ์ ๕ ๖ . . . ซึ่งเป็นอสังขยสัตว์ อรูปสัตว์ ฯลฯ ซึ่งมีขันธ์ ๕ .

[๕๕๙] ฆานายตนะของสัตว์ใดในภุมิใด จักดับไป รูปายตนะของสัตว์นั้นในภุมินั้น จักดับไปหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า รูปายตนะของสัตว์ใดในภุมิใด จักดับไป ฆานายตนะของสัตว์นั้นในภุมินั้น จักดับไป .

ของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นรูปาวจรสัตว์ ฯลฯ กามาวจรสัตว์ ๖ . . . ซึ่งเป็นรูปาวจรสัตว์ อรูปาวจรสัตว์ ฯลฯ กามาวจรสัตว์ .

[๕๖๐] รูปายตนะของสัตว์ใดในภุมิใด จักดับไป มนายตนะของสัตว์นั้นในภุมินั้น จักดับไปหรือ?

ของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นอสังขยสัตว์ ฯลฯ ซึ่งมีขันธ์ ๕ ๖ . . . ซึ่งเป็นอรุปสัตว์ ฯลฯ ซึ่งมีขันธ์ ๕ ๖ . . . ซึ่งเป็นอรุปสัตว์ ฯลฯ ซึ่งมีขันธ์ ๕ ซึ่งเป็นอสังขยสัตว์ .

[๕๖๑] มนายตนะของสัตว์ใดในภุมิใด จักดับไป ฆมมายตนะของสัตว์นั้นในภุมินั้น จักดับไปหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า ฆมมายตนะของสัตว์ใดในภุมิใด จักดับไป มนายตนะของสัตว์นั้นในภุมินั้น จักดับไป .

ฆมมายตนะของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งเป็นอสังขยสัตว์ ฯลฯ ซึ่งมีขันธ์ ๕ ซึ่งมีขันธ์ ๕ จักดับไป และฆานายตนะก็จักดับไป .

สมเด็จพระผู้มีพระภาคทรงแสดงอนาคตไว้ในอุปาหาร ซึ่งประกอบด้วยคำว่า ยสส (แก่สัตว์ใด) และ ยตถ (ในภุมิใด) ฉันทะ แม้นในนิโรธวาร พึงขายให้พิสดาร ฉันทะ .

[๕๖๒] จักขายตนะของสัตว์ใด จักไม่ดับไป โสตายตนะของสัตว์นั้น จักไม่ดับไปหรือ?

ถูกแล้ว .

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปกรณ์ ภาค ๑
หรือว่า โสตายตนะของสัตว์ใด จักไม่ดับ ไป จักขายตนะของสัตว์นั้น จักไม่ดับ

ถูกแล้ว .

[๕๖๓] จักขายตนะของสัตว์ใด จักไม่ดับไป ฆานายตนะของสัตว์นั้น จักไม่ดับ

ពួក​ແລ້ວ .

หรือว่า ฆาตนาถนะของสัตว์ใด จักไม่ดับไป จักขายตนะของสัตว์นั้น จักไม่ดับไป .

มานายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นปัจฉิมภวิสัตว์ ที่กำลังเข้าถึงรูปาวจรภูมิ และ
ของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเข้าถึงรูปาวจรภูมิแล้วจักปรินิพพาน ที่กำลังจัดอยู่ จักไม่ดับไป แต่
จักขายนะของสัตว์เหล่านั้น จักไม่ดับไปก็หาไม มานายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งจะปรินิพพาน
อยู่ในปัญจโวการภูมิ ซึ่งเป็นปัจฉิมภวิสัตว์ ในอรุปภูมิ และของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเข้าถึง
อรุปภูมิแล้ว จักปรินิพพาน ที่กำลังจัดอยู่ จักไม่ดับไป และจักขายนะก็จักไม่ดับไป .

[๕๖๔] จักขายตนะของสัตว์ใด จักไม่ดับไป ปรายตนะของสัตว์นั้น จักไม่ดับ

ไปหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า รพายตนะของสัตว์ใด จักไม่ดับไป จักขายตนะของสัตว์นั้น จักไม่ดับไป .

ពុកແລ້ວ .

[๕๖๕] จักขายตนะของสัตว์ใด จักไม่ดับไป มนายนะ ฯลฯ ฐัมมายนะของ

จักขยตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นปัจฉิมภวิสัตว์ ที่กำลังเข้าถึงอรุพภูมิ และของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเข้าถึงอรุพภูมิแล้ว จักปรีณิพพาน ที่กำลังจุติอยู่ แต่ธัมมายตนะของสัตว์เหล่านั้น จักไม่ดับไปก็หาไม่ จักขยตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งปรีณิพพานอยู่ จักไม่ดับไป และธัมมายตนะก็จักไม่ดับไป.

หรือว่า ั้มมายตนะของสัตว์ใด จักไม่ดับไป จักขายตนะของสัตว์นั้น จักไม่ดับ

ໄປ.

ถูกแล้ว .

[๕๖๖] ฆานายตนะของสัตว์ใด จักไม่ดับไป ปรายตนะของสัตว์นั้น จักไม่ดับ

ภานายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นปัจฉิมภิกขุสัตว์ ที่กำลังเข้าถึงรูปาวจรภูมิ และของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเข้าถึงรูปาวจรภูมิ แล้วจักปรินิพพาน ที่กำลังจติอยู่ จักไม่ดับไป แต่รูปายตนะของสัตว์เหล่านั้น จักไม่ดับไปก็หาไม่ ภานายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งจะปรินิพพานในปัญจวาทกรรม ซึ่งเป็นปัจฉิมภิกขุสัตว์ ในอรุณภูมิ และของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเข้าถึงอรุณภูมิ แล้วจักปรินิพพาน ที่กำลังจติอยู่ จักไม่ดับไป และรูปายตนะก็จักไม่ดับไป .

หรือว่า รพายนตะของสัตว์ใด จักไม่ดับไป ฆานายตนะของสัตว์นั้น จักไม่ดับไป.

ถูกแล้ว .

[๕๖๓] มานายตนะของสัตว์ใดจักไม่ดับไป มนายตนะ ฯลฯ รั้มนายตนะของ

ฆานายตะนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นปัจฉิมภิกขุสัตว์ ที่กำลังเข้าถึงรูปาวจรภูมิ อรูปา-
* จารภูมิ และของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเข้าถึงรูปาวจรภูมิ อรูปาวจรภูมิ แล้วจักปรินิพพาน ที่กำลัง
จิตตโย จักไม่ดับไป แต่ธัมมายตะนะของสัตว์เหล่านั้นจักไม่ดับก็หาไม่ ฆานายตะนะของสัตว์
เหล่านั้น ซึ่งปรินิพพานอยู่ จักไม่ดับไป และธัมมายตะนะจักไม่ดับไป .

หรือว่า ัฒมายนตะของสัตว์ใดจักไม่ดับไป ฆานายตนะของสัตว์นั้นจักไม่ดับไป .

ถูกแล้ว .

[๕๖๘] รพายตนะของสัตว์ใดจักไม่ดับไป มนายตนะ ฯลฯ รั้มมายตนะของสัตว์

๖. หมายต่อนะกัฏฐะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเข้าถึงอรูปภูมิ แล้วจักปรินิพพาน ที่กำลังเข้าถึงอรูปภูมิ และของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเข้าถึงอรูปภูมิ แล้วจักปรินิพพาน ที่กำลังจัดอยู่ แต่มีหมายต่อนะกัฏฐะของสัตว์เหล่านั้นจักไม่ดับ ไปก็หาไม่ หมายต่อนะกัฏฐะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งปรินิพพานอยู่ จักไม่ดับไป และหมายต่อนะกัฏฐะจักไม่ดับไป .

หรือว่า ัฒมายณะของสัตว์ใด จักไม่ดับไป รพายณะของสัตว์นั้น จักไม่ดับ

ໄປ.

ถูกแล้ว .

[๕๖๙] มนายนะของสัตว์ใด จักไม่ดับไป ฐัมมายนะของสัตว์นั้น จักไม่ดับ

ពកແລ້ວ .

หรือว่า ธรรมายณะของสัตว์ใด จักไม่ดับไป มนายณะของสัตว์นั้น จักไม่ดับไป.

จักขายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ในปัญจโวการภูมิ และของสัตว์ ซึ่งเข้าถึงรูปาวจรภูมิ อรูปาวจรภูมิ แล้วจักปรินิพพาน ที่กำลังจติอยู่ ย่อมดับไป แต่ภวนายตนะของสัตว์นั้นจักดับไปก็หาไม่ จักขายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งมีจักขุ ที่กำลังจติอยู่ นอกนี้ย่อมดับไป และภวนายตนะก็จักดับไป .

หรือว่า ฆาตนาถนะของสัตว์ใด ฯลฯ .

[๖๑๖] จักขายตนะของสัตว์ใด ย่อมดับไป รุปรายตนะของสัตว์นั้น จักดับไป

หรือ?

จักขายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ในปัญจวการภูมิ และของสัตว์ซึ่งเข้าถึงอรุภูมิ แล้วจักปรินิพพาน ที่กำลังจตุตถ ยอมดับ ไป แต่รูปายตนะของสัตว์เหล่านั้นจักดับไปก็หาไม่ จักขายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งมีจักขุ ที่กำลังจตุตถ นอกนี้ ยอมดับไป และรูปายตนะก็จักดับไป .

หรือว่า รูปายตนะของสัตว์ใด .

๖๑๓ จักขายตนะของสัตว์ใด ย่อมดับไป มนายนะ ฯลฯ อัมมายนะของสัตว์นั้นจักดับไปหรือ?

จักขายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งจะปริณิพพานอยู่ในปัจจุวัฏการภูมิ ย่อมดับไป แต่
ธัมมายตนะของสัตว์เหล่านั้นจักดับไปก็หาไม่ จักขายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งมีจักขุ ที่กำลัง
จิตอยู่ นอกนี้ ย่อมดับไป และธัมมายตนะก็จักดับไป

หรือว่า ัฒมายนตะของสัตว์ใดจักดับไป จักขายตนะของสัตว์นั้นย่อมดับไป .

[๑๘๘] มานายตะนะของสัตว์ใด จักดับไป ปรุบายตะนะของสัตว์นั้น จักดับไปหรือ?

ฆานายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ในชั้นกามาวจรภูมิ และของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเข้าถึงอรูปภูมิแล้วจักปรินิพพาน ที่กำลังจติอยู่จักดับไป แต่รูปายตนะของสัตว์เหล่านั้นจักดับไปก็หาไม่ ฆานายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งมีมานะ ที่กำลังจติอยู่นอกนี้ ย่อมดับไป และรูปายตนะก็จักดับไป .

หรือว่า ร่ายาตนะของสัตว์ใด จักดับไป ฆานายตนะของสัตว์นั้น ย่อมดับไป.

รูปายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังเกิดขึ้นอยู่ทั้งหมด ซึ่งไม่มีมานะ ที่กำลังจัดอยู่ จักดับไป แต่ภยานายตนะของสัตว์เหล่านั้นย่อมดับไปก็หาไม่ รูปายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งมีมานะ ที่กำลังจัดอยู่ จักดับไป และภยานายตนะก็ย่อมดับไป .

[๖๔๙] ฐานายตนะของสัตว์ใด ย่อมดับไป มนายนะ ฯลฯ ธีมมายตนะของสัตว์นั้น จักดับไปหรือ?

ฆานายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ในกามาวจรภูมิ ย่อมดับไป แต่
ธัมมายตนะของสัตว์เหล่านั้นจักดับไปก็หาไม่ ฆานายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังจุติอยู่ นอกนี้
ย่อมดับไป และธัมมายตนะก็จักดับไป .

หรือว่า ัมมายนะของสัตว์ใด.

[๒๐] รุบายตะนะของสัตว์ใด ย่อมดับไป มนายตะนะ ฯลฯ ฐัมมายตะนะของสัตว์นั้น จักดับไปหรือ?

รพายนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ในปัจจุวัการภมีย่อมดับไป. แต่ธัมมาย-

* ตันะของสัตว์เหล่านั้นจักดับไปก็หาไม่ ปรายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งมีรูป ที่กำลังจุติอยู่นอกนี้ ย่อมดับไป และธัมมายตนะก็จักดับไป

หรือว่า ัฒนมาตนะของสัตว์ใด จักดับไป รปายตนะของสัตว์นั้นย่อมดับไป.

ธัมมายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังเกิดขึ้นอยู่ทั้งหมด ซึ่งไม่มีรูป ที่กำลังจิตอยู่ จักดับไป แต่รูปายตนะของสัตว์เหล่านั้นย่อมดับไปก็หาไม่ ธัมมายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งมีรูปที่กำลังจิตอยู่จักดับไป และรูปายตนะก็ย่อมดับไป .

[๖๒๑] มนายนะของสัตว์ใด ย่อมดับไป ฐัมมานะของสัตว์นั้นจักดับไปหรือ?

มนายนตะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งปริณิพพานอยู่ ย่อมดับไป แต่ธัมมายนตะของสัตว์
 เหล่านั้นจักดับไปก็หาไม่ มนายนตะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งมีจิต ที่กำลังจืดอยู่ นอกนี้ ย่อมดับ
 ไป และธัมมายนตะก็จักดับไป .

หรือว่า ัฒมายตนะของสัตว์ใด จักดับไป มนายตนะของสัตว์นั้นย่อมดับไป.

ธัมมายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังเกิดขึ้นอยู่ทั้งหมด ซึ่งไม่มีจิตที่กำลังเจตอยู่ จักดับไป แต่ธัมมายตนะของสัตว์เหล่านั้น ย่อมดับไปก็หาไม่ ธัมมายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งมีจิต ที่กำลังเจตอยู่ จักดับไป และธัมมายตนะก็จักดับไป .

[๖๒๒] จักขายตนะของสัตว์ใด ย่อมดับไป ฯลฯ .

[๖๒๓] จักขายตนะของสัตว์ใดในภุมิใด ย่อมดับไป ไสตายตนะของสัตว์นั้น
ในภุมินั้นจักดับไปหรือ?

จากชายตะนะของสัตว์เหล่านั้นในภมุนั้น ซึ่งจะปริณิพพานอยู่ในปัจฉิมวารภมู ย่อมดับ
ไป แต่โสตายตะนะของสัตว์เหล่านั้นในภมุนั้นจักดับไปก็หาไม่ จักชายตะนะของสัตว์เหล่านั้น

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปกรณ์ ภาค ๑
หรือว่า มนายนะของสัตว์ใดในภูมิใด .

[๖๓๑] รุบายตะนะของสัตว์ใดในภูมิใด ย่อมดับไป ฐัมมาตะนะของสัตว์นั้นในภูมินั้นดับไปหรือ?

รูปายตนะของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ในปญฺจโวการภุมิ ย่อมดับไป แต่รัมมายตนะของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น จักดับไปก็หาไม่ รูปายตนะของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งมีรูป ที่กำลังจุติอยู่ นอกนี้ ย่อมดับไป และรัมมายตนะก็จักดับไป .

หรือว่า ัฒมายตนะของสัตว์ใดในภูมิใด จักดับไป รูปายตนะของสัตว์นั้น ในภูมินั้นย่อมดับไป .

ธัมมายตนะของสัตว์เหล่านั้นในภุมินีนั้น ซึ่งกำลังเกิดขึ้นอยู่ทั้งหมด ซึ่งไม่มีรูป ที่กำลัง จดต้อย จักดับไป แต่รูปายตนะของสัตว์เหล่านั้นในภุมินีนั้นย่อมดับไปก็หาไม่ ธัมมายตนะของ สัตว์เหล่านั้นในภุมินีนั้น ซึ่งมีรูป ที่กำลังจดต้อยจักดับไป และรูปายตนะก็ย่อมดับไป .

[๖๓๒] นายตนะของสัตว์ใดในภูมิใดย่อมดับไป ธรรมายตนะของสัตว์นั้น
ภูมิจักดับไปหรือ?

มนายนะของสัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ซึ่งปริณิพพานอยู่ย่อมดับไป แต่ธัมมายนะของ
 สัตว์เหล่านั้นในภพนั้นจักดับไปก็หาไม่ มนายนะของสัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ซึ่งมีจิต ที่กำลัง
 จิตอยู่ นอกนี้ ย่อมดับไป และธัมมายนะก็จักดับไป .

หรือว่า จั้มมายตนะของสัตว์ใดในภูมิใด จักไม่ดับ มนายตนะของสัตว์นั้นในภูมินั้นย่อมดับไป .

ธัมมายตนะของสัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ซึ่งกำลังเกิดขึ้นอยู่ทั้งหมด ซึ่งไม่มีจิต ที่กำลัง จตฺตียุ จักตฺตปโป เตมณายตนะของสัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ย่อมดับไปก็หาไม่ ธัมมายตนะของ สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ซึ่งมีจิต ที่กำลังจตฺตียุ จักตฺตปโปและมณายตนะก็ย่อมดับไป .

[๖๓๓] จักขายตะนะของสัตว์ใด ย่อมไม่ดับไป โสตายตะนะของสัตว์นั้น จักไม่ดับไปหรือ?

จักขายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังเกิดขึ้นอยู่ทั้งหมด ไม่มีจักขุที่กำลังจัดอยู่ ย่อม
ไม่ดับไป แต่โสตายตนะของสัตว์เหล่านั้น จักไม่ดับไปก็หาไม่ จักขายตนะของสัตว์เหล่านั้น
ซึ่งเป็นปัจฉิมภวักขัตวีนอรพณิ ย่อมไม่ดับไป และโสตายตนะก็จักไม่ดับไป .

หรือว่า โสตายตะของสัตว์ใดจักไม่ดับไป จักขายตะของสัตว์นั้นยอมไม่ดับไป .

ไสตยัตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ในปัจจุโวการภูมิและของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเข้าถึงอรุภูมิ แล้วจักปรินิพพาน ที่กำลังจุติอยู่ จักไม่ดับไป แต่จักขายตนะของสัตว์เหล่านั้น ย่อมไม่ดับไปก็หาไม่ ไสยัตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นปัจฉิมภวิสัตว์ ในอรุภูมิ จักไม่ดับไป และจักขายตนะก็ย่อมไม่ดับไป .

หรือ? [๖๓๔] จักขายตนนะของสัตว์โดยอมไม่ดับไป ฆานายตนนะของสัตว์นั้นจักไม่ดับไป

จักขยตนะของสัตว์เหล่านั้น ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ทั้งหมด ซึ่งไม่มีจักขที่กำลังจัดอยู่
ย่อมไม่ดับไป แต่ภวนายตนะของสัตว์เหล่านั้นจักไม่ดับไปก็หาไม่ จักขยตนะของสัตว์เหล่านั้น
ซึ่งเป็นปัจฉิมภวิคสัตว์ ที่กำลังเข้าถึงรูปาวจรภูมิ ซึ่งเป็นปัจฉิมภวิคสัตว์ ในอรุปรภูมิ ย่อมไม่
ดับไป และภวนายตนะก็จักไม่ดับไป .

หรือว่า ฆาตนาถนะของสัตว์ใดจักไม่ดับไป จักขายตนะของสัตว์นั้นย่อมไม่ดับไป .

มานายตะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ในปญจโวการภูมิ และของสัตว์ซึ่งเข้าถึงรูปาวจรภูมิ อรูปาวจรภูมิ แล้วจักปรินิพพานที่กำลังจิตอยู่จักไม่ดับไป แต่จักขยายตะนะของสัตว์เหล่านั้นย่อมไม่ดับไปก็หาไม่ มานายตะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นปัจฉิมภิกขุสัตว์ที่กำลังเข้าถึงรูปาวจรภูมิ ซึ่งเป็นปัจฉิมภิกขุสัตว์ในอรูปภูมิ จักไม่ดับไป และจักขยายตะนะก็ย่อมไม่ดับไป .

หรือ? [๖๓๕] จักขายตนของสัตว์ใดยอมไม่ดับไป ปรายตนของสัตว์นั้นยอมไม่ดับไป

จักขายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังเกิดขึ้นอยู่ทั้งหมด ซึ่งไม่มีจักขุ ที่กำลังจิตอยู่ ย่อมไม่ดับไป แต่รูปายตนะของสัตว์เหล่านั้น จักไม่ดับไปก็หาไม่ จักขายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นปัจฉิมภวิคัตตว์ ในอรพณภูมิ ย่อมไม่ดับไป และรูปายตนะก็จักไม่ดับไป .

หรือว่า รูปายตนะของสัตว์ใดจักไม่ดับไป จักขายตนะของสัตว์นั้นย่อมไม่ดับไป .

รูปายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ในปัจจุโวการภูมิ และของสัตว์ซึ่งเข้าถึงอรุภูมิแล้วจักปรินิพพาน ที่กำลังจัดอยู่ จักไม่ดับไป แต่จักขายนะของสัตว์เหล่านั้น ย่อมไม่ดับไปก็หาไม่ รูปายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นปัจจุฉิมภวิคสัตว์ ในอรุภูมิ จักไม่ดับไป และจักขายนะก็ย่อมไม่ดับไป .

[๖๓๖] จักขายตนะของสัตว์โดยยอมไม่ดับไป มนายตนะ ฯลฯ ธีมมายตนะของสัตว์นั้นจักไม่ดับไปหรือ?

จักขายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังเกิดขึ้นอยู่ทั้งหมด ซึ่งไม่มีจักข ที่กำลังจดอยู่

นั่นในภูนั่น จักไม่ดับไปหรือ?

หรือว่า รั้มมายตนะของสัตว์ใดในภูมิใดจักไม่ดับไป จักขายตนะของสัตว์นั้นในภมिनันไม่เคยดับไปแล้ว .

[๖๘๑] ฆาตนาถนะของสัตว์ใดในภูมิใด ไม่เคยดับไปแล้ว รูปายตนะของสัตว์นั้นในภพนั้น จักไม่ดับไปหรือ?

หรือว่า ุบายตะนะของสัตว์ใดในภูมิใด จักไม่ดับไป ฆานายตะนะของสัตว์นั้น ในภมึนั้น ไม่เคยดับไปแล้ว .

[๖๘๒] มานายตนะของสัตว์ใดในภุมิได ไม่เคยดับไปแล้ว มานายตนะของสัตว์นั้นในภุมินัน จักไม่ดับไปหรือ?

หรือว่า มนายนะของสัตว์ใดในภูมิใด จักไม่ดับไป ฆาณายนะของสัตว์นั้น ในภมินั้น ไม่เคยดับไปแล้ว .

[๖๘๓] ฆานายตนะของสัตว์ใดในภุมิได ไม่เคยดับไปแล้ว ฆัมมายตนะของสัตว์นั้นในภุมินั้น จักไม่ดับไปหรือ?

หรือว่า ัมมายนะของสัตว์ใดในภูมิใด จักไม่ดับไป ฆานายนะของสัตว์นั้น ในภมินั้น ไม่เคยดับไปแล้ว .

[๖๘๔] รูปายตนะของสัตว์ใดในภุมิได ไม่เคยดับไปแล้ว มนายตนะของสัตว์นั้นในภมุนั้น จักไม่ดับไปหรือ?

หรือว่า มนายนะของสัตว์ใดในภูมิใด จักไม่ดับไป รูปายนะของสัตว์นั้นในภูมิ นั้น ไม่ดับไปหรือ .

Page 105

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปกรณ์ ภาค ๑
อสังญีสัตว์ จักไม่ดับไป แต่รูปายตนะของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ไม่เคยดับไปแล้วก็หาไม่
มนายตนะของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ในชั้นสุทธาวาส ซึ่งจะปรินิพพาน
อยู่ในอรูปภูมิ จักไม่ดับไป และรูปายตนะก็ไม่เคยดับไปแล้ว .

[๖๘๕] รูปายตนะของสัตว์ใดในภุมิใด ไม่เคยดับไปแล้ว รัมมายตนะของสัตว์นั้น
ในภุมินั้น จักไม่ดับไปหรือ?

รูปายตนะของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งกำลังเข้าถึงชั้นสุทธาวาส ซึ่งเป็นอรูปสัตว์
ไม่เคยดับไปแล้ว แต่รัมมายตนะของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น จักไม่ดับไปก็หาไม่ รูปายตนะของ
สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ในชั้นสุทธาวาส ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ในอรูปภูมิ
ไม่เคยดับไปแล้ว และรัมมายตนะก็จักไม่ดับไป .

หรือว่า รัมมายตนะของสัตว์ใดในภุมิใด จักไม่ดับไป รูปายตนะของสัตว์นั้นในภุมิ
นั้น ไม่เคยดับไปแล้ว .

รัมมายตนะของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ในปัญจโวการภูมิ จักไม่ดับไป
แต่รูปายตนะของสัตว์เหล่านั้น ไม่เคยดับไปแล้วก็หาไม่ รัมมายตนะของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น
ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ในชั้นสุทธาวาส ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ในอรูปภูมิ จักไม่ดับไป และรูปายตนะ
ก็ไม่เคยดับไปแล้ว .

[๖๘๖] มนายตนะของสัตว์ใดในภุมิใด ไม่เคยดับไปแล้ว รัมมายตนะของ
สัตว์นั้นในภุมินั้น จักไม่ดับไปหรือ?

มนายตนะของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งกำลังเข้าถึงชั้นสุทธาวาส ซึ่งเป็นอสังญีสัตว์
ไม่เคยดับไปแล้ว แต่รัมมายตนะของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น จักไม่ดับไปก็หาไม่ มนายตนะของ
สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ในชั้นสุทธาวาส ไม่เคยดับไปแล้ว และรัมมายตนะ
ก็จักไม่ดับไป .

หรือว่า รัมมายตนะของสัตว์ใดในภุมิใด จักไม่ดับไป มนายตนะของสัตว์นั้นใน
ภุมินั้น ไม่เคยดับไปแล้ว .

รัมมายตนะของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ จักไม่ดับไป แต่มนายตนะ
ของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ไม่เคยดับไปแล้วก็หาไม่ รัมมายตนะของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งจะ
ปรินิพพานอยู่ในชั้นสุทธาวาส จักไม่ดับไป และมนายตนะก็ไม่เคยดับไปแล้ว .

นิโรธวาร จบ .

อุปาทนิโรธวาร

[๖๘๗] จักขายตนะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด โสตายตนะของสัตว์นั้น ย่อมดับไป
หรือ?

หามิได้ .

หรือว่า โสตายตนะของสัตว์ใด ย่อมดับไป จักขายตนะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น .

หามิได้ .

[๖๘๘] จักขายตนะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด ฆานายตนะ รูปายตนะ มนายตนะ
รัมมายตนะของสัตว์นั้น ย่อมดับไปหรือ?

หามิได้ .

หรือว่า รัมมายตนะของสัตว์ใด ย่อมดับไป จักขายตนะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น .

หามิได้ ฯลฯ .

[๖๘๙] มนายตนะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด รัมมายตนะของสัตว์นั้น ย่อมดับไป
หรือ?

หามิได้ .

หรือว่า รัมมายตนะของสัตว์ใด ย่อมดับไป มนายตนะ ย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น .

หามิได้ .

[๖๙๐] จักขายตนะย่อมเกิดขึ้นในภุมิใด .

(คำที่กำหนดด้วยบทว่า ยตถ (ในภุมิใด) ไม่ควรประกอบคำว่า โน (หามิได้)

เข้าไว้ ฯลฯ คำว่า ยตถ (ในภุมิใด) ควรประกอบให้เหมือนกับคำทั้งหลาย ที่

กำหนดด้วยบทว่า ยตถ (ในภุมิใด) นอกจากนี้ คำที่กำหนดด้วยบทว่า ยตถ

(ในภุมิใด) ในวาระแม้มทั้งสาม เป็นเช่นเดียวกัน) .

[๖๙๑] จักขายตนะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิใด โสตายตนะของสัตว์นั้นในภุมิ
นั้น ย่อมดับไปหรือ?

หามิได้ .

หรือว่า โสตายตนะของสัตว์ใดในภุมิใด ย่อมดับไป จักขายตนะย่อมเกิดขึ้นแก่
สัตว์นั้นในภุมินั้น .

หามิได้ ฯลฯ .

[๖๙๒] มนายตนะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิใด รัมมายตนะของสัตว์นั้นในภุมิ
นั้น ย่อมดับไปหรือ?

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปกรณ์ ภาค ๑
อยู่ ย่อมไม่ดับไป และมนายตนะก็ย่อมไม่เกิดขึ้น .

[๓๐๔] จักขายตนะย่อมไม่เกิดขึ้นในภุมิได ฯลฯ .

[๓๐๕] จักขายตนะย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิได ฯลฯ .

คำที่กำหนดด้วยบทว่า ยสฺส (แห่งสัตว์ใด) ก็ดี คำที่กำหนดด้วยบทว่า ยสฺส ยตฺถ
(ในภุมิได แห่งสัตว์ใด) ก็ดี เช่นเดียวกัน .

[๓๐๖] จักขายตนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใด โสตายตนะของสัตว์นั้นเคยดับไป
แล้วหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า โสตายตนะของสัตว์ใดเคยดับไปแล้ว จักขายตนะเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์
นั้น?

ถูกแล้ว .

(อดีตปัจฉา ในอุปาหาร กิตฺติ ในนิโรธวาร กิตฺติ ในอุปาหนิโรธวาร กิตฺติ ถึงอนโธ
ถึงปัจจนียะ กิตฺติ เป็นเช่นเดียวกัน)

[๓๐๗] จักขายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด โสตายตนะของสัตว์นั้นจักดับไปหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า โสตายตนะของสัตว์ใดจักดับไป จักขายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น?

โสตายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นปัจฉิมภวิสัตว์ ที่กำลังเข้าถึงปัจจุโวการภูมิ และ
ของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเข้าถึงอรุภภูมิ แล้วจักปรินิพพาน ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่จักดับไป แต่
จักขายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ โสตายตนะของสัตว์เหล่านั้น นอกนี้ จักดับไป
และจักขายตนะก็จักเกิดขึ้น .

[๓๐๘] จักขายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด มนายตนะของสัตว์นั้นจักดับไปหรือ?

จักขายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเข้าถึงรูปาวจรภูมิ แล้วจักปรินิพพานที่กำลังจุติอยู่ จัก
เกิดขึ้น แต่มนายตนะของสัตว์เหล่านั้นจักดับไปก็หาไม่ จักขายตนะของสัตว์เหล่านั้นนอกนี้
จักเกิดขึ้น และมนายตนะก็จักดับไป .

หรือว่า มนายตนะของสัตว์ใดจักดับไป จักขายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น

มนายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นปัจฉิมภวิสัตว์ ที่กำลังเข้าถึงกามาวจรภูมิ และ
ของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเข้าถึงอรุภาวจรภูมิ แล้วจักปรินิพพาน จักดับไป แต่จักขายตนะจักเกิด
ขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ มนายตนะของสัตว์เหล่านั้น นอกนี้ จักดับไป และจักขายตนะ
ก็จักเกิดขึ้น .

[๓๐๙] จักขายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด รูปายตนะของสัตว์นั้นจักดับไปหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า รูปายตนะของสัตว์ใดจักดับไป จักขายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น?

รูปายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นปัจฉิมภวิสัตว์ ที่กำลังเข้าถึงปัจจุโวการภูมิ และ
ของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเข้าถึงอรุภภูมิ แล้วจักปรินิพพาน ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ จักดับไป แต่
จักขายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ รูปายตนะของสัตว์เหล่านั้น นอกนี้ จักดับไป
จักขายตนะก็จักเกิดขึ้น .

[๓๑๐] จักขายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด มนายตนะ ฯลฯ รัมมายตนะของสัตว์
นั้นจักดับไปหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า รัมมายตนะของสัตว์ใดจักดับไป จักขายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น .

รัมมายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นปัจฉิมภวิสัตว์ ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ และของสัตว์
เหล่านั้น ซึ่งเข้าถึงอรุภภูมิ แล้วจักปรินิพพาน จักดับไป แต่จักขายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์
เหล่านั้นก็หาไม่ รัมมายตนะของสัตว์เหล่านั้น นอกนี้ จักดับไป และจักขายตนะก็จักเกิดขึ้น .

[๓๑๑] มนายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด รูปายตนะของสัตว์นั้นจักดับไปหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า รูปายตนะของสัตว์ใดจักดับไป มนายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น .

รูปายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นปัจฉิมภวิสัตว์ ที่กำลังเข้าถึงปัจจุโวการภูมิ และ
ของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเข้าถึงรูปาวจรภูมิ อรูปาวจรภูมิ แล้วปรินิพพาน ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ จัก
ดับไป แต่มนายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ รูปายตนะของสัตว์เหล่านั้น นอกนี้
จักดับไป และมนายตนะก็จักเกิดขึ้น .

[๓๑๒] มนายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด มนายตนะ ฯลฯ รัมมายตนะของสัตว์
นั้นจักดับไปหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า รัมมายตนะของสัตว์ใดจักดับไป มนายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น .

รัมมายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นปัจฉิมภวิสัตว์ ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ และของสัตว์
เหล่านั้น ซึ่งเข้าถึงรูปาวจรภูมิ อรูปาวจรภูมิ แล้วจักปรินิพพาน จักดับไป แต่มนายตนะจัก

หรือว่า โสตายณะของสัตว์ใด จักไม่ดับไป จักขายณะของสัตว์นั้น จักไม่เกิดขึ้น .

หรือ?

ภานายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเข้าถึงอรุณภูมิ แล้วจักปรินิพพาน ที่กำลังจัดอยู่ จักไม่ดับไป แต่จักขายตนะจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ ภานายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ในกามาวจรภูมิ ซึ่งเป็นปฏิจจกิริยาสัตว์ ในรูปาวจรภูมิ อรูปาวจรภูมิ และของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเข้าถึงอรุณภูมิ แล้วจักปรินิพพาน ที่กำลังจัดอยู่ จักไม่ดับไป และจักขายตนะก็จักไม่เกิดขึ้น .

หรือ?

ព្រឹក្សា ៣

ถูกแล้ว .

หรือ?

ถูกแล้ว .

ถูกแล้ว .

สัตว์นั้น จักไม่ดับไปหรือ?

Page 112

ถูกแล้ว .

ภูมินัน จักไม่ดับไปหรือ?

มานานายตนะของสัตว์เหล่านั้นในภุมันนัง ซึ่งจ
จักไม่เกิดขึ้น และรูปายตนะก็จักไม่ดับไป .

ពួក​ແລ້ວ .

ในภุมินั้น จักไม่ดับไปหรือ?

จิก ไม่ดับ เปิกห้า ไม่ ฆานายตนะของสตาเหล่านนในภูมิ
อัสัญญสัตว์ จักไม่เกิดขึ้น และมนายตนะก็จักไม่ดับไป .

ពួក​ឆ្មើរ ។

ในภุมินั้น จักไม่ดับไปหรือ?

จก ไม่ดับ โบกี้หา ไม่ ฐานันยัดนะของสัตว์เหล่านันในภูมิแน ซึ่งปรนพพพานอยู่ จก ไม่เกิดชน
และธัมมายตนะก็จกไม่ดับไป .

ពុកແລ້ວ .

นั่น จักไม่ดับไปหรือ?

รูปายตนะของสตาเหล้านน ในภุมนณ ชงปรนพพานอย จก ไม่เกดชน และมนายตนะจก ไม่
ดืบไป .

ในภุมินั้น จักไม่เกิดขึ้น?

ปรนพพานอยู่ จก เสด็จไป และรูปายตนะกจก ไม่เกิดชน .

ในภุมินั้น จักไม่ดับไปหรือ?

รูปยัตตะของสกลาโหมเสนาในกรุงเทพมหานคร ซึ่งปรากฏอยู่ในเอกสารนี้แสดงให้เห็นและอรรถาธิบายถึงระดับไป.

ពួកគេ។

ในภูนั้ัน จักไม้ดับไปหรือ?

มันโยดณะของสัตว์เหล่านั้นในภูมิมันนั้น ซึ่งปราณพพาณ้อยู่ออก ไม่เกิดชน และจะมีโยดณะจากเม
ดับไป .

ในภมึนั้น จักไม่เกิดขึ้น?

[ ]

แล้วหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า โสตายณะของสัตว์ใดเคยดับไปแล้ว จักขายณะของสัตว์นั้นย่อมเกิดขึ้น?

โสตถยตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังจิตอยู่ทั้งหมด ซึ่งไม่มีจิตที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ เคยดับไปแล้ว แต่จิตขายตนะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ โสตถยตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งมีจิต กำลังเกิดขึ้นอยู่ เคยดับไปแล้ว และจิตขายตนะย่อมเกิดขึ้น .

ท่านจำแนก อดีตปจฺฉา กับด้วยปัจจุบันไว้ในอุปาทหาร ฉนฺได บัณทิตพึงจำแนก

อดีตปจวาท กับด้วยปัจจุบัน อนฺโถมกิตติ ปัจจนียะกิตติ แม้นอุปาทนโรธวาร จันนั้น .

[๗๔๓] จักขายตะนอยมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด โสตายตะนอยแห่งสัตว์นั้น จักดับไปหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า โสตายตนะของสัตว์ใด จักดับไป จักขายตนะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น.

โสตตยตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังจัดอยู่ทั้งหมด ซึ่งไม่มีจักขุที่กำลังเกิดขึ้นอยู่จักดับไป แต่จักขยตนะของสัตว์เหล่านั้นย่อมเกิดขึ้นอีกไม่ โสตตยตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งมีจักขุที่กำลังเกิดขึ้นอยู่จักดับไป และจักขยตนะก็ย่อมเกิดขึ้น .

[๓๔๘] จักขายตนะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด ฆานายตนะของสัตว์นั้น จักดับไปหรือ?

จักขายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นปัจฉิมภวิสัตว์ ที่กำลังเข้าถึงรูปาวจรภูมิ ย่อม
เกิดขึ้น แต่ภวนายตนะของสัตว์เหล่านั้นจกดับไปก็หาไม่ จักขายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งมี
จักขุที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ นอกนั้น ย่อมเกิดขึ้น และภวนายตนะก็จกดับไป .

หรือว่า ฆาตนาถนะของสัตว์ใดจักดับไป จักขายตนะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น?

ฆาตนาถนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังจิตตยทั้งหมต ซึ่งไม่มีจักขที่กำล้งเกดขึ้นอย จัก
ดับไป แต่จักขายตนะยอมเกดขึ้นแกลัสัตว์เหล่านั้นเกิหาไม ฆาตนาถนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งมี
จักข ที่กำล้งเกดขึ้นอยจักดับไป และจักขายตนะก็ยอมเกดขึ้น .

[๓๔๙] จักขายตนะยอมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด รพายตนะของสัตว์นั้นจักดับไปหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า รพายตนะของสัตว์ใด จักดับไป จักขายตนะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น

รูปร่างของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังจัดอยู่ทั้งหมด ซึ่งไม่มีจักขุที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ จักดับไป แต่จักขุขยตนะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ รูปร่างของสัตว์เหล่านั้นซึ่งมีจักขุที่กำลังเกิดขึ้นอยู่จักดับไป และจักขุขยตนะก็ย่อมเกิดขึ้น .

[๓๕๐] จักขายตนะยอมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด มนายนะของสัตว์นั้น จักดับไปหรือ?

ពកແລ້ວ .

หรือว่า มนายนะของสัตว์ใดจกดับไป จักขายตนะยอมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น .

มนายนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังจืดอยู่ทั้งหมด ซึ่งไม่มีจักขที่กำลังเกิดขึ้นอยู่
 จักดับไป แต่จักขายตนะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ มนายนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งมี
 จักขที่กำลังเกิดขึ้นอยู่จักดับไป และจักขายตนะก็ย่อมเกิดขึ้น .

[๓๕๑] จักขายตนะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด รั้มมายตนะของสัตว์นั้น จักดับไป

หรือ?

ตกแล้ว .

หรือว่า รัมมาตนะของสัตว์ใด จักดับไป จักขายตนะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น .

ธัมมายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังจิตอยู่ทั้งหมด ซึ่งไม่มีจักขุ ที่กำลังเกิดขึ้นน้อยจัก
ดับไป แต่จักขายตนะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ ธัมมายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งมี
จักขุ ที่กำลังเกิดขึ้นน้อยจักดับไป และจักขายตนะก็ย่อมเกิดขึ้น .

[๓๔๒] ฆานายตนะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด รูปรายตนะ ฯลฯ มนายตนะ รัมมายตนะ ของสัตว์นั้น จักดับไปหรือ?

.....
 ตกแล้ว .

หรือว่า รั้วมายตนะของสัตว์ใด จักดับไป ฆานายตนะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น.

ธัมมายนตะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังจัดอยู่ทั้งหมด ซึ่งไม่มีมานะ ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ จักดับไป แต่มานายตนะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ ธัมมายนตะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งมีมานะ ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ จักดับไป และมานายตนะก็ย่อมเกิดขึ้น .

[๗๕๓] รูปายตนะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด มนายตนะ ฯลฯ อัมมายตนะของสัตว์นั้น จักดับไปหรือ?

ពកແລ້ວ .

หรือว่า ัมมายนะของสัตว์ใด จักดับไป รพายนะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น .

ธัมมายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังเกิดขึ้นน้อยทั้งหมด ซึ่งไม่มีรูป ที่กำลังเกิดขึ้นน้อย จักดับไป แต่รูปายตนะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ ธัมมายตนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่ง มีรูป ที่กำลังเกิดขึ้นน้อย จักดับไป และรูปายตนะก็ย่อมเกิดขึ้น .

[๓๕๔] มนายนะยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด ฆัมมายนะของสัตว์นั้น จักดับไปหรือไม่?

ពួក​ແລ້ວ .

หรือว่า รั้มมายตนะของสัตว์ใด จักดับไป มนายตนะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น .

ธัมมายนตะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังจุติอยู่ทั้งหมด ซึ่งไม่มีจิต ที่กำลังเกิดขึ้นน้อยจักดับไป แต่มนายตะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ ธัมมายนตะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งมีจิตที่กำลังเกิดขึ้นน้อย จักดับไป และมนายตะก็ย่อมเกิดขึ้น .

[๓๕๕] จักขายตนะย่อมเกิดขึ้นในภุมิได ฯลฯ .

[๓๕๖] จักขายตนะยอมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภูมิใด ไสตายตนะของสัตว์นั้น จักดับไปหรือไม่?

ถูกแล้ว .

หรือว่า โสตายตนะของสัตว์ใดในภุมิได จักดับไป จักขายตนะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นในภุมินั้น .

โสดยตนะของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งกำลังจิตจากปัญจโวการภูมิ ซึ่งไม่มีจักขุ ที่กำลังเข้าถึงกามาวจรภูมิ จักดับไป แต่จักขยตนะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้นก็หาไม่ โสดยตนะของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งมีจักขุ ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ จักดับไป และจักขยตนะก็ย่อมเกิดขึ้น .

[๓๕๓] จักขายตนะยอมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิใด มานายตนะของสัตว์นั้นในภุมินั้น จักดับไปหรือ?

จักขยตนะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งกำลังเข้าถึงรูปาวจรภูมิ แต่
 มานายตนะของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น จักดับไปก็หาไม่ จักขยตนะของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น
 ซึ่งมีจักขุ ที่กำลังเข้าถึงกามาวจรภูมิ ย่อมเกิดขึ้น และมานายตนะก็จักดับไป.

หรือว่า ขมานายตนะของสัตว์ใดในภุมิใด จักดับไป จักขายตนะย่อมเกิดขึ้นแก่ สัตว์นั้นในภมุนั้น .

๖. นายตนะของสัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ซึ่งกำลังจัดอยู่จากกามาวจรภูมิ ซึ่งไม่มีจักข ที่กำลังเข้าถึงกามาวจรภูมิ จักดับ ไป แต่จักขายตนะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้นก็หาไม่
 ๗. นายตนะของสัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ซึ่งมีจักข ที่กำลังเข้าถึงกามาวจรภูมิจักดับ ไป และจักขายตนะก็ย่อมเกิดขึ้น .

[๗๔๘] จักขายตนะยอมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิใด รูปายตนะของสัตว์เหล่านั้น
ในภุมินั้น จักดับไปหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า ulyapun ของสัตว์ใดในภูมิใด จักดับไป จักขายตนะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นในภพนั้น .

๖. ปรากฏการณ์ของสัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ซึ่งกำลังจัดอยู่จากปัจจัยวาการภูมิ ซึ่งไม่มีจักขุ ที่กำลังเข้าถึงกามาวจรภูมิ ซึ่งเป็นอัสัญญสัตว์จักดับไป แต่จักขายตนะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้นก็หาไม่ ปรากฏการณ์ของสัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ซึ่งมีจักขุ ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ จักดับไป และจักขายตนะก็ย่อมเกิดขึ้น .

๗๕๙ จักขายตนะยอมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิใด มนายตนะของสัตว์นั้นในภุมิ
นั้น จักดับไปหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า มนายนะของสัตว์ใดในภูมิใด จักดับไป จักขายตนะจักเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นในภพนั้น .

มนายตะนะของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังจิตจากปัญจโวการภูมิ ซึ่งไม่มีจักขุ ที่กำลังเข้าถึง กามาวจรภูมิ ซึ่งเป็นรูปสัตว์ จักดับไป แต่จักขายตะนะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภูมินั้น ก็หาไม่ มนายตะนะของสัตว์เหล่านั้นในภูมินั้นซึ่งมีจักขุ ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ จักดับไป และ จักขายตะนะก็ย่อมเกิดขึ้น .

[๗๖๐] จักขายตนะยอมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิใด ัมมายตนะของสัตว์นั้นในภุมินั้น จักดับไปหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า ัมมายตนะของสัตว์ใดในภูมิใด จักดับไป จักขายตนะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นในภมินั้น .

อัมมายนะของสัตว์เหล่านั้นในภุมินัน ซึ่งกำลังจิตอยู่ทั้งหมด ซึ่งไม่มีจักขุ ที่กำลัง
เกิดขึ้นน้อย จักดับไป แต่จักขายตนะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินันก็หาไม่ อัมมายนะ
ของสัตว์เหล่านั้นในภุมินัน ซึ่งมีจักขุ ที่กำลังเกิดขึ้นน้อย จักดับไป และจักขายตนะก็ย่อมเกิดขึ้น .

[๗๖๑] ฆานายตนะย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิใด รูปายตนะของสัตว์นั้นในภุมิ
นั้น จักดับไปหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า ุบายตนะของสัตว์ใดในภูมิใด จักดับไป ฆานายตนะย่อมเกิดขึ้นแก่

หรือ?

หรือว่า ฆานายตนะของสัตว์ใดจักไม่ดับไป จักขายตนะย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น .

[๓๖๙] จักขยตนะย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด ปรายตนะของสัตว์นั้นจักไม่ดับไป

หรือ?

หรือว่า ร่ายตะนะของสัตว์ใด ฯลฯ

ตกแล้ว .

จักขยตนะย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังจิตอยู่ทั้งหมด ซึ่งไม่มีจักขุ ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ แต่ธัมมายตนะของสัตว์เหล่านั้นจักไม่ดับ ไปก็หาไม่ จักขยตนะย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งปรินิพพานอยู่ และธัมมายตนะก็จักไม่ดับไป .

หรือว่า ัฒนมายัตนะของสัตว์ใด?

ពកແລ້ວ .

[๓๓๑] ฆานายตนะย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด รพายตนะของสัตว์นั้นจักไม่ดับไป

หรือ?

มานายตนะยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังจัดอยู่ทั้งหมด ซึ่งไม่มีมานะ ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ แต่รพายตนะของสัตว์เหล่านั้นจักไม่ดับไปก็หาไม่ มานายตนะยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ในปัญจวัฏการภูมิ ซึ่งเป็นปัจฉิมภวิคัตถ์ในอรุพภูมิ และแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งเข้าถึงอรุพภูมิแล้ว จักปรินิพพาน ที่กำลังจัดอยู่ และรพายตนะก็จักไม่ดับไป

หรือว่า ร่ายตนะของสัตว์ใด ฯลฯ

ตกแล้ว .

[๗๓๒] ฆานายตนะยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด มนายตนะ ฯลฯ ฆัมมายตนะของสัตว์นั้น จักไม่ดับไปหรือ?

ภานายตนะยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังจิตอยู่ทั้งหมด ซึ่งไม่มีภานะ ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ แต่ธัมมภานะของสัตว์เหล่านั้นจักไม่ดับไปก็หาไม่ ภานายตนะยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งปรินิพพานอยู่ และธัมมภานะก็จักไม่ดับไป.

หรือว่า รัมมาตนะของสัตว์ใด?

ถูกแล้ว .

[๗๓๓] รูปายตนะย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด มนายตนะ ฯลฯ รัชมายตนะของสัตว์นั้นจักไม่ดับไปหรือ?

รูปายตนะย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังจุติอยู่ทั้งหมด ซึ่งไม่มีรูป ที่กำลังเกิดขึ้นน้อย แต่ธัมมายตนะของสัตว์เหล่านั้นจักไม่ดับไปก็หาไม่ รูปายตนะย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งปรินิพพานอยู่ และธัมมายตนะก็จักไม่ดับไป .

หรือว่า ัฒมายนะของสัตว์ใด ฯลฯ

๓๓

[๓๓๔] มนายนะยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด รั้มมายตนะของสัตว์นั้นจักไม่ดับไป

หรือ?

มนายนตะยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังจิตอยู่ทั้งหมด ซึ่งไม่มีจิต ที่กำลัง
 เกิดขึ้นน้อย แต่รู้มายนตะของสัตว์เหล่านั้น จักไม่ดับไปก็หาไม่ มนายนตะยอมไม่เกิดขึ้นแก่
 สัตว์เหล่านั้น ซึ่งปรินิพพานน้อย และรู้มายนตะก็จักไม่ดับไป .

ពួក​ແລ້ວ .

[๗๗] จักขายตนะย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิใด โสตายตนะของสัตว์นั้น

จักขายตนะย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งกำลังจุติจากปัญจโวการภูมิ
ซึ่งไม่มีจักขุ ที่กำลังเข้าถึงกามาจรรภูมิ แต่โสตายตนะของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น จักไม่ดับไป
ก็หาไม่ จักขายตนะย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ในปัญจโวการภูมิ
ซึ่งเป็นอสังขณสัตว์ ซึ่งเป็นอรุปลสัตว์ และโสตายตนะก็จักไม่ดับไป .

ពួក​ແລ້ວ .

จักขยตนะย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินัน ซึ่งกำลังจติจากกามาวจรภูมิ ซึ่งไม่มีจักขุ ที่กำลังเข้าถึงกามาวจรภูมิ แต่ขณานายตนะของสัตว์เหล่านั้นในภุมินันจักไม่ดับไปก็หาไม่ จักขยตนะย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินัน ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ในกามาวจรภูมิ ซึ่งกำลังจติจากปาวจรภูมิ ซึ่งเป็นอสังขยัตถ์ ซึ่งเป็นอรุปลัตถ์ และขณานายตนะก็จักไม่ดับไป .

ฆาตยานัตนะของสัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ซึ่งกำลังเข้าถึงรูปาวจรภูมิ จักไม่ดับไป แต่ จักขยายตนะย่อม ไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้นก็หาไม่ ฆาตยานัตนะของสัตว์เหล่านั้นใน ภพนั้น ซึ่งจะปริณิพพานอยู่ในกามาวจรภูมิ ซึ่งกำลังจิตจากรูปาวจรภูมิ ซึ่งเป็นอสังขยัตนะ ซึ่ง เป็นอรปสัตว์ จักไม่ดับไป และจักขยายตนะก็ย่อมไม่เกิดขึ้น .

จักขยตนะย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ซึ่งกำลังจิตจากปัญจโวการภูมิ ซึ่ง
 ไม่มีจักข ที่กำลังเข้าถึงกามาวจรภูมิ ซึ่งเป็นอสังขยัตถ์ แต่รพายตนะของสัตว์เหล่านั้นในภพนั้น
 จักไม่ดับก็หาไม่ จักขยตนะย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ใน
 ปัญจโวการภูมิ ซึ่งเป็นอรพัสต์ และรพายตนะ ก็จักไม่ดับไป .

ពួក​ແລ້ວ .

จักขยตนะย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินีนั้น ซึ่งกำลังจะติดจากปัญจโวการภุมิ ซึ่ง
 ไม่มีจักขุ ที่กำลังเข้าถึงกามาจระภุมิ ซึ่งเป็นอรุปสัต์ว แต่ภณายตนะของสัต์วเหล่านั้นในภุมินีนั้น
 จักไม่ดับก็หาไม่ จักขยตนะย่อม ไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินีนั้น ซึ่งปรินิพพานอยู่ ซึ่งเป็น
 อสัณณสัต์ว และภณายตนะ ก็จักไม่ดับไป .

ពុកແລ້ວ .

จักขยตนะย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ซึ่งกำลังจติอยู่ทั้งหมด ซึ่งไม่มีจักขุ
ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ แต่วิมายตนะของสัตว์เหล่านั้นในภพนั้นจักไม่ดับไปก็หาไม่ จักขยตนะย่อม
ไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งปรินิพพานอยู่ และอิมมายตนะก็จักไม่ดับไป .

ពួក​ແລ້ວ .

ฆานาตนะยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ซึ่งกำลังจิตจากกามาจรภูมิ ซึ่งไม่มีฆานะ ซึ่งกำลังเข้าถึงกามาจรภูมิ ซึ่งเป็นรูปาจรสัตว์ แต่รูปายตนะของสัตว์เหล่านั้นในภพนั้น จักไม่ดับไปก็หาไม่ ฆานาตนะยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ซึ่งจะปรินิพพานอยู่ในปัญจโวการภูมิ ซึ่งเป็นอรปัสสัฏฐี และรูปายตนะก็จักไม่ดับไป.

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปรกณ ภาค ๑
คำถาม ส่วนอนาคตกับด้วยอดีตในนิโรธวาร คำที่กำหนดด้วยบทว่า ยสฺส กิตฺติ คำที่
กำหนดด้วยบทว่า ยตฺถ กิตฺติ คำที่กำหนดด้วยบทว่า ยสฺส และ ยตฺถ กิตฺติ อนฺโณโลกกิตฺติ ปจฺจนี
กิตฺติ ทานจําแนกไว้แล้ว จันใด ปิณฺทิตตํจําแนกคำถาม ส่วนอนาคตกับด้วยอดีต แม้ใน
อุปาทนนิโรธวาร จันนั้น .

อุปาทนนิโรธวาร จบ .

ปวัตติวาร จบ .

ปริญญาวาร

[๗๘๘] บุคคลใด ย่อมกำหนดรู้ซึ่งจักขายตนะ บุคคลนั้นย่อมกำหนดรู้ซึ่ง
โสตายตนะหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า บุคคลใดย่อมกำหนดรู้ซึ่งโสตายตนะ บุคคลนั้นย่อมกำหนดรู้ซึ่ง
จักขายตนะ .

ถูกแล้ว .

บุคคลใดย่อมไม่กำหนดรู้ซึ่งจักขายตนะ บุคคลนั้นย่อมไม่กำหนดรู้ซึ่งโสตายตนะ
หรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า บุคคลใดย่อมไม่กำหนดรู้ซึ่งโสตายตนะ บุคคลนั้นย่อมไม่กำหนดรู้ซึ่ง
จักขายตนะ .

ถูกแล้ว .

[๗๘๙] บุคคลใดกำหนดรู้แล้วซึ่งจักขายตนะ บุคคลนั้นกำหนดรู้แล้วซึ่งโสตายตนะ
หรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า บุคคลใดกำหนดรู้แล้วซึ่งโสตายตนะ บุคคลนั้นกำหนดรู้แล้วซึ่งจักขายตนะ .

ถูกแล้ว .

บุคคลใดไม่กำหนดรู้แล้วซึ่งจักขายตนะ บุคคลนั้นไม่กำหนดรู้แล้วซึ่งโสตายตนะ
หรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า บุคคลใดไม่กำหนดรู้แล้วซึ่งโสตายตนะ บุคคลนั้นไม่กำหนดรู้แล้วซึ่ง
จักขายตนะ .

ถูกแล้ว .

[๗๙๐] บุคคลใดจักกำหนดรู้ซึ่งจักขายตนะ บุคคลนั้นจักกำหนดรู้ซึ่งโสตายตนะ
หรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า บุคคลใดจักกำหนดรู้ซึ่งโสตายตนะ บุคคลนั้นจักกำหนดรู้ซึ่งจักขายตนะ .

ถูกแล้ว .

บุคคลใดจักไม่กำหนดรู้ซึ่งจักขายตนะ บุคคลนั้นจักไม่กำหนดรู้ซึ่งโสตายตนะ
หรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า บุคคลใดจักไม่กำหนดรู้ซึ่งโสตายตนะ บุคคลนั้นจักไม่กำหนดรู้ซึ่ง
จักขายตนะ .

ถูกแล้ว .

[๗๙๑] บุคคลใดย่อมกำหนดรู้ซึ่งจักขายตนะ บุคคลนั้นกำหนดรู้แล้วซึ่งโสตายตนะ
หรือ?

หามิได้ .

หรือว่า บุคคลใดกำหนดรู้แล้วซึ่งโสตายตนะ บุคคลนั้นย่อมกำหนดอยู่ซึ่ง
จักขายตนะ .

หามิได้ .

บุคคลใดย่อมไม่กำหนดรู้ซึ่งจักขายตนะ บุคคลนั้นไม่กำหนดรู้แล้วซึ่งโสตายตนะ
หรือ?

พระอรหันต์ย่อมไม่กำหนดรู้ซึ่งจักขายตนะ แต่ไม่กำหนดรู้แล้วซึ่งโสตายตนะก็หาไม่
บุคคลทั้งหลายที่เหลือเว้นท่านผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยมรรคอันเลิศ และพระอรหันต์ ย่อมไม่
กำหนดรู้จักขายตนะ และไม่กำหนดรู้แล้วซึ่งโสตายตนะ .

หรือว่า บุคคลใดไม่กำหนดรู้แล้วซึ่งโสตายตนะ บุคคลนั้นย่อมไม่กำหนดรู้ซึ่ง
จักขายตนะ .

ท่านผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยมรรคอันเลิศ ไม่กำหนดรู้แล้ว ซึ่งโสตายตนะ แต่ย่อม

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปรกณ ภาค ๑
ไม่กำหนดรู้ซึ่งจักขายตนะก็หาไม่ บุคคลทั้งหลายที่เหลือเว้นท่านผู้พร้อมเพรียงด้วยมรรคอันเลิศ
และพระอรหันต์ ไม่กำหนดรู้แล้วซึ่งโสตายตนะ และย่อมไม่กำหนดรู้ซึ่งจักขายตนะ .

[๓๙๒] บุคคลใดย่อมกำหนดรู้ซึ่งจักขายตนะ บุคคลนั้นจักกำหนดรู้ซึ่งโสตายตนะ
หรือ?

หามิได้ .

หรือว่า บุคคลใดจักกำหนดรู้ซึ่งโสตายตนะ บุคคลนั้นย่อมกำหนดรู้ซึ่งจักขายตนะ .

หามิได้ .

บุคคลใดย่อมไม่กำหนดรู้ซึ่งจักขายตนะ บุคคลนั้นจักไม่กำหนดรู้ซึ่งโสตายตนะ

หรือ?

บุคคลเหล่าใดจักได้เฉพาะซึ่งมรรค บุคคลเหล่านั้นย่อมไม่กำหนดรู้ซึ่งจักขายตนะ แต่
จักไม่กำหนดรู้ซึ่งโสตายตนะก็หาไม่ พระอรหันต์และปุถุชนที่จักไม่ได้เฉพาะซึ่งมรรค ย่อมไม่
กำหนดรู้ซึ่งจักขายตนะ และจักไม่กำหนดรู้ซึ่งโสตายตนะ .

หรือว่า บุคคลใดจักไม่กำหนดรู้ซึ่งโสตายตนะ บุคคลนั้นย่อมไม่กำหนดรู้ซึ่ง
จักขายตนะ .

ท่านผู้พร้อมเพรียงด้วยมรรคอันเลิศ จักไม่กำหนดรู้ซึ่งโสตายตนะ แต่ย่อมไม่กำหนด
รู้ซึ่งจักขายตนะก็หาไม่ พระอรหันต์และปุถุชนที่จักไม่ได้เฉพาะซึ่งมรรค จักไม่กำหนดรู้ซึ่ง
โสตายตนะ และย่อมไม่กำหนดรู้ซึ่งจักขายตนะ .

[๓๙๓] บุคคลใด กำหนดรู้แล้วซึ่งจักขายตนะ บุคคลนั้นจักกำหนดรู้ซึ่ง
โสตายตนะหรือ?

หามิได้ .

หรือว่า บุคคลใดจักกำหนดรู้ซึ่งโสตายตนะ บุคคลนั้นได้กำหนดรู้แล้วซึ่ง
จักขายตนะ

หามิได้ .

บุคคลใดไม่กำหนดรู้แล้วซึ่งจักขายตนะ บุคคลนั้นจักไม่กำหนดรู้ซึ่งโสตายตนะ

หรือ?

บุคคลเหล่าใดจักได้เฉพาะซึ่งมรรค บุคคลเหล่านั้นจักไม่กำหนดรู้แล้วซึ่งจักขายตนะ
แต่จักไม่กำหนดรู้ซึ่งโสตายตนะก็หาไม่ ท่านผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยมรรคอันเลิศและปุถุชนที่
จักไม่ได้เฉพาะซึ่งมรรค ไม่กำหนดรู้แล้วซึ่งจักขายตนะ และจักไม่กำหนดรู้ซึ่งโสตายตนะ .

หรือว่า บุคคลใดจักไม่กำหนดรู้ซึ่งโสตายตนะ บุคคลนั้นไม่กำหนดรู้แล้วซึ่ง
จักขายตนะ .

พระอรหันต์จักไม่กำหนดรู้ซึ่งโสตายตนะ แต่ไม่กำหนดรู้แล้วซึ่งจักขายตนะก็หาไม่ ท่าน
ผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยมรรคอันเลิศ และปุถุชนที่จักไม่ได้เฉพาะซึ่งมรรค จักไม่กำหนดรู้ซึ่ง
โสตายตนะ และไม่กำหนดรู้แล้วซึ่งจักขายตนะ .

ปริณญาวาร จป .

อายตนยมก จป .

ธาตุยมก

ปิ่นนัตติวาร

[๓๙๔] ธาตุ ๑๘ คือ

๑. จักขุธาตุ
๒. โสตรธาตุ
๓. ชานธาตุ
๔. ชิวหาธาตุ
๕. กายธาตุ
๖. รูปธาตุ
๗. สัทธาธาตุ
๘. คันธธาตุ
๙. รสธาตุ
๑๐. โผฏฐัพพธาตุ
๑๑. จักขุวิญญาณธาตุ
๑๒. โสตวิญญานธาตุ
๑๓. ชานวิญญานธาตุ
๑๔. ชิวหาวิญญานธาตุ
๑๕. กายวิญญานธาตุ
๑๖. มโนธาตุ
๑๗. มโนวิญญานธาตุ

๑๘. รัมมธาตุ

อุทเทสวาร

[๓๙๕] จักข คือ จักขธาตุหรือ จักขธาตุ คือจักขุหรือ?

โสต คือโสตธาตุหรือ โสตธาตุ คือโสตหรือ ฯลฯ .

จักข คือ จักขวิญญานธาตุหรือ จักขวิญญานธาตุ คือจักขวิญญานหรือ ฯลฯ .

มโน คือมโนวิญญานธาตุหรือ มโนธาตุ คือมโนหรือ?

มโนวิญญาน คือมโนวิญญานธาตุหรือ มโนวิญญานธาตุ คือมโนวิญญานหรือ?

ธรรม คือรัมมธาตุหรือ รัมมธาตุ คือธรรมหรือ?

[๓๙๖] ไม่ใช่จักข ไม่ใช่จักขธาตุหรือ ไม่ใช่จักขธาตุ ไม่ใช่จักขหรือ?

ไม่ใช่โสต ไม่ใช่โสตธาตุหรือ ไม่ใช่โสตธาตุ ไม่ใช่โสตหรือ ฯลฯ?

ไม่ใช่จักขวิญญาน ไม่ใช่จักขวิญญานธาตุหรือ ไม่ใช่จักขวิญญานธาตุ ไม่ใช่

จักขวิญญานหรือ?

ไม่ใช่มโน ไม่ใช่มโนธาตุหรือ ไม่ใช่มโนธาตุ ไม่ใช่มโนหรือ?

ไม่ใช่มโนวิญญาน ไม่ใช่มโนวิญญานธาตุหรือ ไม่ใช่มโนวิญญานธาตุ ไม่ใช่

มโนวิญญานหรือ?

ไม่ใช่ธรรม ไม่ใช่รัมมธาตุหรือ ไม่ใช่รัมมธาตุ ไม่ใช่ธรรมหรือ?

[๓๙๗] จักข คือจักขธาตุหรือ ธาตุ คือโสตธาตุหรือ ฯลฯ

จักข คือจักขธาตุ ธาตุเป็นรัมมธาตุหรือ?

จักรอันได้ผูกไว้แล้วในอายตนยมก ฉันท จักรในธาตุยมนักก็พึงผูกฉันทนั้น .

[๓๙๘] ไม่ใช่จักข ไม่ใช่จักขธาตุหรือ ไม่ใช่ธาตุ ไม่ใช่โสตธาตุ

หรือ?

ไม่ใช่จักข ไม่ใช่จักขธาตุหรือ ไม่ใช่ธาตุ ไม่ใช่ขมานธาตุหรือ ฯลฯ?

ไม่ใช่จักข ไม่ใช่จักขธาตุหรือ ไม่ใช่ธาตุ ไม่ใช่รัมมธาตุหรือ ฯลฯ?

ไม่ใช่ธรรม ไม่ใช่รัมมธาตุหรือ ไม่ใช่ธาตุ ไม่ใช่จักขธาตุหรือ ฯลฯ?

ไม่ใช่ธรรม ไม่ใช่รัมมธาตุหรือ ไม่ใช่ธาตุ ไม่ใช่มโนวิญญานธาตุหรือ?

พึงผูกจักรนัย

[๓๙๙] จักข คือธาตุหรือ ธาตุ คือจักขหรือ?

โสต คือธาตุหรือ ธาตุ คือโสตหรือ?

ขมานะ ขิวหา กายะ รูปะ สัททะ คันธะ รสะ โผฏฐัพพะ .

จักขวิญญาน คือธาตุหรือ ธาตุ คือจักขวิญญานหรือ?

โสตวิญญาน คือธาตุหรือ ธาตุ คือโสตวิญญานหรือ?

ขมานวิญญาน ขิวหาวิญญาน กายวิญญาน .

มโน คือธาตุหรือ ธาตุ คือมโนหรือ?

มโนวิญญาน คือธาตุหรือ ธาตุ คือมโนวิญญานหรือ?

ธรรม คือธาตุหรือ ธาตุ คือธรรมหรือ .

[๔๐๐] ไม่ใช่จักข ไม่ใช่ธาตุหรือ ไม่ใช่ธาตุ ไม่ใช่จักขหรือ?

ไม่ใช่โสต ไม่ใช่ธาตุหรือ ไม่ใช่ธาตุ ไม่ใช่โสตหรือ?

ไม่ใช่ขมานะ ไม่ใช่ขิวหา ไม่ใช่กายะ ไม่ใช่รูปะ ไม่ใช่สัททะ ไม่ใช่คันธะ

ไม่ใช่รสะ ไม่ใช่โผฏฐัพพะ .

ไม่ใช่จักขวิญญาน ไม่ใช่ธาตุหรือ ไม่ใช่ธาตุ ไม่ใช่จักขวิญญานหรือ?

ไม่ใช่โสตวิญญาน ไม่ใช่ขมานวิญญาน ไม่ใช่ขิวหาวิญญาน .

ไม่ใช่กายวิญญาน ไม่ใช่ธาตุหรือ ไม่ใช่ธาตุ ไม่ใช่กายวิญญานหรือ?

ไม่ใช่มโน ไม่ใช่ธาตุหรือ ไม่ใช่ธาตุ ไม่ใช่มโนหรือ?

ไม่ใช่มโนวิญญาน ไม่ใช่ธาตุหรือ ไม่ใช่ธาตุ ไม่ใช่มโนวิญญานหรือ?

ไม่ใช่ธรรม ไม่ใช่ธาตุหรือ ไม่ใช่ธาตุ ไม่ใช่ธรรมหรือ?

[๔๐๑] จักข คือธาตุหรือ ธาตุ คือโสตหรือ ฯลฯ?

จักข คือธาตุหรือ ธาตุ คือธรรมหรือ ฯลฯ .

ธรรม คือธาตุหรือ ธาตุ คือจักขหรือ ฯลฯ .

ธรรม คือธาตุหรือ ธาตุ คือมโนวิญญานหรือ?

พึงผูกจักรนัย .

[๔๐๒] ไม่ใช่จักข ไม่ใช่ธาตุหรือ ไม่ใช่ธาตุ ไม่ใช่โสตหรือ?

ไม่ใช่จักข ไม่ใช่ธาตุหรือ ไม่ใช่ธาตุ ไม่ใช่ขมานะหรือ ฯลฯ?

ไม่ใช่จักข ไม่ใช่ธาตุหรือ ไม่ใช่ธาตุ ไม่ใช่ธรรมหรือ ฯลฯ?

ไม่ใช่ธรรม ไม่ใช่ธาตุหรือ ไม่ใช่ธาตุ ไม่ใช่จักขหรือ ฯลฯ?

ไม่ใช่ธรรม ไม่ใช่ธาตุหรือ ไม่ใช่ธาตุ ไม่ใช่มโนวิญญานหรือ?

พึงผูกจักรนัย .

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปกรณ์ ภาค ๑

อุทเทสวาร จบ .

นิทเทสวาร

ปทโสธรวาร

[๘๐๓] จักข คือจักขุธาตุหรือ?

ทิพพจักขุ ปัญญาจักขุ เรียกว่า จักขุ ไม่ใช่จักขุธาตุ จักขุธาตุ เรียกว่า จักขุด้วย
เรียกว่า จักขุธาตุด้วย .

จักขุธาตุ คือจักขุหรือ?

ถูกแล้ว .

โสต คือโสตราธาตุหรือ?

ทิพพโสตรา ตัณหาโสตรา เรียกว่า โสตรา ไม่ใช่โสตราธาตุ โสตราธาตุ เรียกว่า โสตราด้วย
เรียกว่า โสตราธาตุด้วย .

โสตราธาตุ คือโสตราหรือ?

ถูกแล้ว .

ฆานะ คือฆานธาตุหรือ?

ถูกแล้ว .

ฆานธาตุ คือฆานะหรือ?

ถูกแล้ว .

แม้ชีวหา ก็เช่นเดียวกับฆานธาตุ .

กาย คือกายธาตุหรือ?

เว้นจากกายธาตุเสียแล้ว กายที่เหลือเรียกว่า กาย ไม่ใช่กายธาตุ กายธาตุ เรียกว่า
กายด้วย เรียกว่า กายธาตุด้วย .

กายธาตุ คือกายหรือ?

ถูกแล้ว .

รูป คือรูปธาตุหรือ?

เว้นรูปธาตุเสีย รูปที่เหลือเรียกว่า รูป ไม่ใช่รูปธาตุ รูปธาตุ เรียกว่า รูปด้วย
เรียกว่า รูปธาตุด้วย .

รูปธาตุ คือรูปหรือ?

ถูกแล้ว .

สัททะก็เช่นเดียวกับฆานะ .

คันธะ คือคันธธาตุหรือ?

ศีลคันธะ สมาริคันธะ ปัญญาคันธะ เรียกว่า คันธะ ไม่ใช่คันธธาตุ คันธธาตุ
เรียกว่า คันธะด้วย เรียกว่า คันธธาตุด้วย .

คันธธาตุ คือคันธะหรือ?

ถูกแล้ว .

รส คือรสธาตุหรือ?

อรรถรส ธรรมรส วิมุตติรส เรียกว่า รส ไม่ใช่รสธาตุ รสธาตุ เรียกว่า รสด้วย
เรียกว่า รสธาตุด้วย .

รสธาตุ คือรสหรือ?

ถูกแล้ว .

โณภูฏัพพะก็เช่นเดียวกับฆานะ .

จักขุวิญญาณ คือจักขุวิญญาณธาตุหรือ?

ถูกแล้ว .

จักขุวิญญาณธาตุ คือจักขุวิญญาณหรือ?

ถูกแล้ว .

โสทรวินญาณ ฯลฯ ฆานวินญาณ ชิวหาวินญาณ กายวินญาณ .

มโน คือมโนธาตุหรือ?

เว้นมโนธาตุเสียแล้ว มโนที่เหลือ เรียกว่า มโน ไม่ใช่มโนธาตุ มโนธาตุ เรียกว่า
มโนด้วย เรียกว่า มโนธาตุด้วย .

มโนธาตุ คือมโนหรือ?

ถูกแล้ว .

มโนวินญาณ คือมโนวินญาณหรือ?

ถูกแล้ว .

มโนวินญาณธาตุ คือมโนวินญาณหรือ?

ถูกแล้ว .

ธรรม คือธัมมธาตุหรือ?

เว้นธัมมธาตุเสียแล้ว ธรรมที่เหลือ เรียกว่า ธรรม ไม่ใช่ธัมมธาตุ ธัมมธาตุ เรียกว่า

ธรรมด้วย เรียกว่า ธรรมธาตุด้วย .

ธรรมธาตุ คือธรรมหรือ?

ถูกแล้ว .

[๘๐๔] ไม่ใช่จักขุ ไม่ใช่จักขุธาตุหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่จักขุธาตุ ไม่ใช่จักขุหรือ?

ทิพพจักขุ ปัญญาจักขุ ไม่ใช่จักขุธาตุ เรียกว่า จักขุ เว้นจักขุและจักขุธาตุเสียแล้ว
ธาตุที่เหลือไม่ใช่จักขุ และไม่ใช่จักขุธาตุ .

ไม่ใช่โสต ไม่ใช่โสตธาตุหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่โสตธาตุ ไม่ใช่โสตหรือ?

ทิพพโสต ตัณหาโสต ไม่ใช่โสตธาตุ เรียกว่า โสต เว้นโสตและโสตธาตุเสียแล้ว
ธาตุที่เหลือไม่ใช่โสต และไม่ใช่โสตธาตุ .

ไม่ใช่ฆมานะ ไม่ใช่ฆมานธาตุหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่ฆมานธาตุ ไม่ใช่ฆมานะหรือ?

ถูกแล้ว .

ท่านย่อคำว่า อามนตา ไว้ทั้งสองส่วน .

ไม่ใช่ชีวหา ฯลฯ ไม่ใช่กาย ไม่ใช่กายธาตุหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่กายธาตุ ไม่ใช่กายหรือ?

เว้นกายธาตุเสียแล้ว กายที่เหลือ ไม่ใช่กายธาตุ เรียกว่า กาย เว้นกายและกายธาตุ
เสียแล้ว กายที่เหลือไม่เรียกว่า กาย และไม่เรียกว่า กายธาตุ .

ไม่ใช่รูป ไม่ใช่รูปธาตุหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่รูปธาตุ ไม่ใช่รูปหรือ?

เว้นรูปธาตุเสียแล้ว รูปที่เหลือ ไม่เรียกว่า รูปธาตุ เรียกว่า รูป เว้นรูปและรูปธาตุ
เสียแล้ว รูปที่เหลือ ไม่เรียกว่า รูป และไม่เรียกว่า รูปธาตุ .

ไม่ใช่สัททะ ฯลฯ ไม่ใช่คันธะ ไม่ใช่คันธธาตุหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่คันธธาตุ ไม่ใช่คันธะหรือ?

ศีลคันธะ สมาริคันธะ ปัญญาคันธะ ไม่ใช่คันธธาตุ เรียกว่า คันธะ เว้นคันธะ
และคันธธาตุเสียแล้ว คันธะที่เหลือไม่เรียกว่า คันธะ และไม่เรียกว่า คันธธาตุ .

ไม่ใช่รส ไม่ใช่รสธาตุหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่รสธาตุ ไม่ใช่รสหรือ?

อรรถรส ธรรมรส รมิตตีสรส ไม่ใช่รสธาตุ เรียกว่า รส เว้นรสและรสธาตุเสียแล้ว
รสที่เหลือไม่เรียกว่า รส และไม่เรียกว่ารสธาตุ .

ไม่ใช่โผฏฐัพพะ ฯลฯ ไม่ใช่จักขุวิญญาณ ไม่ใช่จักขุวิญญาณธาตุหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่จักขุวิญญาณธาตุ ไม่ใช่จักขุวิญญาณหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่โสตรวิญญาณ ไม่ใช่ฆมานวิญญาณ ไม่ใช่ชีวหาวิญญาณ ไม่ใช่
กายวิญญาณ .

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่มน ไม่ใช่มนธาตุหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่มนธาตุ ไม่ใช่มนหรือ?

เว้นมนธาตุเสียแล้ว มโนที่เหลือ ไม่ใช่มนธาตุ เรียกว่า มโน เว้นมนและมนธาตุ
เสียแล้ว มโนที่เหลือไม่เรียกว่า มโน และไม่เรียกว่า มโนธาตุ .

ไม่ใช่มนวิญญาณ ไม่ใช่มนวิญญาณธาตุหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่มนวิญญาณธาตุ ไม่ใช่มนวิญญาณหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่ธรรม ไม่ใช่ธรรมธาตุหรือ?

ถูกแล้ว .

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปกรณ์ ภาค ๑

ไม่ใช่ธัมมธาตุ ไม่ใช่ธรรมหรือ?

เว้นธัมมธาตุเสียแล้ว ธรรมที่เหลือไม่เรียกว่า ธัมมธาตุ เรียกว่าธรรม เว้นธรรมและธัมมธาตุเสียแล้ว ธรรมที่เหลือ ไม่เรียกว่า ธรรม และไม่เรียกว่า ธัมมธาตุ .

ปทโสธรมูลจักขวาร

[๘๐๕] จักข คือ จักขธาตุหรือ?

ทิพพจักข ปัญญาจักข เรียกว่า จักข ไม่ใช่จักขธาตุ จักขธาตุ เรียกว่าจักขด้วย เรียกว่าจักขธาตุด้วย .

ธาตุ คือ โสตรธาตุหรือ?

โสตรธาตุ เรียกว่า ธาตุด้วย เรียกว่า โสตรธาตุด้วย ธาตุที่เหลือ เรียกว่า ธาตุ ไม่ใช่โสตรธาตุ .

จักข คือ จักขธาตุหรือ?

ทิพพจักข ปัญญาจักข เรียกว่า จักข ไม่ใช่จักขธาตุ จักขธาตุเรียกว่า จักขด้วย เรียกว่าจักขธาตุด้วย .

ธาตุ คือ ฆานธาตุหรือ ฯลฯ?

ธาตุ คือ ธัมมธาตุหรือ?

ธัมมธาตุ ๑- เรียกว่าธาตุด้วย เรียกว่า ธัมมธาตุด้วย ธาตุที่เหลือ เรียกว่า ธาตุ ไม่ใช่ธัมมธาตุ .

ปิ่นถันตติวารในอายตนยวมกฉันได ปิ่นถันตติวารในธาตุยวมกฉันนั้น .

พึงผูกจักรนัย .

[๘๐๖] ไม่ใช่จักข ไม่ใช่จักขธาตุหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่ธาตุ ไม่ใช่โสตรธาตุหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่จักข ไม่ใช่จักขธาตุหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่ธาตุ ไม่ใช่ฆานธาตุหรือ ฯลฯ?

ไม่ใช่ธาตุ ไม่ใช่ธัมมธาตุหรือ?

ถูกแล้ว .

พึงผูกจักรนัย ทั้งหมดใช้คำตอบว่า อามนตา ทั้งสองส่วน แม้นในธาตุที่เหลือ .

สทธรธาตุวาร

[๘๐๗] จักข คือธาตุหรือ?

ถูกแล้ว .

ธาตุ คือจักขธาตุหรือ?

จักขธาตุ เรียกว่า ธาตุด้วย เรียกว่า จักขธาตุด้วย ธาตุที่เหลือ เรียกว่าธาตุ ไม่ใช่จักขธาตุ .

โสตร คือธาตุหรือ?

ถูกแล้ว ฯลฯ .

ฆานะ ชิวหา กายะ รูปะ สัททะ คันธะ รสะ โผฏฐัพพะ .

๑๑ บาลีเป็น ธัมมธาตุเจว ธัมมธาตุ จ สงสัยจะตก ที่ถูกควรเป็น ธัมมธาตุ ธาตุ เจว ธัมมธาตุ จ จึงจะลง

๑๒ กันกับหลักข้างต้น ที่แปลไว้เนี แปลอย่างเต็มที่เต็ม คำว่า ธาตุ เจว ลงไป เพราะถ้าแปลตามบาลีที่ขาดย่อไม่ได้

๑๓ ความ ขอให้ดูข้อ ๘๐๗ ตอนสุดท้าย ประกอบ จะเห็นได้ชัด

จักขวิญญาน คือธาตุหรือ?

ถูกแล้ว .

ธาตุ คือจักขวิญญานธาตุหรือ?

จักขวิญญานธาตุ เรียกว่า ธาตุด้วย เรียกว่า จักขวิญญานธาตุด้วย ธาตุที่เหลือ ไม่ใช่จักขวิญญานธาตุ .

โสตรวิญญาน ฆานวิญญาน ชิวหาวิญญาน กายวิญญาน

มโน คือธาตุหรือ?

ถูกแล้ว .

ธาตุ คือมโนธาตุหรือ?

มโนธาตุ เรียกว่า ธาตุด้วย เรียกว่า มโนธาตุด้วย ธาตุที่เหลือ เรียกว่า ธาตุ ไม่ใช่มโนธาตุ .

มโนวิญญาน คือธาตุหรือ?

ถูกแล้ว .

ธาตุ คือมโนวิญญานธาตุหรือ?

มโนวิญญานธาตุ เรียกว่า ธาตุด้วย เรียกว่า มโนวิญญานธาตุด้วย ธาตุที่เหลือ

เรียกว่า ธาตุ ไม่ใช่มนโนวิญญาณธาตุ .

ธรรม คือธาตุหรือ?

ถูกแล้ว .

ธาตุ คือธัมมธาตุหรือ?

ธัมมธาตุ เรียกว่า ธาตุด้วย เรียกว่า ธัมมธาตุด้วย ธาตุที่เหลือ เรียกว่า ธาตุ ไม่ใช่ธัมมธาตุ .

[๘๐๘] ไม่ใช่จักขุ ไม่ใช่ธาตุหรือ?

เว้นจักขุเสียแล้ว ธาตุที่เหลือ ไม่ใช่จักขุ เป็นแต่ธาตุ เว้นจักขุและธาตุเสียแล้ว ธาตุที่เหลือ ไม่ใช่จักขุ และไม่ใช่ธาตุ .

ไม่ใช่ธาตุ ไม่ใช่จักขุธาตุหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่โสต ไม่ใช่ธาตุหรือ?

เว้นโสตเสียแล้ว ฯลฯ เว้นฆานะเสียแล้ว เว้นชีวหาเสียแล้ว ฯลฯ

ไม่ใช่กาย ไม่ใช่ธาตุหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่ธาตุ ไม่ใช่กายธาตุหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่รูป ไม่ใช่ธาตุหรือ?

เว้นรูปเสียแล้ว ฯลฯ เว้นสีทหะ คันธะ รสะ โผฐัพพะ จักขุวิญญาณ โสตวิญญาณ ฆานวิญญาณ ชิวหาวิญญาณ กายวิญญาณ มนะ มโนวิญญาณเสียแล้ว ฯลฯ .

ไม่ใช่ธรรม ไม่ใช่ธาตุหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่ธาตุ ไม่ใช่ธัมมธาตุหรือ?

สทฐธาตุมูลจักกवार

[๘๐๙] จักขุ คือธาตุหรือ?

ถูกแล้ว .

ธาตุ คือโสตธาตุหรือ?

โสตธาตุ เรียกว่า ธาตุด้วย เรียกว่า โสตธาตุด้วย ธาตุที่เหลือ เรียกว่า ธาตุ ไม่ใช่โสตธาตุ .

จักขุ คือธาตุหรือ?

ถูกแล้ว .

ธาตุ คือฆานธาตุหรือ ฯลฯ?

ธาตุ คือธัมมธาตุหรือ?

ธัมมธาตุ เรียกว่า ธาตุด้วย เรียกว่า ธัมมธาตุด้วย ธาตุที่เหลือ เรียกว่า ธาตุ ไม่ใช่ธัมมธาตุ .

พึงผูกจักรนัย .

[๘๑๐] ไม่ใช่จักขุ ไม่ใช่ธาตุหรือ?

เว้นจักขุเสียแล้ว ธาตุที่เหลือ ไม่ใช่จักขุ เป็นแต่ธาตุ เว้นจักขุและธาตุเสียแล้ว ธรรมที่เหลือ ไม่ใช่จักขุและไม่ใช่ธาตุ .

ไม่ใช่ธาตุ ไม่ใช่โสตธาตุหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่จักขุ ไม่ใช่ธาตุหรือ?

เว้นจักขุเสียแล้ว ธาตุที่เหลือ ไม่ใช่จักขุ เป็นแต่ธาตุ เว้นจักขุและธาตุเสียแล้ว ธรรมที่เหลือ ไม่ใช่จักขุ และไม่ใช่ธาตุ .

ไม่ใช่ธาตุ ไม่ใช่ฆานธาตุหรือ ฯลฯ?

ไม่ใช่ธาตุ ไม่ใช่ธัมมธาตุหรือ?

ถูกแล้ว ฯลฯ .

ไม่ใช่ธรรม ไม่ใช่ธาตุหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่ธาตุ ไม่ใช่จักขุธาตุหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่ธรรม ไม่ใช่ธาตุหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่ธาตุ ไม่ใช่โสตธาตุหรือ ฯลฯ?

ไม่ใช่ธาตุ ไม่ใช่มนโนวิญญาณธาตุหรือ?

ถูกแล้ว .

พึงผูกจักรนัย .

ปณัตติวารแห่งอายตนมก จันใด ปณัตติวารแห่งธาตุมกพึงให้พิสดาร จันนั้น .

ปณัตติวาร จบ .

ปวัตติวาร

อุปาทวาร

[๘๑๑] จักขุธาตุย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด โสตราธาตุย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นหรือ?

จักขุธาตุย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งมีจักขุ ไม่มีโสตร ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ แต่โสตราธาตุย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ จักขุธาตุย่อมเกิดขึ้น และโสตราธาตุก็ย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งมีจักขุ มีโสตร ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ .

หรือว่า โสตราธาตุย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด จักขุธาตุย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น .

โสตราธาตุย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งมีโสตร ไม่มีจักขุ ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ แต่จักขุธาตุย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ โสตราธาตุย่อมเกิดขึ้น และจักขุธาตุก็ย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งมีโสตร มีจักขุ ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ .

[๘๑๒] จักขุธาตุย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด ฆานธาตุย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นหรือ?

จักขุธาตุย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งมีจักขุ ไม่มีฆานะ ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ แต่ฆานธาตุย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ จักขุธาตุย่อมเกิดขึ้น และฆานธาตุก็ย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งมีจักขุ มีฆานะ ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ .

หรือว่า ฆานธาตุย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด จักขุธาตุย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น .

ฆานธาตุย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งมีฆานะ ไม่มีจักขุ ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ แต่จักขุธาตุย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ ฆานธาตุย่อมเกิดขึ้น และจักขุธาตุก็ย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งมีฆานะ มีจักขุ ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ .

[๘๑๓] จักขุธาตุย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด รูปธาตุย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า รูปธาตุย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด จักขุธาตุย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น .

รูปธาตุย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งมีรูป ไม่มีจักขุ ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ แต่จักขุธาตุย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ รูปธาตุย่อมเกิดขึ้น และจักขุธาตุก็ย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งมีรูป มีจักขุ ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ .

[๘๑๔] จักขุธาตุย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด มโนวิญญาณธาตุย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า มโนวิญญาณธาตุย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด จักขุธาตุย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น .

มโนวิญญาณธาตุย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งมีจิต ไม่มีจักขุ ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ แต่จักขุธาตุย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ มโนวิญญาณธาตุย่อมเกิดขึ้น และจักขุธาตุก็ย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งมีจิต มีจักขุ ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ .

[๘๑๕] จักขุธาตุย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด ฐัมมธาตุย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า ฐัมมธาตุย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด จักขุธาตุย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น .

ฐัมมธาตุย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งไม่มีจักขุ ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ แต่จักขุธาตุย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ ฐัมมธาตุย่อมเกิดขึ้น และจักขุธาตุก็ย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งมีจักขุ ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ .

อายตนะยมกท่านจำแนกไว้ จันใด แม่ธาตุมก ก็พึงจำแนก จันนั้น พึงกระทำให้เหมือนกัน .

ปริญญาวาร

[๘๑๖] บุคคลใดย่อมกำหนดรู้ซึ่งจักขุธาตุ บุคคลนั้นย่อมกำหนดรู้ซึ่งโสตราธาตุ

หรือ?

ถูกแล้ว ฯลฯ .

ธาตุมก จบบริบูรณ์โดยเปยยาล .

ธาตุมก จบ .

สังขยมก

ปณัตติวาร

สังจะ ๔ คือ

๑. ทุกขสังจะ
๒. สมุทฺยสังจะ
๓. นิโรธสังจะ
๔. มัคคสังจะ

ไม่ใช่นิรโรค ไม่ใช่ว่าจะหรือ ไม่ใช่ว่าจะ ไม่ใช่ว่าทกข์หรือ ฯลฯ.

ไม่ใช่สังขจะ ไม่ใช่มรรคหรือ .

ไม่ใช่มรรค ไม่ใช่สังขจะหรือ ไม่ใช่สังขจะ ไม่ใช่ทุกขหรือ ฯลฯ .

ไม่ใช่มรรค ไม่ใช่สังขจะหรือ ไม่ใช่สังขจะ ไม่ใช่สมุทัยหรือ .

ไม่ใช่มรรค ไม่ใช่สังขจะหรือ ไม่ใช่สังขจะ ไม่ใช่นิโรธหรือ .

อุทเทสวาร จบ .

นิตเทสวาร

ปทโสธรวาร

[๘๒๕] ทุกข คือทุกขสังขหรือ?

ถูกแล้ว .

ทุกขสังข คือทุกขหรือ?

เว้นทุกขทางกาย ทางใจเสียแล้ว ทุกขสังขที่เหลือ เรียกว่า ทุกขสังข ไม่ใช่ทุกข
ทุกขทางกาย ทุกขทางใจ เรียกว่า ทุกขด้วย เรียกว่า ทุกขสังขด้วย .

สมุทัย คือสมุทัยสังขหรือ?

เว้นสมุทัยสังขเสียแล้ว สมุทัยที่เหลือ เรียกว่า สมุทัย ไม่ใช่สมุทัยสังข สมุทัยสังข
เรียกว่า สมุทัยด้วย เรียกว่า สมุทัยสังขด้วย .

สมุทัยสังข คือสมุทัยหรือ?

ถูกแล้ว .

นิโรธ คือนิโรธสังขหรือ?

เว้นนิโรธสังขเสียแล้ว นิโรธที่เหลือ เรียกว่า นิโรธ ไม่ใช่นิโรธสังข นิโรธสังข เรียกว่า
นิโรธด้วย เรียกว่า นิโรธสังขด้วย .

นิโรธสังข คือนิโรธหรือ?

ถูกแล้ว .

มรรค คือมัคคสังขหรือ?

เว้นมัคคสังขเสียแล้ว มรรคที่เหลือ เรียกว่า มรรค ไม่ใช่มัคคสังข มัคคสังข เรียกว่า
มรรคด้วย เรียกว่า มัคคสังขด้วย .

มัคคสังข คือมรรคหรือ?

ถูกแล้ว .

[๘๒๖] ไม่ใช่ทุกข ไม่ใช่ทุกขสังขหรือ?

เว้นทุกขทางกาย ทุกขทางใจเสียแล้ว ทุกขสังขที่เหลือ ไม่ใช่ทุกข เป็นทุกขสังข เว้นทุกข
และทุกขสังขเสียแล้ว ทุกขที่เหลือ ไม่ใช่ทุกข และไม่ใช่ทุกขสังข .

ไม่ใช่ทุกขสังข ไม่ใช่ทุกขหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่สมุทัย ไม่ใช่สมุทัยสังขหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่สมุทัยสังข ไม่ใช่สมุทัยหรือ?

เว้นสมุทัยสังขเสียแล้ว สมุทัยที่เหลือ ไม่ใช่สมุทัยสังข เป็นแต่สมุทัย เว้นสมุทัยและ
สมุทัยสังขเสียแล้ว ธรรมที่เหลือ ไม่ใช่สมุทัย และไม่ใช่สมุทัยสังข .

ไม่ใช่นิโรธ ไม่ใช่นิโรธสังขหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่นิโรธสังข ไม่ใช่นิโรธหรือ?

เว้นนิโรธสังขเสียแล้ว นิโรธที่เหลือ ไม่ใช่นิโรธสังข เป็นแต่นิโรธ เว้นนิโรธและ
นิโรธสังขเสียแล้ว ธรรมที่เหลือ ไม่ใช่นิโรธ และไม่ใช่นิโรธสังข .

ไม่ใช่มรรค ไม่ใช่มัคคสังขหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่มัคคสังข ไม่ใช่มรรคหรือ?

เว้นมัคคสังขเสียแล้ว มรรคที่เหลือ ไม่ใช่มัคคสังข เป็นแต่มรรค เว้นมรรค และมัคคสังข
เสียแล้ว ธรรมที่เหลือ ไม่ใช่มรรค และไม่ใช่มัคคสังข .

ปทโสธรมูลจกการ

[๘๒๗] ทุกข คือทุกขสังขหรือ?

ถูกแล้ว .

สังขจะ คือสมุทัยสังขหรือ?

สมุทัยสังข เรียกว่า สังขจะด้วย เรียกว่า สมุทัยสังขด้วย สังขจะที่เหลือ เรียกว่า สังขจะ
ไม่ใช่สมุทัยสังข .

ทุกข คือทุกขสังขหรือ?

ถูกแล้ว .

สังขจะ คือนิโรธสังขหรือ ฯลฯ?

สังจะ คือมคสังหรือ?

มคสังเป็นสังจะด้วย เป็นมคสังด้วย สังจะที่เหลือ เป็นแต่สังจะ ไม่ใช่มคสัง .

สมุทัย คือสมุทยสังหรือ?

เว้นสมุทยสังเสียแล้ว สมุทัยที่เหลือ เป็นแต่สมุทัย ไม่ใช่สมุทยสัง สมุทัยสัง เป็นสมุทัยด้วย เป็นสมุทยสังด้วย .

สังจะ คือทุกขสังหรือ?

สังจะ คือนิโรธสังหรือ?

สังจะ คือมคสังหรือ?

มคสังเป็นสังจะด้วย เป็นมคสังด้วย สังจะที่เหลือ เป็นสังจะ ไม่ใช่มคสัง .

นิโรธ คือนิโรธสังหรือ?

เว้นนิโรธสังเสียแล้ว นิโรธที่เหลือ เป็นแต่นิโรธ ไม่นิโรธสัง นิโรธสัง เป็นนิโรธด้วย เป็นนิโรธสังด้วย .

สังจะ คือทุกขสังหรือ?

สังจะ คือสมุทยสังหรือ?

สังจะ คือมคสังหรือ?

มคสัง เป็นสังจะด้วย เป็นมคสังด้วย สังจะที่เหลือ เป็นแต่สังจะ ไม่ใช่มคสัง .

มรรค คือมคสังหรือ?

เว้นมคสังเสียแล้ว มรรคที่เหลือ เป็นแต่มรรค ไม่ใช่มคสัง มคสัง เป็นมรรคด้วย เป็นมคสังด้วย?

สังจะ คือทุกขสังหรือ?

สังจะ คือสมุทยสังหรือ ฯลฯ?

สังจะ คือนิโรธสังหรือ?

นิโรธสัง เป็นสังจะด้วย เป็นนิโรธสังด้วย สังจะที่เหลือ เป็นแต่สังจะ ไม่นิโรธสัง .

[๘๒๘] ไม่ใช่ทุกข ไม่ใช่ทุกขสังหรือ?

เว้นทุกขทางกาย ทุกขทางใจเสียแล้ว ทุกขสังที่เหลือ ไม่ใช่ทุกข เป็นแต่ทุกขสัง เว้นทุกขและทุกขสังเสียแล้ว ธรรมที่เหลือ ไม่ใช่ทุกข และไม่ใช่ทุกขสัง .

ไม่ใช่สังจะ ไม่ใช่สมุทยสังหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่ทุกข ไม่ใช่ทุกขสังหรือ?

เว้นทุกขทางกาย ทุกขทางใจเสียแล้ว ทุกขสังที่เหลือ ไม่ใช่ทุกข เป็นแต่ทุกขสัง เว้นทุกขและทุกขสังเสียแล้ว ธรรมที่เหลือ ไม่ใช่ทุกข และไม่ใช่ทุกขสัง .

ไม่ใช่สังจะ ไม่นิโรธสังหรือ ฯลฯ?

ไม่ใช่สังจะ ไม่ใช่มคสังหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่สมุทัย ไม่ใช่สมุทยสังหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่สังจะ ไม่ใช่ทุกขสังหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่สมุทัย ไม่ใช่สมุทยสังหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่สังจะ ไม่นิโรธสังหรือ ฯลฯ?

ไม่ใช่สังจะ ไม่ใช่มคสังหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่นิโรธ ไม่นิโรธสังหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่สังจะ ไม่ใช่ทุกขสังหรือ ฯลฯ?

ไม่ใช่สังจะ ไม่ใช่สมุทยสังหรือ ฯลฯ?

ไม่ใช่สังจะ ไม่ใช่มคสังหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่มรรค ไม่ใช่มคสังหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่สังจะ ไม่ใช่ทุกขสังหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่มรรค ไม่ใช่มคสังหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่สังจะ ไม่ใช่สมุทยสังหรือ?

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปกรณ์ ภาค ๑
ไม่ใช่สัจจะ ไม่ใช่นิโรธสัจหรือ?
ถูกแล้ว .

สททสัจจวาร
[๘๒๙] ทกข คือ สัจจะหรือ?

ถูกแล้ว .
สัจจะ คือ ทกขสัจหรือ?
ทกขสัจ เป็นสัจจะด้วย เป็นทกขสัจด้วย สัจจะที่เหลือ เป็นแต่สัจจะ ไม่ใช่
ทกขสัจ .

สมุทัย คือ สัจจะหรือ?

ถูกแล้ว ฯลฯ

นิโรธ คือ สัจจะหรือ?

ถูกแล้ว ฯลฯ .

มรรค คือ สัจจะหรือ?

ถูกแล้ว .

สัจจะ คือ มัคคสัจหรือ?

มัคคสัจ เป็นสัจจะด้วย เป็นมัคคสัจด้วย สัจจะที่เหลือ เป็นแต่สัจจะ ไม่ใช่
มัคคสัจ .

[๘๓๐] ไม่ใช่ทกข ไม่ใช่สัจจะหรือ?

เว้นทกขเสียแล้ว สัจจะที่เหลือ ไม่ใช่ทกข เป็นแต่สัจจะ เว้นทกขและสัจจะเสียแล้ว
ธรรมที่เหลือ ไม่ใช่ทกข และไม่ใช่สัจจะ .

ไม่ใช่สัจจะ ไม่ใช่ทกขสัจหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่สมุทัย ไม่ใช่สัจจะหรือ?

เว้นสมุทัยเสียแล้ว ฯลฯ .

ไม่ใช่นิโรธ ไม่ใช่สัจจะหรือ?

เว้นนิโรธเสียแล้ว ฯลฯ .

ไม่ใช่มรรค ไม่ใช่สัจจะหรือ?

เว้นมรรคเสียแล้ว สัจจะที่เหลือ ไม่ใช่มรรค เป็นแต่สัจจะ เว้นมรรคและสัจจะเสีย
แล้ว ธรรมที่เหลือ ไม่ใช่มรรค และไม่ใช่สัจจะ .

ไม่ใช่สัจจะ ไม่ใช่มัคคสัจหรือ?

ถูกแล้ว .

สททสัจจมูลจกการ

[๘๓๑] ทกข คือ สัจจะหรือ?

ถูกแล้ว .

สัจจะ คือ สมุทยสัจหรือ?

สมุทยสัจ เป็นสัจจะด้วย เป็นสมุทยสัจด้วย สัจจะที่เหลือ เป็นแต่สัจจะ ไม่ใช่
สมุทยสัจ .

ทกข คือ สัจจะหรือ?

ถูกแล้ว .

สัจจะ คือ นิโรธสัจหรือ ฯลฯ?

สัจจะ คือ มัคคสัจหรือ?

มัคคสัจ เป็นสัจจะด้วย เป็นมัคคสัจด้วย สัจจะที่เหลือ เป็นแต่สัจจะ ไม่ใช่มัคคสัจ .

สมุทัย คือ สัจจะหรือ?

ถูกแล้ว ฯลฯ .

นิโรธ คือ สัจจะหรือ?

ถูกแล้ว ฯลฯ .

มรรค คือ สัจจะหรือ?

ถูกแล้ว .

สัจจะ คือ ทกขสัจหรือ ฯลฯ?

สัจจะ คือ สมุทยสัจหรือ ฯลฯ?

สัจจะ คือ นิโรธสัจหรือ?

นิโรธสัจ เป็นสัจจะด้วย เป็นนิโรธสัจด้วย สัจจะที่เหลือ เป็นแต่สัจจะ ไม่ใช่
นิโรธสัจ .

[๘๓๒] ไม่ใช่ทกข ไม่ใช่สัจจะหรือ?

เว้นทกขเสียแล้ว สัจจะที่เหลือ ไม่ใช่ทกข เป็นแต่สัจจะ เว้นทกขและสัจจะเสียแล้ว
ธรรมที่เหลือ ไม่ใช่ทกข และไม่ใช่สัจจะ .

ไม่ใช่อสังข จะ ไม่ใช่สมุทฺตสังขหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่ทุกข ไม่ใช่สังขจะหรือ?

เวทนาทุกขเสียแล้ว สังขที่เหลือ ไม่ใช่ทุกข เป็นแต่สังขจะ เวทนาทุกขและสังขจะเสียแล้ว
ธรรมที่เหลือ ไม่ใช่ทุกข และไม่ใช่สังขจะ .

ไม่ใช่อสังขจะ ไม่ใช่อนิโรธสังขหรือ ฯลฯ?

ไม่ใช่อสังขจะ ไม่ใช่มคฺคสังขหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่สมุทฺตสังข ไม่ใช่สังขจะหรือ?

เวทนาสมุทฺตสังขเสียแล้ว สังขที่เหลือ ไม่ใช่สมุทฺตสังข เป็นแต่สังขจะ เวทนาสมุทฺตสังขและสังขจะ
เสียแล้ว ธรรมที่เหลือ ไม่ใช่สมุทฺตสังข และไม่ใช่สังขจะ ฯลฯ .

ไม่ใช่อนิโรธ ไม่ใช่สังขจะหรือ?

เวทนาอนิโรธเสียแล้ว ฯลฯ .

ไม่ใช่มรรค ไม่ใช่สังขจะหรือ?

เวทนามรรคเสียแล้ว สังขที่เหลือ ไม่ใช่มรรค เป็นแต่สังขจะ เวทนามรรคและสังขจะเสีย
แล้ว ธรรมที่เหลือ ไม่ใช่มรรคและไม่ใช่สังขจะ .

ไม่ใช่อสังขจะ ไม่ใช่ทุกขสังขหรือ?

ถูกแล้ว .

ไม่ใช่มรรค ไม่ใช่สังขจะหรือ?

เวทนามรรคเสียแล้ว สังขที่เหลือ ไม่ใช่มรรค เป็นแต่สังขจะ เวทนามรรคและสังขจะเสีย
แล้ว ธรรมที่เหลือ ไม่ใช่มรรคและไม่ใช่สังขจะ .

ไม่ใช่อสังขจะ ไม่ใช่สมุทฺตสังขหรือ ฯลฯ?

ไม่ใช่อสังขจะ ไม่ใช่อนิโรธสังขหรือ?

ถูกแล้ว .

ปณฺณตตฺตวาร จ .

ปวัตตฺตวาร

อุปาทวาร

[๔๓๓] ทุกขสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตฺตวใด สมุทฺตสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตฺตวนั้นหรือ?

ทุกขสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตฺตวเหล่านั้น ซึ่งกำลังเกิดขึ้นอยู่ทั้งหมด ในอุปาทาขณะแห่ง
ตณฺหารูปปยุตฺตจิตในปวัตตกาล แต่สมุทฺตสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตฺตวเหล่านั้นก็หาไม่ ทุกขสังขย่อม
เกิดขึ้น และสมุทฺตสังขก็ย่อมเกิดขึ้นแก่สัตฺตวเหล่านั้น ในอุปาทาขณะแห่งตณฺหา .

หรือว่า สมุทฺตสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตฺตวใด ทุกขสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตฺตวนั้น?

ถูกแล้ว .

[๔๓๔] ทุกขสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตฺตวใด มคฺคสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตฺตวนั้นหรือ?

ทุกขสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตฺตวเหล่านั้น ซึ่งกำลังเกิดขึ้นอยู่ทั้งหมด ในอุปาทาขณะแห่ง
มคฺควิปปยุตฺตจิต ในปวัตตกาล แต่มคฺคสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตฺตวเหล่านั้นก็หาไม่ ทุกขสังขย่อม
เกิดขึ้น และมคฺคสังขก็ย่อมเกิดขึ้นแก่สัตฺตวเหล่านั้น ในอุปาทาขณะแห่งมรรค ในปัญจโวการภูมิ .

หรือว่า มคฺคสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตฺตวใด ทุกขสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตฺตวนั้น .

มคฺคสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตฺตวเหล่านั้น ในอุปาทาขณะแห่งมรรค ในอรูปภูมิ แต่ทุกขสังข
ย่อมเกิดขึ้นแก่สัตฺตวเหล่านั้นก็หาไม่ มคฺคสังขย่อมเกิดขึ้นและทุกขสังขก็ย่อมเกิดขึ้นแก่สัตฺตวเหล่านั้น
ในอุปาทาขณะแห่งมรรค ในปัญจโวการภูมิ .

[๔๓๕] สมุทฺตสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตฺตวใด มคฺคสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตฺตวนั้นหรือ?

หาได้ .

หรือว่า มคฺคสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตฺตวใด สมุทฺตสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตฺตวนั้น .

หาได้ .

[๔๓๖] ทุกขสังขย่อมเกิดขึ้นในภูมิใด สมุทฺตสังขย่อมเกิดขึ้นในภูมินั้นหรือ?

ทุกขสังขย่อมเกิดขึ้นในภูมินั้น ซึ่งเป็นอสังขยุตฺตภูมิ แต่สมุทฺตสังขย่อมเกิดขึ้นในภูมินั้น
ก็หาไม่ ทุกขสังขย่อมเกิดขึ้นและสมุทฺตสังขก็ย่อมเกิดขึ้นในภูมินั้น คือจตุโวการภูมิ ปัญจโว-
*การภูมิ .

หรือว่า สมุทฺตสังขย่อมเกิดขึ้นในภูมิใด ทุกขสังขย่อมเกิดขึ้นในภูมินั้น .

ถูกแล้ว .

[๔๓๗] ทุกขสังขย่อมเกิดขึ้นในภูมิใด มคฺคสังขย่อมเกิดขึ้นในภูมินั้นหรือ?

ทุกขสังขย่อมเกิดขึ้นในภูมินั้น ซึ่งเป็นอภายภูมิ ซึ่งเป็นอสังขยุตฺตภูมิ แต่มคฺคสังขย่อม
เกิดขึ้นในภูมินั้นก็หาไม่ ทุกขสังขย่อมเกิดขึ้น และมคฺคสังขก็ย่อมเกิดขึ้นในภูมินั้น คือ
จตุโวการภูมิ และปัญจโวการภูมิ ที่เหลือ .

หรือว่า มคฺคสังขย่อมเกิดขึ้นในภูมิใด ทุกขสังขย่อมเกิดขึ้นในภูมินั้น?

ពួក​ແລ້ວ .

[๘๓๘] สมุทฺยสัจย่อมนเกิดขึ้นในภุมิใด มัคคสัจย่อมนเกิดขึ้นในภุมินั้นหรือ?

สมุทยสังฆย่อมเกิดขึ้นในภุมินั้น คืออบายภุมิ แต่มีคคสังฆย่อมเกิดขึ้นในภุมินั้นก็หาไม่ สมุทยสังฆย่อมเกิดขึ้น และมีคคสังกัภย้อมเกิดขึ้นในภุมินั้น ต้องตุโวการภุมิ และปัญจโวการภุมิ ที่เหลือ .

หรือว่า มัคคัสจยอมนเกิดขึ้นในภุมิใด สมุทยัสจยอมนเกิดขึ้นในภุมินั้น .

ถูกแล้ว .

[๔๓๙] ทักษะจะยอมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิใด สมุทญจะยอมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น
ในภุมินั้นหรือ?

(คำที่กำหนดด้วยยพทว่า ยสส (แก๊สตัวใด) กิติ คำที่กำหนดด้วยยพทว่า ยสส ยตถ (แก๊สตัวใด ในภูมิใด) กิติ ฟิงจำแนกให้พิสดารเช่นเดียวกัน)

หรือ? [๔๔๐] ทุกขสัจจย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด สมุทยสัจจย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น

ถูกแล้ว .

หรือว่า สมทยสัจยอมไม่เกิดขึ้นแล้วแก้สัวใด ทกขสัจยอมไม่เกิดขึ้นแก้สัวนั้น .

สมมติสังขย้อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังเกิดขึ้นอยู่ทั้งหมด ในอุปาทกณะแห่ง
ต้นหาวิปพายตตจิต ในอดีตกาล แต่ทกขสังขย้อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นสัตว์ก็หาไม่
สมมติสังขย้อมไม่เกิดขึ้น และทกขสังขย้อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังจัดอยู่ทั้งหมด
ในภังคขณะแห่งจิต ในอดีตกาล ในอุปาทกณะแห่งมคคจิต และผลจิต ในอรปภูมิ .

หรือ? [๘๔๑] ทุกขสัจจะย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด มัคคสัจจะย่อมไม่เกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้น

ทกขสัจย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ในอุปาทกขณะแห่งมคคจิต ในอรุณภูมิ แต่ มคคสัจย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ ทกขสัจย่อมไม่เกิดขึ้น และมคคสัจก็ย่อมไม่ เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังจิตอยู่ทั้งหมด ในภังคขณะแห่งจิต ในปวัตติกาล ใน อุปาทกขณะแห่งผลจิต ในอรุณภูมิ .

หรือว่า มัคคสังฆย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด ทกขสังฆย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น .

มัลคอล์มย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังเกิดขึ้นน้อยทั้งหมด ในอุปปาทขณะแห่งมัลคอล์มวิปยตตจิต ในปวัตติกาล แต่ทุกขสัจยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ มัลคอล์มย่อมไม่เกิดขึ้น และทุกขสัจก็ยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังจุติอยู่ทั้งหมด ในกัณขขณะแห่งจิต ในปวัตติกาล ในอุปปาทขณะแห่งผลจิต ในอรพณภูมิ.

[๘๔๒] สมทยสัจยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด มักคสัจยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นหรือ?

สมมติสัจยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ในอุปาทกขณะแห่งมคจิต แต่มคสัจยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ สมมติสัจยอมไม่เกิดขึ้น และมคสัจก็ยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นทั้งหมด ในภังคขณะแห่งจิต ในอุปาทกขณะแห่งตัณหาวิปปยตตจิต และมควิปปยตตจิต แก้วซึ่งเข้าในโร แก้วสัณญสัตว์.

หรือว่า มัคคสังฆย่อมไม่เกิดขึ้นแล้วในภมิใด สมทยสังฆย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น .

มัลคอล์ยยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตร์เหล่านั้น ในอุปปาทขณะแห่งตันทหา แต่สมุทยสัจยอม
ไม่เกิดขึ้นแก่สัตร์เหล่านั้นก็หาไม่ มัลคอล์ยยอมไม่เกิดขึ้น และสมุทยสัจก็ยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตร์
เหล่านั้นทั้งหมด ในภังคขณะแห่งจิต ในอุปปาทขณะแห่งมัลคหิปปยตตจิต และตันทหวิปป-
*ยตตจิตแก่ผู้ซึ่งเข้านิโรธ แก่สัลลัญญัตว์.

[๘๔๓] ทกขสัจยอมไม่เกิดขึ้นในภมิตใด สมทปสัจยอมไม่เกิดขึ้นในภมิตนั้นหรือ?

ไม่มี.

หรือว่า สมทยสัจยอมไม่เกิดขึ้นในภมิตใด ทกขสัจยอมไม่เกิดขึ้นในภมิตนั้น .

ย่อมเกิดขึ้น .

[๘๔๔] ทกขสัจยอมไม่เกิดขึ้นในภมิตใด มัคคสัจยอมไม่เกิดขึ้นในภมิตนั้นหรือ?

ໄມ້.

หรือว่า มัคคสังฆ่อมไม่เกิดขึ้นในภมิใด ทกขสังฆ่อมไม่เกิดขึ้นในภมินั้น .

ย่อมเกิดขึ้น .

[๔๔๕] สมทยสัจยอมไม่เกิดขึ้นในภมิตโต มัคคสัจยอมไม่เกิดขึ้นในภมิตันหรือ?

[illegible]

หรือว่า มัคคสังฆมไม่เกิดขึ้นในภมิด สมทยสังฆมไม่เกิดขึ้นในภมินัน .

มัดคัสจ๋ยอมไม่เกิดขึ้นในภุมินั้น คืออบายภุมิ แต่สมทยสัจจยอมไม่เกิดขึ้นในภุมินั้น
ก็หาไม่ มัดคัสจ๋ยอมไม่เกิดขึ้นและสมทยสัจจยอมไม่เกิดขึ้นในภุมินั้น คืออสนัญสัตตภุมิ .

[๘๖] ทกขสัจยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิโต สมุทยสัจยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นในภุมินั้นหรือ?

ตกแล้ว .

สัตว์เหล่านี้จักได้เฉพาะซึ่งอรหัตตมรรคในลำดับแห่งจิตใด มัคคสังกัก็เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภมิตนั้น ในอุปาทกณะแห่งจิตนั้น แต่สมุทยสังกัก็เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภมิตนั้น ก็หาไม อึ่ง สัตว์เหล่านี้ จักได้เฉพาะซึ่งมรรค มัคคสังกัก็เกิดขึ้น และสมุทยสังกัก็เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภมิตนั้น .

สมทยสังจิกไม่เกิดขึ้นแก่ท่านผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยอรหัตมรรค แก่พระอรหันต์ทั้งหลาย สัตว์เหล่าใดจักได้เฉพาะซึ่งอรหัตมรรค ในลำดับแห่งจิตใด แก่สัตว์เหล่านั้น ในอุปปาทยณะจิตนั้น แต่ทกขสังจิกไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ สมทยสังจิกไม่เกิดขึ้น และทกขสังจิกจักไม่เกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้น ผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยปัจฉิมจิต .

มัลคอล์มจึงไม่เกิดขึ้นแก่ท่านผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยอหัตมรรค แก่พระอรหันต์ทั้งหลาย และปฏชนเหล่านั้น ผู้จักไม่ได้เฉพาะซึ่งมรรค แต่ทุกขสังขจไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ มัลคอล์มจึงไม่เกิดขึ้น และทุกขสังขจก็จักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยปัจฉิมจิต .

มดคัสจิกไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นปฏิกชนที่จิกไม่ได้เฉพาะซึ่งมรรค แต่สมุทยสัจจิกไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ มดคัสจิกไม่เกิดขึ้น และสมุทยสัจจิกไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ผมมีความพร้อมเพรียงด้วยอรหัตมรรค ผมเป็นพระอรหันต์.

มัลคอล์มจึงไม่เกิดขึ้นแก๊สตัวเหล่านั้นในภมึนั้น ซึ่งเป็นอปายักสัต์ว่ ซึ่งเป็นปถชนที่จัก

[๘๗๗] ทักษะจะยอมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด สมุทฺยสังคายนาเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้นหรือ?
 ถกแล้ว.

สมมติสังเกตุเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังจติดอยู่ทั้งหมดในภังคขณะแห่งจิต ใน
ปวัตติกาล ในอุปปาทขณะแห่งมคคจิต และผลจิต ในอุรูปภูมิ แต่ทกขสังเกตุยอมเกิดขึ้นแก่สัตว์
เหล่านั้นก็หาไม่ สมมติสังเกตุเกิดขึ้นแล้ว และทกขสังเกตุยอมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลัง
เกิดขึ้นนอยทั้งหมด ในอุปปาทขณะแห่งจิต ในปวัตติกาล

ทกขสัจย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งยังไม่ได้ตรัสรู้ ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ในอุปปาทขณะ
แห่งจิต ในปวัตติกาล แต่มัคคสัจเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ ทกขสัจย่อมเกิดขึ้น
และมัคคสัจก็เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งได้ตรัสรู้แล้ว ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ในอุปปาทขณะ
แห่งจิต ในปวัตติกาล .

มักสงสัยเคยเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งได้ตรัสรู้แล้ว ที่กำลังจตุตถฌานในภังคขณะ
 แห่งจิต ในปวัตติกาล ในอุปปาทขณะแห่งมัคคจิตและผลจิต ในอุรูปภูมิ แต่ทกขสัจย่อม
 เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ มักสงสัยเคยเกิดขึ้นแล้ว และทกขสัจก็ย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น
 ซึ่งได้ตรัสรู้แล้ว ที่กำลังเกิดขึ้นน้อยในอุปปาทขณะแห่งจิต ในปวัตติกาล .

สมมติสัจยอมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งยังไม่ได้ตรัสรู้ ในอุปปาตขณะแห่งต้นหา
แต่มีคสังขโยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ สมมติสัจยอมเกิดขึ้น และมีคสังขโย
เกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งได้ตรัสรู้แล้ว ในอุปปาตขณะแห่งต้นหา

มักคสังเคยกเกิดขึ้นแล้วแกสตร์เหล่านั้น ซึ่งได้ตรัสรู้แล้ว ในภังคขณะแห่งตันทหา ในเมื่อตันทหาวิปปยตตจิตเป็นไปอยู่ แกผู้เข้าขันโดร แต่สมมุทยสังกยอมเกิดขึ้นแกสตร์เหล่านั้นก็หาไม่ มักคสังเคยกเกิดขึ้นแล้ว และสมมุทยสังกยอมเกิดขึ้นแกสตร์เหล่านั้น ซึ่งได้ตรัสรู้แล้ว ในอุปปาทขณะแห่งตันทหา

[๘๘๑] ทุกขสังขยอุมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิโด สมุทยสังขยอุมเกิดขึ้นแล้วสัตว์นั้นในภุมินันหรือ?

หรือว่า สมุทัยสังเคเลยเกิดขึ้นแล้วแก้ตัวได้ในภุมิใด ทุกขสังยอมเกิดขึ้นแก้ตัวนั้นในภุมินั้น .

[๘๘๒] ทุกขสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภูมิใด มัจฉลสังขย่อมเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้นหรือ?

หรือว่า มัคคสังเคยกเกิดขึ้นแล้วแก๊สตัวใดในภูมิใด ทุกขสังยอมเกิดขึ้นแก๊สตัวนั้นในภพนั้น .

Page 139

นั่นในภูนั่นหรือ?

ทกขลัจฉย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ในภพนั้น ซึ่งได้ตรัสรู้แล้ว ที่กำลังจติอยู่ใน
 ภาวะแห่งจิต ในอดีตกาล ในอุปปาทขณะแห่งมคคจิตและผลจิต ในรูปภูมิ แต่มคคยังไม่
 เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ก็หาไม่ทกขลัจฉย่อมไม่เกิดขึ้น และมคคสักก็ไม่เคยเกิด
 ขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น คือสัตว์ชั้นสทราวาส ในภาวะแห่งอุปปัตติจิต สัตว์ซึ่งยัง
 ไม่ได้ตรัสรู้ ที่กำลังจติอยู่ในภาวะแห่งจิต ในอดีตกาล สัตว์ที่กำลังจติจากอสังญัสตตภูมิ .

หรือว่า มัคคสังฆโมเคยเกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิใด ทุกขสังฆยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นในภุมินั้น .

มัลลิสัจจะไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น คือ สัตว์ชั้นสุทธาวาส ในอุปปาต-

* ขณะแห่งอุปปัตติจิต สัตว์ซึ่งยัง ไม่ได้ตรัสรู้ ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ในอุปปาทขณะแห่งจิต ในปวัตติกาล สัตว์ซึ่งกำลังเข้าถึงอสังขยสัตตตมภูมิ แต่ทฤษสังขย้อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้นก็หาไม่ มัคคสังขไม่เคยเกิดขึ้นแล้ว และทฤษสังขย้อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น คือ สัตว์ชั้นสทราวาส ในภังคขณะแห่งอุปปัตติจิต สัตว์ซึ่งยัง ไม่ได้ตรัสรู้ ที่กำลังจุติอยู่ในภังคขณะแห่งจิต ในปวัตติกาล สัตว์ที่กำลังจะจิตจากอสังขยสัตตตมภูมิ .

[๔๙๐] สมุทยสังคยอโมเกิตขึ้นแกสัตัวใดในภุมิใด มัคคสังคยไม่เคยเกิตขึ้นแล้วแกสัตัวนั้นในภุมินั้นหรือ?

สมุทยสังย้อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินัน ซึ่งได้ตรัสรู้ ในภังคขณะแห่งตณหา ในเมื่อตณหาวิปปยตตจิตเป็นไปอยู่ แต่มัคคสังก ไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินันก็หาไม่ สมุทยสังย้อมไม่เกิดขึ้น และมัคคสังกก็ไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินัน คือ สัตว์ชั้นสทรวาส ในเมื่อตณหาวิปปยตตจิตเป็นไปอยู่ สัตว์ซึ่งยังไม่ได้ตรัสรู้ ในภังคขณะแห่งตณหา ในเมื่อตณหาวิปปยตตจิตเป็นไปอยู่ ซึ่งเป็นอสังญภูสัตว์ .

หรือว่า มัคคสังฆไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก๊สตัวใดในภุมิได สมุทัยสังขย่อมไม่เกิดขึ้น แก๊สตัวนั้นในภุมินั้น .

มัลคอล์มไม่เคยเกิดขึ้นแล้ว แก์สตัวเหล่านั้นในภูมิตัน ซึ่งยังไม่ได้ตรัสรู้ในอุปปาตชนะ
แห่งตันทหา แต่สมทยสัจยยอมไม่เกิดขึ้น แก์สตัวเหล่านั้นในภูมิตันก็หาไม่ มัลคอล์มไม่เคยเกิดขึ้น
แล้ว และสมทยสัจยยอมไม่เกิดขึ้น แก์สตัวนั้นในภูมิตัน คือ สัตว์ชั้นสทรวาส ในเมื่อหทัยจิต
เป็นไปอยู่ สัตว์ซึ่งยังไม่ได้ตรัสรู้ ในภังคขณะแห่งตันทหา ในเมื่อตันทหาวิปยุตตจิตเป็นไปอยู่
ซึ่งเป็นอสังญภูตสัตว์ .

[๘๙๑] ทกขสัจย่อเมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด สมุทขสัจจักเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นหรือ?

ทุกขสัจย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ในอุปปาทขณะแห่งอรหัตมรรค แก่พระอรหันต์
ทั้งหลาย ในอุปปาทขณะแห่งจิต สัตว์เหล่าใดจักได้เฉพาะซึ่งอรหัตมรรค ในลำดับแห่งจิตใด
แก่สัตว์เหล่านั้น ในอุปปาทขณะแห่งจิตนั้น แต่สมุทยสัจจก็เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่
ทุกขสัจย่อมเกิดขึ้นและสมุทยสัจจก็เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังเกิดขึ้นอยู่ นอกนี้ ใน
อุปปาทขณะแห่งจิต ในปวัตติกาล .

หรือว่า สมมติสังจึกเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด ทุกขสังยอมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น .

สมุทัยสังกัจจิกเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังจิตอยู่ทั้งหมดในภังคขณะแห่งจิต ใน
ปวัตติกาล ในอุปปาทขณะแห่งมคจิตและผลจิต ในอรูปภูมิ แต่ทกุขสังยยอมเกิดขึ้นแก่สัตว์
เหล่านั้นก็หาไม่ สมุทัยสังกัจจิกเกิดขึ้น และทกุขสังกัจจิกยอมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังเกิดขึ้น
อยู่ทั้งหมด ในอุปปาทขณะแห่งจิต ในปวัตติกาล .

[๘๙๒] ทกขสัจยอมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด มัคคสัจจกเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นหรือ?

ทุกขสัจย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ในอุปปาตขณะแห่งอรหัตมรรค แก่พระอรหันต์
ทั้งหลาย ในอุปปาตขณะแห่งจิต และแก่ภุชฌนผู้จักไม่ได้เฉพาะซึ่งมรรค ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ ใน
อุปปาตขณะแห่งจิต ในปวัตติกาล แต่มัคคสัจจก็เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ สัตว์เหล่าใด
จักได้เฉพาะซึ่งอรหัตมรรค ในลำดับแห่งจิตใด ทุกขสัจย่อมเกิดขึ้นและมัคคสัจจก็เกิดขึ้นแก่
สัตว์เหล่านั้น ในอุปปาตขณะแห่งจิตนั้น และแก่สัตว์เหล่าอื่น ซึ่งจักได้เฉพาะซึ่งมรรค ที่กำลัง
เกิดขึ้นอยู่ ในอุปปาตขณะแห่งจิต ในปวัตติกาล .

หรือว่า มัคคสังจิกเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด ทกขสังย้อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น .

สัตว์เหล่าใดจักได้เฉพาะซึ่งอรหัตมรรค ในลำดับแห่งจิตใด มักคล้งจักเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ในภังคขณะแห่งจิตนั้น และแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งจักได้เฉพาะซึ่งมรรค ที่กำลังจิตอยู่ในภังคขณะแห่งจิตในปวัตติกาล ในอุปปาทขณะแห่งมัคคจิตและผลจิต ในอนุภูมิ แต่ทุกขสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ สัตว์เหล่าใดจักได้เฉพาะซึ่งอรหัตมรรคในลำดับแห่งจิตใด มักคล้งจักเกิดขึ้น และทุกขสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ในอุปปาทขณะแห่งจิตนั้น และแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งจักได้เฉพาะซึ่งมรรค ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ ในอุปปาทขณะแห่งจิต ในปวัตติกาล .

[๘๙๓] สมุทยสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด มัคคสังขยักเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น?

ปฏิกิริยาเหล่านี้เกิดขึ้นไม่ได้เฉพาะซึ่งมรรค สมุทัยสัจจะย่อมเกิดขึ้นแก่ปฏิกิริยาเหล่านั้น ใน-

*อุปาทานะแห่งตัณหา แต่มัคคส์จักเกิดขึ้นแก่ปฏชนเหล่านั้นก็หาไม่ ชนเหล่าใดจักได้เฉพาะ

สมุทยสังจิกไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ในอุปปาทขณะแห่งอรหัตมรรค แก่พระอรหันต์ทั้งหลาย ในอุปปาทขณะแห่งจิต สัตว์เหล่าใดจักได้เฉพาะซึ่งอรหัตมรรคในลำดับแห่งจิตใด แก่สัตว์เหล่านั้น ในอุปปาทขณะแห่งจิตนั้น และสัตว์ที่กำลังเข้าถึงอสังขยัตตภูมิ แต่ทกขสังย้อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้นก็หาไม่ สมุทยสังจิกไม่เกิดขึ้น และทกขสังย้อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ในภังคขณะแห่งอรหัตมรรค แก่พระอรหันต์ทั้งหลาย ในภังคขณะแห่งจิต สัตว์เหล่าใดจักได้เฉพาะซึ่งอรหัตมรรค ในลำดับแห่งจิตใด แก่สัตว์เหล่านั้น ในภังคขณะแห่งจิตนั้น ในอุปปาทขณะแห่งมคจิตและผลจิตในอรุภุมิ แก่สัตว์ที่กำลังจิตจากอสังขยัตตภูมิ .

สัตว์เหล่าใดจักได้เฉพาะซึ่งอรหัตมรรค ในลำดับแห่งจิตใด ทุกขสัจยอมไม่เกิดขึ้นแก่ สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ในภังคขณะแห่งจิตนั้นและแก่สัตว์เหล่าอื่นที่จักได้เฉพาะซึ่งมรรค ที่ กำลังจิตอยู่ในภังคขณะแห่งจิต ในปวัตติกาล ในอุปปาทขณะแห่งมัคคจิตและผลจิตในอรูปภูมิ แต่มัคคสังจิก ไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้นก็หาไม่ ทุกขสัจยอมไม่เกิดขึ้น และมัคคสังจิก จักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ในภังคขณะแห่งอรหัตมรรค แก่พระอรหันต์ทั้งหลาย ในภังคขณะแห่งจิต แก่ภุชชนที่จักไม่ได้เฉพาะซึ่งมรรค ที่กำลังจิตอยู่ในภังคขณะแห่งจิต ในปวัตติกาล ในอุปปาทขณะแห่งมัคคจิตและผลจิต ในอรูปภูมิ แก่สัตว์ที่กำลังจุติจาก อสังขตภูมิ .

มัลลสังจิกไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ในอุปปาทขณะแห่งอรหัตมรรค
แก่พระอรหันต์ทั้งหลาย ในอุปปาทขณะแห่งจิต แก่บุคคลที่จักไม่ได้เฉพาะซึ่งมรรคที่กำลังเกิดขึ้น
อยู่ ในอุปปาทขณะแห่งจิต ในปวัตติกาล แก่สัตว์ที่กำลังเข้าถึงอัสสนุสัจตมภูมิ แต่ทกขสัจยอม
ไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้นก็หาไม่ มัลลสังจิกไม่เกิดขึ้น และทกขสัจยอมไม่เกิดขึ้น
ในภังคขณะแห่งอรหัตมรรค แก่พระอรหันต์ทั้งหลาย ในภังคขณะแห่งจิต แก่บุคคลที่จักไม่ได้
เฉพาะซึ่งมรรคที่กำลังจุติอยู่ ในภังคขณะแห่งจิต ในปวัตติกาล ในอุปปาทขณะแห่งมัลลจิต
และผลจิต ในอรพภูมิ แก่สัตว์ที่กำลังจุติจากอัสสนุสัจตมภูมิ .

สัตว์เหล่าใดจักได้เฉพาะซึ่งอหัตมรรค ในลำดับแห่งจิตใด สมุทสัจยอมไม่เกิดขึ้น แก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ในอุปาทกขณะแห่งจิตนั้น และแก่สัตว์เหล่าอื่นที่จักได้เฉพาะซึ่ง อหัตมรรค ในภกคขณะแห่งตณหา ในเมื่อตณหาวิปยุตตจิตเป็นไปอยู่ แต่มกคสัจจกไม่เกิดขึ้น แก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้นก็หาไม่ สมุทสัจยอมไม่เกิดขึ้น และมกคสัจจกก็จักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ เหล่านั้นในภพนั้น ผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยอหัตมรรค แก่พระอรหันตทั้งหลาย และแก่ปุขชน ที่จักไม่ได้เฉพาะซึ่งมรรค ในภกคขณะแห่งตณหา ในเมื่อตณหาวิปยุตตจิตเป็นไปอยู่ แก่ อสัณณสัตว์ทั้งหลาย .

มัจฉาสัจจก ไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ที่เป็นอาปายิกสัตว์ และแก่ปฏชนที่จักไม่ได้เฉพาะซึ่งมรรค ในอุปปาทขณะแห่งตณหา แต่สมทยสัจจกยอม ไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้นก็หาไม่ มัจฉาสัจจก ไม่เกิดขึ้น และสมทยสัจจกยอม ไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยอรหัตมรรค แก่พระอรหันต์ทั้งหลาย และปฏชนที่จักไม่ได้เฉพาะซึ่งมรรค ในภังคขณะแห่งตณหา ในเมื่อตณหาวิปยตตจิตเป็น ไปอย แก่อัสถกสัตว์ทั้งหลาย .

ทุกขสังขยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้น ผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยอรหัตมรรค แกะพระ-
 * อรหันต์ทั้งหลาย สัตว์เหล่าใดจักได้เฉพาะซึ่งอรหัตมรรค ในลำดับแห่งจิตใด แก่สัตว์เหล่านั้น
 ในอุปปาทขณะแห่งจิตนั้น แต่สมทยสังขยไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ ทุกขสังขยเกิดขึ้น
 แล้ว และสมทยสังขยก็จักเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น นอกนี้ .

[๙๐๖] ทกขสังเคยเกิดขึ้นแล้วแก้สตัวใด มัคคสังจักเกิดขึ้นแก้สตัวนั้นหรือ?

Page 144

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปรกณ ภาค ๑
หรือว่า มัคคสังจิกไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด ทุกขสังจิกไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้น?
เคยเกิดขึ้นแล้ว .

[๙๑๔] สมุทสังจิกไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใด มัคคสังจิกไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น
หรือ?

ไม่มี .

หรือว่า มัคคสังจิกไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด สมุทสังจิกไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้น?
เคยเกิดขึ้นแล้ว .

[๙๑๕] ทุกขสังจิกไม่เคยเกิดขึ้นแล้วในภุมิใด ฯลฯ .

[๙๑๖] ทุกขสังจิกไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใดในภุมิใด สมุทสังจิกไม่เกิดขึ้นแก่
สัตว์นั้นในภุมินั้นหรือ?

จักเกิดขึ้น .

หรือว่า สมุทสังจิกไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิใด ทุกขสังจิกไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่
สัตว์นั้นในภุมินั้น?

เคยเกิดขึ้นแล้ว .

[๙๑๗] ทุกขสังจิกไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใดในภุมิใด มัคคสังจิกไม่เกิดขึ้นแก่
สัตว์นั้นในภุมินั้นหรือ?

จักเกิดขึ้น .

หรือว่า มัคคสังจิกไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิใด ทุกขสังจิกไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่
สัตว์นั้นในภุมินั้น?

เคยเกิดขึ้นแล้ว .

[๙๑๘] สมุทสังจิกไม่เคยเกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิใด มัคคสังจิกไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์
นั้นในภุมินั้นหรือ?

สมุทสังจิกไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งอยู่ในชั้นสุทธาวาส ในเมื่อ
หุตยจิตเป็นไปอยู่ แก่มัคคสังจิกไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้นก็หาไม่ สมุทสังจิกไม่เคย
เกิดขึ้นแล้ว และมัคคสังจิกก็จักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งเป็นอสังขญสัตว์ .

หรือว่า มัคคสังจิกไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิใด สมุทสังจิกไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่
สัตว์นั้นในภุมินั้น?

มัคคสังจิกไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยอรหัตมรรค
แก่พระอรหันต์ทั้งหลาย และแก่ปฤชชนที่จักไม่ได้เฉพาะซึ่งมรรค แก่สัตว์ที่เกิดในอบาย แต่
สมุทสังจิกไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้นก็หาไม่ มัคคสังจิกไม่เกิดขึ้น และ
สมุทสังจิกก็จักไม่เกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้น ในภุมินั้น ซึ่งเป็นอสังขญสัตว์ .

อุปาทวาร จบ .

นิโรธวาร

[๙๑๙] ทุกขสังจิกของสัตว์ใดย่อมดับไป สมุทสังจิกของสัตว์นั้นย่อมดับไปหรือ?

ทุกขสังจิกของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังจตุตถภูมิในทั้งคชณะแห่งตณฺหาปยุตตจิต
ในปวัตติกาล ย่อมดับไป แต่สมุทสังจิกของสัตว์เหล่านั้นย่อมดับไปก็หาไม่ ทุกขสังจิกของสัตว์
เหล่านั้นย่อมดับไป และสมุทสังจิกก็ย่อมดับไป ในทั้งคชณะแห่งตณฺหา .

หรือว่า สมุทสังจิกของสัตว์ใดย่อมดับไป มัคคสังจิกของสัตว์นั้นย่อมดับไป?

ถูกแล้ว .

[๙๒๐] ทุกขสังจิกของสัตว์ใดย่อมดับไป มัคคสังจิกของสัตว์นั้นย่อมดับไปหรือ?

ทุกขสังจิกของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังจตุตถภูมิในทั้งคชณะแห่งมคฺควิปยุตตจิต ใน
ปวัตติกาล ย่อมดับไป แต่มัคคสังจิกของสัตว์เหล่านั้นย่อมดับไปก็หาไม่ ทุกขสังจิกของสัตว์เหล่านั้น
ย่อมดับไป และมัคคสังจิกก็ย่อมดับไป ในทั้งคชณะแห่งมรรค ในปัญจโวการภูมิ .

หรือว่า มัคคสังจิกของสัตว์ใดย่อมดับไป ทุกขสังจิกของสัตว์นั้นย่อมดับไป?

มัคคสังจิกของสัตว์เหล่านั้นย่อมดับไป ในทั้งคชณะแห่งมรรค ในอรุณภูมิ แต่ทุกขสัง
จิกของสัตว์เหล่านั้นย่อมดับไปก็หาไม่ มัคคสังจิกของสัตว์เหล่านั้นย่อมดับไปและทุกขสังจิกก็ย่อมดับไป
ในทั้งคชณะแห่งมรรค ในปัญจโวการภูมิ .

[๙๒๑] สมุทสังจิกของสัตว์ใดย่อมดับไป มัคคสังจิกของสัตว์นั้นย่อมดับไปหรือ?

หาไม่ได้ .

หรือว่า มัคคสังจิกของสัตว์ใดย่อมดับไป สมุทสังจิกของสัตว์นั้นย่อมดับไป?

หาไม่ได้ .

[๙๒๒] ทุกขสังจิกในภุมิใดย่อมดับไป สมุทสังจิกในภุมินั้นย่อมดับไปหรือ?

ทุกขสังจิกในภุมินั้น คือ อสังขญสัตว์ตณฺหิ ย่อมดับไป ฯลฯ .

คำที่กำหนดด้วยบทว่า ยตถ (ในภุมิใด) เป็นเช่นเดียวกัน ทั้งในอุปาทวาร ทั้งใน
นิโรธวาร ทั้งในอุปาทานิโรธวาร .

เหตุเครื่องกระทำให้ต่างกัน ย่อมไม่มี

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปกรณ์ ภาค ๑

[๙๒๓] ทกขสัจของสัตว์ใดในภุมิได ย่อมดับไป ฯลฯ.

แม้คำที่กำหนดด้วยยบพว ยสส (ของสัตว์ใด) ยตถ (ในภุมิได) พึงให้พิสดารเช่นเดียวกัน.

[๙๒๔] ทกขสัจของสัตว์ใดในภุมิได ย่อมไม่ดับไป สมุทยสัจของสัตว์นั้นย่อมไม่ดับไปหรือ?

ถูกแล้ว.

หรือว่า สมุทยสัจของสัตว์ใดย่อมไม่ดับไป ทกขสัจของสัตว์นั้นย่อมไม่ดับไป?

สมุทยสัจของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังจุติอยู่ทั้งหมด ในภังคขณะแห่งตณฺหาวิปปยตติจิต ในปวัตติกาล ย่อมไม่ดับไป แต่ทกขสัจของสัตว์เหล่านั้นย่อมไม่ดับไปก็หาไม่ สมุทยสัจของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังเกิดขึ้นอยู่ทั้งหมด ในอุปปาทขณะแห่งจิต ในปวัตติกาล ในภังคขณะแห่งมคฺคจิตและผลจิต ในอรูปภูมิ ย่อมไม่ดับไป และทกขสัจก็ย่อมไม่ดับไป.

[๙๒๕] ทกขสัจของสัตว์ใด ย่อมไม่ดับไป มคฺคสัจของสัตว์นั้นย่อมไม่ดับไปหรือ?

ทกขสัจของสัตว์เหล่านั้น ในภังคขณะแห่งมคฺคจิตในอรูปภูมิ ย่อมไม่ดับไป แต่มคฺคสัจของสัตว์เหล่านั้นย่อมไม่ดับไปก็หาไม่ ทกขสัจของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังเกิดขึ้นอยู่ทั้งหมด ในอุปปาทขณะแห่งจิต ในปวัตติกาล ในภังคขณะแห่งผลจิต ในอรูปภูมิ ย่อมไม่ดับไป และมคฺคสัจก็ย่อมไม่ดับไป.

หรือว่า มคฺคสัจของสัตว์ใดย่อมไม่ดับไป ทกขสัจของสัตว์นั้นย่อมไม่ดับไป.

มคฺคสัจของสัตว์เหล่านั้น ที่กำลังจุติอยู่ทั้งหมด ในภังคขณะแห่งมคฺควิปปยตติจิต ในปวัตติกาล ย่อมไม่ดับไป แต่ทกขสัจของสัตว์เหล่านั้นย่อมไม่ดับไปก็หาไม่ มคฺคสัจของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังเกิดขึ้นอยู่ทั้งหมด ในอุปปาทขณะแห่งจิต ปวัตติกาล ในภังคขณะแห่งผลจิต ในอรูปภูมิ ย่อมไม่ดับไป และทกขสัจก็ย่อมไม่ดับไป.

[๙๒๖] สมุทยสัจของสัตว์ใดย่อมไม่ดับไป มคฺคสัจของสัตว์นั้นย่อมไม่ดับไปหรือ?

สมุทยสัจของสัตว์เหล่านั้น ในภังคขณะแห่งมคฺคจิต ย่อมไม่ดับไป แต่มคฺคสัจของ-

* สัตว์เหล่านั้นย่อมไม่ดับไปก็หาไม่ สมุทยสัจของสัตว์เหล่านั้นทั้งหมด ในอุปปาทขณะแห่งจิต ในภังคขณะแห่งตณฺหาวิปปยตติจิต และมคฺควิปปยตติจิต ของผู้ที่เข้านโรธ ของอสังญีสัตว์ ย่อมไม่ดับไป และมคฺคสัจก็ย่อมไม่ดับไป.

หรือว่า มคฺคสัจของสัตว์ใดย่อมไม่ดับไป สมุทยสัจของสัตว์นั้นย่อมไม่ดับไป?

มคฺคสัจของสัตว์เหล่านั้น ในภังคขณะแห่งตณฺหาวิปปยตติจิต ย่อมไม่ดับไป แต่สมุทยสัจของสัตว์เหล่านั้นย่อมไม่ดับไปก็หาไม่ มคฺคสัจของสัตว์เหล่านั้นทั้งหมด ในอุปปาทขณะแห่งจิต ในภังคขณะแห่งมคฺควิปปยตติจิต และตณฺหาวิปปยตติจิต ของผู้ที่เข้านโรธ ของอสังญีสัตว์ ย่อมไม่ดับไป และสมุทยสัจก็ย่อมไม่ดับไป.

[๙๒๗] ทกขสัจในภุมิไดย่อมไม่ดับไป ฯลฯ.

[๙๒๘] ทกขสัจของสัตว์ใดในภุมิได ย่อมไม่ดับไป ฯลฯ.

คำที่กำหนดด้วยยบพว ยสส (ของสัตว์ใด) ยตถ (ในภุมิได) ก็ดี เป็นเช่นเดียวกัน.

อนึ่ง ไม่พึงกระทำคำว่า นิโรธสมาปนฺนํ นี้ แม้ในคำที่กำหนดด้วยยบพว ยสส

ยตถ.

[๙๒๙] ทกขสัจของสัตว์ใดเคยดับไปแล้ว สมุทยสัจของสัตว์นั้นเคยดับไปแล้วหรือ?

ถูกแล้ว.

การปจฺจาทิเป็นอดีต ในอุปปาทวาร ทั้งเป็นอนโลม ทั้งเป็นปัจจนียะ ทานจำแนกไว้แล้ว ฉนฺได แม้ในนิโรธวาร ก็พึงจำแนก ฉนฺนํ เหตุเครื่องกระทำให้ต่างกัน ไม่มี.

[๙๓๐] ทกขสัจของสัตว์ใดจักดับไป สมุทยสัจของสัตว์นั้นจักดับไปหรือ?

ทกขสัจของสัตว์เหล่านั้น ผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยอรหัตมรรค ของพระอรหันต์ทั้งหลาย สัตว์ใดจักได้เฉพาะซึ่งอรหัตมรรค ในลำดับแห่งจิตใด ของสัตว์เหล่านั้นในอุปปาทขณะแห่งจิตนั้น จักดับไป แต่สมุทยสัจของสัตว์เหล่านั้นจักดับไปก็หาไม่ ทกขสัจของสัตว์เหล่านั้นนอกนี้ จักดับไป และสมุทยสัจก็จักดับไป.

หรือว่า สมุทยสัจของสัตว์ใด.

ถูกแล้ว.

[๙๓๑] ทกขสัจของสัตว์ใดจักดับไป มคฺคสัจของสัตว์นั้นจักดับไปหรือ?

ทกขสัจของสัตว์เหล่านั้น ในภังคขณะแห่งอรหัตมรรค และของพระอรหันต์ทั้งหลาย และของปุณฺณที่จักไม่ได้เฉพาะซึ่งมรรคจักดับไป แต่มคฺคสัจของสัตว์เหล่านั้นจักดับไปก็หาไม่ ทกขสัจของสัตว์เหล่านั้น ในอุปปาทขณะแห่งอรหัตมรรค สัตว์เหล่าใดจักได้เฉพาะซึ่งอรหัตมรรค ในลำดับแห่งจิตใด ของสัตว์เหล่านั้น และของสัตว์เหล่าอื่นที่จักได้เฉพาะซึ่งมรรค จักดับไป

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปกรณ์ ภาค ๑
[๔๔๐] ทุกขสังขของสัตว์ใดในภุมิได จักไม่ดับไป มัคคสังขของสัตว์นั้นในภุมินั้น
จักไม่ดับไปหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า มัคคสังขของสัตว์ใดในภุมิได จักไม่ดับไป ทุกขสังขของสัตว์นั้นในภุมินั้น
จักไม่ดับไป?

มัคคสังขของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ในภังคขณะแห่งอรหัตมรรค และของพระอรหันต์
ทั้งหลาย และของปฤชนที่จักไม่ได้เฉพาะซึ่งมรรค ของอาปายิกสัตว์ และอสังญสัตว์ทั้งหลาย
จักไม่ดับไป แต่ทุกขสังขของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้นจักไม่ดับไปก็หาไม่ มัคคสังขของสัตว์เหล่านั้น
ในภุมินั้น จักไม่ดับไป และทุกขสังขก็จักไม่ดับไป ในภังคขณะแห่งปัจจิมจิต .

[๔๔๑] สมุทยสังขของสัตว์ใดในภุมิได จักไม่ดับไป มัคคสังขของสัตว์นั้นในภุมินั้น
จักไม่ดับไปหรือ?

สมุทยสังขของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ในอุปปาทขณะแห่งอรหัตมรรค สัตว์เหล่าใด
จักได้เฉพาะซึ่งอรหัตมรรค ในลำดับแห่งจิตใด ของสัตว์เหล่านั้น จักไม่ดับไป แต่มัคคสัง
ขของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น จักไม่ดับไปก็หาไม่ สมุทยสังขของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ใน
ภังคขณะแห่งอรหัตมรรค และของพระอรหันต์ทั้งหลาย ของอสังญสัตว์ จักไม่ดับไป และ
มัคคสังขก็จักไม่ดับไป .

หรือว่า มัคคสังขของสัตว์ใดในภุมิได จักไม่ดับไป สมุทยสังขของสัตว์นั้นในภุมินั้น
จักไม่ดับไป?

มัคคสังขของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งเป็นอาปายิกสัตว์ และของปฤชนที่จักไม่ได้เฉพาะ
ซึ่งมรรค จักไม่ดับไป แต่สมุทยสังขของสัตว์เหล่านั้นจักไม่ดับไปก็หาไม่ มัคคสังขของสัตว์เหล่านั้น
ในภุมินั้น ในภังคขณะแห่งอรหัตมรรค และของพระอรหันต์ทั้งหลาย และอสังญสัตว์
จักไม่ดับไป และสมุทยสังขก็จักไม่ดับไป .

[๔๔๒] ทุกขสังขของสัตว์ใด ย่อมดับไป สมุทยสังขของสัตว์นั้น เคยดับไปแล้วหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า สมุทยสังขของสัตว์ใด เคยดับไปแล้ว ทุกขสังขของสัตว์นั้นย่อมดับไป .

สมุทยสังขของสัตว์เหล่านั้น ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ทั้งหมด ในอุปปาทขณะแห่งจิต ใน
ปวัตติกาล ในภังคขณะแห่งมัคคจิตและผลจิต ในอรุณภูมิ เคยดับไปแล้ว แต่ทุกขสังขของ
สัตว์เหล่านั้นย่อมดับไปก็หาไม่ สมุทยสังขของสัตว์เหล่านั้นที่กำลังจตุตถอยู่ทั้งหมด ในภังคขณะ
แห่งจิตในปวัตติกาล เคยดับไปแล้ว และทุกขสังขก็ย่อมดับไป .

[๔๔๓] ทุกขสังขของสัตว์ใด ย่อมดับไป มัคคสังขของสัตว์นั้น เคยดับไปแล้วหรือ?

ทุกขสังขของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งยังมีได้ตรัสรู้ ที่กำลังจตุตถอยู่ในภังคขณะแห่งจิต ใน
ปวัตติกาล ย่อมดับไป แต่มัคคสังขของสัตว์เหล่านั้นเคยดับไปแล้วก็หาไม่ ทุกขสังขของสัตว์
เหล่านั้น ซึ่งได้ตรัสรู้แล้ว ที่กำลังจตุตถอยู่ในภังคขณะแห่งจิตในปวัตติกาล ย่อมดับไป และ
มัคคสังขก็เคยดับไปแล้ว .

หรือว่า มัคคสังขของสัตว์ใด เคยดับไปแล้ว ทุกขสังขของสัตว์นั้นย่อมดับไป?

มัคคสังขของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งได้ตรัสรู้แล้ว ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ในอุปปาทขณะแห่งจิต
ในปวัตติกาล ในภังคขณะแห่งมัคคจิตและผลจิต ในอรุณภูมิ เคยดับไปแล้ว แต่ทุกขสังขของ
สัตว์เหล่านั้นย่อมดับไปก็หาไม่ มัคคสังขของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งได้ตรัสรู้แล้วที่กำลังจตุตถอยู่ใน
ภังคขณะแห่งจิต ในปวัตติกาล เคยดับไปแล้ว และทุกขสังขก็ย่อมดับไป .

[๔๔๔] สมุทยสังขของสัตว์ใด ย่อมดับไป มัคคสังขของสัตว์นั้น เคยดับไปแล้ว
หรือ?

สมุทยสังขของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งยังไม่ได้ตรัสรู้ ในภังคขณะแห่งตณหา ย่อมดับไป
แต่มัคคสังขของสัตว์เหล่านั้นเคยดับไปแล้วก็หาไม่ สมุทยสังขของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งได้ตรัสรู้แล้ว
ในภังคขณะแห่งตณหา ย่อมดับไป และมัคคสังขก็เคยดับไปแล้ว .

หรือว่า มัคคสังขของสัตว์ใด เคยดับไปแล้ว สมุทยสังขของสัตว์นั้น ย่อมดับไป?

มัคคสังขของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งได้ตรัสรู้แล้ว ในอุปปาทขณะแห่งตณหา ในเมื่อตณหา
วิปยุตตจิตเป็นไปอยู่ และผู้ซึ่งเข้านโรธเคยดับไปแล้ว แต่สมุทยสังขของสัตว์เหล่านั้นย่อมดับไป
ก็หาไม่ มัคคสังขของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งได้ตรัสรู้แล้ว ในภังคขณะแห่งตณหาเคยดับไปแล้ว และ
สมุทยสังขก็ย่อมดับไป .

[๔๔๕] ทุกขสังขในภุมิได ย่อมดับไป ฯลฯ .

[๔๔๖] ทุกขสังขของสัตว์ใดในภุมิได ย่อมดับไป สมุทยสังขของสัตว์นั้นในภุมินั้น
เคยดับไปแล้วหรือ?

ทุกขสังขของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งอยู่ในชั้นสุทธาวาส ในภังคขณะแห่งอุปปัตติจิต
ที่กำลังจตุตถจากอสังญสัตว์ตตภูมิ ย่อมดับไป แต่สมุทยสังขของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้นเคยดับไปแล้ว
ก็หาไม่ ทุกขสังขของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น นอกนี้ ซึ่งกำลังจตุตถจากจตุโวการภูมิ จากปัญจ-
*โวการภูมิ ในภังคขณะแห่งจิต ในปวัตติกาล ย่อมดับไป และสมุทยสังขก็เคยดับไปแล้ว .

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปกรณ์ ภาค ๑
มคคสังของสัตว์เหล่านั้นในภุมินัน ซึ่งกำลังเข้าถึงชั้นสุทธาวาส จักดับไป แต่ทุกขสัง
ของสัตว์เหล่านั้นในภุมินัน เคยดับไปแล้วก็หาไม่ มคคสังของสัตว์เหล่านั้นในภุมินัน ในอุปปาท-
*ขณะแห่งอรหัตมรรค สัตว์เหล่าใดจักได้เฉพาะซึ่งอรหัตมรรค ในลำดับแห่งจิตใด ของสัตว์
เหล่านั้นและของสัตว์เหล่าอื่น ซึ่งจักได้เฉพาะซึ่งมรรค จักดับไป และทุกขสังก็เคยดับไปแล้ว .

[๙๓๖] สมุทยสังของสัตว์ใดในภุมิใด เคยดับไปแล้ว มคคสังของสัตว์นั้น
ในภุมินันจักดับไปหรือ?

สมุทยสังของสัตว์เหล่านั้นในภุมินัน ในภังคขณะแห่งอรหัตมรรค และของพระอรหันต์
ทั้งหลาย และของปุณฺณที่จักไม่ได้เฉพาะซึ่งมรรค และของอาปายิกสัตว์ เคยดับไปแล้ว แต่
มคคสังของสัตว์เหล่านั้นในภุมินัน จักดับไปก็หาไม่ สมุทยสังของสัตว์เหล่านั้นในภุมินัน ใน
อุปปาทขณะแห่งอรหัตมรรค สัตว์เหล่าใดจักได้เฉพาะซึ่งอรหัตมรรค ในลำดับแห่งจิตใด ของ
สัตว์เหล่านั้นและของสัตว์เหล่าอื่น ที่จักได้เฉพาะซึ่งมรรค เคยดับไปแล้ว และมคคสังก็จัก
ดับไป .

หรือว่า มคคสังของสัตว์ใดในภุมิใด จักดับไป สมุทยสังของสัตว์นั้นในภุมินัน
เคยดับไปแล้ว?

มคคสังของสัตว์เหล่านั้นในภุมินัน ซึ่งอยู่ในชั้นสุทธาวาส ในเมื่อหุตยจิตเป็นไปอยู่
จักดับไป แต่สมุทยสังของสัตว์เหล่านั้นในภุมินันเคยดับไปแล้วก็หาไม่ มคคสังของสัตว์เหล่านั้น
ในภุมินัน ในอุปปาทขณะแห่งอรหัตมรรค สัตว์เหล่าใดจักได้เฉพาะซึ่งอรหัตมรรค ในลำดับ
แห่งจิตใด ของสัตว์เหล่านั้น และของสัตว์เหล่าอื่นที่จักได้เฉพาะซึ่งมรรค จักดับไป และ
สมุทยสังก็เคยดับไปแล้ว .

[๙๓๗] ทุกขสังของสัตว์ใด ไม่เคยดับไปแล้ว สมุทยสังของสัตว์นั้น จักไม่ดับไป
หรือ?

ไม่มี .

หรือว่า สมุทยสังของสัตว์ใด จักไม่ดับไป ทุกขสังของสัตว์นั้นไม่เคยดับไปแล้ว?

เคยดับไปแล้ว .

[๙๓๘] ทุกขสังของสัตว์ใด ไม่เคยดับไปแล้ว มคคสังของสัตว์นั้น จักไม่ดับไป
หรือ?

ไม่มี .

หรือว่า มคคสังของสัตว์ใด จักไม่ดับไป ทุกขสังของสัตว์นั้น ไม่เคยดับไปแล้ว?

เคยดับไปแล้ว .

[๙๓๙] สมุทยสังของสัตว์ใด ไม่เคยดับไปแล้ว มคคสังของสัตว์นั้นจักไม่ดับไป
หรือ?

ไม่มี .

หรือว่า มคคสังของสัตว์ใด จักไม่ดับไป สมุทยสังของสัตว์นั้น ไม่เคยดับไปแล้ว?

เคยดับไปแล้ว .

[๙๔๐] ทุกขสังในภุมิใด ไม่เคยดับไปแล้ว ฯลฯ .

[๙๔๑] ทุกขสังของสัตว์ใดในภุมิใด ไม่เคยดับไปแล้ว สมุทยสังของสัตว์นั้น
ในภุมินัน จักไม่ดับไปหรือ?

จักดับไป .

หรือว่า สมุทยสังของสัตว์ใดในภุมิใด จักไม่ดับไป ทุกขสังของสัตว์นั้นในภุมินัน
ไม่เคยดับไปแล้ว?

เคยดับไปแล้ว .

[๙๔๒] ทุกขสังของสัตว์ใดในภุมิใด ไม่เคยดับไปแล้ว มคคสังของสัตว์นั้น
ในภุมินัน จักไม่ดับไปหรือ?

จักดับไป .

หรือว่า มคคสังของสัตว์ใดในภุมิใด จักไม่ดับไป ทุกขสังของสัตว์นั้นในภุมินัน
ไม่เคยดับไปแล้ว?

เคยดับไปแล้ว .

[๙๔๓] สมุทยสังของสัตว์ใดในภุมิใด ไม่เคยดับไปแล้ว มคคสังของสัตว์นั้น
ในภุมินัน จักไม่ดับไปหรือ?

สมุทยสังของสัตว์เหล่านั้นในภุมินัน ซึ่งอยู่ในชั้นสุทธาวาส ในเมื่อหุตยจิตเป็นไปอยู่
ไม่เคยดับไปแล้ว แต่มคคสังของสัตว์เหล่านั้นในภุมินันจักไม่ดับไปก็หาไม่ สมุทยสังของสัตว์
เหล่านั้นในภุมินัน ซึ่งเป็นอสังญสัตว์ ไม่เคยดับไปแล้ว และมคคสังก็จักไม่ดับไป .

หรือว่า มคคสังของสัตว์ใดในภุมิใด จักไม่ดับไป สมุทยสังของสัตว์นั้นในภุมินัน
ไม่เคยดับไปแล้ว?

มคคสังของสัตว์เหล่านั้นในภุมินัน ในภังคขณะแห่งอรหัตมรรค และของพระอรหันต์
ทั้งหลาย และของปุณฺณซึ่งจักไม่ได้เฉพาะซึ่งมรรค ของอาปายิกสัตว์จักไม่ดับไป แต่สมุทยสัง

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปกรณ์ ภาค ๑
ของสัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ไม่เคยดับไปแล้วก็หาไม่ มัคคสังขของสัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ซึ่งเป็น
อสังขยสัตว์ จักไม่ดับไป และสมุทยสังขก็ไม่เคยดับไปแล้ว .

นิโรธวาร จบ .

อุปาทานิโรธวาร

[๙๘๔] ทุกขสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด สมุทยสังขของสัตว์นั้น ย่อมดับไปหรือ?

หามิได้ .

หรือว่า สมุทยสังขของสัตว์ใด ย่อมดับไป ทุกขสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น?

หามิได้ .

ทุกขสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด มัคคสังขของสัตว์นั้น ย่อมดับไปหรือ?

หามิได้ .

หรือว่า มัคคสังขของสัตว์ใด ย่อมดับไป ทุกขสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น?

หามิได้ .

สมุทยสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด มัคคสังขของสัตว์นั้น ย่อมดับไปหรือ?

หามิได้ .

หรือว่า มัคคสังขของสัตว์ใด ย่อมดับไป สมุทยสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น?

หามิได้ .

ทุกขสังขย่อมเกิดขึ้นในภพใด สมุทยสังขในภพนั้น ย่อมดับไปหรือ?

ทุกขสังขย่อมเกิดขึ้นในภพนั้น ซึ่งเป็นอสังขยสัตว์ตถภูมิ แต่สมุทยสังขในภพนั้น ย่อม
ดับไปก็หาไม่ .

คำว่า ยุต (ในภพใด) เหมือนกัน ทั้งอุปาทวาร ทั้งนิโรธวาร ทั้งในอุปาท-

*นิโรธวาร .

เหตุเครื่องกระทำให้ต่างกัน ย่อมไม่มี .

ทุกขสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภพใด สมุทยสังขของสัตว์นั้นในภพนั้น ย่อมดับ
ไปหรือ?

หามิได้ .

คำว่า ยส (ของสัตว์ใด) ก็ดี คำว่า ยสส และ ยุต ก็ดี เป็นเช่นเดียวกัน .

[๙๘๕] ทุกขสังขย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด สมุทยสังขของสัตว์นั้น ย่อมไม่ดับไป
หรือ?

ทุกขสังขย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ในภังคขณะแห่งตัณหา แต่สมุทยสังขของสัตว์
เหล่านั้นย่อมไม่ดับไปก็หาไม่ ทุกขสังขย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังจิตอยู่ทั้งหมด
ในภังคขณะแห่งตัณหารูปยัตตจิต ในปวัตติกาล ในอุปาทาขณะแห่งมรรคจิตและผลจิต ใน
อรุณภูมิ และสมุทยสังขก็ย่อมไม่ดับไป .

หรือว่า สมุทยสังขของสัตว์ใด ย่อมไม่ดับไป ทุกขสังขย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น?

สมุทยสังขของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังเกิดขึ้นอยู่ทั้งหมด ในอุปาทาขณะแห่งจิต ใน
ปวัตติกาล ย่อมไม่ดับไป แต่ทุกขสังขย่อมไม่เกิดแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ สมุทยสังขของสัตว์
เหล่านั้น ซึ่งกำลังจิตอยู่ทั้งหมด ในภังคขณะแห่งตัณหารูปยัตตจิต ในปวัตติกาล ใน
อุปาทาขณะแห่งมรรคจิตและผลจิต ในอรุณภูมิ ย่อมไม่ดับไป และทุกขสังขก็ย่อมไม่เกิดขึ้น .

[๙๘๖] ทุกขสังขย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด มัคคสังขของสัตว์นั้น ย่อมไม่ดับไปหรือ?

ทุกขสังขย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ในภังคขณะแห่งมรรค แต่มัคคสังขของสัตว์
เหล่านั้นย่อมไม่ดับไปก็หาไม่ ทุกขสังขย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังจิตอยู่ทั้งหมด
ในภังคขณะแห่งมัคควิปปยัตตจิต ในปวัตติกาล ในอุปาทาขณะแห่งมรรคจิตและผลจิต ใน
อรุณภูมิ และมัคคสังขก็ย่อมไม่ดับไป .

หรือว่า มัคคสังขของสัตว์ใด ย่อมไม่ดับไป ทุกขสังขย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น?

มัคคสังขของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังเกิดขึ้นอยู่ทั้งหมด ในอุปาทาขณะแห่งจิต ใน
ปวัตติกาล ย่อมไม่ดับไป แต่ทุกขสังขย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ มัคคสังขของสัตว์
เหล่านั้น ซึ่งกำลังจิตอยู่ทั้งหมด ในภังคขณะแห่งมัคควิปปยัตตจิต ในปวัตติกาล ใน
อุปาทาขณะแห่งมรรคจิตและผลจิต ในอรุณภูมิ ย่อมไม่ดับไป และทุกขสังขก็ย่อมไม่เกิดขึ้น .

[๙๘๗] สมุทยสังขย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด มัคคสังขของสัตว์นั้น ย่อมไม่ดับไป
หรือ?

สมุทยสังขย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ในภังคขณะแห่งมรรค แต่มัคคสังขของสัตว์
เหล่านั้นย่อมไม่ดับไปก็หาไม่ สมุทยสังขย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ในอุปาทาขณะแห่ง
ตัณหารูปยัตตจิต แก่ผู้ที่เข้านิโรธ แก่อสังขยสัตว์ และมัคคสังขก็ย่อมไม่ดับไป .

หรือว่า มัคคสังขของสัตว์ใดย่อมไม่ดับไป สมุทยสังขย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น?

มัคคสังขของสัตว์เหล่านั้น ในอุปาทาขณะแห่งตัณหา ย่อมไม่ดับไป แต่สมุทยสังขย่อม
ไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ มัคคสังขของสัตว์เหล่านั้น ในอุปาทาขณะแห่งตัณหารูป-
*ยัตตจิต ในภังคขณะแห่งมัคควิปปยัตตจิต ของผู้ที่เข้านิโรธ ของอสังขยสัตว์ ย่อมไม่ดับไป

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปกรณ์ ภาค ๑
และสมุทฺยสังคิย้อมไม่เกิดขึ้น .

[๙๘๘] ทุกขสังคิย้อมไม่เกิดขึ้นในภุมิได ฯลฯ .

[๙๘๙] ทุกขสังคิย้อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิได ฯลฯ .

คำว่า ยสฺส (แก่สัตว์ใด) ก็ดี คำว่า ยสฺส ยตฺถ (ในภุมิได ของสัตว์ใด) ก็ดี
เป็นเช่นเดียวกัน

บทว่า นิโรธสมาปนฺนํ ไม่พึงกระทำแม้ในคำว่า ยสฺส ยตฺถ (ในภุมิได ของสัตว์ใด)

[๙๙๐] ทุกขสังคิย้อมไม่เกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใด สมุทฺยสังคิย้อมของสัตว์นั้นเคยดับไปแล้ว
หรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า สมุทฺยสังคิย้อมของสัตว์ใด ฯลฯ?

ถูกแล้ว .

คำถามที่เป็นอดีต ท่านจำแนกไว้แล้วในอุปาทวาร จันใด ส่วนที่เป็นอนโลม ก็ดี
ที่เป็นปัจจนียะ ก็ดี พึงจำแนกแม้ในอุปาทานิโรธวาร จันนั้น

[๙๙๑] ทุกขสังคิย้อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด สมุทฺยสังคิย้อมของสัตว์นั้น จักดับไปหรือ?

ทุกขสังคิย้อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น คือ ท่านผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยอรหัตมรรค ผู้เป็น
พระอรหันต์ สัตว์เหล่าใดจักได้เฉพาะซึ่งอรหัตมรรค ในลำดับแห่งจิตใด แก่สัตว์เหล่านั้น แต่
สมุทฺยสังคิย้อมของสัตว์เหล่านั้นจักดับไปก็หาไม่ ทุกขสังคิย้อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น นอกนี้ และ
สมุทฺยสังคิย้อมจักดับไป .

หรือว่า สมุทฺยสังคิย้อมของสัตว์ใด ฯลฯ?

ถูกแล้ว .

[๙๙๒] ทุกขสังคิย้อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด มัคคสังคิย้อมของสัตว์นั้น จักดับไปหรือ?

ทุกขสังคิย้อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ในภิงคขณะแห่งอรหัตมรรค แก่พระอรหันต์ทั้งหลาย
และแก่ปุถุชนที่จักไม่ได้เฉพาะซึ่งมรรค แต่มัคคสังคิย้อมของสัตว์เหล่านั้นจักดับไปก็หาไม่ ทุกขสังคิย้อม
จักเกิดขึ้นในอุปาทาขณะแห่งอรหัตมรรค สัตว์เหล่าใดจักได้เฉพาะซึ่งอรหัตมรรค ในลำดับแห่ง
จิตใด แก่สัตว์เหล่านั้นในอุปาทาขณะแห่งจิตนั้น และแก่สัตว์เหล่าอื่นที่จักได้เฉพาะซึ่งมรรค
และมัคคสังคิย้อมจักดับไป .

หรือว่า มัคคสังคิย้อมของสัตว์ใด ฯลฯ?

ถูกแล้ว .

[๙๙๓] สมุทฺยสังคิย้อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด มัคคสังคิย้อมของสัตว์นั้น จักดับไปหรือ?

สมุทฺยสังคิย้อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นปุถุชนที่จักไม่ได้เฉพาะซึ่งมรรค แต่มัคคสังคิย้อม
ของสัตว์เหล่านั้นจักดับไปก็หาไม่ สมุทฺยสังคิย้อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งจักได้เฉพาะซึ่งมรรค
และมัคคสังคิย้อมจักดับไป .

หรือว่า มัคคสังคิย้อมของสัตว์ใดจักดับไป สมุทฺยสังคิย้อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น?

มัคคสังคิย้อมของสัตว์เหล่านั้น ในอุปาทาขณะแห่งอรหัตมรรค สัตว์เหล่าใดจักได้เฉพาะซึ่ง
อรหัตมรรค ในลำดับแห่งจิตใด ของสัตว์เหล่านั้น ในอุปาทาขณะแห่งจิตนั้น จักดับไป แต่
สมุทฺยสังคิย้อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ มัคคสังคิย้อมของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งจักได้เฉพาะซึ่งมรรค
จักดับไป และสมุทฺยสังคิย้อมจักเกิดขึ้น .

[๙๙๔] ทุกขสังคิย้อมเกิดขึ้นในภุมิได ฯลฯ .

[๙๙๕] ทุกขสังคิย้อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิได สมุทฺยสังคิย้อมของสัตว์นั้นในภุมินั้น
จักดับไปหรือ?

ทุกขสังคิย้อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งมีความพร้อมเพรียงด้วยอรหัตมรรค
ผู้เป็นพระอรหันต์ สัตว์เหล่าใดจักได้เฉพาะซึ่งอรหัตมรรค ในลำดับแห่งจิตใด แก่สัตว์เหล่านั้น
ในอุปาทาขณะแห่งจิตนั้น แก่สัญญาสัตว์ทั้งหลาย แต่สมุทฺยสังคิย้อมของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น
จักดับไปก็หาไม่ ทุกขสังคิย้อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ซึ่งมีชั้น ๔ ชั้น ๔ นอกนี้
และสมุทฺยสังคิย้อมจักดับไป .

คำว่า ยสฺส (แก่สัตว์ใด) ก็ดี คำว่า ยสฺส ยตฺถ (ในภุมิได แก่สัตว์ใด) ก็ดี เป็น
เช่นเดียวกัน .

[๙๙๖] ทุกขสังคิย้อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด สมุทฺยสังคิย้อมของสัตว์นั้นจักไม่ดับไปหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า สมุทฺยสังคิย้อมของสัตว์ใดจักไม่ดับไป ทุกขสังคิย้อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น?

สมุทฺยสังคิย้อมของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งมีความพร้อมเพรียงด้วยมรรคซึ่งเป็นพระอรหันต์ สัตว์
เหล่าใดจักได้เฉพาะซึ่งอรหัตมรรค ในลำดับแห่งจิตใด ของสัตว์เหล่านั้น ในอุปาทาขณะแห่ง
จิตนั้น จักไม่ดับไป แต่ทุกขสังคิย้อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ สมุทฺยสังคิย้อมของสัตว์เหล่านั้น
ซึ่งมีความพร้อมเพรียงด้วยปัจฉิมจิต จักไม่ดับไป และทุกขสังคิย้อมไม่เกิดขึ้น .

[๙๙๗] ทุกขสังคิย้อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด มัคคสังคิย้อมของสัตว์นั้นจักไม่ดับไปหรือ?

ถูกแล้ว .

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปกรณ์ ภาค ๑
หรือว่า มัคคสังขของสัตว์ใดจักไม่ดับไป ทุกขสังขจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น?

มัคคสังขของสัตว์เหล่านั้น ในภังคขณะแห่งอรหัตมรรค และของพระอรหันต์ทั้งหลาย
และของปุถุชนที่จักไม่ได้เฉพาะซึ่งมรรค จักไม่ดับไป แต่ทุกขสังขจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น
ก็หาไม่ มัคคสังขของสัตว์เหล่านั้น ซึ่งมีความพร้อมเพรียงด้วยปัจฉิมจิต จักไม่ดับไป และทุกขสัง
ขจักไม่เกิดขึ้น .

[๙๙๘] สมุทยสังขจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด มัคคสังขของสัตว์นั้นจักไม่ดับไปหรือ?

สมุทยสังขจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ในอุปปาทขณะแห่งอรหัตมรรค สัตว์เหล่าใด
จักได้เฉพาะซึ่งอรหัตมรรค ในลำดับแห่งจิตใด แก่สัตว์เหล่านั้น ในอุปปาทขณะแห่งจิตนั้น
แต่มัคคสังขของสัตว์เหล่านั้น จักไม่ดับไปก็หาไม่ สมุทยสังขจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ใน
ภังคขณะแห่งอรหัตมรรค แก่พระอรหันต์ทั้งหลาย และมัคคสังขจักไม่ดับไป .

หรือว่า มัคคสังขของสัตว์ใดจักไม่ดับไป สมุทยสังขจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น?

สมุทยสังขแห่งสัตว์เหล่านั้น ซึ่งเป็นปุถุชนที่จักไม่ได้เฉพาะซึ่งมรรค จักไม่ดับไป แต่
สมุทยสังขจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ มัคคสังขของสัตว์เหล่านั้น ในภังคขณะแห่ง
อรหัตมรรค และของพระอรหันต์ทั้งหลาย จักไม่ดับไป และสมุทยสังขจักไม่เกิดขึ้น .

[๙๙๙] ทุกขสังขจักไม่เกิดขึ้นในภุมิใด ฯลฯ .

[๑๐๐๐] ทุกขสังขจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิใด .

คำว่า ยสฺส (ของสัตว์ใด) กิตติ คำว่า ยสฺส (แก่สัตว์ใด) และ ยตถ (ในภุมิใด) กิตติ
เช่นเดียวกัน ฯลฯ .

สมุทยสังข มัคคสังข .

กระทำต่างๆ กัน คือ มัคคสังขของสัตว์เหล่านั้นในภุมินั้น ในภังคขณะแห่งอรหัตมรรค
ของพระอรหันต์ ของอสังญสัตว์ จักไม่ดับไป และสมุทยสังขจักไม่เกิดขึ้น .

[๑๐๐๑] ทุกขสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด สมุทยสังขของสัตว์นั้น เคยดับไปแล้ว
หรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า ของสัตว์ใด ฯลฯ .

คำถามที่เป็นอดีตกับด้วยปัจจัยัน คำว่า ยสฺส กิตติ คำว่า ยตถ กิตติ คำว่า ยสฺส และ
ยตถ กิตติ อนโธม กิตติ ปัจฉิมะ กิตติ เป็นเช่นเดียวกัน ทั้งในอุปปาทวาร ทั้งในอุปปาท-
*นิโรธวาร ผู้มีปัญญาพึงจำแนกไป .

[๑๐๐๒] ทุกขสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด สมุทยสังขของสัตว์นั้น จักดับไปหรือ?

ทุกขสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ในอุปปาทขณะแห่งอรหัตมรรค แก่พระอรหันต์
ทั้งหลาย ในอุปปาทขณะแห่งจิต สัตว์เหล่าใดจักได้ซึ่งอรหัตมรรค ในลำดับแห่งจิตใด แก่
สัตว์เหล่านั้น ในอุปปาทขณะแห่งจิตนั้น แต่สมุทยสังขของสัตว์เหล่านั้นจักดับไปก็หาไม่ ทุกขสัง
ขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ซึ่งกำลังเกิดขึ้นอยู่ นอกนี้ ในอุปปาทขณะแห่งจิต ในปวัตติกาล
และสมุทยสังขก็จักดับไป .

หรือว่า สมุทยสังขของสัตว์ใดจักดับไป ทุกขสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น?

สมุทยสังขของสัตว์เหล่านั้น คือ สัตว์ทั้งปวงซึ่งกำลังจตุตถอยู่ในภังคขณะแห่งจิต ใน
ปวัตติกาล ในอุปปาทขณะแห่งมรรคจิตและผลจิต ในอรุณภูมิ จักดับไป แต่ทุกขสังขย่อมเกิดขึ้น
แก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ สมุทยสังขของสัตว์เหล่านั้น คือ สัตว์ทั้งปวงซึ่งกำลังเกิดขึ้นอยู่ ใน
อุปปาทขณะแห่งจิต ในปวัตติกาล จักดับไป และทุกขสังขก็ย่อมเกิดขึ้น .

[๑๐๐๓] ทุกขสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด มัคคสังขของสัตว์นั้น จักดับไปหรือ?

ทุกขสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น คือ พระอรหันต์ทั้งหลาย ในอุปปาทขณะแห่งจิต
และแก่ปุถุชนที่จักไม่ได้เฉพาะซึ่งมรรค ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ในอุปปาทขณะแห่งจิต ในปวัตติกาล
แต่มัคคสังขของสัตว์เหล่านั้นจักดับไปก็หาไม่ ทุกขสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ในอุปปาทขณะ
แห่งอรหัตมรรค สัตว์เหล่าใดจักได้เฉพาะซึ่งอรหัตมรรค ในลำดับแห่งจิตใด แก่สัตว์
เหล่านั้น ในอุปปาทขณะแห่งจิตนั้น และแก่สัตว์เหล่าอื่น ซึ่งจักได้เฉพาะซึ่งมรรค ที่กำลัง
เกิดขึ้นอยู่ในอุปปาทขณะแห่งจิต ในปวัตติกาล และมัคคสังขก็จักดับไป .

หรือว่า มัคคสังขของสัตว์ใด จักดับไป ทุกขสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น?

มัคคสังขของสัตว์เหล่านั้น ในภังคขณะแห่งอรหัตมรรค สัตว์เหล่าใดจักได้เฉพาะซึ่ง
อรหัตมรรค ในลำดับแห่งจิตใด ของสัตว์เหล่านั้น ในภังคขณะแห่งจิตนั้น และของสัตว์
เหล่าอื่น ซึ่งจักได้เฉพาะซึ่งมรรค ที่กำลังจตุตถอยู่ในภังคขณะแห่งจิต ในปวัตติกาล ในอุปปาทขณะ
แห่งมรรคจิตและผลจิต ในอรุณภูมิ จักดับไป แต่ทุกขสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่
มัคคสังขของสัตว์เหล่านั้น ในอุปปาทขณะแห่งอรหัตมรรค และของสัตว์เหล่าอื่น ซึ่งจักได้
เฉพาะซึ่งมรรค ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ในอุปปาทขณะแห่งจิต ในปวัตติกาล จักดับไป และทุกขสัง
ขก็ย่อมเกิดขึ้น .

[๑๐๐๔] สมุทยสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด มัคคสังขของสัตว์นั้น จักดับไปหรือ?

สมุทยสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น คือ ปุถุชนที่จักไม่ได้เฉพาะซึ่งมรรค แก่สัตว์

หรือว่า มัคคสังฆของสัตว์ใด จักดับไป สมุทยสังฆย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น?

[๑๐๐๕] ทุกขสังขย่อมเกิดขึ้นในภุมิใด ฯลฯ .

หรือ?

หรือว่า สมุทยสังขของสัตว์ใดในภุมิใด จักดับไป ทุกขสังขย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นในภมุนั้น?

[๑๐๐๓] ทกขสัจยอมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภมิใด มัคคสัจของสัตว์นั้นในภมินั้น

ทุกขสัจย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น คือ พระอรหันต์ทั้งหลาย ในอุปปาตขณะแห่งจิต และแก่ปุณฺชนซึ่งจักไม่ได้เฉพาะซึ่งมรรค ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ในอุปปาตขณะแห่งจิต ในปวัตติกาล และแก่สัตว์ซึ่งเข้าถึงอบายภูมิ อสัณฺญาสัตตภูมิ แต่มัคคสังขของสัตว์เหล่านั้นในภพนั้น จักดับไปแล้วก็หาไม่ ทุกขสัจย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ในอุปปาตขณะแห่งอรหัตมรรค สัตว์เหล่าใดจักได้เฉพาะซึ่งอรหัตมรรค ในลำดับแห่งจิตใจ แก่สัตว์เหล่านั้นในอุปปาตขณะแห่งจิตนั้น และแก่สัตว์เหล่าอื่นซึ่งจักได้เฉพาะซึ่งมรรค ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ในอุปปาตขณะแห่งจิต ในปวัตติกาล และมัคคสังขจักดับไป .

มัตถสังขของสัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ในภังคขณะแห่งอรหัตมรรค สัตว์เหล่าใดจักได้เฉพาะซึ่งอรหัตมรรค ในลำดับแห่งจิตใด ของสัตว์เหล่านั้นในภังคขณะแห่งจิตนั้น และของสัตว์เหล่าอื่นซึ่งจักได้เฉพาะซึ่งมรรค ที่กำลังจุติอยู่ ในภังคขณะแห่งจิต ในปวัตติกาล ในอุปปาทขณะแห่งมรรคจิตและผลจิต ในอรพภูมิ จักดับไป แต่ทกขสังขยอมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้นก็หาไม่ มัตถสังขของสัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ในอุปปาทขณะแห่งอรหัตมรรค สัตว์เหล่าใดจักได้เฉพาะซึ่งอรหัตมรรค ในลำดับแห่งจิตใด ของสัตว์เหล่านั้น ในอุปปาทขณะแห่งจิตนั้น และสัตว์เหล่าอื่นซึ่งจักได้เฉพาะซึ่งมรรค ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ ในอุปปาทขณะแห่งจิต ในปวัตติกาล จักดับไป และทกขสังขก็ยอมเกิดขึ้น .

[๑๐๐๘] สมทยสัจยอมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิโด มักคสัจของสัตว์นั้นในภุมินัน

สมมุติสัจยอมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น คือ อาปายิกสัตว์ และปฤษณทัจกได้เฉพาะซึ่งมรรค ในอุปปาทขณะแห่งตัณหา แต่มัคคสังขยอสัตว์เหล่านั้นในภพนั้นจักดับไปก็หาไม่ สมมุติสัจยอมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ซึ่งจักได้เฉพาะซึ่งมรรค ในอุปปาทขณะแห่งตัณหา และมัคคสังขยก็จักดับไป .

มัลลิกสัจของสัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ในอุปปาตขณะแห่งอหัตมรรค สัตว์เหล่าใดจักได้ซึ่งอหัตมรรค ในลำดับแห่งจิต ของสัตว์เหล่านั้น ในอุปปาตขณะแห่งจิตนั้น และของสัตว์เหล่าอื่นที่จักได้เฉพาะซึ่งมรรค ในภังคขณะแห่งตัณหา ในเมื่อตัณหาวิปยตตจิตเป็นไปอยู่

[๑๐๐๙] ทุกขสัจจย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด สมุทสัจจของสัตว์นั้นจักไม่ดับไปหรือไม่?

ทุกขสัจจะย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ในภังคขณะแห่งอรหัตตมรรค แก่พระอรหันต์
ทั้งหลาย ในภังคขณะแห่งจิต สัตว์เหล่าใดจักได้เฉพาะซึ่งอรหัตตมรรค ในลำดับแห่งจิตใด
ของสัตว์เหล่านั้น ในภังคขณะแห่งจิตนั้น ในอุปปาทขณะแห่งมรรคจิตและผลจิต ในอรุณภูมิ
และสมุทตยสัจจะจักไม่ดับไป .

[๑๐๑๐] ทกขสังขย้อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด มัคคสังขของสัตว์นั้น จักไม่ดับไปหรือ?

[๑๐๑๑] สมัยสัจยอมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด มัคคสังขของสัตว์นั้นจักดับไปหรือ?

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปกรณ์ ภาค ๑
สัตว์เหล่าใดจักได้เฉพาะซึ่งอรหัตมรรค ในลำดับแห่งจิตใด แก่สัตว์เหล่านั้น ในภังคขณะ
แห่งจิตนั้น ในอุปาทาขณะแห่งมรรคจิตและผลจิต ในอรุณภูมิ แก่สัตว์ซึ่งกำลังจิตจากอสังขญ-
* สัตตภูมิ และสมุทตสิกขจักไม่ดับไป .

หรือว่า สมุทตสิกขของสัตว์ใดในภูมิใด จักไม่ดับไป ทุกขสังขย่อมไม่เกิดขึ้นแก่
สัตว์นั้นในภูมินั้น?

สมุทตสิกขของสัตว์เหล่านั้นในภูมินั้น ในอุปาทาขณะแห่งอรหัตมรรค และของพระ-

* อรหันต์ทั้งหลาย ในอุปาทาขณะแห่งจิต สัตว์เหล่าใดจักได้เฉพาะซึ่งอรหัตมรรค ในลำดับ
แห่งจิตใด ของสัตว์เหล่านั้น ในอุปาทาขณะแห่งจิตนั้น และของสัตว์ซึ่งกำลังเข้าถึงอสังขญ-

* สัตตภูมิ จักไม่ดับไป แต่ทุกขสังขย่อม ไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภูมินั้นก็หาไม่ สมุทตสิกข
ของสัตว์เหล่านั้นในภูมินั้น ในภังคขณะแห่งอรหัตมรรค และของพระอรหันต์ทั้งหลาย ใน
ภังคขณะแห่งจิต สัตว์เหล่าใดจักได้เฉพาะซึ่งอรหัตมรรค ในลำดับแห่งจิตใด ของสัตว์เหล่านั้น
ในภังคขณะแห่งจิตนั้น ในอุปาทาขณะแห่งมรรคจิตและผลจิต ในอรุณภูมิ ของสัตว์ซึ่งกำลังจิต
จากอสังขญสัตตภูมิ จัก ไม่ดับ ไป และทุกขสังขย่อมไม่เกิดขึ้น .

[๑๐๑๔] ทุกขสังขย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภูมิใด มัคคสังขของสัตว์นั้นในภูมินั้น
จักไม่ดับไปหรือ?

ทุกขสังขย่อม ไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภูมินั้น ในภังคขณะแห่งมรรค สัตว์เหล่าใด
จักได้เฉพาะซึ่งอรหัตมรรค ในลำดับแห่งจิตใด แก่สัตว์เหล่านั้น ในภังคขณะแห่งจิตนั้น และ
แก่สัตว์เหล่าอื่น ซึ่งจักได้เฉพาะซึ่งมรรค ที่กำลังจิตอยู่ในภังคขณะแห่งจิต ในปวัตติกาล
ในอุปาทาขณะแห่งมรรคจิตและผลจิต ในอรุณภูมิ แต่มัคคสังขของสัตว์เหล่านั้นในภูมินั้น จักไม่
ดับไปก็หาไม่ ทุกขสังขย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภูมินั้น ในภังคขณะแห่งอรหัตมรรค
แก่พระอรหันต์ทั้งหลาย ในภังคขณะแห่งจิต และแก่ปุณณ ซึ่งจักไม่ได้เฉพาะซึ่งมรรค
ที่กำลังจิตอยู่ในภังคขณะแห่งจิต ในปวัตติกาล ในอุปาทาขณะแห่งมรรคจิตและผลจิต ใน
อรุณภูมิ แก่สัตว์ซึ่งกำลังจิตจากอบายภูมิ จากอสังขญสัตตภูมิ และมัคคสังขจักไม่ดับไป .

หรือว่า มัคคสังขของสัตว์ใดในภูมิใด จัก ไม่ดับไป ทุกขสังขย่อมไม่เกิดขึ้นแก่
สัตว์นั้นในภูมินั้น?

มัคคสังขของสัตว์เหล่านั้นในภูมินั้น คือ ของพระอรหันต์ทั้งหลาย ในอุปาทาขณะแห่งจิต
และของปุณณซึ่งจักไม่ได้เฉพาะซึ่งมรรค ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ในอุปาทาขณะแห่งจิต ในปวัตติกาล
และของสัตว์ซึ่งกำลังเข้าถึงอบายภูมิ อสังขญสัตตภูมิ จักไม่ดับไป แต่ทุกขสังขย่อมไม่เกิดขึ้นแก่
สัตว์เหล่านั้นในภูมินั้นก็หาไม่ มัคคสังขของสัตว์เหล่านั้นในภูมินั้น ในภังคขณะแห่งอรหัตมรรค
แก่พระอรหันต์ทั้งหลายในภังคขณะแห่งจิต และของปุณณซึ่งจักไม่ได้เฉพาะซึ่งมรรค ที่กำลัง
จิตอยู่ในภังคขณะแห่งจิต ในปวัตติกาล ในอุปาทาขณะแห่งมรรคจิตและผลจิต ในอรุณภูมิและ
ของสัตว์ซึ่งกำลังจิตจากอบายภูมิ จากอสังขญสัตตภูมิ จัก ไม่ดับ ไป และทุกขสังขย่อมไม่เกิดขึ้น .

[๑๐๑๕] สมุทตสิกขย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภูมิใด มัคคสังขของสัตว์นั้นในภูมิ
นั้น จักไม่ดับไปหรือ?

สมุทตสิกขย่อม ไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภูมินั้น ในอุปาทาขณะแห่งอรหัตมรรค
สัตว์เหล่าใดจักได้เฉพาะซึ่งอรหัตมรรค ในลำดับแห่งจิตใด แก่สัตว์เหล่านั้น ในอุปาทาขณะ-

* แห่งจิตนั้น และแก่สัตว์เหล่าอื่น ที่จักได้เฉพาะซึ่งมรรค ในภังคขณะแห่งตณหา ในเมื่อ
ตณหารูปยุตตจิตเป็นไปอยู่ แต่มัคคสังขของสัตว์เหล่านั้นในภูมินั้นจักไม่ดับไปก็หาไม่ สมุทตสิกข
ย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภูมินั้น ในภังคขณะแห่งอรหัตมรรค แก่พระอรหันต์ทั้งหลาย
และแก่ปุณณที่จักไม่ได้เฉพาะซึ่งมรรค ในภังคขณะแห่งตณหา ในเมื่อตณหารูปยุตตจิต
เป็นไปอยู่ แก่อสังขญสัตว์ และมัคคสังขจักไม่ดับไป .

หรือว่า มัคคสังขของสัตว์ใดในภูมิใด จัก ไม่ดับไป สมุทตสิกขย่อมไม่เกิดขึ้นแก่
สัตว์นั้นในภูมินั้น?

มัคคสังขของสัตว์เหล่านั้นในภูมินั้น ซึ่งเป็นอาปายิกสัตว์ และปุณณที่จักไม่ได้เฉพาะ
ซึ่งมรรค ในอุปาทาขณะแห่งตณหา จัก ไม่ดับไป แต่สมุทตสิกขย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น
ในภูมินั้นก็หาไม่ มัคคสังขของสัตว์เหล่านั้นของในภูมินั้น ในภังคขณะแห่งอรหัตมรรค และ
ของพระอรหันต์ทั้งหลาย และของปุณณที่จักไม่ได้เฉพาะซึ่งมรรค ในภังคขณะแห่งตณหา
ในเมื่อตณหารูปยุตตจิตเป็นไปอยู่ ของอสังขญสัตว์ทั้งหลาย จัก ไม่ดับ ไป และสมุทตสิกขย่อม
ไม่เกิดขึ้น .

[๑๐๑๖] ทุกขสังขเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใด สมุทตสิกขของสัตว์นั้นจักดับไปหรือ?

คำถามที่เป็นอนาคตกัมมด้วยอดีต อนโสม กิตติ ปัจฉนิยะ กิตติ ทานจำแนกไว้แล้วใน
นิโรธวาร ฉนฺได แมในอุปาทานิโรธวาร ผู้มีปัญญาก็พึงจำแนก ฉนฺตนั้น .

อุปานิโรธวาร จบ .

ปวัตติวาร จบ .

ปริณญวาร

[๑๐๑๗] บุคคลใดย่อมกำหนดรู้ทุกขสังข บุคคลนั้นย่อมละสมุทตสิกข หรือ?

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปกรณ์ ภาค ๑
ซึ่งมรรค ท่านผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยอรหัตมรรคและปุชชนเหล่านั้น ไม่ได้กำหนดรู้แล้วซึ่ง
ทุกขสังด้วย จักไม่ละซึ่งสมุทยสังด้วย .

หรือว่า บุคคลใดจักไม่ละซึ่งสมุทยสัง บุคคลนั้น ไม่ได้กำหนดรู้แล้วซึ่งทุกขสัง?

พระอรหันต์จักไม่ละสมุทยสัง แต่ไม่ได้กำหนดรู้แล้วซึ่งทุกขสังก็หาไม่ ท่านผู้มีความ
พร้อมเพรียงด้วยอรหัตมรรคและปุชชนเหล่าใด จักไม่เฉพาะซึ่งมรรค ท่านผู้มีความพร้อม-

*เพรียงด้วยอรหัตมรรคและปุชชนเหล่านั้น จักไม่ละสมุทยสังด้วย ไม่ได้กำหนดรู้แล้วซึ่ง
ทุกขสังด้วย

ปริณญาวาร จบ .

สังขยมก จบ .

สังขารยมก

ปิ่นนัตติวาร

[๑๐๒๓] สังขาร ๓ คือ กายสังขาร วีสังขาร จิตตสังขาร .

ลมอัสสาสะและปัสสาสะ ชื่อว่า กายสังขาร วิตกและวิจาร ชื่อว่า วีสังขาร สัญญา
และเวทนา ชื่อว่า จิตตสังขาร ธรรมที่สัมปยุตด้วยจิต แม้ทั้งหมด เว้นวิตกและวิจาร ชื่อว่า
จิตตสังขาร .

[๑๐๒๔] กายชื่อว่า กายสังขารหรือ กายสังขาร คือกายหรือ?

อุทเทสวาร

วจิ ชื่อว่า วีสังขารหรือ วีสังขาร คือวจิหรือ?

จิต ชื่อว่า จิตตสังขารหรือ จิตตสังขาร คือจิตหรือ?

[๑๐๒๕] ไม่ใช่กาย ไม่ใช่กายสังขารหรือ ไม่ใช่กายสังขาร ไม่ใช่กายหรือ?

ไม่ใช่วจิ ไม่ใช่วีสังขารหรือ ไม่ใช่วีสังขาร ไม่ใช่วจิหรือ?

ไม่ใช่จิต ไม่ใช่จิตตสังขารหรือ ไม่ใช่จิตตสังขาร ไม่ใช่จิตหรือ?

[๑๐๒๖] กาย ชื่อว่ากายสังขารหรือ สังขารคือวีสังขารหรือ?

กาย ชื่อว่ากายสังขารหรือ สังขาร คือจิตตสังขารหรือ?

วจิ ชื่อว่าวีสังขารหรือ สังขาร คือกายสังขารหรือ?

วจิ ชื่อว่าวีสังขารหรือ สังขาร คือจิตตสังขารหรือ?

จิต ชื่อว่าจิตตสังขารหรือ สังขาร คือกายสังขารหรือ?

จิต ชื่อว่าจิตตสังขารหรือ สังขาร คือวีสังขารหรือ?

[๑๐๒๗] ไม่ใช่กาย ไม่ใช่กายสังขารหรือ ไม่ใช่สังขาร ไม่ใช่วีสังขารหรือ?

ไม่ใช่กาย ไม่ใช่กายสังขารหรือ ไม่ใช่สังขาร ไม่ใช่จิตตสังขารหรือ?

ไม่ใช่วจิ ไม่ใช่วีสังขารหรือ ไม่ใช่สังขาร ไม่ใช่กายสังขารหรือ?

ไม่ใช่วจิ ไม่ใช่วีสังขารหรือ ไม่ใช่สังขาร ไม่ใช่จิตตสังขารหรือ?

ไม่ใช่จิต ไม่ใช่จิตตสังขารหรือ ไม่ใช่สังขาร ไม่ใช่กายสังขารหรือ?

ไม่ใช่จิต ไม่ใช่จิตตสังขารหรือ ไม่ใช่สังขาร ไม่ใช่วีสังขารหรือ?

[๑๐๒๘] กายสังขาร คือวีสังขารหรือ วีสังขาร คือกายสังขารหรือ?

กายสังขาร คือจิตตสังขารหรือ จิตตสังขาร คือกายสังขารหรือ?

วีสังขาร คือจิตตสังขารหรือ จิตตสังขาร คือวีสังขารหรือ?

[๑๐๒๙] ไม่ใช่กายสังขาร ไม่ใช่วีสังขารหรือ ไม่ใช่วีสังขาร ไม่ใช่กาย-

*สังขารหรือ?

ไม่ใช่กายสังขาร ไม่ใช่จิตตสังขารหรือ ไม่ใช่จิตตสังขาร ไม่ใช่กายสังขาร
หรือ?

ไม่ใช่วีสังขาร ไม่ใช่จิตตสังขารหรือ ไม่ใช่จิตตสังขาร ไม่ใช่วีสังขารหรือ?

อุทเทสวาร จบ .

นิทเทสวาร

ปทโสธรวาร

[๑๐๓๐] กาย ชื่อว่ากายสังขารหรือ?

หามิได้ .

กายสังขาร ชื่อว่ากายหรือ?

หามิได้ .

วจิ ชื่อว่าวีสังขารหรือ?

หามิได้ .

วีสังขาร ชื่อว่าวจิหรือ?

หามิได้ .

จิต ชื่อว่าจิตตสังขารหรือ?

หามิได้ .

จิตตสังขาร ชื่อว่าจิตหรือ?

กายสังขาร ไม่ใช่กาย เป็นแต่กายสังขาร ธรรมที่เหลือ เว้นกาย และกายสังขาร ไม่ใช่กาย และไม่ใช่กายสังขาร .

กาย ไม้ไผ่กายสังขาร เป็นแต่กาย ธรรมที่เหลือ เว้นกายและกายสังขาร ไม้ไผ่กาย และไม้ไผ่กายสังขาร .

วีสังขาร ไม่วาจิ เป็นแต่่วีสังขาร ธรรมที่เหลือ เว้นวจิ และวีสังขาร ไม่วาจิ และไม่วาจิสังขาร .

วชิ ไม้ไผ่จีสังขาร เป็นแต่วชิ ธรรมที่เหลือ เว้นวชิ และวชิสังขาร ไม้ไผ่จีสังขาร.

จิตตสังขาร ไม่ใช่จิต เป็นแต่จิตตสังขาร ธรรมที่เหลือ เว้นจิต และจิตตสังขาร ไม่ใช่จิต และไม่ใช่จิตตสังขาร.

จิต ไม่ใช่จิตตสังขาร เป็นแต่จิต ธรรมที่เหลือ เว้นจิต และจิตตสังขาร ไม่ใช่จิต และไม่ใช่จิตตสังขาร .

[๑๐๓๒] กาย ชื่อว่ากายสังขารหรือ?

ห้ามได้.

วจีสังขาร เป็นสังขารด้วย เป็นวจีสังขารด้วย สังขารที่เหลือ เป็นแต่สังขาร ไม่ใช่ วจีสังขาร .

ห้ามได้.

จิตตสังขาร เป็นสังขารด้วย เป็นจิตตสังขารด้วย สังขารที่เหลือ เป็นแต่สังขาร ไม่ใช่จิตตสังขาร .

ห้ามมิได้.

กายสังขาร เป็นสังขารด้วย เป็นกายสังขารด้วย สังขารที่เหลือ เป็นแต่สังขาร ไม่ใช่กายสังขาร .

ห้ามมิได้.

จิตตสังขาร เป็นสังขารด้วย เป็นจิตตสังขารด้วย สังขารที่เหลือ เป็นแต่สังขาร ไม่ใช่จิตตสังขาร.

ห้ามมิได้.

กายสังขาร เป็นสังขารด้วย เป็นกายสังขารด้วย สังขารที่เหลือ เป็นแต่สังขาร ไม่ใช่กายสังขาร .

ห้ามได้.

วจีสังขาร เป็นสังขารด้วย เป็นวจีสังขารด้วย สังขารที่เหลือ เป็นแต่สังขาร ไม่ใช่ วจีสังขาร .

กายสังขาร ไม่ใช่กาย เป็นแต่กายสังขาร ธรรมที่เหลือ เว้นกายและกายสังขาร ไม่ใช่กายและไม่ใช่กายสังขาร .

๒
ตกแล้ว

ไม่ใช่กาย ไม่ใช่กายสังขารหรือ?

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปกรณ์ ภาค ๑
กายสังขารย่อมเกิดขึ้น และจิรสังขารก็เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้น ในภพนั้น ผู้เข้าปฐมฌาน
ผู้เกิดในกามาวจรภูมิ ในอุปาทกขณะแห่งลมอัสสาสะปัสสาสะ .

หรือว่า วีสังขารเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใดในภพใด กายสังขารย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์
นั้นในภพนั้น .

วีสังขารเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้น ในภพนั้น ผู้เข้าปฐมฌาน ผู้เกิดใน
กามาวจรภูมิ ในภพขณะแห่งลมอัสสาสะปัสสาสะ ของสัตว์เหล่านั้นนั้นแหละ ในอุปาทกขณะ
แห่งจิต เว้นลมอัสสาสะปัสสาสะ ผู้เกิดในรูปาวจรภูมิ ผู้เกิดในอรุฬาวจรภูมิ แต่กายสังขาร
ย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ในภพนั้นก็หาไม่ วีสังขารเคยเกิดขึ้นแล้ว และกายสังขารก็ย่อม
เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ผู้เข้าปฐมฌาน ผู้เกิดในกามาวจรภูมิ ในอุปาทกขณะแห่ง
ลมอัสสาสะปัสสาสะ .

[๑๐๓๙] กายสังขารย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภพใด จิตตสังขารเคยเกิดขึ้นแล้ว
แก่สัตว์นั้นในภพนั้นหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า จิตตสังขารเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใดในภพใด กายสังขารย่อมเกิดขึ้นแก่
สัตว์นั้นในภพนั้น .

จิตตสังขารเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นทั้งหมด ในภพนั้น ในภพขณะแห่งจิต ใน
อุปาทกขณะแห่งจิต เว้นลมอัสสาสะปัสสาสะ แต่กายสังขารย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นใน
ภพนั้นก็หาไม่ จิตตสังขารเคยเกิดขึ้นแล้ว และกายสังขารก็ย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ใน
ภพนั้น ในอุปาทกขณะแห่งลมอัสสาสะปัสสาสะ .

[๑๐๔๐] วีสังขารย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภพใด จิตตสังขารเคยเกิดขึ้นแล้วแก่
สัตว์นั้นในภพนั้นหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า จิตตสังขารเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใดในภพใด วีสังขารย่อมเกิดขึ้นแก่
สัตว์นั้นในภพนั้น .

จิตตสังขารเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นทั้งหมด ในภพนั้น ในภพขณะแห่งจิต ใน
อุปาทกขณะแห่งจิต เว้นวิตกและวิจารณ์ แต่วีสังขารย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ในภพนั้นก็หาไม่
จิตตสังขารเคยเกิดขึ้นแล้ว และวีสังขารก็ย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ใน
อุปาทกขณะแห่งจิตกและวิจารณ์ .

[๑๐๔๑] กายสังขารย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด วีสังขารไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์
นั้นหรือ?

เคยเกิดขึ้นแล้ว .

หรือว่า วีสังขารไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใด กายสังขารย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์
นั้น .

ไม่มี .

[๑๐๔๒] กายสังขารย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด จิตตสังขารไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่
สัตว์นั้นหรือ?

เคยเกิดขึ้นแล้ว .

หรือว่า จิตตสังขารไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใด กายสังขารย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์
นั้น .

ไม่มี .

[๑๐๔๓] วีสังขารย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด จิตตสังขารไม่เกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้น
หรือ?

เคยเกิดขึ้นแล้ว .

หรือว่า จิตตสังขารไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใด วีสังขารย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์
นั้น .

ไม่มี .

[๑๐๔๔] กายสังขารย่อมเกิดขึ้นในภพใด ฯลฯ .

[๑๐๔๕] กายสังขารย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภพใด วีสังขารไม่เคยเกิดขึ้น
แล้วแก่สัตว์นั้นในภพนั้นหรือ?

กายสังขารย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ผู้เข้าปฐมฌาน ผู้เกิดในกามาวจรภูมิ
ในภพขณะแห่งลมอัสสาสะปัสสาสะของสัตว์เหล่านั้นนั้นแหละ ในอุปาทกขณะแห่งจิต เว้นลม-

* อัสสาสะปัสสาสะ ผู้เกิดในรูปาวจรภูมิ ผู้เกิดในอรุฬาวจรภูมิ แต่วีสังขารไม่เคยเกิดขึ้น
แล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้นก็หาไม่ กายสังขารย่อมไม่เกิดขึ้น และวีสังขารก็ไม่เคยเกิดขึ้น
แล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ผู้เข้าทุติยฌาน ตติยฌาน ในภพขณะแห่งลมอัสสาสะปัสสาสะ
ของสัตว์เหล่านั้นนั้นแหละ ในอุปาทกขณะแห่งจิต เว้นลมอัสสาสะปัสสาสะ ผู้เข้าจตุตถฌาน
ผู้เกิดในชั้นสุทธาวาส ในเมื่อทุติยจิตเป็นไปอยู่ ผู้เป็นอสังขยสัตว์ .

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปกรณ์ ภาค ๑

สัตว์นั้นในภพนั้นหรือ?

ภายสังขารเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยปัจฉิมจิต
 ในกามาวจรภูมิ ผู้เข้าหุตยमान ตตยमान แตวจิตสังขารจักเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้นก็หาไม่
 ภายสังขารเคยเกิดขึ้นแล้ว และเวจิตสังขารก็จักเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ผู้เข้าปฐมमान
 ผู้เกิดในกามาวจรภูมิ นอกนี้ .

หรือว่า วังสังหารจักเกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิใด กายสังหารเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้นในภุมินั้น .

วิชสังขารจักเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ผู้เกิดในรูปาวจรภูมิ อรูปาวจรภูมิ แต่
 กายสังขารเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้นก็หาไม่ วิชสังขารจักเกิดขึ้น และกายสังขาร
 ก็เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ผู้เข้าปฐมฌาน ผู้เกิดในกามาวจรภูมิ .

[๑๑๐๗] กายสังขารเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใดในภุมิใด จิตตสังขารจักเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นในภุมินั้นหรือ?

ภายหลังซารเคยเกิดขึ้นแล้วแกสตร์เหล่านั้นในภุมินั้น ผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยปัจจัยมิจิต
 ในกามาวจรภูมิ แต่จิตตสังขารจักเกิดขึ้นแกสตร์เหล่านั้นในภุมินั้นก็หาไม่ ภายหลังซารเคยเกิดขึ้น
 แล้ว และจิตตสังขารก็จักเกิดขึ้นแกสตร์เหล่านั้นในภุมินั้น ผู้เข้าปฐมฌาน ทุตยฌาน ตติยฌาน
 ผู้เกิดในกามาวจรภูมิ นอกนี้ .

หรือว่า จิตตสังขารจักเกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิใด กายสังขารเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้นในภุมินั้น .

จิตตสังขารจักเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ผู้เข้าจตุตถฌาน ผู้เกิดในรูปาวจรภูมิ
 รูปาวจรภูมิ แต่กายสังขารเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้นก็หาไม่ จิตตสังขารจัก
 เกิดขึ้น และกายสังขารก็เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น ผู้เข้าปฐมฌาน ทตฺติยฌาน
 ตติยฌาน ผู้เกิดในกามาวจรภูมิ .

[๑๑๐๘] วชิสังขารเคยเกิดขึ้นแล้วแก่อัตตวาไดโนภุมิได จิตตสังขารจักเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นในภพนั้นหรือ?

วิสัยทัศน์เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินีนั้น ผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยปัจฉิมจิต
 ในภุมินีมีตกมวิจาร์ แต่จิตตสังขารก็เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินีนี้ก็หาไม่ วิสัยทัศน์เคย
 เกิดขึ้นแล้ว และจิตตสังขารก็จักเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินีนั้น ในภุมินีมีตกมวิจาร์ นอกนี้

หรือว่า จิตตสังขารจักเกิดขึ้นแก่สัตว์ใดในภุมิใด วรจิงขารเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้นในภมุนั้น .

จิตตสังขารจักเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น คือ ในภพไม่มีวิตกไม่มีวิจารณ์ แต่
 วชิสังขารเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้นก็หาไม่ จิตตสังขารจักเกิดขึ้น และวชิสังขาร
 ก็เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภพนั้น คือ ในภพมีวิตกมีวิจารณ์

[๑๑๐๙] กายสังขารไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใด วชิสังขารจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นหรือ?

ไม่มี.

หรือว่า วีสังขารจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด กายสังขารไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้น .

เคยเกิดขึ้นแล้ว .

[๑๑๑๐] กายสังขารไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใด จิตตสังขารจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นหรือ?

ไม่มี.

หรือว่า จิตตสังขารจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด กายสังขารไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้น .

เคยเกิดขึ้นแล้ว .

[๑๑๑๑] วจีสังขารไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใด จิตตสังขารจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นหรือ?

ไม่มี.

หรือว่า จิตตสังขารจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด วชิสังขารไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้น .

เคยเกิดขึ้นแล้ว .

[๑๑๑๒] กายสังขารไม่เคยเกิดขึ้นแล้วในภุมิใด ฯลฯ .

[๑๑๑๓] กายสังขารไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใดในภุมิใด วชิสังขารจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้นในภุมินั้นหรือ?

กายสังขารไม่เคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินี คือ ผู้เกิดในรูปาวจรภูมิ อรูปาวจร-
 * ภูมิ แต่วสีสังขารจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินีก็หาไม่ กายสังขารไม่เคยเกิดขึ้นแล้ว
 และวสีสังขารก็จักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นในภุมินี คือ ในรูปาวจรภูมิ ในอรูปาวจรภูมิ ใน
 กังคชณะแห่งปัจฉิมจิต อันมรียกและมรียการ ผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยปัจฉิมจิต อันไม่มีมรียก
 ไม่มีมรียการ ผู้ที่จักมีปัจฉิมจิต อันไม่มีมรียกและ ไม่มีมรียการ เกิดขึ้นในลำดับแห่งจิตใด ผู้เข้าตตถณาน

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปกรณ์ ภาค ๑
หรือว่า จิตตสังขารของสัตว์ใด ย่อมดับไป วิจสังขารของสัตว์นั้น ย่อมดับไป .
จิตตสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในภังคขณะแห่งจิต เว้นวิตกและวิจารณ์ ย่อมดับไป แต่
วิจสังขารของสัตว์เหล่านั้นย่อมดับไปก็หาไม่ จิตตสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในภังคขณะแห่งจิต
และวิจารณ์ ย่อมดับไป และวิจสังขารก็ย่อมดับไป .

[๑๑๑๙] กายสังขารในภุมมิด ย่อมดับไป วิจสังขารในภุมมิดนั้น ย่อมดับไป
หรือ?

กายสังขารในภุมมิดนั้น คือในหัตถิยณาน ในตติยณาน ย่อมดับไป แต่วิจสังขารในภุมมิดนั้น
ย่อมดับไปก็หาไม่ ฯลฯ .

[๑๑๒๐] กายสังขารของสัตว์ใด ในภุมมิด ย่อมดับไป วิจสังขารของสัตว์นั้น
ในภุมมิดนั้น ย่อมดับไปหรือ ฯลฯ .

คำว่า ยสฺส (แห่งสัตว์ใด) ก็ดี คำว่า ยสฺส ยตถ (ของสัตว์ใดในภุมมิด) ก็ดี เป็น
เช่นเดียวกัน .

[๑๑๒๑] กายสังขารของสัตว์ใด ย่อมไม่ดับไป วิจสังขารของสัตว์นั้น ย่อม
ไม่ดับไปหรือ?

กายสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในภังคขณะแห่งจิตและวิจารณ์ เว้นลมอัสสาสะปัสสาสะ
ย่อมไม่ดับไป แต่วิจสังขารของสัตว์เหล่านั้น ย่อม ไม่ดับไปก็หาไม่ กายสังขารของสัตว์เหล่านั้น
ในอุปปาทขณะแห่งจิต ในภังคขณะแห่งจิตที่ไม่มีวิตกไม่มีวิจารณ์ เว้นลมอัสสาสะปัสสาสะ ผู้เข้า
นิโรธ ผู้เป็นอสังขยสัตว์ย่อมไม่ดับไป และวิจสังขารก็ย่อมไม่ดับไป .

หรือว่า วิจสังขารของสัตว์ใด ย่อมไม่ดับไป กายสังขารของสัตว์นั้น ย่อมไม่ดับไป?

วิจสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในภังคขณะแห่งลมอัสสาสะปัสสาสะ เว้นวิตกและวิจารณ์
ย่อมไม่ดับไป แต่กายสังขารของสัตว์เหล่านั้นย่อมไม่ดับไปก็หาไม่ วิจสังขารของสัตว์เหล่านั้น
ทั้งหมด ในอุปปาทขณะแห่งจิต ในภังคขณะแห่งจิต อันไม่มีวิตกไม่มีวิจารณ์ เว้นลมอัสสาสะ-
*ปัสสาสะ ผู้เข้านิโรธ ผู้เป็นอสังขยสัตว์ ย่อม ไม่ดับไป และกายสังขารก็ย่อมไม่ดับไป .

[๑๑๒๒] กายสังขารของสัตว์ใด ย่อมไม่ดับไป จิตตสังขารของสัตว์นั้น ย่อม
ไม่ดับไปหรือ?

กายสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในภังคขณะแห่งจิต เว้นลมอัสสาสะปัสสาสะ ย่อม ไม่ดับ
ไป แต่จิตตสังขารของสัตว์เหล่านั้นย่อม ไม่ดับไปก็หาไม่ กายสังขารของสัตว์เหล่านั้นทั้งหมด ใน
อุปปาทขณะแห่งจิต ผู้เข้านิโรธ ผู้เป็นอสังขยสัตว์ ย่อม ไม่ดับไป และจิตตสังขารก็ย่อมไม่ดับไป .
หรือว่า จิตตสังขารของสัตว์ใด ย่อมไม่ดับไป กายสังขารของสัตว์นั้น ย่อม ไม่ดับ
ไป?

ถูกแล้ว .

[๑๑๒๓] วิจสังขารของสัตว์ใด ย่อมไม่ดับไป จิตตสังขารของสัตว์นั้น ย่อมไม่
ดับไปหรือ?

วิจสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในภังคขณะแห่งจิต เว้นวิตกและวิจารณ์ย่อมไม่ดับไป แต่จิตต
สังขารของสัตว์เหล่านั้นย่อม ไม่ดับไปก็หาไม่ วิจสังขารของสัตว์เหล่านั้นทั้งหมด ในอุปปาทขณะ
แห่งจิต ผู้เข้านิโรธ ผู้เป็นอสังขยสัตว์ย่อม ไม่ดับไป และจิตตสังขารก็ย่อมไม่ดับไป .

หรือว่า จิตตสังขารของสัตว์ใด ย่อมไม่ดับไป วิจสังขารของสัตว์นั้น ย่อมไม่
ดับไป .

ถูกแล้ว .

[๑๑๒๔] กายสังขารในภุมมิด ย่อมไม่ดับไป ฯลฯ .

[๑๑๒๕] กายสังขารของสัตว์ใด ในภุมมิด ย่อมไม่ดับไป วิจสังขารของสัตว์
นั้น ในภุมมิดนั้น ย่อมไม่ดับไปหรือ?

กายสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในภุมมิดนั้น ในภังคขณะแห่งจิตและวิจารณ์ เว้นลม
อัสสาสะปัสสาสะ ย่อม ไม่ดับไป แต่วิจสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในภุมมิดนั้น ย่อม ไม่ดับไปก็หาไม่
กายสังขารของสัตว์เหล่านั้นในภุมมิดนั้นทั้งหมด ในอุปปาทขณะแห่งจิต ในภังคขณะแห่งจิต อัน
ไม่มีวิตกและไม่มีวิจารณ์ เว้นลมอัสสาสะปัสสาสะ ผู้เป็นอสังขยสัตว์ ย่อม ไม่ดับไป และ
วิจสังขารก็ย่อม ไม่ดับไป .

หรือว่า วิจสังขารของสัตว์ใด ในภุมมิด ฯลฯ .

คำว่า ยสฺส (ของสัตว์ใด) ก็ดี คำว่า ยสฺส ยตถ (ของสัตว์ใดในภุมมิด) ก็ดี
พึงให้พิสดาร เช่นเดียวกัน ไม่พึงกระทำว่าผู้เข้านิโรธ ในคำว่า ยสฺส ยตถ .

[๑๑๒๖] กายสังขารของสัตว์ใด เคยดับไปแล้ว วิจสังขารของสัตว์นั้น เคยดับ
ไปแล้วหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า วิจสังขารของสัตว์ใด ฯลฯ .

การถามที่เป็นอดีต ในอุปปาทวารตลอดถึงคำว่า ยสฺส (ของสัตว์ใด) ก็ดี คำว่า ยสฺส
ยตถ (ของสัตว์ใดในภุมมิด) ก็ดี อนุโลม ก็ดี ปัจจุบันะ ก็ดี ทานจำแนกไว้แล้ว ฉนฺได แม

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปกรณ์ ภาค ๑
อสังญัสถ์ ย่อมไม่ดับไป และจิตตสังขารก็ไม่เคยดับไปแล้ว .

หรือว่า จิตตสังขารของสัตว์ใด ในภุมิใด ไม่เคยดับไปแล้ว กายสังขารของ
สัตว์นั้น ในภุมินั้น ย่อมไม่ดับไป?

ถูกแล้ว .

[๑๑๕๔] วีสังขารของสัตว์ใด ในภุมิใด ย่อมไม่ดับไป จิตตสังขารของสัตว์นั้น
ในภุมินั้น ไม่เคยดับไปแล้วหรือ?

วีสังขารของสัตว์เหล่านั้นทั้งหมด ในภุมินั้น ในอุปาทกขณะแห่งจิต เว้นวิตกวิจารณ์
ย่อมไม่ดับไป แต่จิตตสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในภุมินั้น ไม่เคยดับไปแล้วก็หาไม่ วีสังขาร
ของสัตว์เหล่านั้น ในภุมินั้น ผู้เข้าถึงชั้นสุทธาวาส ผู้เป็นอสังญัสถ์ ย่อม ไม่ดับไป และ
จิตตสังขารก็ไม่เคยดับไปแล้ว .

หรือว่า จิตตสังขารของสัตว์ใด ในภุมิใด ไม่เคยดับไปแล้ว วีสังขารของ
สัตว์นั้น ย่อมไม่ดับไป?

ถูกแล้ว .

[๑๑๕๕] กายสังขารของสัตว์ใด ย่อมไม่ดับไป วีสังขารของสัตว์นั้น จักดับ
ไปหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า วีสังขารของสัตว์ใด จักดับไป กายสังขารของสัตว์นั้น ย่อมดับไป?

วีสังขารของสัตว์เหล่านั้นทั้งหมด ในอุปาทกขณะแห่งจิต ในภังคขณะแห่งจิต เว้น
ลมอัสสาสะปัสสาสะ ผู้เข้านิโรธ ผู้เป็นอสังญัสถ์ จักดับไป แต่กายสังขารของสัตว์
เหล่านั้นย่อมดับไปก็หาไม่ วีสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในภังคขณะแห่งลมอัสสาสะปัสสาสะ
จักดับไป และกายสังขารก็ย่อมดับไป .

[๑๑๕๖] กายสังขารของสัตว์ใด ย่อมดับไป จิตตสังขารของสัตว์นั้น จักดับ
ไปหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า จิตตสังขารของสัตว์ใด จักดับไป กายสังขารของสัตว์นั้น ย่อมดับไป?

จิตตสังขารของสัตว์เหล่านั้นทั้งหมด ในอุปาทกขณะแห่งจิต ในภังคขณะแห่งจิต
เว้นลมอัสสาสะปัสสาสะ ผู้เข้านิโรธ ผู้เป็นอสังญัสถ์ จักดับไป แต่กายสังขาร
ของสัตว์เหล่านั้นย่อมไม่ดับไปก็หาไม่ จิตตสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในภังคขณะแห่งลม
อัสสาสะปัสสาสะ จักดับไป และกายสังขารก็ย่อมดับไป .

[๑๑๕๗] วีสังขารของสัตว์ใด ย่อมดับไป จิตตสังขารของสัตว์นั้น จักดับ
ไปหรือ?

วีสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในภังคขณะแห่งปัจจุณจิต อันมีวิตกและมีวิจารณ์ ย่อมดับไป
แต่จิตตสังขารของสัตว์เหล่านั้นจักดับไปก็หาไม่ วีสังขารของสัตว์เหล่านั้น นอกนี้ ใน
ภังคขณะแห่งวิตกและวิจารณ์ ย่อมดับไป และจิตตสังขารก็จักดับไป .

หรือว่า จิตตสังขารของสัตว์ใด จักดับไป วีสังขารของสัตว์นั้น ย่อมดับไป?

จิตตสังขารของสัตว์เหล่านั้นทั้งหมด ในอุปาทกขณะแห่งจิต ในภังคขณะแห่งจิต
เว้นวิตกและวิจารณ์ ผู้เข้านิโรธ ผู้เป็นอสังญัสถ์ จักดับไป แต่วีสังขารของสัตว์เหล่านั้น
ย่อมดับไปก็หาไม่ จิตตสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในภังคขณะแห่งวิตกและวิจารณ์ จักดับไป และ
วีสังขารก็ย่อมดับไป .

[๑๑๕๘] กายสังขารในภุมิใด ย่อมดับไป ฯลฯ .

[๑๑๕๙] กายสังขารของสัตว์ใด ในภุมิใด ย่อมดับไป วีสังขารของสัตว์นั้น
ในภุมินั้น จักดับไปหรือ?

กายสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในภุมินั้น ผู้เข้าตติยฌาน ตติยฌาน ในภังคขณะแห่ง
ลมอัสสาสะปัสสาสะ ย่อมดับไป แต่วีสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในภุมินั้น จักดับไปก็หาไม่
กายสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในภุมินั้น ผู้เข้าปฐมฌาน ผู้เกิดในกามาวจรภูมิ ในภังคขณะ
แห่งลมอัสสาสะปัสสาสะ ย่อมดับไป และวีสังขารก็จักดับไป .

หรือว่า วีสังขารของสัตว์ใด ในภุมิใด จักดับไป กายสังขารของสัตว์นั้น ใน
ภุมินั้น ย่อมดับไป?

วีสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในภุมินั้น ผู้เข้าปฐมฌาน ผู้เกิดในรูปาวจรภูมิ ในอุปาทกขณะ
แห่งลมอัสสาสะปัสสาสะ ในภังคขณะแห่งจิต เว้นลมอัสสาสะปัสสาสะ ของสัตว์เหล่านั้น
นั้นแหละ ผู้เกิดในกามาวจรภูมิ ผู้เกิดในรูปาวจรภูมิ จักดับไป แต่กายสังขารของสัตว์เหล่านั้น
ในภุมินั้น ย่อมดับไปก็หาไม่ วีสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในภุมินั้น ผู้เข้าปฐมฌาน ผู้เกิดใน
กามาวจรภูมิ ในภังคขณะแห่งลมอัสสาสะปัสสาสะ จักดับไป และกายสังขาร ก็ย่อมดับไป .

[๑๑๖๐] กายสังขารของสัตว์ใด ในภุมิใด ย่อมดับไป จิตตสังขารของสัตว์นั้น
ในภุมินั้น จักดับไปหรือ?

ถูกแล้ว .

วจีสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในภพนั้น ผู้เกิดในรูปาวจรภูมิ ผู้เกิดในอรูปาวจรภูมิ
 จักดับไป แต่กายสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในภพนั้น เคยดับไปแล้วก็หาไม่ วจีสังขารของ
 สัตว์เหล่านั้น ในภพนั้น ผู้เข้าปฐมฉาน ผู้เกิดในกามาวจรภูมิ จักดับไป และกายสังขารก็เคย
 ดับไปแล้ว .

[๑๑๗๓] กายสังขารของสัตว์ใด ในภุมิใด เคยดับไปแล้ว จิตตสังขารของสัตว์นั้น
ในภุมินั้น จักดับไปหรือ?

กายสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในภพนั้น ในกัณณะแห่งปัจฉิมจิต ในกามาวจรภูมิ
เคยดับไปแล้ว แต่จิตตสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในภพนั้น จักดับไปก็หาไม่ กายสังขารของ
สัตว์เหล่านั้น ในภพนั้น ผู้เข้าปฐมฌาน ทุตติยฌาน ตติยฌาน ผู้เกิดในกามาวจรภูมิ นอกนี้
เคยดับไปแล้ว และจิตตสังขารก็จักดับไป .

หรือว่า จิตตสังขารของสัตว์ใด ในภุมิใด จักดับไป กายสังขารของสัตว์นั้น ในภุมินั้น เคยดับไปแล้ว?

จิตตสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในภพนั้น ผู้เข้าจตถมาน ผู้เกิดในรูปาวจรภูมิ ผู้เกิดใน
อรูปาวจรภูมิ จักดับไป แต่กายสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในภพนั้น เคยดับไปแล้วก็หาไม่
จิตตสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในภพนั้น ผู้เข้าปฐมฌาน ทตฺถิฌาน ตตฺถิฌาน ผู้เกิดในกามาวจรภูมิ
จักดับไป และกายสังขารก็เคยดับไปแล้ว .

[๑๑๓๔] วิจิตรของสัตว์ใด ในภูมิใด เคยดับไปแล้ว จิตตสังขารของสัตว์นั้น ในภูมินั้น จักดับไปหรือ?

วจีสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในภุมินั้น ในภังคขณะแห่งปัจฉิมจิต ในภุมิอันมีวิตกและมิวิจาร เคยดับไปแล้ว แต่จิตตสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในภุมินั้น จักดับไปก็หาไม่ วจีสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในภุมินั้น ในภุมิอันมีวิตกและมิวิจาร นอกนั้น เคยดับไปแล้ว และจิตตสังขารก็จักดับไป.

หรือว่า จิตตสังขารของสัตว์ใด ในภูมิใด จักดับไป วจิสสังขารของสัตว์นั้น ในภพนั้น เคยดับไปแล้ว?

จิตตสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในภุมินั้น ในภุมิอันไม่วิตกและไม่มีวิจารณ์ จักดับไป แต่
 วชิสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในภุมินั้น เคยดับไปแล้วก็หาไม่ แต่จิตตสังขารของสัตว์เหล่านั้น
 ในภุมินั้น ในภุมิอันมีวิตกและมีวิจารณ์ จักดับไป และวชิสังขารก็เคยดับไปแล้ว .

[๑๑๗๔] กายสังขารของสัตว์ใด ไม่เคยดับไปแล้ว จิสังขารของสัตว์นั้น จักไม่ดับไปหรือ?

ไม่มี .

หรือว่า วิถีสังขารของสัตว์ใด จักไม่ดับไป กายสังขารของสัตว์นั้น ไม่เคยดับไป
แล้ว?

เคยดับไปแล้ว .

[๑๑๗๖] กายสังขารของสัตว์ใด ไม่เคยดับไปแล้ว จิตตสังขารของสัตว์นั้น จักไม่ดับไปหรือ?

ไม่มี .

หรือว่า จิตตสังขารของสัตว์ใด จักไม่ดับไป กายสังขารของสัตว์นั้น ไม่เคยดับไปแล้ว?

เคยดับไปแล้ว .

[๑๑๗๗] วจีสังขารของสัตว์ใด ไม่เคยดับไปแล้ว จิตตสังขารของสัตว์นั้น จักไม่ดับไปหรือ?

ไม่มี .

หรือว่า จิตตสังขารของสัตว์ใด จักไม่ดับไป วชิสังขารของสัตว์นั้น ไม่เคยดับไปแล้ว?

เคยดับไปแล้ว .

[๑๑๗๘] กายสังขารในภุมิได ไม่เคยดับไปแล้ว ฯลฯ.

[๑๑๓๙] กายสังขารของสัตว์ใด ในภุมิใด ไม่เคยดับไปแล้ว วจสังขารของสัตว์นั้น ในภุมินั้น จักไม่ดับไปหรือ?

ภายสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในภุมินัน คือ ผู้เกิดในรูปาวจรภูมิ ผู้เกิดในอรูปาวจรภูมิ ไม่เคยดับ ไปแล้ว แต่วจิสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในภุมินัน จักไม่ดับไปก็หาไม่ ภายสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในภุมินัน คือ ในรูปาวจรภูมิ ในอรูปาวจรภูมิ ในภังคขณะแห่งจิต อันมีวิตกและมีวิจารณ์ สัตว์ผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยปัจฉิมจิต อันไม่มีวิตกและ ไม่มีวิจารณ์ ผู้ที่จักมีปัจฉิมจิต อันไม่มีวิตกและ ไม่มีวิจารณ์ เกิดขึ้นในลำดับแห่งจิตใด ผู้เข้าตตถกณาน ผู้เป็นอสังขณสัตว์ ไม่เคยดับ ไปแล้ว และวจิสังขารก็จักไม่ดับไป .

หรือว่า วจิสฺสขารของสัตว์ใด ในภมิต จักไม่ดับไป ภายสังขารของสัตว์นั้น

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปกรณ์ ภาค ๑
ผู้เป็นอสังขยัตถ์ และวิสังขารก็ย่อมไม่ดับไป .

หรือว่า วิสังขารของสัตว์ใดย่อมไม่ดับไป กายสังขารย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น?

วิสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในอุปาทกขณะแห่งลมอัสสาสะปัสสาสะ ย่อมไม่ดับไป แต่
กายสังขารย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ วิสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในอุปาทกขณะแห่ง
จิตเวทนาอัสสาสะปัสสาสะ ในภังคขณะแห่งจิต เวทนาตกและวิจารณ์ ผู้เข้านิโรธและผู้เป็น
อสังขยัตถ์ ย่อมไม่ดับไป และกายสังขารก็ย่อมไม่เกิดขึ้น .

[๑๑๘๔] กายสังขารย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด จิตตสังขารของสัตว์นั้น ย่อมไม่
ดับไปหรือ?

กายสังขารย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นทั้งหมด ในภังคขณะแห่งจิต แต่จิตตสังขาร
ของสัตว์เหล่านั้น ย่อมไม่ดับไปก็หาไม่ กายสังขารย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ในอุปาทก
ขณะแห่งจิต เวทนาอัสสาสะปัสสาสะ ผู้เข้านิโรธผู้เป็นอสังขยัตถ์ และจิตตสังขารก็ย่อมไม่ดับไป .

หรือว่า จิตตสังขารของสัตว์ใด ย่อมไม่ดับไป กายสังขารย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์
นั้น?

จิตตสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในอุปาทกขณะแห่งลมอัสสาสะปัสสาสะ ย่อมไม่ดับไป
แต่กายสังขารย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ จิตตสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในอุปาท
กขณะแห่งจิต เวทนาอัสสาสะปัสสาสะ ผู้เข้านิโรธ ผู้เป็นอสังขยัตถ์ ย่อมไม่ดับไป และ
กายสังขารก็ย่อมไม่เกิดขึ้น .

[๑๑๘๕] วิสังขารย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด จิตตสังขารของสัตว์นั้น ย่อมไม่ดับ
ไปหรือ?

วิสังขารย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นทั้งหมด ในภังคขณะแห่งจิต แต่จิตตสังขาร
ของสัตว์เหล่านั้นย่อมไม่ดับไปก็หาไม่ วิสังขารย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ในอุปาทก
ขณะแห่งจิต เวทนาตกและวิจารณ์ ผู้เข้านิโรธ ผู้เป็นอสังขยัตถ์ และจิตตสังขารก็ย่อมไม่ดับไป .

หรือว่า จิตตสังขารของสัตว์ใด ย่อมไม่ดับไป วิสังขารย่อมไม่เกิดขึ้นแก่
สัตว์นั้น?

จิตตสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในอุปาทกขณะแห่งจิตตและวิจารณ์ ย่อมไม่ดับไป แต่
วิสังขารย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ จิตตสังขารของสัตว์เหล่านั้น ในอุปาทก
ขณะแห่งจิต เวทนาตกและวิจารณ์ ผู้เข้านิโรธ ผู้เป็นอสังขยัตถ์ ย่อมไม่ดับไป และวิสังขารก็ย่อม
ไม่เกิดขึ้น .

[๑๑๘๖] กายสังขารย่อมไม่เกิดขึ้นในภุมมิด ๗๗ .

[๑๑๘๗] กายสังขารย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด ในภุมมิด ๗๗ .

ชื่อว่า ยสฺส (แก่สัตว์ใด) กิตติ ชั่วว่า ยสฺส ยตถ (ของสัตว์ใด ในภุมมิด) กิตติ เป็น
เช่นเดียวกัน .

บทว่า นิโรธสมาปนนานิ ย่อมไม่ได้ในชื่อว่า ยสฺส ยตถ (ของสัตว์ใด ในภุมมิด) .

[๑๑๘๘] กายสังขารเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใด วิสังขารของสัตว์นั้น เคยดับไป
แล้วหรือ?

ถูกแล้ว .

คำถามที่เป็นอดีต ในอุปาทกการ กิตติ ในนิโรธการ กิตติ ในอุปาทกนิโรธการ กิตติ
พึงให้พิสดารเช่นเดียวกัน .

[๑๑๘๙] กายสังขารจักเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด วิสังขารของสัตว์นั้น จักดับไปหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า วิสังขารของสัตว์ใด จักดับไป กายสังขารจักเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น?

วิสังขารของสัตว์เหล่านั้น ผู้เกิดในกามาวจรภูมิ ในอุปาทกขณะแห่งปัจจิมจิต ผู้เกิด
ในกามาวจรภูมิ ที่จักมีปัจจิมจิตเกิดขึ้น ในลำดับแห่งจิตใด ผู้เป็นปัจจิมภิกขุสัตว์ ในรูปาวจรภูมิ
ในอรุฬาวจรภูมิ ผู้เข้าถึงรูปาวจรภูมิ อรูปาวจรภูมิ แล้วจักปรินิพพาน ที่กำลังจุติอยู่จักดับไป
แต่กายสังขารจักเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ วิสังขารของสัตว์ทั้งหลาย นอกนี้ จักดับไป
และกายสังขารก็จักเกิดขึ้น .

[๑๑๙๐] กายสังขารจักเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด จิตตสังขารของสัตว์นั้น จักดับไปหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า จิตตสังขารของสัตว์ใด จักดับไป กายสังขารจักเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น?

จิตตสังขารของสัตว์เหล่านั้น ผู้เกิดในกามาวจรภูมิ ในอุปาทกขณะแห่งปัจจิมจิต
ผู้เกิดในกามาวจรภูมิ ที่จักมีปัจจิมจิตเกิดขึ้น ในลำดับแห่งจิตใด ผู้เป็นปัจจิมภิกขุสัตว์
ในรูปาวจรภูมิ ในอรุฬาวจรภูมิ ผู้เข้าถึงรูปาวจรภูมิ อรูปาวจรภูมิ แล้วจักปรินิพพาน ที่กำลังจุติ
อยู่จักดับไป แต่กายสังขารจักเกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้นก็หาไม่ จิตตสังขารของสัตว์ทั้งหลาย
นอกนี้ จักดับไป และกายสังขารก็จักเกิดขึ้น .

[๑๑๙๑] วิสังขารจักเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด จิตตสังขารของสัตว์นั้น จักดับไปหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือ?

หรือว่า จิตตสังขารของสัตว์ใด ฯลฯ?

ถูกแล้ว .

[๑๒๐๐] กายสังขารจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด ในภุมิใด วรสังขารของสัตว์นั้น

ในภมึนั้น จักไม้ดับไปหรือ?

หรือว่า วจีสังขารของสัตว์ใด ในภุมิใด จักไม่ดับไป กายสังขารจักไม่เกิดขึ้น แก่สัตว์นั้น ในภุมินั้น?

[๑๒๐๑] ภายสังขารจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด ในภุมิใด จิตตสังขารของสัตว์นั้น ในภุมินั้น จักไม่ดับไปหรือ?

หรือว่า จิตตสังขารของสัตว์ใด ในภมีใด ฯลฯ?

ถูกแล้ว .

[๑๒๐๒] วชิสังขารจักไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์ใด ในภุมิใด จิตตสังขารของสัตว์นั้น
ในภุมินั้น จักไม่ดับไปหรือ?

หรือว่า จิตตสังขารของสัตว์ใด ในภมีใด ฯลฯ?

ถูกแล้ว .

[๑๒๐๓] กายสังขารย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด วชิสังขารของสัตว์นั้น เกยดับไปแล้วหรือ?

ពកແລ້ວ .

หรือว่า วีสังขารของสัตว์ใด เคยดับไปแล้ว กายสังขารย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์นั้น?

คำถามที่เป็นอดีตกับปัจจุบัน อนุโลม กิติ ปัจจนียะ กิติ ทานจำแนกไว้แล้วใน
อุปาทหาร ฉันทิด แม่ในอุปาทานิโรธวาท คำถามที่เป็นอดีตกับด้วยปัจจุบัน อนุโลม กิติ
ปัจจนียะ กิติ พึงจำแนก ฉันทินัน .

[๑๒๐๔] กายสังขารย่อมเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด วิสสังขารของสัตว์นั้น จักดับไปหรือ?

ถูกแล้ว .

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปกรณ์ ภาค ๑
ก็หาไม่ วีสังขารย่อมไม่เกิดขึ้นแก่สัตว์เหล่านั้น ในภุมินัน ในภังคขณะแห่งปัจฉิมจิต ผู้เป็น
อสังขยสัตว์ และจิตตสังขารก็จักไม่ดับไป .

หรือว่า จิตตสังขารของสัตว์ใด ในภุมิใด จักไม่ดับไป วีสังขารย่อมไม่เกิดขึ้น
แก่สัตว์นั้น ในภุมินัน?

ถูกแล้ว .

[๑๒๑๘] กายสังขารเคยเกิดขึ้นแก่สัตว์ใด วีสังขารของสัตว์นั้น จักดับไป

หรือ?

กายสังขารเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้น ในภังคขณะแห่งปัจฉิมจิต อันมิวิตกและ
มิวิจารณ์ ผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยปัจฉิมจิต อันมิวิตกและมิวิจารณ์ ผู้ที่จักมีปัจฉิมจิต อัน
มิวิตกและมิวิจารณ์ เกิดขึ้นในลำดับแห่งจิตใด แต่วีสังขารของสัตว์เหล่านั้น จักดับไป
ก็หาไม่ กายสังขารเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ทั้งหลาย นอกนี้ และวีสังขารก็จักดับไป .

หรือว่า วีสังขารของสัตว์ใด จักดับไป กายสังขารเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์นั้น?

ถูกแล้ว .

[๑๒๑๙] กายสังขารเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ใด จิตตสังขารของสัตว์นั้น จักดับไป

หรือ?

กายสังขารเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์เหล่านั้น ในภังคขณะแห่งปัจฉิมจิต แต่จิตตสังขาร
ของสัตว์เหล่านั้น จักดับไปก็หาไม่ กายสังขารเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์ทั้งหลาย นอกนี้ และ
จิตตสังขารก็จักดับไป .

หรือว่า จิตตสังขารของสัตว์ใด จักดับไป กายสังขารเคยเกิดขึ้นแล้วแก่สัตว์
นั้น?

ถูกแล้ว ฯลฯ .

คำถามที่เป็นอนาคตกับด้วยอดีต อนโลมกิตติ ปัจฉนิยะกิตติ ท่านจำแนกไว้แล้วใน
นิโรธวาร ฉันทใด คำถามที่เป็นอนาคตกับด้วยอดีต อนโลมกิตติ ปัจฉนิยะกิตติ แม้นในอุปาท-

* นิโรธวารผู้มีปัญญาพึงจำแนก ฉันทนั้น .

ในนิโรธวารก็เหมือนกัน ไม่มีเหตุที่จะให้ต่างๆ กัน .

อุปาทนิโรธวาร จบ .

ปวัตติวาร จบ .

ปริญญาวาร

[๑๒๒๐] บุคคลใดย่อมกำหนดรู้กายสังขาร บุคคลนั้น ย่อมกำหนดรู้วีสังขาร

หรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า บุคคลใดย่อมกำหนดรู้วีสังขาร บุคคลนั้น ย่อมกำหนดรู้กายสังขาร?

ถูกแล้ว .

ปริญญาวาร ท่านจำแนกไว้แล้วในชั้นมัคก ฉันทใด ปริญญาวารแม้นในสังขารมัคกก็พึง
จำแนก ฉันทนั้น .

ปริญญาวาร จบ .

สังขารมัคก จบ .

อนุสยมัคก

อนุสย ๗

อนุสย ๗ คือ

๑. กามราคานุสย

๒. ปฏิฆานุสย

๓. มานานุสย

๔. ทิฏฐานุสย

๕. วิจิกิจฉานุสย

๖. ภวราคานุสย

๗. อวิชขานุสย

[๑๒๒๑] กามราคานุสย ย่อมนอนเนื่องในที่ไหน?

กามราคานุสย ย่อมนอนเนื่องในที่นี้ คือ ในเวทนา ๒ ในกามธาตุ .

ปฏิฆานุสย ย่อมนอนเนื่องในที่ไหน?

ปฏิฆานุสย ย่อมนอนเนื่องในที่นี้ คือ ในทุกขเวทนา .

มานานุสย ย่อมนอนเนื่องในที่ไหน?

มานานุสย ย่อมนอนเนื่องในที่นี้ คือ ในเวทนา ๒ ในกามธาตุ ในรูปธาตุ ใน

อรุปรธาตุ .

ทิฏฐานุสย ย่อมนอนเนื่องในที่ไหน?

ทิฏฐานุสย ย่อมนอนเนื่องในที่นี้ คือ ในธรรมที่นับเนื่องในกายของตนทั้งหมด

หรือว่า อวิชชาขันธ์ ย่อมนอนเนื่องในที่ใด ทัศนฐานขันธ์ ย่อมนอนเนื่องในที่นั้น?
ถูกแล้ว .

อวิชชา นลั ย ย่อม นอน เนื อ ง ใน ที่ นี คื อ ใน รูป ภา ต ใน อรูป ภา ต แต่ กาม รา คาน ลั ย และ ปฏี กขาน ลั ย จะ นอน เนื อ ง ใน ที่ นั น กั หา ไม อวิชชา นลั ย และ กาม รา คาน ลั ย ย่อม นอน เนื อ ง ใน ที่ นี คื อ ใน ทุก ข เว ทนา ๒ ใน กาม ภา ต แต่ ปฏี กขาน ลั ย จะ นอน เนื อ ง ใน ที่ นั น กั หา ไม อวิชชา นลั ย และ ปฏี กขาน ลั ย ย่อม นอน เนื อ ง ใน ที่ นี คื อ ใน ทุก ข เว ทนา แต่ กาม รา คาน ลั ย จะ นอน เนื อ ง ใน ที่ นั น กั หา ไม .

หรือว่า วิจิกิจจานุสสัย ย่อมนอนเนื่องในที่ใด กามราคานุสสัย ปฏิฆานุสสัย และ
มานานุสสัย ย่อมนอนเนื่องในที่นั้นหรือ?

หรือว่า ภาวราคนุสัย ย่อมนอนเนื่องในที่ใด กามราคนุสัย ปฏิฆานุสัย และ
มานานุสัย ย่อมนอนเนื่องในที่นั้น?

หรือว่า อวิชชา นัตถิ ย่อมนอนเนื่องในที่ใด กามราคะ นัตถิ ปฏิฆานัตถิ และ
มานานัตถิ ย่อมนอนเนื่องในที่นั้น?

หรือว่า วิจิตรงานสวย ย่อมนอนเนื่องในที่ใด กามราคนสวย ปฏิมานสวย มานานสวย และทิฏฐานสวย ย่อมนอนเนื่องในที่นั้น?

หรือว่า ภาราคานุสสัย ย่อมนอนเนื่องในที่ใด กามราคานุสสัย ปฏิฆานุสสัย มานานุสสัย และทิกจจานุสสัย ย่อมนอนเนื่องในที่นั้น?

Page 201

การราคาน้อย ปฏิฆาน้อย มานาน้อย และทฤษฏาน้อย ย่อมนอนเนื่องในที่ใด
อวิชชาน้อย ย่อมนอนเนื่องในที่นั้นหรือ?

ไม่มี.

หรือว่า อวิชชาสงสัย ย่อมนอนเนื่องในที่ใด กามราคานสัย ปฏิฆานสัย มานานสัย และทิฏฐานสัย ย่อมนอนเนื่องในที่นั้น?

[illegible]

[๑๒๔๒] กามราคานัลย ฏฐิณานัลย มานานัลย ฏฐิฐานัลย และวิจิกิจนานัลย
ยอมนอนเนืองในทึใด ภาวราคานัลย ยอมนอนเนืองในทึนั้นหรือ?

ไม่มี.

หรือว่า ภาราคานุสสัย ย่อมนอนเนื่องในที่ใด กามราคานุสสัย ปฏิฆานุสสัย มานานุสสัย ติฏฐานุสสัย และวิจิกิจจานุสสัย ย่อมนอนเนื่องในที่นั้น?

กาวราคาน้อย มานาน้อย วิทยุจกาน้อย และวิกิจกาน้อย ย่อมนอนเนื่องในที่นี้ คือ
 ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ แต่กามราคาน้อย และปฏิฆาน้อย จะนอนเนื่องในที่นั้น ก็หาไม่
 กามราคาน้อย มานาน้อย วิทยุจกาน้อย และวิกิจกาน้อย ย่อมนอนเนื่องในที่นี้ คือ ในเวทนา ๒
 ในกามธาตุ แต่กาวราคาน้อย และปฏิฆาน้อย จะนอนเนื่องในที่นั้นก็หาไม่ ปฏิฆาน้อย วิทยุ-
 * น้อย และวิกิจกาน้อย ย่อมนอนเนื่องในที่นี้ คือ ในทุกขเวทนา แต่กาวราคาน้อย กามราคาน้อย
 และมานาน้อย จะนอนเนื่องในที่นั้นก็หาไม่ .

กามราคานุสัย ปฏิฆานุสัย มานานุสัย ทิฏฐฐานุสัย และวิภิกขานุสัย ย่อมนอนเนื่องในที่ใด อวิชชานุสัย ย่อมนอนเนื่องในที่นั้นหรือ?

ไม่มี.

หรือว่า อวิชชาสงสัย ย่อมนอนเนื่องในที่ใด กามราคาสงสัย ปฏิฆาสงสัย มานาสงสัย ทิฏฐาสงสัย และวิจิกิจฉาสงสัย ย่อมนอนเนื่องในที่นั้น?

อวิชชา นสย มานานสย ทฤษฐานสย และวิจิจจานสย ยอมนอนเนื่องในทนนี คือ
 ในรูปธาตุ ในอรุธธาตุ แต่กามราคานสย และปฤษฐานสย จะนอนเนื่องในทนนีกหาไม
 อวิชชา นสย กามราคานสย มานานสย ทฤษฐานสย และวิจิจจานสย ยอมนอนเนื่องในทนนี
 คือ ในเวทนา ๒ ในกามธาตุ แต่ปฤษฐานสย จะนอนเนื่องในทนนีกหาไม อวิชชา นสย
 ปฤษฐานสย ทฤษฐานสย และวิจิจจานสย ยอมนอนเนื่องในทนนี คือ ในทุกขเวทนา แต่
 กามราคานสย และมานานสย จะนอนเนื่องในทนนีกหาไม .

[๑๒๔๓] กามราคาน้อย ปฏิฆาน้อย มานาน้อย ทิฏฐาน้อย วิจิกิจจาน้อย และ
ภวราคาน้อย ย่อมนอนเนื่องในที่ใด อวิชชาน้อย ย่อมนอนเนื่องในที่นั้นหรือ?

ไม่มี.

หรือว่า อวิชชา นัตถิ ย่อมนอนเนื่องในที่ใด กามราคะ นัตถิ ปฏิฆานัตถิ มานานัตถิ
ทิฏฐานัตถิ วิจิกิฉานัตถิ และภวราคะ นัตถิ ย่อมนอนเนื่องในที่นั้นหรือ?

อวิชขานสัย มานานสัย ทิฏฐานสัย วิจิกิจจานสัย และภวราคานสัย ย่อมนอนเนื่องในที่นี้ คือ ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ แต่กามราคานสัย และปฏิฆานสัย จะนอนเนื่องในที่นั้น ก็หาไม่ อวิชขานสัย กามราคานสัย มานานสัย ทิฏฐานสัย และวิจิกิจจานสัย ย่อมนอนเนื่องในที่นี้ คือ ในเวทนา ๒ ในกามธาตุ แต่ปฏิฆานสัย และภวราคานสัย จะนอนเนื่องในที่นั้น ก็หาไม่ อวิชขานสัย ปฏิฆานสัย ทิฏฐานสัย และวิจิกิจจานสัย ย่อมนอนเนื่องในที่นี้ คือ ในทกขเวทนา แต่กามราคานสัย มานานสัย และภวราคานสัย จะนอนเนื่องในที่นั้นก็หาไม่

[๑๒๔๔] กามราคนัสย ย่อมนอนเนื่องแก่บุคคลใด ในที่ใด ปฏิฆานัสย ย่อม
นอนเนื่องแก่บุคคลนั้น ในที่นั้นหรือ?

หรือว่า ปฏิษานุสสัย ย่อมนอนเนื่องแก่บุคคลใด ในที่ใด กามราคะนุสสัย ย่อมนอนเนื่องแก่บุคคลนั้นในที่นั้น?

ห้ามมิได้.

ถามราคาสั้ย ย่อมนอนเนื่องแก่บุคคลใด ในที่ใด มานานุสัย ย่อมนอนเนื่องแก่บุคคลนั้น ในที่นั้นหรือ?

ពកແລ້ວ .

หรือว่า มานานสีย ย่อมนอนเนื่องแก่บุคคลใด ในที่ใด กามราคานุสีย ย่อมนอนเนื่องแก่บุคคลนั้นในที่นั้น?

มานานสีย ย่อมนอนเนื่องแก่บคคณั้น ในที่นั้น คือ แก้วเป็นพระอนาคามิ ใน

ห้ามได้.

ปฏิฆานุสัย ย่อมนอนเนื่องแก่บุคคลใด ในที่ใด อวิชขานุสัย ย่อมนอนเนื่องแก่บุคคลนั้น ในที่นั้นหรือ?

ตกแล้ว .

หรือว่า อวิชชาลัย ย่อมนอนเนื่องแก่บุคคลใด ในที่ใด ปฏิฆานุสัย ย่อมนอนเนื่องแก่บุคคลนั้น ในที่นั้น?

อวิชชาสี่ ย่อมนอนเนื่องแก่บุคคลนั้น ในที่นั้น คือ แก่พระอนาคามี ในเวทนา ๓ ในกามธาตุ ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ แต่ปฏิฆาสยจะนอนเนื่องแก่บุคคลนั้น ในที่นั้นก็หาไม่ อวิชชาสี่ ย่อมนอนเนื่องแก่บุคคลเหล่านั้น ในที่นั้น คือบุคคล ๓ จำพวก ในเวทนา ๒ ในกามธาตุ ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ แต่ปฏิฆาสย จะนอนเนื่องแก่บุคคลเหล่านั้น ในที่นั้นก็หาไม่ อวิชชาสี่ และปฏิฆาสย ย่อมนอนเนื่องแก่บุคคลเหล่านั้น ในที่นั้น คือแก่บุคคล ๓ จำพวกเหล่านั้นนั่นแหละ ในทุกขเวทนา .

[๑๒๔๖] มานานัสัย ย่อมนอนเนื่องแก่บุคคลใด ในที่ใด ทัศนฐานัสัย ฯลฯ
วิกิจจนาณัสัย ย่อมนอนเนื่องแก่บุคคลนั้น ในที่นั้นหรือ?

[illegible]

หรือว่า วิกิจจานุสัย ย่อมนอนเนื่องแก่บุคคลใด ในที่ใด มานานุสัย ย่อมนอนเนื่องแก่บุคคลนั้น ในที่นั้น?

วิกิจจานุสสัย ย่อมนอนเนื่องแก่บุคคลนั้น ในที่นั้น คือ แก่บุรุษ ในทุกขเวทนา
 แต่มานานุสสัยจะนอนเนื่องแก่บุคคลนั้น ในที่นั้นก็หาไม่ วิกิจจานุสสัย และมานานุสสัยย่อมนอน
 เนื่องแก่บุคคลนั้น ในที่นั้น คือแก่บุคคลนั้นนั่นแหละ ในเวทนา ๒ ในกามธาตุ ในรูปธาตุ
 ในอรูปธาตุ .

มานานสีย ย่อมนอนเนื่องแก่บุคคลใด ในที่ใด ภวราคานุสีย ย่อมนอนเนื่องแก่บุคคลนั้น ในที่นั้นหรือ?

मानानस्य यो मनोनैरेण्गैककुलहेलैनं ननतैनं कू ँैककुल α जंपवुकु न वेथना ॡ नैकामरठत्तु ऐवरठकनस्य जेनोनैरेण्गैककुलहेलैनं ननतैनं कैहण्मै मानानस्य ऐवेवरठकनस्य यो मनोनैरेण्गैककुलहेलैनं ननतैनं कू ँैककुलहेलैनं ननंऐल्ले नैरपठत्तु नैरपठत्तु .

หรือว่า ภวราคานุสัย ย่อมนอนเนื่องแก่บุคคลใด ในที่ใด มานานุสัย ย่อมนอนเนื่องแก่บุคคลนั้น ในที่นั้น?

ถูกแล้ว .

มานานี่ ย่อมนอนเนื่องแก่บุคคลใด ในที่ใด อวิชชาอัน ย่อมนอนเนื่องแก่
แก่บุคคลนั้น ในที่นั้นหรือ?

๑
๒
๓
๔
๕
๖
๗
๘
๙
๑๐
๑๑
๑๒
๑๓
๑๔
๑๕
๑๖
๑๗
๑๘
๑๙
๒๐
๒๑
๒๒
๒๓
๒๔
๒๕
๒๖
๒๗
๒๘
๒๙
๓๐
๓๑
๓๒
๓๓
๓๔
๓๕
๓๖
๓๗
๓๘
๓๙
๔๐
๔๑
๔๒
๔๓
๔๔
๔๕
๔๖
๔๗
๔๘
๔๙
๕๐
๕๑
๕๒
๕๓
๕๔
๕๕
๕๖
๕๗
๕๘
๕๙
๖๐
๖๑
๖๒
๖๓
๖๔
๖๕
๖๖
๖๗
๖๘
๖๙
๗๐
๗๑
๗๒
๗๓
๗๔
๗๕
๗๖
๗๗
๗๘
๗๙
๘๐
๘๑
๘๒
๘๓
๘๔
๘๕
๘๖
๘๗
๘๘
๘๙
๙๐
๙๑
๙๒
๙๓
๙๔
๙๕
๙๖
๙๗
๙๘
๙๙
๑๐๐

หรือว่า อวิชานุสัย ย่อมนอนเนื่องแก่บุคคลใด ในที่ใด มานานุสัย ย่อมนอนเนื่องแก่บุคคลนั้น ในที่นั้น?

อวิชชาขันธ์ย่อมนอนเนื่องแก่บุคคลเหล่านั้น ในที่นั้น คือ แก่บุคคล ๔ จำพวก ใน
ทุกขเวทนา แต่มานานสัย จะนอนเนื่องแต่บุคคลเหล่านั้น ในที่นั้นก็หาไม่ อวิชชาขันธ์ และ
มานานสัย ย่อมนอนเนื่องแก่บุคคลเหล่านั้น ในที่นั้น คือ แก่บุคคลเหล่านั้นนั่นแหละ ใน
เวทนา ๒ ในกามธาตุ ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ .

[๑๒๔๗] วิทยฐานะสัณย ย่อมนอนเนื่องแก่บุคคลใด ในที่ใด วิจิตรจนาสัณย ย่อม
นอนเนื่องแก่บุคคลนั้น ในที่นั้นหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า วิกิจจานุสัย ย่อมนอนเนื่องแก่บุคคลใด ในที่ใด ภูมิจานุสัย ย่อม
นอนเนื่องแก่บุคคลนั้น ในที่นั้น?

ตกแล้ว ฯลฯ .

[๑๒๔๘] วิจารณ์านสัย ย่อมนอนเนื่องแก่บุคคลใด ในที่ใด ภวราทานสัย ย่อม
นอนเนื่องแก่บุคคลนั้น ในที่นั้นหรือ?

* นัยีย่อมนอนเนื่องแก่บุคคลนั้น ในที่นั้น คือ แก่บุคคลนั้นนั้นแหละ ในรปธาตุ ในอรปธาตุ .

หรือว่า ภวราคานสัย ย่อมนอนเนื่องแก่บุคคลใดในที่ใด วิกิจจมานุสัย ย่อม
นอนเนื่องแก่บุคคลนั้น ในที่นั้น

ภรรยาคานสั้ยยอมนอนเื่องแก้บคคคเหล่านั้ ในที่นั้น คื แก้บคคค ๓ จำพวก ใน

โนที่นั่น?

มานานุลัย ย่อมไม่นอนเนื่องในที่ใด อวิชชานุลัย ย่อมไม่นอนเนื่องในที่นั้นหรือ?

หรือว่า อวิชานุสัย ย่อมไม่นอนเนื่องในทีใด มานานุสัย ย่อมไม่นอนเนื่องในที่นั้น?

[๑๒๖๙] ทัศนฐานุสย ย่อมไม่นอนเนื่องในที่ใด วิจิกิจจานุสย ย่อมไม่นอนเนื่องในที่นั้นหรือ?

หรือว่า วิจัยจนล้น ย่อมไม่นอนเนื่องในทีใด ศึกษาล้น ย่อมไม่นอนเนื่องในที่นั้น?

[๑๒๓๐] วิจิกิจจานุสสัย ย่อมไม่นอนเนื่องในทีใด ภวราคานุสสัย ย่อมไม่นอน
เนื่องในที่นั้นหรือ?

หรือว่า ภวราคานุสัย ย่อมไม่นอนเนื่องในที่ใด วิจิกิจฉานุสัย ย่อมไม่นอนเนื่องในที่นั้น?

วิจัยงานสัปดาห์ ย่อมไม่นอนเนื่องในที่ใด อวิชานสัปดาห์ ย่อมไม่นอนเนื่องในที่นั้นหรือ?

หรือว่า อวิชานุสัย ย่อมไม่นอนเนื่องในทีใด วิจิกจจานุสัย ย่อมไม่นอนเนื่องในที่นั้น?

[๑๒๗๑] ภวราคานุสัย ย่อมไม่นอนเนื่องในทวาร อวิชขานุสัย ย่อมไม่นอนเนื่องในที่นั้นหรือ?

หรือว่า อวิชานุสัย ย่อมไม่นอนเนื่องในที่ใด ภวาคานุสัย ย่อมไม่นอนเนื่องในที่นั้น?

[๑๒๗๒] กามราคานุสัย และปฏิฆานุสัย ย่อมไม่นอนเนื่องในทีใด มานานุสัย
 ย่อมไม่นอนเนื่องในที่นั้นหรือ?

หรือว่า มานานล้วย ย่อมไม่นอนเนื่องในที่ใด กามราคนล้วย และปฏิฆานล้วย
ย่อมไม่นอนเนื่องในที่นั้น?

กามราคานุสัย และปฏิฆานุสัย ย่อมไม่นอนเนื่องในทีใด ทิฏฐานุสัย ฯลฯ
 วิจิกิจฉานุสัย ย่อมไม่นอนเนื่องในที่นั้นหรือ?

หรือว่า วิกิจจกานสย ย่อมไม่นอนเนื่องในทีใด กามราคานสย และปฏิฆานสย

หรือว่า อวิชานุสัย ย่อมไม่นอนเนื่องแก่บุคคลใด ในที่ใด มานานุสัย ย่อมไม่นอนเนื่องแก่บุคคลนั้น ในที่นั้น?

[๑๒๘๐] ทัศนฐานสัย ข่อมไม่นอนเนื่องแก่บุคคลใด ในที่ใด วิกิจจณนุสัย
นเนื่องแก่บุคคลนั้น ในที่นั้นหรือ?

หรือว่า วิกิจจานุสสัย ย่อมไม่นอนเนื่องแก่บุคคลใด ในที่ใด ภูฏฐานุสสัย ย่อมไม่นอนเนื่องแก่บุคคลนั้น ในที่นั้น?

[๑๒๘๑] วิกิจจานุสสัย ย่อมไม่นอนเนื่องแก่บุคคลใด ในที่ใด ภวราจานุสสัย
เนื่องแก่บุคคลนั้น ในที่นั้นหรือ?

หรือว่า ภวราคานุสัย ย่อมไม่นอนเนื่องแก่บุคคลใด ในที่ใด วิกิจจมานุสัย
ย่อมไม่นอนเนื่องแก่บุคคลนั้น ในที่นั้น?

๖. วิจัยงานสลับ ย่อมไม่อ่อนแอเนื่องจากบุคคลใด ในที่ใด อวิชานสลับ ย่อมไม่
 นเนื่องแก่บุคคลนั้น ในที่นั้นหรือ?

หรือว่า อวิชชาขันธ์ ย่อมไม่นอนเนื่องแก่บุคคลใด ในที่ใด อวิชชาขันธ์ ย่อมไม่นอนเนื่องแก่บุคคลนั้น ในที่นั้น?

[๑๒๘๒] ภวราคานัลัย ย่อมไม่นอนเนื่องแก่บุคคลใด ในที่ใด อวิชชานัลัย
ย่อมไม่นอนเนื่องแก่บุคคลนั้น ในที่นั้นหรือ?

หรือว่า อวิชชาสงสัย ย่อมไม่นอนเนื่องแก่บุคคลใด ในที่ใด ภวราคะสงสัย ย่อมไม่นอนเนื่องแก่บุคคลนั้น ในที่นั้น?

[๑๒๘๓] กามราตานสัย และปฏิฆานสัย ย่อมไม่นอนเนื่องแก่บุคคลใด ในที่ใด มานานสัย ย่อมไม่นอนเนื่องแก่บุคคลนั้น ในที่นั้นหรือ?

หรือว่า มานานล้วย ย่อมไม่นอนเนื่องแก่บุคคลใด ในที่ใด กามราคานล้วย และ
ปฏิกิมนล้วย ย่อมไม่นอนเนื่องแก่บุคคลนั้น ในที่นั้น?

[๑๒๘๖] กามราคานสัย ปฏิฆานสัย มานานสัย ทิฏฐานสัย และวิจิจ्ञานสัย
ย่อมไม่นอนเนื่องแก่บุคคลใด ในที่ใด ภวราคานสัย ย่อมไม่นอนเนื่องแก่บุคคลนั้น ใน
ที่นั้นหรือ?

หรือว่า ภวาทานัย ย่อมไม่นอนเนื่องแก่บุคคลใด ในที่ใด กามาทานัย
ปฏิฆาทานัย มานาทานัย ทิฏฐาทานัย และวิจิกิจฉาทานัย ย่อมไม่นอนเนื่องแก่บุคคลนั้น
ในที่นั้น?

[๑๒๘๓] กามราคานสัย ปฏิฆานสัย มานานสัย ทิฏฐานสัย วิจิกิจจานสัย และภวราคานสัย ย่อมไม่นอนเนื่องแก่บุคคลใด ในที่ใด อวิชขานสัย ย่อมไม่นอนเนื่องแก่บุคคลนั้น ในที่นั้นหรือ?

หรือว่า อวิชชา นสั ย ย่อมไม่นอนเนื่องแก่บุคคลใด ในที่ใด กามราคะ นสั ย ปฏิฆา นสั ย มานา นสั ย ภิฏฐา นสั ย วิกิจจนา นสั ย และภวราคะ นสั ย ย่อมไม่นอนเนื่องแก่บุคคลนั้น ในที่นั้น?

ถูกแล้ว .

หรือว่า บุคคลใด มีความนอนเนื่องด้วยมานานุสัย บุคคลนั้น มีความนอนเนื่องด้วย กามราคานุสัย?

พระอนาคามี มีความนอนเนื่องด้วยมานานัสัย แต่จะมีความนอนเนื่องด้วยกามราคะนัสัย
ก็หาไม่ บุคคล ๓ จำพวก ผู้มีความนอนเนื่องด้วยมานานัสัย และมีความนอนเนื่องด้วยกาม-
*ราคะนัสัย .

บุคคลใด มีความนอนเนื่องด้วยกามราคานุสัย บุคคลนั้น มีความนอนเนื่องด้วย
ทิฏฐานุสัย ฯลฯ วิภิจจานุสัยหรือ?

บุคคล ๒ จำพวก มีความนอนเนื่องด้วยกามราคะนุสัย แต่จะมีความนอนเนื่องด้วย
วิจิกิจจานุสัย ก็หาไม่ ปุถุชนมีความนอนเนื่องด้วยกามราคะนุสัย และมีความนอนเนื่องด้วย
วิจิกิจจานุสัย .

หรือว่า บุคคลใด มีความนอนเนื่องด้วยวิกิจจกานสสัย บุคคลนั้น มีความนอนเนื่องด้วยกามราคานสสัย?

ถูกแล้ว .

บุคคลใด มีความนอนเนื่องด้วยกามราคานัลัย บุคคลนั้น มีความนอนเนื่องด้วยภวราคานัลัย ฯลฯ อวิชชานัลัยหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า บุคคลใด มีความนอนเนื่องด้วยอวิชชาอันสัย บุคคลนั้น มีความนอนเนื่องด้วยกามราคานสัย?

พระอนาคามี มีความนอนเนื่องด้วยอิริยาบถ ๓ แต่จะมีความนอนเนื่องด้วยกามราคะน้อย
ก็หาไม่ บุคคล ๓ จำพวก มีความนอนเนื่องด้วยอิริยาบถ ๓ และมีความนอนเนื่องด้วย
กามราคะน้อย .

[๑๒๘๘] บุคคลใด มีความนอนเนื่องด้วยปฏิฆานุสัย บุคคลนั้น มีความนอนเนื่องด้วยมานานุสัยหรือ?

ตกแล้ว .

หรือว่า บุคคลใด มีความนอนเนื่องด้วยมานุสย บุคคลนั้น มีความนอนเนื่องด้วย
ปฏิมานสย?

พระอนาคามี มีความนอนเนื่องด้วยมานานัสัย แต่จะมีความนอนเนื่องด้วยปฏิฆานัสัย
ก็หาไม่ บุคคล ๓ จำพวก ผู้มีความนอนเนื่องด้วยมานานัสัย และมีความนอนเนื่องด้วย
ปฏิฆานัสัย .

บุคคลใด มีความนอนเนื่องด้วยปฏิฆานสัย บุคคลนั้น มีความนอนเนื่องด้วย
ทิฏฐานสัย ฯลฯ วิจิกิจจานสัยหรือ?

บุคคล ๒ จำพวก มีความนอนเนื่องด้วยปฏิฆานัสสย แต่จะมีความนอนเนื่องด้วย
วิจิกิจฉานัสสยก็หาไม่ ปฏิฆชนมีความนอนเนื่องด้วยปฏิฆานัสสย และมีความนอนเนื่องด้วย
วิจิกิจฉานัสสย .

หรือว่า บุคคลใด มีความนอนเนื่องด้วยวิกิจจกานัลลย บุคคลนั้น มีความนอนเนื่องด้วยปฏิฆานัลลย?

ถูกแล้ว .

บุคคลใด มีความนอนเนื่องด้วยปฏิฆานสัย บุคคลนั้น มีความนอนเนื่องด้วย
ภวราคานสัย ฯลฯ อวิชขานสัยหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า บุคคลใด มีความนอนเนื่องด้วยอวิชชาอันสัย บุคคลนั้น มีความนอนเนื่องด้วยปฏิฆานสัย?

พระอนาคามี มีความนอนเนื่องด้วยอวิชชาขันธ์ แต่จะมีความนอนเนื่องด้วยปฏิฆาณขันธ์
ก็หาไม่ บคค. ๓ จำพวก มีความนอนเนื่องด้วยอวิชชาขันธ์ และปฏิฆาณขันธ์ .

[๑๒๙๐] บุคคลใด มีความมโนเนื่องด้วยมานานสัย บุคคลนั้น มีความมโนเนื่องด้วยทิวฐานสัย ฯลฯ วิจิกิจานสัยหรือ?

* น้อยก็หาไม่ ปุขชนมีความนอนเนื่องด้วยมานานสัย และมีความนอนเนื่องด้วยวิจิจกานสัย

หรือว่า บุคคลใด มีความนอนเนื่องด้วยวิกิจจानุสัย บุคคลนั้น มีความนอนเนื่องด้วยมานานุสัย?

ถูกแล้ว .

บุคคลใด มีความนอนเนื่องด้วยมานานสัย บุคคลนั้น มีความนอนเนื่องด้วย
ภวราคานสัย ฯลฯ อวิชชานสัยหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า บุคคลใด มีความนอนเนื่องด้วยอวิชชาสงสัย บุคคลนั้น มีความนอนเนื่อง

กามธำต .

@หมายเหตุ คำว่า จากที่ใด หมายความว่า เกิดจากที่ใด จากที่นั้น หมายความว่า เกิดจากที่นั้น

บุคคลมีความนอนเนื่องด้วยกามราदानสัย จากที่ใด มีความนอนเนื่องด้วยภวราคา-

*นัย จากที่นั่นหรือ?

ห้ามมิได้.

หรือว่า บคคคมีความนอนเนื่องด้วยภวราคานสัย จากที่ใด มีความนอนเนื่องด้วย

ถามราคาสั้ย จากที่นั้น?

ห้ามได้.

บุคคลมีความนอนเนื่องด้วยกามราคนสัย จากที่ใด มีความนอนเนื่องด้วย

อวิชชาอันสลับ จากที่นั่นหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า บกคลมีความนอนเนื่องด้วยอวิชานสัย จากที่ใด มีความนอนเนื่องด้วย

ถามราคาขาย จากที่นั่น?

บุคคลมีความนอนเนื่องด้วยอวิชานัตถ์ จากที่นั่น คือ ในทุกขเวทนา ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ แต่จะมีความนอนเนื่องด้วยกามราคนัตถ์ จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลมีความนอนเนื่องด้วยอวิชานัตถ์ และมีความนอนเนื่องด้วยกามราคนัตถ์ จากที่นั่น คือ ในเวทนา ๒ ในกามธาตุ .

[๑๓๐๐] บุคคลมีความนอนเนื่องด้วยปฏิฆานุสัย จากที่ใด มีความนอนเนื่องด้วยมานานุสัย จากที่นั่นหรือ?

ห้ามมิได้.

หรือว่า บกคลมีความนอนเนื่องด้วยมานานสั้ จากที่ใด มีความนอนเนื่องด้วย

ปริมาณสัณย จากที่นั่น?

ห้ามได้.

บุคคลมีความนอนเนื่องด้วยปัญหาน้ำสลับ จากที่ใด มีความนอนเนื่องด้วยทฤษฏี-

* นสัย ฯลฯ วิจิกจนาจนสัย จากที่นั่นหรือ?

๑
๒
๓
๔
๕
๖
๗
๘
๙
๑๐
๑๑
๑๒
๑๓
๑๔
๑๕
๑๖
๑๗
๑๘
๑๙
๒๐
๒๑
๒๒
๒๓
๒๔
๒๕
๒๖
๒๗
๒๘
๒๙
๓๐
๓๑
๓๒
๓๓
๓๔
๓๕
๓๖
๓๗
๓๘
๓๙
๔๐
๔๑
๔๒
๔๓
๔๔
๔๕
๔๖
๔๗
๔๘
๔๙
๕๐
๕๑
๕๒
๕๓
๕๔
๕๕
๕๖
๕๗
๕๘
๕๙
๖๐
๖๑
๖๒
๖๓
๖๔
๖๕
๖๖
๖๗
๖๘
๖๙
๗๐
๗๑
๗๒
๗๓
๗๔
๗๕
๗๖
๗๗
๗๘
๗๙
๘๐
๘๑
๘๒
๘๓
๘๔
๘๕
๘๖
๘๗
๘๘
๘๙
๙๐
๙๑
๙๒
๙๓
๙๔
๙๕
๙๖
๙๗
๙๘
๙๙
๑๐๐

หรือว่า บคคสมีความนอนเนื่องด้วยวิจิจจณาลัย จากที่ใด มีความนอนเนื่องด้วย

ปริมาณสัຍ จากที่นั้น?

บุคคลมีความนอนเนื่องด้วยวิจิกิจจานุสัย จากที่นั่น คือ ในเวทนา ๒ ในกามธาตุ
ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ แต่จะมีความนอนเนื่องด้วยปฏิฆานุสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลมีความ
นอนเนื่องด้วยวิจิกิจจานุสัย และมีความนอนเนื่องด้วยปฏิฆานุสัย จากที่นั่น คือ ทกขเวทนา .

บุคคลมีความนอนเนื่องด้วยปฏิมานสัย จากที่ใด มีความนอนเนื่องด้วยภวราคา-

*นั้ย จากที่นั้นหรือ?

ห้ามได้.

หรือว่า บคคคมีความนอนเนื่องด้วยภวราคานสย จากที่ใด มีความนอนเนื่องด้วย

ปริมาณสัຍ จากที่นั่น?

ห้ามมิได้.

บุคคลมีความนอนเนื่องด้วยปฏิฆานสัย จากที่ใด มีความนอนเนื่องด้วยอวิชานสัย

จากที่นั่นหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า บกคลมีความนอนเนื่องด้วยวิชานสัย จากที่ใด มีความนอนเนื่องด้วย

ปริมาณสัยะ จากที่นั่น?

บุคคลมีความนอนเนื่องด้วยอวิชชาสัย จากที่นั่น ในเวทนา ๒ ในกามธาตุ ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ แต่จะมีความนอนเนื่องด้วยปฏิบัติญาณสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลมีความนอนเนื่องด้วยอวิชชาสัย และมีความนอนเนื่องด้วยปฏิบัติญาณสัย จากที่นั่น คือ ทกขเวทนา .

[๑๓๐๑] บคคผลมีความนอนเนื่องด้วยมานานสัย จากที่ใด มีความนอนเนื่องด้วย
ทฤษฏานสัย ฯลฯ วิจิจจณานสัย จากที่นั่นหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า บุคคลมีความนอนเนื่องด้วยวิกิจจนาสัย จากที่ใด มีความนอนเนื่องด้วย

มานานล้าย จากที่นั้น?

บุคคลมีความนอนเนื่องด้วยวิกิจจกานัลลีย จากที่นั่น คือ ทุกขเวทนา แต่จะมีความนอนเนื่องด้วยมานานัลลีย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลมีความนอนเนื่องด้วยวิกิจจกานัลลีย และมีความนอนเนื่องด้วยมานานัลลีย จากที่นั่น คือ ในเวทนา ๒ ในกามธาตุ ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ .

บุคคลมีความนอนเนื่องด้วยมานานสัปดาห์ จากที่ใด มีความนอนเนื่องด้วยภวราคานสัปดาห์

จากที่นั่นหรือ?

บุคคลมีความนอนเนื่องด้วยมานานสัปดาห์ จากที่นั่น คือในเวทนา ๒ ในกามธาตุ แต่จะ

ด้วยปริมาณสัຍ จากที่นั้น?

บุคคลไม่มีความนอนเนื่องด้วยภวราคนัสัย จากที่นั่น คือ ในทุกขเวทนา แต่จะไม่มี
ความนอนเนื่องด้วยปฏิฆานัสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลไม่มีความนอนเนื่องด้วยภวราคนัสัย
และไม่มีมีความนอนเนื่องด้วยปฏิฆานัสัย จากที่นั่น คือ ในเวทนา ๒ ในกามธาตุ ในอปริย-

*ปีนนธรรม .

บุคคล ไม่มีความนอนเนื่องด้วยปฏิฆานุสัย จากที่ใด ไม่มีความนอนเนื่องด้วย
อวิชขานุสัย จากที่นั่นหรือ?

บุคคลไม่มีความนอนเนื่องด้วยปฏิฆานสัย จากที่นั่น คือ ในเวทนา ๒ ในกามธาตุ ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ แต่จะไม่มีมีความนอนเนื่องด้วยวิฆานสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลไม่มีความนอนเนื่องด้วยปฏิฆานสัย และไม่มีความนอนเนื่องด้วยวิฆานสัย จากที่นั่น คือ ในอปริยาป็นนธรรม .

หรือว่า บุคคลไม่มีความนอนเนื่องด้วยอวิชานุสัย จากที่ใด ไม่มีความนอนเนื่องด้วยภฏิกษานุสัย จากที่นั่น?

ពុកແລ້ວ .

[๑๓๓๔] บคคลไม่มีความนอนเนื่องด้วยมานนสัย จากที่ใด ไม่มีความนอนเนื่องด้วยทิกฺขุจณนสัย ฯลฯ วิจิกิจจณนสัย จากที่นั่นหรือ?

บุคคลไม่มีความนอนเนื่องด้วยมานานสัย จากที่นั่น คือ ทุกขเวทนา แต่จะไม่มีค
นอนเนื่องด้วยวิจิกิจฉานสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลไม่มีความนอนเนื่องด้วยมานานสัย และไม่มี
ความนอนเนื่องด้วยวิจิกิจฉานสัย จากที่นั่น คือ โนปรียาปนธรรม .

หรือว่า บุคคลไม่มีความนอนเนื่องด้วยวิกิจจนาสัย จากที่ใด ไม่มีความนอนเนื่องด้วยมานาสัย จากที่นั่น?

ถูกแล้ว .

บุคคลไม่มีความนอนเนื่องด้วยมานานุสัย จากที่ใด ไม่มีความนอนเนื่องด้วย
ภวราคานุสัย จากที่นั่นหรือ?

ตกแล้ว .

หรือว่า บุคคลไม่มีความนอนเนื่องกวราคานุสัย จากที่ใด ไม่มีความนอนเนื่องด้วยมานานสัย จากที่นั่น?

บุคคลไม่มีความนอนเนื่องด้วยภวราคะนุสัย จากที่นั่น คือ ในเวทนา ๒ ในกามธาตุ แต่จะไม่มีมีความนอนเนื่องด้วยมานานุสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลไม่มีความนอนเนื่องด้วยภวราคะ-
* นุสัย และ ไม่มีความนอนเนื่องด้วยมานานุสัย จากที่นั่น คือ ในทกขเวทนา ในอปริยาปันธรรม .

* น้อย จากที่นั่นหรือ?

บุคคลไม่มีความนอนเนื่องด้วยมานานสัย จากที่นั่น คือ ในทุกขเวทนา แต่จะไม่มี ความนอนเนื่องด้วยวิชขานสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลไม่มีความนอนเนื่องด้วยมานานสัย และ ไม่มีความนอนเนื่องด้วยวิชขานสัย จากที่นั่น คือ ในอปรียาป็นธรรม .

หรือว่า บุคคลไม่มีความนอนเนื่องด้วยอวิชานุสัย จากที่ใด ไม่มีความนอนเนื่องด้วยมานานุสัย จากที่นั่น?

ถูกแล้ว .

[๑๓๓๕] บุคคลไม่มีความนอนเนื่องด้วยทิวฐานุสย จากที่ใด ไม่มีความนอนเนื่องด้วยวิจิกิจจานุสย จากที่นั่นหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า บุคคลไม่มีความนอนเนื่องด้วยวิจิจจนาสัย จากที่ใด ไม่มีความนอนเนื่องด้วยทิกฐานสัย จากที่นั่น?

ពក​ແລ້ວ ។​ឯ​។ .

[๑๓๓๖] บุคคลไม่มีความนอนเนื่องด้วยวิกิจจานุสัย จากที่ใด ไม่มีความนอนเนื่องด้วยภวราคนุสัย จากที่นั่นหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า บุคคลไม่มีความนอนเนื่องด้วยภวราคานุสัย จากที่ใด ไม่มีความนอนเนื่องด้วยวิจิกิจฉานุสัย จากที่นั่น?

บุคคลไม่มีความนอนเนื่องด้วยภวราคานสัย จากที่นั่น คือ ในเวทนา ๓ ในกามธาตุ
แต่จะ ไม่มีความนอนเนื่องด้วยวิจิจจกานสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลไม่มีความนอนเนื่องด้วย
ภวราคานสัย ไม่มีความนอนเนื่องด้วยวิจิจจกานสัย จากที่นั่น คือ ในอปริยาปีนธรรม .

บุคคลไม่มีความนอนเนื่องด้วยวิกิจจกานุสัย จากที่ใด ไม่มีความนอนเนื่องด้วย
อวิชชานุสัย จากที่นั่นหรือ?

ពកແລ້ວ .

หรือว่า บคคคไม่มีความนอนเนื่องด้วยอวิชชาสลับ จากที่ใด ไม่มีความนอนเนื่อง

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปกรณ์ ภาค ๑
บุคคลใด ละกามราคานุสัย และปฏิฆานุสัย บุคคลนั้น ย่อมละภวราคานุสัย ฯลฯ
อวิชขานุสัยหรือ?

ย่อมละกิเลสอันตั้งอยู่ในที่เดียวกันกับอนุสัยนั้น .

หรือว่า บุคคลใด ละอวิชขานุสัย บุคคลนั้น ย่อมละกามราคานุสัย และ
ปฏิฆานุสัย?
ห้ามได้ .

[๑๓๖๑] บุคคลใด ละกามราคานุสัย ปฏิฆานุสัย และมานานุสัย บุคคลนั้น
ย่อมละทิฏฐานุสัย ฯลฯ วิจิกิจจานุสัยหรือ?
ไม่มี .

หรือว่า บุคคลใด ละวิจิกิจจานุสัย บุคคลนั้น ย่อมละกามราคานุสัย ปฏิฆานุสัย
และมานานุสัย?

ย่อมละกิเลสอันตั้งอยู่ในที่เดียวกันกับอนุสัยนั้น .

บุคคลใด ละกามราคานุสัย ปฏิฆานุสัย และมานานุสัย บุคคลนั้น ย่อมละ
ภวราคานุสัย ฯลฯ อวิชขานุสัยหรือ?
ไม่มี .

หรือว่า บุคคลใด ละอวิชขานุสัย บุคคลนั้น ย่อมละกามราคานุสัย ปฏิฆานุสัย
และมานานุสัย?
ย่อมละมานานุสัย .

[๑๓๖๒] บุคคลใด ละกามราคานุสัย ปฏิฆานุสัย มานานุสัย และทิฏฐานุสัย
บุคคลนั้น ย่อมละวิจิกิจจานุสัย?
ไม่มี .

หรือว่า บุคคลใด ละวิจิกิจจานุสัย บุคคลนั้น ย่อมละกามราคานุสัย ปฏิฆานุสัย
มานานุสัย ละทิฏฐานุสัย?

ย่อมละทิฏฐานุสัย กามราคานุสัย ปฏิฆานุสัย และมานานุสัย ย่อมละกิเลสอันตั้งอยู่
ในที่เดียวกันกับอนุสัยนั้น ฯลฯ .

[๑๓๖๓] บุคคลใด ละกามราคานุสัย ปฏิฆานุสัย มานานุสัย ทิฏฐานุสัย และ
วิจิกิจจานุสัย บุคคลนั้น ย่อมละภวราคานุสัย ฯลฯ อวิชขานุสัยหรือ?
ไม่มี .

หรือว่า บุคคลใด ละอวิชขานุสัย บุคคลนั้น ย่อมละกามราคานุสัย ปฏิฆานุสัย
มานานุสัย ทิฏฐานุสัย และวิจิกิจจานุสัย?

ย่อมละมานานุสัย .

[๑๓๖๔] บุคคลใด ย่อมละกามราคานุสัย ปฏิฆานุสัย มานานุสัย ทิฏฐานุสัย
วิจิกิจจานุสัย และภวราคานุสัย บุคคลนั้น ย่อมละอวิชขานุสัยหรือ?
ไม่มี .

หรือว่า บุคคลใด ละอวิชขานุสัย บุคคลนั้น ย่อมละกามราคานุสัย ปฏิฆานุสัย
มานานุสัย ทิฏฐานุสัย วิจิกิจจานุสัย และภวราคานุสัย?

ย่อมละมานานุสัย และภวราคานุสัย .

[๑๓๖๕] บุคคลละกามราคานุสัย จากที่ใด ย่อมละปฏิฆานุสัย จากที่นั่นหรือ?
ห้ามได้ .

หรือว่า บุคคลละปฏิฆานุสัย จากที่ใด ย่อมละกามราคานุสัย จากที่นั่น?

ห้ามได้ .

บุคคลละกามราคานุสัย จากที่ใด ย่อมละมานานุสัย จากที่นั่นหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า บุคคลละมานานุสัย จากที่ใด ย่อมละกามราคานุสัย จากที่นั่น?

บุคคลละมานานุสัย จากที่นั่น คือ ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ แต่ย่อมละกามราคานุสัย
จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลละมานานุสัย และละกามราคานุสัย จากที่นั่น คือ ในเวทนา ๒ ใน
กามธาตุ .

บุคคลละกามราคานุสัย จากที่ใด ย่อมละทิฏฐานุสัย ฯลฯ วิจิกิจจานุสัย จากที่นั่น
หรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า บุคคลละวิจิกิจจานุสัย จากที่ใด ย่อมละกามราคานุสัย จากที่นั่น?

บุคคลละวิจิกิจจานุสัย จากที่นั่น คือ ในทุกขเวทนา ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ แต่ย่อม
ละกามราคานุสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลย่อมละวิจิกิจจานุสัย และละกามราคานุสัย จากที่นั่น
คือ ในเวทนา ๒ ในกามธาตุ .

บุคคลละกามราคานุสัย จากที่ใด ย่อมละภวราคานุสัย จากที่นั่นหรือ?

ห้ามได้ .

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปกรณ์ ภาค ๑
หรือว่า บุคคลใด ละวิจิกิจจานุสย จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมละมานานุสย จาก
ที่นั่น?

บุคคลที่ ๘ ละวิจิกิจจานุสย ในทุกขเวทนา บุคคลที่ ๘ นั้น ละวิจิกิจจานุสย จาก
ที่นั่น แต่บุคคลที่ ๘ นั้น ละมานานุสย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลนั้นนั่นแหละ ละวิจิกิจจา-
*นุสย ในเวทนา ๒ ในกามธาตุ ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ บุคคลนั้นละวิจิกิจจานุสย จากที่นั่น
ละมานานุสย อันตั้งอยู่ในที่เดียวกันกับอนุสยนั้น .

บุคคลใด ละมานานุสย จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมละภวราคานุสย จากที่นั่น
หรือ?

พระอริยบุคคลผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยอหัตมรรค ละมานานุสย ในเวทนา ๒ ใน
กามธาตุ พระอริยบุคคลผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยอหัตมรรคนั้น ละมานานุสย จากที่นั่น แต่
พระอริยบุคคลผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยอหัตมรรคนั้น ละภวราคานุสย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคล
นั้นนั่นแหละ ละมานานุสยในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ บุคคลนั้น ละมานานุสย และละภวราคานุสย
จากที่นั่น .

หรือว่า บุคคลใด ละภวราคานุสย จากที่ใด บุคคลนั้นละมานานุสย จากที่นั่น?

ถูกแล้ว .

บุคคลใด ละมานานุสย จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมละอวิชขานุสย จากที่นั่นหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า บุคคลใด ละอวิชขานุสย จากที่ใด บุคคลนั้น ละมานานุสย จาก
ที่นั่น?

พระอริยบุคคลผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยอหัตมรรค ละอวิชขานุสย ในทุกขเวทนา
พระอริยบุคคลผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยอหัตมรรคนั้น ละอวิชขานุสย จากที่นั่น แต่พระอริย-
*บุคคลผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยอหัตมรรคนั้น ละมานานุสยจากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลนั้นนั่น
แหละ ละอวิชขานุสย ในเวทนา ๒ ในกามธาตุ ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ บุคคลนั้น ละ
อวิชขานุสย และมานานุสยจากที่นั่น .

[๑๓๓๙] บุคคลใด ละทัญญาณุสย จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมละวิจิกิจจานุสย
จากที่นั่นหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า บุคคลใด ละวิจิกิจจานุสย จากที่ใด บุคคลนั้นย่อมละทัญญาณุสย จาก
ที่นั่น?

ถูกแล้ว ฯลฯ .

[๑๓๔๐] บุคคลใด ละวิจิกิจจานุสย จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมละภวราคานุสย
จากที่นั่นหรือ?

บุคคลที่ ๘ ละวิจิกิจจานุสย ในเวทนา ๓ ในกามธาตุ บุคคลที่ ๘ นั้น ละวิจิกิจจา-
*นุสย จากที่นั่น แต่บุคคลที่ ๘ นั้น ละภวราคานุสยจากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลนั้นนั่นแหละ ละ
วิจิกิจจานุสย ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ บุคคลนั้น ละวิจิกิจจานุสย จากที่นั่น และละภวราคานุสย
อันตั้งอยู่ในที่เดียวกันกับอนุสยนั้น จากที่นั่น .

หรือว่า บุคคลใด ละภวราคานุสย จากที่ใด บุคคลนั้น ละวิจิกิจจานุสย จาก
ที่นั่น?

หาไม่ได้ .

[๑๓๔๑] บุคคลใด ละภวราคานุสย จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมละอวิชขานุสย
จากที่นั่นหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า บุคคลใด ละอวิชขานุสย จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมละภวราคานุสย
จากที่นั่น?

พระอริยบุคคลผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยอหัตมรรค ละอวิชขานุสย ในเวทนา ๓ ใน
กามธาตุ พระอริยบุคคลผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยอหัตมรรคนั้น ย่อมละอวิชขานุสย จากที่นั่น
แต่พระอริยบุคคลผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยอหัตมรรคนั้น ย่อมละภวราคานุสย จากที่นั่นก็หาไม่
บุคคลนั้นนั่นแหละ ย่อมละอวิชขานุสย ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ บุคคลนั้น ย่อมละอวิชชา-
*นุสย และย่อมละภวราคานุสย จากที่นั่น .

[๑๓๔๒] บุคคลใด ละกามราคานุสย และปฏิฆานุสย จากที่ใด บุคคลนั้น
ย่อมละมานานุสย จากที่นั่นหรือ?

ไม่มี .

หรือว่า บุคคลใด ละมานานุสย จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมละกามราคานุสย
และปฏิฆานุสย จากที่นั่นหรือ?

หาไม่ได้ .

บุคคลใด ละกามราคานุสย และปฏิฆานุสย จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมละทัญญา-

ไม่มี.

หรือว่า บุคคลใด ละวิจิกิจจานุสัย จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมละกามราจานุสัย ปฏิฆานุสัย มานานุสัย และทิฏฐานุสัย จากที่นั้น?

บุคคลที่ ๘ ละวิจิกิจจานุสสัย ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ บุคคลที่ ๘ นั้น ย่อมละวิจิกิจจานุสสัย และทิฏฐานุสสัย จากที่นั่น ย่อมละมานานุสสัย อันตั้งอยู่ในที่เดียวกันกับอนุสสัยนั้น บุคคลที่ ๘ นั้น ย่อมละกามราคานุสสัย และปฏิฆานุสสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลนั้นนั่นแหละ ละวิจิกิจจานุสสัย ในเวทนา ๒ ในกามธาตุ บุคคลนั้น ย่อมละวิจิกิจจานุสสัย และทิฏฐานุสสัย จากที่นั่น ย่อมละกามราคานุสสัย และมานานุสสัย อันตั้งอยู่ในที่เดียวกันกับอนุสสัยนั้น แต่บุคคลนั้น ย่อมละปฏิฆานุสสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลนั้นนั่นแหละ ละวิจิกิจจานุสสัย ในทุกขเวทนา บุคคลนั้น ย่อมละวิจิกิจจานุสสัย และทิฏฐานุสสัย จากที่นั่น ย่อมละปฏิฆานุสสัย อันตั้งอยู่ในที่เดียวกันกับอนุสสัยนั้น แต่บุคคลนั้น ย่อมละกามราคานุสสัย และมานานุสสัย จากที่นั่นก็หาไม่ ฯลฯ

[๑๓๘๕] บุคคลใด ละกามราคะนสัย ปฏิฆานสัย มานานสัย ทิฏฐานสัย และ
วิภิกขณสัย จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมละกวาราคานสัย จากที่นั้นหรือ?

ឈឺ.

หรือว่า บุคคลใด ละภวราคานุสัย จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมละกามราคานุสัย
ปฏิฆานุสัย มานานุสัย ทิฏฐานุสัย และวิจิกิจฉานุสัย จากที่นั้น?

ย่อมละมานานสัย .

บุคคลใด ละกามราคานุสัย ปฏิฆานุสัย มานานุสัย ทิฏฐานุสัย และวิจิกิจจานุสัย
จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมละอวิชชานุสัย จากที่นั่นหรือ?

ไม่มี.

หรือว่า บุคคลใด ละอวิชชาอันสัย จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมละกามราคะอันสัย ปฏิฆานสัย มานานสัย ทิฏฐานสัย และวิจิจจกานสัย จากที่นั้น?

พระอริยบุคคลผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยอหัตตมรรค ละอวิชชาสี่ ในทุกเวทนา พระอริยบุคคลผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยอหัตตมรรคนั้น ย่อมละอวิชชาสี่ จากที่นั่น แต่ พระอริยบุคคลผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยอหัตตมรรคนั้น ย่อมละกามาราคานุสัย ปฏิฆานุสัย มานานุสัย ทิฏฐานุสัย และวิจิกิจฉานุสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลนั้นนั่นแหละ ละอวิชชาสี่ ในเวทนา ๒ ในกามธาตุ ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ บุคคลนั้น ย่อมละอวิชชาสี่ และ มานานุสัย จากที่นั่น แต่บุคคลนั้น ย่อมละกามาราคานุสัย ปฏิฆานุสัย ทิฏฐานุสัย และ วิจิกิจฉานุสัย จากที่นั่นก็หาไม่ .

[๑๓๘๖] บุคคลใด ละกามราคานัลัย ปฏิฆานัลัย มานานัลัย ทิฏฐานัลัย วิจิกจнанัลัย และภวราคานัลัย จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมละอวิชชานัลัย จากที่นั้นหรือ?

ไม่มี .

หรือว่า บุคคลใด ละอวิชานัสัยจากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมละกามราคานัสัย
ปฏิฆานัสัย มานานัสัย ทิฏฐานัสัย วิจิกิจจานัสัย และภวราคานัสัย จากที่นั้น?

พระอริยบุคคลผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยอหัตมรรค ละอวิชชาสัย ในทกขเวทนา พระอริยบุคคลผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยอหัตมรรคนั้น ย่อมละอวิชชาสัย จากที่นั่น แต่ พระอริยบุคคลผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยอหัตมรรคนั้น ย่อมละกามราคานสัย ปฏิฆานสัย มานานสัย ทิฏฐานสัย วิจิกิจฉานสัย และภวราคานสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลนั้นนั่นแหละ ละอวิชชาสัย ในเวทนา ๒ ในกามธาตุ บุคคลนั้น ย่อมละอวิชชาสัย และมานานสัย จากที่นั่น แต่บุคคลนั้น ย่อมละกามราคานสัย ปฏิฆานสัย ทิฏฐานสัย วิจิกิจฉานสัย และ ภวราคานสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลนั้นนั่นแหละ ละอวิชชาสัย ในรูปธาตุ ในรูปธาตุ บุคคลนั้น ละอวิชชาสัย มานานสัย และภวราคานสัย จากที่นั่น แต่บุคคลนั้น ย่อมละ กามราคานสัย ปฏิฆานสัย ทิฏฐานสัย และวิจิกิจฉานสัย จากที่นั่นก็หาไม่ .

อนโลม จบ .

[๑๓๘๗] บกคลใด ไม่ละกามราคานสัย บกคลนั้น ย่อมไม่ละปฏิมานสัยหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า บคคใด ไม่ละปฏิฆานสัย บคคณััน ย่อมไม่ละกามราคานสัย?

ถูกแล้ว .

บุคคลใด ไม่ละกามราคานสัย บุคคลนั้น ย่อมไม่ละมานานสัยหรือ?

พระอริยบุคคลมีความพร้อมเพรียงด้วยอหัตมรรค ไม่ละการราคานสัย แต่พระอริย-

*บุคคลผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยอหัตมรรคนั้น ย่อมไม่ละมานานสัยก็หาไม่ บุคคลทั้งหลายที่ เหลือ เว้นบุคคลผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยมรรค ๒ จำพวก ไม่ละกามราคานุสัย และไม่ละ มานานสัย .

หรือว่า บดกลใด ไม่ละมานานสัย บดกลนั้น ย่อมไม่ละกามราคานสัย?

บุคคลที่มีความพร้อมเพียบต้วยอนาคตามิรคด ไม่ละมำนานเล้ย แต่บุคคลที่มีความพร้อมเพรียงต้วยอนาคตามิรคดนั้น ย่อมไม่ละกามราคานเล้ยก็หาไม่ บุคคคทั้งหลยที่เหลือ เว้นบุคคลผู้มี

บุคคลไม่ละกามราคานุสัย และไม่ละปฏิฆานุสัย จากที่นั่น คือ ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ แต่จะไม่ละมานานุสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลย่อมไม่ละกามราคานุสัย ปฏิฆานุสัย และ ไม่ละมานานุสัย จากที่นั่น คือ ในอปริยาปนธรรม .

บุคคลไม่ละมานานุสสัย และกามราคานุสสัย จากที่นั่น คือ ในทุกขเวทนา แต่จะไม่ละ
ปฏิฆานุสสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลย่อมไม่ละมานานุสสัย ไม่ละกามราคานุสสัย และปฏิฆานุสสัย
จากที่นั่น คือ ในอปริยาป็นนธรรม .

บุคคลไม่ละการมารดาเสีย และปฏิฆานเสีย จากที่นั่น คือ ในปรธาตุ ในอรูปธาตุ แต่จะไม่ละวิจิจจานเสีย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลย่อมไม่ละการมารดาเสีย ปฏิฆานเสีย และ ไม่ละวิจิจจานเสีย จากที่นั่น คือ ในอปริยาปันนธรรม .

บุคคลไม่ละการภาวนาสัย และปฏิญาณสัย จากที่ใด ย่อมไม่ละการภาวนาสัย จากที่นั่นหรือ?

บุคคลไม่ละการราคานสัย และกามราคานสัย จากที่นั่น คือ ในทุกขเวทนา แต่จะไม่ละ
ปฏิฆานสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลไม่ละการราคานสัย และปฏิฆานสัย จากที่นั่น คือ ในเวทนา ๒
ในกามธาตุ แต่จะไม่ละกามราคานสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลยอมไม่ละการราคานสัย ไม่ละ
กามราคานสัย และปฏิฆานสัย จากที่นั่น คือ ในอปรียาปินธรรม .

หรือว่า บุคคลไม่ละอวิชชาอันสัย จากที่ใด ย่อมไม่ละกามราคานสัย ปฏิฆานสัย และมานานสัย จากที่นั่น?

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปกรณ์ ภาค ๑
หรือว่า บุคคลใด ไม่ละวิจิกิจฉานุสัย จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมไม่ละทิฏฐานุสัย
จากที่นั่น?
ถูกแล้ว ฯลฯ .

* [๑๔๑๓] บุคคลใด ไม่ละวิจิจณานุสสัย จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมไม่ละภวราคา-
 * นุสสัย จากที่นั่นหรือ?

บุคคลผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยอรรถมรรค ไม่ละวิกิจจกานสัย ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ บุคคลผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยอรรถมรรคนั้น ย่อมไม่ละวิกิจจกานสัย จากที่นั่น แต่บุคคลผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยอรรถมรรคนั้น จะไม่ละภวราคานสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลนั้นนั่นแหละ ไม่ละวิกิจจกานสัย ในเวทนา ๓ ในกามธาตุ ในอุปரியปันนธรรม บุคคลนั้น ย่อม ไม่ละวิกิจจกานสัย และไม่ละภวราคานสัย จากที่นั่น บุคคลทั้งหลายที่เหลือ เว้นบุคคลผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยอรรถมรรค และบุคคลที่ ๘ ย่อมไม่ละวิกิจจกานสัย และไม่ละภวราคานสัย ในที่ทั้งปวง .

หรือว่า บุคคลใด ไม่ละภวราคานุสัย จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมไม่ละวิจิกิจฉา-
*นุสัย จากที่นั่น?

บุคคลที่ ๘ ไม่ละการร่าคานุสย ในเวทนา ๓ ในกามธาตุ ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ
บุคคลที่ ๘ นั้น ย่อมไม่ละการร่าคานุสย จากที่นั้น แต่บุคคลที่ ๘ นั้น จะ ไม่ละวิจิกิจจานุสย
จากที่นั้นก็หาไม่ บุคคลนั้นเน้นแหละ ไม่ละการร่าคานุสย ในอปริยาปันนธรรม บุคคลนั้นย่อม
ไม่ละการร่าคานุสย และไม่ละวิจิกิจจานุสย จากที่นั้น บุคคลทั้งหลายที่เหลือ เว้นบุคคลผู้มีความ
พร้อมเพรียงดัยยอระหัตมรรค และบุคคลที่ ๘ ย่อมไม่ละการร่าคานุสย และไม่ละวิจิกิจจานุสย
ในที่ทั้งปวง .

บุคคลใด ไม่ละวิจิจจนาณุสย จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมไม่ละอวิชานุสย จากที่นั่นหรือ?

บุคคลที่มีความพร้อมเพรียงด้วยอรรถมรรค ไม่ละวิจิจจนาสัย ในเวทนา ๓ ในกามธาตุ ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ บุคคลที่มีความพร้อมเพรียงด้วยอรรถมรรคนั้น ย่อมไม่ละวิจิจจนาสัย จากที่นั่น แต่บุคคลที่มีความพร้อมเพรียงด้วยอรรถมรรคนั้น จะไม่ละอวิชานุสัย จากที่นั่น ก็หาไม่ บุคคลนั้นนั่นแหละ ไม่ละวิจิจจนาสัย ในอปริยาปันนธรรม บุคคลนั้น ย่อมไม่ละวิจิจจนาสัย และไม่ละอวิชานุสัย จากที่นั่น บุคคลทั้งหลายที่เหลือ เว้นบุคคลที่มีความพร้อมเพรียงด้วยอรรถมรรค และบุคคลที่ ๘ ย่อมไม่ละวิจิจจนาสัย และไม่ละอวิชานุสัย ในที่ทั้งปวง.

หรือว่า บุคคลใด ไม่ละอวิชชานุสัย จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมไม่ละวิจิกจนา-
*นุสัย จากที่นั่น?

บุคคลที่ ๘ ไม่ละอวิชานัสัย ในเวทนา ๓ ในกามธาตุ ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ
บุคคลที่ ๘ นั้น ย่อมไม่ละอวิชานัสัย จากที่นั้น แต่บุคคลผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยอรหัตมรรค
นั้น จะไม่ละอวิชิจจานัสัย จากที่นั้นก็หาไม่ บุคคลนั้นนั่นแหละ ไม่ละอวิชานัสัย ใน
อปริยาป็นธรรม บุคคลนั้นย่อมไม่ละอวิชานัสัย และไม่ละอวิชิจจานัสัย จากที่นั้น บุคคล
ทั้งหลายที่เหลือ เว้นบุคคลผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยอรหัตมรรค และบุคคลที่ ๘ ย่อมไม่ละ
อวิชานัสัย ในที่ทั้งปวง .

*นัย จากที่นั่นหรือ?

บุคคลผู้มีความพร้อมเพียงด้วยยอหัตมรรค ไม่ละการวากานัส ในเวลา ๓ ในกามธาตุ บุคคลผู้มีความพร้อมเพียงด้วยยอหัตมรรคนั้น ย่อมไม่ละการวากานัส แต่บุคคลผู้มีความพร้อมเพียงด้วยยอหัตมรรคนั้น จะ ไม่ละอวิชชาสี่ จากที่เน้นึกหาไม่ บุคคลนั้นเน้นและ ไม่ละการวากานัส ในอปริยาปินนธรรม บุคคลนั้น ย่อมไม่ละการวากานัส และไม่ละอวิชชาสี่ จากที่นั้น บุคคลทั้งหลายที่เหลือ เว้นบุคคลผู้มีความพร้อมเพียงด้วยยอหัตมรรค ย่อมไม่ละการวากานัส และไม่ละอวิชชาสี่ ในที่ทั้งปวง .

หรือว่า บุคคลใด ไม่ละอริชานุสย จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมไม่ละภวราदानุสย จากที่นั่น?

ถูกแล้ว

[๑๔๑๕] บุคคลใด ไม่ละกามราคะนัย และปฏิฆานนัย จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมไม่ละมานนัย จากที่นั่นหรือ?

บุคคลที่มีความพร้อมเพรียงด้วยอหัตมรรค ไม่ละกามราคะในเวทนา ๒ ในกามธาตุ ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ บุคคลที่มีความพร้อมเพรียงด้วยอหัตมรรคนั้น ย่อมไม่ละกามราคะ ปฏิฆานสัย จากที่นั่น แต่บุคคลที่มีความพร้อมเพรียงด้วยอหัตมรรคนั้น จะไม่ละมานานสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลนั้นนั่นแหละ ไม่ละกามราคะ ในทุกขเวทนา ในอุปரியป็นธรรม บุคคลนั้น ย่อมไม่ละกามราคะ ปฏิฆานสัย และไม่ละมานานสัย จากที่นั่น บุคคลทั้งหลายที่เหลือ เว้นบุคคลที่มีความพร้อมเพรียงด้วยอหัตมรรค ๒ จำพวก ย่อมไม่ละกามราคะ

บุคคลที่ ๘ ไม่ละอวิชขานสัยในเวทนา ๓ ในกามธาตุ ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ
บุคคลที่ ๘ นั้น ย่อมไม่ละอวิชขานสัย กามราคานสัย ปฏิฆานสัย มานานสัย และภวราคานสัย
จากที่นั่น แต่บุคคลที่ ๘ นั้น จะไม่ละทิฏฐานสัย และวิจิจจานสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลนั้น
นั้นแหละไม่ละอวิชขานสัย ในอปริยาป็นธรรม บุคคลนั้น ย่อมไม่ละอวิชขานสัย ไม่ละ
กามราคานสัย ปฏิฆานสัย มานานสัย ทิฏฐานสัย วิจิจจานสัย และภวราคานสัย จากที่นั่น
บุคคลผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยอนาคามีมรรค ไม่ละในทกขเวทนา บุคคลผู้มีความพร้อมเพรียง
ด้วยอนาคามีมรรคนั้น ย่อมไม่ละอวิชขานสัย กามราคานสัย มานานสัย ทิฏฐานสัย วิจิจจานสัย
และภวราคานสัย จากที่นั่น แต่บุคคลผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยอนาคามีมรรคนั้น จะไม่ละ
ปฏิฆานสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลนั้นนั้นแหละ ไม่ละอวิชขานสัยในเวทนา ๒ ในกามธาตุ
บุคคลนั้น ย่อมไม่ละอวิชขานสัย ปฏิฆานสัย มานานสัย ทิฏฐานสัย วิจิจจานสัย และ
ภวราคานสัย จากที่นั่น แต่บุคคลนั้น จะไม่ละกามราคานสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลนั้น
นั้นแหละ ไม่ละอวิชขานสัย ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ ในอปริยาป็นธรรม บุคคลนั้น
ย่อมไม่ละอวิชขานสัย ไม่ละกามราคานสัย ปฏิฆานสัย มานานสัย ทิฏฐานสัย วิจิจจานสัย
และภวราคานสัย จากที่นั่น บุคคลทั้งหลายที่เหลือ เว้นบุคคลผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยมรรค
๒ จำพวก และบุคคลที่ ๘ ย่อมไม่ละอวิชขานสัย ไม่ละกามราคานสัย ปฏิฆานสัย มานานสัย
ทิฏฐานสัย วิจิจจานสัย และภวราคานสัย ในที่ทั้งปวง .

หรือว่า บคคใด กำหนดรั้วกิจจานุสย บคคนั้ ย่อมกำหนดรั้มานนสย?

[illegible]

บุคคลกำหนดรู้วิจิตรงานสุขุ จากที่นั่น คือ ในเวทนา ๒ ในกามธาตุ ในรูปธาตุ ใน
อรูปธาตุ แต่จะกำหนดรู้ปฏิมาณสุขุ จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลย่อมกำหนดรู้วิจิตรงานสุขุ และ
กำหนดรู้ปฏิมาณสุขุ จากที่นั่น คือ ในทกขเวทนา

หรือว่า บุคคลกำหนดรู้ภวราคนุสัย จากที่ใด ย่อมกำหนดรู้ปริมาณุสัย จากที่นั่น?

ถูกแล้ว .

บุคคลกำหนดรั่ววิชาลัย จากที่นั่น คือ ในเวทนา ๒ ในกามธาตุ ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ แต่จะกำหนดรั่ววิชาลัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลย่อมกำหนดรั่ววิชาลัย และกำหนดรั่ววิชาลัย จากที่นั่น คือ ในทกขเวทนา.

๑
๒
๓
๔
๕
๖
๗
๘
๙
๑๐
๑๑
๑๒
๑๓
๑๔
๑๕
๑๖
๑๗
๑๘
๑๙
๒๐
๒๑
๒๒
๒๓
๒๔
๒๕
๒๖
๒๗
๒๘
๒๙
๓๐
๓๑
๓๒
๓๓
๓๔
๓๕
๓๖
๓๗
๓๘
๓๙
๔๐
๔๑
๔๒
๔๓
๔๔
๔๕
๔๖
๔๗
๔๘
๔๙
๕๐
๕๑
๕๒
๕๓
๕๔
๕๕
๕๖
๕๗
๕๘
๕๙
๖๐
๖๑
๖๒
๖๓
๖๔
๖๕
๖๖
๖๗
๖๘
๖๙
๗๐
๗๑
๗๒
๗๓
๗๔
๗๕
๗๖
๗๗
๗๘
๗๙
๘๐
๘๑
๘๒
๘๓
๘๔
๘๕
๘๖
๘๗
๘๘
๘๙
๙๐
๙๑
๙๒
๙๓
๙๔
๙๕
๙๖
๙๗
๙๘
๙๙
๑๐๐

บุคคลย่อมกำหนดวิธีกิจจานุสสัย จากที่นั่น คือ ในทุกขเวทนา แต่จะกำหนดรู้มานานุสสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลย่อมกำหนดรู้วิธีกิจจานุสสัย และกำหนดรู้มานานุสสัย จากที่นั่น คือ ในเวทนา ๒ ในกามธาตุ ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ .

บุคคลกำหนดรู้มานานุสัย จากที่นั่น คือ ในเวทนา ๒ ในกามธาตุ แต่จะกำหนดรู้
ภวราคะนุสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลย่อมกำหนดรู้มานานุสัย และย่อมกำหนดรู้ภวราคะนุสัย
จากที่นั่น คือ ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ .

ตกแล้ว .

๑
๒
๓
๔
๕
๖
๗
๘
๙
๑๐
๑๑
๑๒
๑๓
๑๔
๑๕
๑๖
๑๗
๑๘
๑๙
๒๐
๒๑
๒๒
๒๓
๒๔
๒๕
๒๖
๒๗
๒๘
๒๙
๓๐
๓๑
๓๒
๓๓
๓๔
๓๕
๓๖
๓๗
๓๘
๓๙
๔๐
๔๑
๔๒
๔๓
๔๔
๔๕
๔๖
๔๗
๔๘
๔๙
๕๐
๕๑
๕๒
๕๓
๕๔
๕๕
๕๖
๕๗
๕๘
๕๙
๖๐
๖๑
๖๒
๖๓
๖๔
๖๕
๖๖
๖๗
๖๘
๖๙
๗๐
๗๑
๗๒
๗๓
๗๔
๗๕
๗๖
๗๗
๗๘
๗๙
๘๐
๘๑
๘๒
๘๓
๘๔
๘๕
๘๖
๘๗
๘๘
๘๙
๙๐
๙๑
๙๒
๙๓
๙๔
๙๕
๙๖
๙๗
๙๘
๙๙
๑๐๐

บุคคลย่อมกำหนดรู้อิวัชนาเสีย จากที่นั่น คือ ในทุกขเวทนา แต่จะกำหนดรู้มานานุสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลย่อมกำหนดรู้อิวัชนาเสีย และกำหนดรู้มานานุสัย จากที่นั่น คือ ใน เวทนา ๒ ในกามธาตุ ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ .

[illegible]

ពក​ແລ້ວ ។​ឯ​។

บุคคลย่อมกำหนดวิธีกิจจานุสสัย จากที่นั่น คือ ในเวทนา ๓ ในกามธาตุ แต่จะกำหนดรู้ภวราคานุสสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลย่อมกำหนดรู้วิธีกิจจานุสสัย และกำหนดรู้ภวราคานุสสัย จากที่นั่น คือ ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ .

๑
๒
๓
๔
๕
๖
๗
๘
๙
๑๐
๑๑
๑๒
๑๓
๑๔
๑๕
๑๖
๑๗
๑๘
๑๙
๒๐
๒๑
๒๒
๒๓
๒๔
๒๕
๒๖
๒๗
๒๘
๒๙
๓๐
๓๑
๓๒
๓๓
๓๔
๓๕
๓๖
๓๗
๓๘
๓๙
๔๐
๔๑
๔๒
๔๓
๔๔
๔๕
๔๖
๔๗
๔๘
๔๙
๕๐
๕๑
๕๒
๕๓
๕๔
๕๕
๕๖
๕๗
๕๘
๕๙
๖๐
๖๑
๖๒
๖๓
๖๔
๖๕
๖๖
๖๗
๖๘
๖๙
๗๐
๗๑
๗๒
๗๓
๗๔
๗๕
๗๖
๗๗
๗๘
๗๙
๘๐
๘๑
๘๒
๘๓
๘๔
๘๕
๘๖
๘๗
๘๘
๘๙
๙๐
๙๑
๙๒
๙๓
๙๔
๙๕
๙๖
๙๗
๙๘
๙๙
๑๐๐

ถูกแล้ว.

ที่นั่น?

ถูกแล้ว. [๑๔๓๖] บุคคลกำหนดรู้วราคานุสสัย จากที่ใด ย่อมกำหนดรู้วิชานุสสัย จากที่นั่นหรือ?

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปกรณ์ ภาค ๑
ความพร้อมเพรียงด้วยอรหัตมรรคนั้น จะกำหนดรู้ภวราคะนัลย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลนั้น
นั้นแหละ กำหนดรู้ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ บุคคลนั้น ย่อมกำหนดรู้วิชชาขันธ์ และกำหนด
รู้ภวราคะนัลย จากที่นั่น .

[๑๔๔๘] บุคคลใด กำหนดรู้กามราคะนุสัย และปฏิฆานุสัย จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมกำหนดรู้มานานุสัย จากที่นั่นหรือ?

ไม่มี.

หรือว่า บุคคลใด กำหนดรู้มานานุสย จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมกำหนดรู้ กามราคานุสย และปฏิฆานุสย จากที่นั้น?

ห้ามมิได้.

บุคคลใด กำหนดรู้กามราคานุสัย และปฏิฆานุสัย จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมกำหนดรู้ ญาณานุสัย ฯลฯ วิกิจจกานุสัย จากที่นั่นหรือ?

9. ឈ្មោះ .

หรือว่า บุคคลใด ย่อมกำหนดรู้วิจิตรจินานุสัย จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมกำหนดรู้ กามราदानุสัย และปฏิฆานุสัย จากที่นั้น?

บุคคลที่ ๘ กำหนดไว้ในรูปธาตุ ในรูปธาตุ บุคคลที่ ๘ นั้น ย่อมกำหนดรู้วิจิจจณาสัย จากที่นั่น แต่บุคคลที่ ๘ นั้น จะกำหนดรู้กามราคานาสัย และปฏิฆานาสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลนั้นนั่นแหละ กำหนดรู้ในเวทนา ๒ ในกามธาตุ บุคคลนั้นย่อมกำหนดรู้วิจิจจณาสัย และ ย่อมกำหนดรู้กามราคานาสัย อันตั้งอยู่ในที่เดียวกันกับอนาสัยนั้น จากที่นั่น แต่บุคคลนั้น จะกำหนด ปฏิฆานาสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลนั้นนั่นแหละ กำหนดรู้ในทุกขเวทนา บุคคลนั้น ย่อม กำหนดรู้วิจิจจณาสัย และย่อมกำหนดรู้ปฏิฆานาสัย อันตั้งอยู่ในที่เดียวกันกับอนาสัยนั้น จาก ที่นั่น แต่บุคคลนั้น จะกำหนดรู้กามราคานาสัย จากที่นั่นก็หาไม่ .

บุคคลใด กำหนดรู้กรมราคาสับ และปริมาณสับ จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมกำหนดรู้กรราคาสับ จากที่นั่นหรือ?

ไม่มี.

หรือว่า บุคคลใด กำหนดรู้วราदानุสัย จากที่ใด บุคคลนั้น กำหนดรู้กามราदानุสัย และปฏิฆานุสัย จากที่นั่น?

ห้ามมิได้.

บุคคลใด กำหนดรู้กามราคานสัย และปฏิฆานสัย จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมกำหนดรู้วิชานสัย จากที่นั่นหรือ?

ไม่มี.

หรือว่า บุคคลใด กำหนดรู้วิชชาลัย จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมกำหนดรู้
กามราคานิสัย และปฏิฆานุสัย จากที่นั้น?

ห้ามมิได้.

[๑๔๔๔] บคคไลใด กำหนดรู้กามราคานสัย ปฏิฆานสัย และมานานสัย จากที่ใด บคคณั้น ย่อมกำหนดรู้ทิฏฐานสัย ฯลฯ วิจิกิจจานสัย จากที่นั่นหรือ?

ไม่มี.

หรือว่า บุคคลใด กำหนดรู้วิจิจจกฉานุสย จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมกำหนดรู้ กามราคานุสย ปฏิฆานุสย และมานานุสย จากที่นั้น?

บุคคลที่ ๘ กำหนดไว้ในรูปธาตุ ในรูปธาตุ บุคคลที่ ๘ นั้น ย่อมกำหนดวิจิตรจกานลัษย และกำหนดรุมานลัษย อันตั้งอยู่ในที่เดียวกันกับอนลัษยนั้น จากที่นั้น แต่บุคคลที่ ๘ นั้น จะกำหนดรูกมารากานลัษย และปฏิกษานลัษย จากที่นั้นก็หาไม่ บุคคลนั้นนั้นแหละ กำหนดไว้ใน เวทนา ๒ ในกามธาตุ บุคคลนั้น ย่อมกำหนดวิจิตรจกานลัษย กำหนดรูกมารากานลัษย และ มานานลัษย อันตั้งอยู่ในที่เดียวกันกับอนลัษย จากที่นั้น แต่บุคคลนั้น จะกำหนดรูกฏิกษานลัษย จากที่นั้นก็หาไม่ บุคคลนั้นนั้นแหละ กำหนดไว้ในทุกขเวทนา บุคคลนั้น ย่อมกำหนดวิจิตรจกานลัษย และกำหนดรูกฏิกษานลัษย อันตั้งอยู่ในที่เดียวกันกับอนลัษยนั้น จากที่นั้น แต่ บุคคลนั้น จะกำหนดรูกมารากานลัษย และมานานลัษย จากที่นั้นก็หาไม่ .

บุคคลใด กำหนดรู้กรรมราคานุสัย ปฏิฆานุสัย และมานานุสัย จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมกำหนดรู้ภวราคานุสัย จากที่นั่นหรือ?

ไม่มี.

หรือว่า บุคคลใด กำหนดรู้วราคานุสสัย จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมกำหนดรู้
กามราคานุสสัย ปฏิฆานุสสัย และมานานุสสัย จากที่นั้น?

ย่อมกำหนดรู้มานานลัย .

บุคคลใด กำหนดรู้กามราคานสัย ปฏิฆานสัย และมานานสัย จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมกำหนดรู้วิชขานสัย จากที่นั้นหรือ?

ไม่มี.

หรือว่า บุคคลใด กำหนดรู้วิชานสัย จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมกำหนดรู้

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปกรณ์ ภาค ๑
มรรค ๒ จำพวก และบุคคลที่ ๘ ย่อมไม่กำหนดรู้วิจิตรจกานสัย และไม่กำหนดรู้กามราคานสัย
ปฏิฆานสัย มานานสัย และทัญญานสัย ฯลฯ .

[๑๔๖๒] บุคคลใด ไม่กำหนดรู้กามราคาน้อย ปฏิฆาน้อย มานาน้อย ทิฏฐาน้อย และวิจิกิจจาน้อย บุคคลนั้น ย่อมไม่กำหนดรู้ภวราคาน้อย ฯลฯ อวิชขาน้อยหรือ?

ពួក​ແລ້ວ .

หรือว่า บุคคลใด ไม่กำหนดรู้วิชานุสสัย บุคคลนั้น ย่อมไม่กำหนดรู้กามราคะ

* นุสั ย ปฏั ฆา นุสั ย มา นานุสั ย ทั ญ จ्ञา นุสั ย แล ะ วิ จิ กิ จ ฉา นุสั ย ?

บุคคลที่ ๘ ย่อมไม่กำหนดรู้อริชานัสสย กามราคานัสสย ปฏิฆานัสสย มานานัสสย แต่จะไม่กำหนดรู้ทิฏฐานัสสย และวิจิกิจจานัสสยก็หาไม่ บุคคลผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยอนาคามีมรรค ย่อมไม่กำหนดรู้อริชานัสสย มานานัสสย ทิฏฐานัสสย และวิจิกิจจานัสสย แต่จะไม่กำหนดรู้ กามราคานัสสย และปฏิฆานัสสยก็หาไม่ บุคคลทั้งหลายที่เหลือ เว้นบุคคลผู้มีความพร้อมเพรียง ด้วยมรรค ๒ จำพวก และบุคคลที่ ๘ ย่อมไม่กำหนดรู้อริชานัสสย และจะไม่กำหนดรู้ กามราคานัสสย ปฏิฆานัสสย มานานัสสย ทิฏฐานัสสย และวิจิกิจจานัสสย .

[๑๔๖๓] บุคคลใด ไม่กำหนดรู้กามราคานสัย ปฏิฆานสัย มานานสัย ทิฏฐานสัย วิจิกิจฉานสัย และภวราคานสัย บุคคลนั้น ย่อมไม่กำหนดรู้วิชชานสัยหรือ?

ពួក​ແລ້ວ ។

หรือว่า บุคคลใด ไม่กำหนดรู้วิชานุสสัย บุคคลนั้น ย่อมไม่กำหนดรู้กามราคานุสสัย ปริหานุสสัย มานานุสสัย ทิฏฐานุสสัย วิภิกิจจานุสสัย และภวราคานุสสัย?

บุคคลที่ ๘ ย่อมไม่กำหนดรู้วิชานานสัย กามราคานสัย ปฏิฆานสัย มานานสัย และ
ภวราคานสัย แต่จะ ไม่กำหนดรู้ทิฏฐานสัย และวิกิจจานสัยก็หาไม่ บุคคลผู้มีความพร้อมเพรียง
ด้วยอนาคามมรรค ย่อมไม่กำหนดรู้วิชานานสัย มานานสัย ทิฏฐานสัย วิกิจจานสัย และ
ภวราคานสัย แต่จะ ไม่กำหนดรู้กามราคานสัย และปฏิฆานสัยก็หาไม่ บุคคลทั้งหลายที่เหลือ
เว้นบุคคลผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยมรรค ๒ จำพวก และบุคคลที่ ๘ ย่อมไม่กำหนดรู้วิชานานสัย
และไม่กำหนดรู้กามราคานสัย ปฏิฆานสัย มานานสัย ทิฏฐานสัย วิกิจจานสัย และภวราคานสัย .

[๑๕๖๔] บุคคลไม่กำหนดรู้กรรมราคานุสัย จากที่ใด ย่อมไม่กำหนดรู้ปฏิฆานุสัย จากที่นั่นหรือ?

บุคคลย่อมไม่กำหนดรู้กามราคานุสัย จากที่นั่น คือ ในทุกเขตนา แต่จะไม่กำหนดรู้
ปฏิฆานุสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลย่อมไม่กำหนดรู้กามราคานุสัย และไม่กำหนดรู้ปฏิฆานุสัย
จากที่นั่น คือ ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ ในอุปปีนาณธรรม .

หรือว่า บุคคลไม่กำหนดรู้ปริมาณสัຍ จากที่ใด ย่อมไม่กำหนดรู้กามราคานุสัຍ จากที่นั้น?

บุคคลไม่กำหนดรู้ภูษานุสย จากที่นั่น คือ ในเวทนา ๒ ในกามธาตุ แต่จะไม่กำหนดรู้
กามราธานุสย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลย่อมไม่กำหนดรู้ภูษานุสย และไม่กำหนดรู้กามราธานุสย
จากที่นั่น คือ ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ ในอปริยาป็นธรรม .

บุคคลไม่กำหนดรู้กำไรราคานุลัย จากที่ใด ย่อมไม่กำหนดรู้มานานุลัย จากที่นั้นหรือ?

บุคคลย่อมไม่กำหนดรู้กามราคานุสัย จากที่นั่น คือ ในรูปชาติ ในรูปชาติ แต่จะไม่กำหนดรู้มานานุสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลย่อมไม่กำหนดรู้กามราคานุสัย และ ไม่กำหนดรู้มานานุสัย จากที่นั่น คือ ในทุกขเวทนา ในอปริยาป็นนธรรม .

หรือว่า บุคคลไม่กำหนดรู้มานานุสัย จากที่ใด ย่อมไม่กำหนดรู้กามราจานุสัย จากที่นั้น?

ពុកແລ້ວ .

บุคคลไม่กำหนดรู้กามราคานุสัย จากที่ใด ย่อมไม่กำหนดรู้วิภูฐานุสัย ฯลฯ
วิภิจจานุสัย จากที่นั้นหรือ?

บุคคลย่อมไม่กำหนดรู้กามราคานุสัย จากที่นั่น คือ ในทุกขเวทนา ในรูปธาตุ ใน
อรูปธาตุ แต่จะไม่กำหนดรู้วิจิจิกจกานุสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลย่อมไม่กำหนดรู้กามราคานุสัย
และไม่กำหนดรู้วิจิจิกจกานุสัย จากที่นั่น คือ ในอปรียาป็นนธรรม .

หรือว่า บุคคลไม่กำหนดรู้วิจิจจกานุสย จากที่ใด ย่อมไม่กำหนดรู้กามราคานุสย จากที่นั้น?

ពួក​ແລ້ວ .

บุคคลย่อมไม่กำหนดรู้กามราคานุสัย จากที่ใด ย่อมไม่กำหนดรู้วราราคานุสัย จากที่นั่นหรือ?

บุคคลย่อมไม่กำหนดรู้กรรมราคานุสัย จากที่นั่น คือ ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ แต่จะไม่กำหนดรู้ภวราคานุสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลไม่กำหนดรู้กรรมราคานุสัย และไม่กำหนดรู้ภวราคานุสัย จากที่นั่น คือ ในทกขเวทนา ในอปริยาป็นธรรม .

หรือว่า บุคคลไม่กำหนดรู้ภวราदानสัย จากที่ใด ย่อมไม่กำหนดรู้กามราदानสัย

จากที่นั่น?

บุคคลย่อมไม่กำหนดรู้ภวราคนุสย จากที่นั่น คือ ในเวทนา ๒ ในกามธาตุ แต่จะไม่กำหนดรู้กามราคนุสย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลไม่กำหนดรู้ภวราคนุสย และไม่กำหนดรู้กามราคนุสย จากที่นั่น คือ ในทุกขเวทนา ในอปริยาปันนธรรม .

บุคคลไม่กำหนดรู้กามราคานุสัย จากที่ใด ย่อมไม่กำหนดรู้วิชานุสัย จากที่นั้นหรือ?

บุคคลย่อมไม่กำหนดรู้กรรมราคานิสัย จากที่นั่น คือ ในทกขเวทนา ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ แต่จะไม่กำหนดรู้วิชขานิสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลย่อมไม่กำหนดรู้กรรมราคานิสัย และไม่กำหนดรู้วิชขานิสัย จากที่นั่น คือ ในอปริยาปันนธรรม.

หรือว่า บุคคลไม่กำหนดรู้วิชานุสสัย จากที่ใด ย่อมไม่กำหนดรู้กามราคานุสสัย จากที่นั่น?

ถูกแล้ว .

[๑๔๖๕] บุคคลไม่กำหนดรู้ปฏิฆานุสสัย จากที่ใด ย่อมไม่กำหนดรู้มานานุสสัย จากที่นั่นหรือ?

บุคคลย่อมไม่กำหนดรูปภูษานุสสัย จากที่นั่น คือ ในเวทนา ๒ ในกามธาตุ ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ แต่จะไม่กำหนดรู้มานานุสสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลย่อมไม่กำหนดรูปภูษานุสสัย และไม่กำหนดรู้มานานุสสัย จากที่นั่น คือ ในอปรียาป็นธรรมชาติ .

หรือว่า บุคคลไม่กำหนดรู้มานานุสัย จากที่ใด ย่อมไม่กำหนดรู้ปฏิฆานุสัย จากที่นั้น?

บุคคลย่อมไม่กำหนดรู้मानุสสัย จากที่นั่น คือ ในทุกขเวทนา แต่จะไม่กำหนดรู้
ปฏิฆมานุสสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลย่อมไม่กำหนดรู้मानุสสัย และไม่กำหนดรู้ปฏิฆมานุสสัย จาก
ที่นั่น คือ ในอปริยาปนนรรรม .

บุคคลไม่กำหนดรู้ปฏิฆานุสัย จากที่ใด ย่อมไม่กำหนดรู้ทิฏฐฐานุสัย ฯลฯ วิจิกิจจา-

* นุ้ย จากที่นั่นหรือ?

บุคคลไม่กำหนดรูปภูษานัสย จากที่นั่น คือ ในเวทนา ๒ ในกามธาตุ ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ แต่จะ ไม่กำหนดรูปวิจิจจกานัสย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลย่อมกำหนดรูปภูษานัสย และไม่กำหนดรูปวิจิจจกานัสย จากที่นั่น คือ ในอปรียาป็นธรรมชาติ .

หรือว่า บุคคลไม่กำหนดรู้วิจิจกจกนุสย จากที่ใด ย่อมไม่กำหนดรู้ปฏิภมานุสย จากที่นั่น?

ពកແລ້ວ .

บุคคล ไม่กำหนดรู้ปริมาณสัณย จากที่ใด ย่อมไม่กำหนดรู้ภวราคานุสัณย จากที่นั้นหรือ?

บุคคลไม่กำหนดรูปภูษานสัย จากที่นั่น คือ ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ แต่จะไม่กำหนดรูป
ภวราคนาสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลย่อมไม่กำหนดรูปภูษานสัย และไม่กำหนดรูปภวราคนาสัย
จากที่นั่น คือ ในเวทนา ๒ ในกามธาตุ ในอปรียาป็นธรรม .

หรือว่า บุคคลไม่กำหนดรู้ภวราตามุขัย จากที่ใด ย่อมไม่กำหนดรู้ปฏิฆามุขัย จากที่นั่น?

บุคคลย่อมไม่กำหนดรู้ภวราคะนสัย จากที่นั่น คือ ในทุกขเวทนา แต่จะไม่กำหนดรู้
ปฏิฆานสัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลย่อมไม่กำหนดรู้ภวราคะนสัย และไม่กำหนดรู้ปฏิฆานสัย
จากที่นั่น คือ ในเวทนา ๒ ในกามธาตุ ในอปริยาปนนธรรม .

บุคคลไม่กำหนดรู้ปริมาณสัณย จากที่ใด ย่อมไม่กำหนดรู้วิชานสัณย จากที่นั้นหรือ?

บุคคลไม่กำหนดรูปปฏิมาสนัย จากที่นั่น คือ ในเวทนา ๒ ในกามธาตุ ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ แต่จะไม่กำหนดรูปวิชานสนัย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลย่อมไม่กำหนดรูปปฏิมาสนัย และไม่กำหนดรูปวิชานสนัย จากที่นั่น คือ ในอปริยาปนนธรรม .

หรือว่า บุคคลไม่กำหนดรู้วิชานุสสัย จากที่ใด ย่อมไม่กำหนดรู้ปฏิฆานุสสัย จากที่นั้น?

ถูกแล้ว .

[๔๖๖] บุคคลไม่กำหนดรู้มานานุสัย จากที่ใด ย่อมไม่กำหนดรู้ทิวฐานุสัย ฯลฯ
 วิจิกิจฉานุสัย จากที่นั่นหรือ?

บุคคลไม่กำหนดรัมานานสืบ จากที่นั่น คือ ในทกขเวทนา แต่จะไม่กำหนดรวิจิจจา-

* นสย จากที่นั่นก็หาไม่ บุคคลไม่กำหนดรู้มานานุสย และ ไม่กำหนดรู้วิจิจจกนานุสย จากที่นั่น คือ ในอุปปริยาปันนธรรม .

หรือว่า บุคคลไม่กำหนดรู้วิจิจจกนุสัย จากที่ใด ย่อมไม่กำหนดรู้มานานุสัย จากที่นั่น?

ถูกแล้ว .

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปกรณ์ ภาค ๑
บุคคลไม่กำหนดรู้มานานุสัย จากที่ใด ย่อมไม่กำหนดรู้ภวราदानุสัย จากที่นั้น
หรือ?

หรือว่า บุคคลไม่กำหนดรู้ภวราदानุสัย จากที่ใด ย่อมไม่กำหนดรู้มานานุสัย จากที่นั่น?

บุคคลไม่กำหนดรู้มานานุสัย จากที่ใด ย่อมไม่กำหนดรู้วิชานุสัย จากที่นั้นหรือ?

หรือว่า บุคคลไม่กำหนดรู้วิชานุสัย จากที่ใด ย่อมไม่กำหนดรู้มานานุสัย จากที่นั้น?

[๑๔๖๗] บุคคลไม่กำหนดรู้กฎฐานุสย จากที่ใด ย่อมไม่กำหนดรู้วิจิจจกฐานุสย จากที่นั่นหรือ?

หรือว่า บุคคลไม่กำหนดรู้วิจิจกานุสัย จากที่ใด ย่อมไม่กำหนดรู้ทิฏฐานุสัย จากที่นั่น?

[๑๔๖๘] บุคคลไม่กำหนดรู้วิจิจกณนุสย จากที่ใด ย่อมไม่กำหนดรู้วราจกณนุสย จากที่นั่นหรือ?

หรือว่า บุคคลไม่กำหนดรู้ภวราदानุสัย จากที่ใด ย่อมไม่กำหนดรู้วิจิจจกานุสัย
จากที่นั่น?

บุคคลไม่รู้กำหนดรู้วิจิตรงานสุข จากที่ใด ย่อมไม่กำหนดรู้วิชานสุข จาก
ที่นั่นหรือ?

หรือว่า บุคคลใด ไม่กำหนดรู้วิชานุสัย จากที่ใด ย่อมไม่กำหนดรู้วิจิจจนา-
*นุสัย จากที่นั่น?

[๑๔๖๙] บุคคลไม่กำหนดรู้วราคานุสสัย จากทีใด ย่อมไม่กำหนดรู้วิชานุสสัย จากที่นั่นหรือ?

หรือว่า บุคคลไม่กำหนดรู้วิชานุสย จากที่ใด ย่อมไม่กำหนดรู้ภวราคนุสย
จากที่นั่น?

[๑๔๓๐] บุคคลไม่กำหนดรู้กามราคานุสัย และภฏิฆานุสัย จากที่ใด ย่อมไม่กำหนดรู้มานานุสัย จากที่นั่นหรือ?

หรือว่า บุคคลไม่กำหนดรู้มานานุสัย จากที่ใด ย่อมไม่กำหนดรู้กามราคานุสัย และปฏิฆานุสัย จากที่นั้น?

บุคคลไม่กำหนดรู้กามราคานุสัย และปฏิฆานุสัย จากที่ใด ย่อมไม่กำหนดรู้
ทิฏฐานุสัย ฯลฯ วิจิกิจฉานุสัย จากที่นั่นหรือ?

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปรกณ ภาค ๑
กามราคะนสัย และปฏิฆานสัย จากที่นั่น?

บุคคลใด ไม่กำหนดรู้กามราคานสัย และปฏิฆานสัย จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมไม่กำหนดรู้ทิวฐานสัย ฯลฯ วิจิกจจานสัย จากที่นั้นหรือ?

หรือว่า บุคคลใด กำหนดรู้วิจิตรจกานสย จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมไม่กำหนดรุกรามราคานสย และปฏิฆานสย จากที่นั้น?

บุคคลใด ไม่กำหนดรู้กำไรราคาสื และปฏิฆานุสื จากทีใด บุคคลนั้น
ย่อมไม่กำหนดรู้ภวราคาสื จากที่นั้นหรือ?

หรือว่า บุคคลใด ไม่กำหนดรู้ภวราคะนุสย จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมไม่กำหนดรู้
ภวราคะนุสย และปฏิฆะนุสย จากที่นั้น?

บุคคลใด ไม่กำหนดรู้ปริมาณราคาสลี่ย และปริมาณสลี่ย จากที่ใด บุคคลนั้น ย่อมไม่กำหนดรู้วิชาสลี่ย จากที่นั่นหรือ?

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปรกณ ภาค ๑
*นุสสัย ปฏิฆานุสสัย มานานุสสัย ทิฏฐานุสสัย วิจิกิจจานุสสัย และภวราคานุสสัย และไม่กำหนดรู้
อริชชานุสสัย ในที่ทั้งปวง .

หรือว่า บุคคลใด ไม่กำหนดรู้อริชชานุสสัย จากที่ใด บุคคลนั้นย่อมไม่กำหนดรู้
ภวราคานุสสัย ปฏิฆานุสสัย มานานุสสัย ทิฏฐานุสสัย วิจิกิจจานุสสัย และภวราคานุสสัย จาก
ที่นั้น?

บุคคลที่ ๘ ไม่กำหนดรู้ในเวทนา ๓ ในกามธาตุ ในอรุปรธาตุ บุคคลที่ ๘ นั้น
ย่อมไม่กำหนดรู้อริชชานุสสัย ภวราคานุสสัย ปฏิฆานุสสัย มานานุสสัย และภวราคานุสสัย จากที่นั้น
แต่บุคคลที่ ๘ นั้น จะไม่กำหนดรู้ทิฏฐานุสสัย และวิจิกิจจานุสสัย จากที่นั้นก็หาไม่ บุคคลนั้น
นั้นแหละ ไม่กำหนดรู้ในอปริยาป็นธรรม บุคคลนั้น ย่อมไม่กำหนดรู้อริชชานุสสัย ไม่กำหนด
รู้ภวราคานุสสัย ปฏิฆานุสสัย มานานุสสัย ทิฏฐานุสสัย วิจิกิจจานุสสัย และภวราคานุสสัย จาก
ที่นั้น บุคคลผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยอนาคามีมรรค ไม่กำหนดรู้ในทุกขเวทนา บุคคลผู้มีความ
พร้อมเพรียงด้วยอนาคามีมรรคนั้น ย่อมไม่กำหนดรู้อริชชานุสสัย ภวราคานุสสัย มานานุสสัย
ทิฏฐานุสสัย วิจิกิจจานุสสัย และภวราคานุสสัย จากที่นั้น แต่บุคคลผู้มีความพร้อมเพรียงด้วย
อนาคามีมรรคนั้น ไม่กำหนดรู้ปฏิฆานุสสัย จากที่นั้นก็หาไม่ บุคคลนั้นนั้นแหละ ไม่กำหนด
รู้ในเวทนา ๒ ในกามธาตุ บุคคลนั้นย่อมไม่กำหนดรู้อริชชานุสสัย ปฏิฆานุสสัย มานานุสสัย
ทิฏฐานุสสัย วิจิกิจจานุสสัย และภวราคานุสสัย จากที่นั้น แต่บุคคลนั้น จะ ไม่กำหนดรู้ภวราคา-
*นุสสัย จากที่นั้นก็หาไม่ บุคคลนั้นนั้นแหละ ไม่กำหนดรู้ในอรุปรธาตุ ในอรุปรธาตุ ในอปริยา-
*ป็นธรรม บุคคลนั้น ย่อมไม่กำหนดรู้อริชชานุสสัย ไม่กำหนดรู้ภวราคานุสสัย ปฏิฆานุสสัย
มานานุสสัย ทิฏฐานุสสัย วิจิกิจจานุสสัย และภวราคานุสสัย จากที่นั้น บุคคลทั้งหลายที่เหลือ
เว้นบุคคลผู้มีความพร้อมเพรียงด้วยมรรค ๒ จำพวก และบุคคลที่ ๘ ย่อม ไม่กำหนดอริชชานุสสัย
ไม่กำหนดรู้ภวราคานุสสัย ปฏิฆานุสสัย มานานุสสัย ทิฏฐานุสสัย วิจิกิจจานุสสัย และภวราคานุสสัย
ในที่ทั้งปวง .

ปริญญาวาร จป .

ปหินวาร

อนโถม

[๑๔๙๖] กามราคานุสสัย อันบุคคลใดละได้แล้ว ปฏิฆานุสสัย เป็นอันบุคคลนั้น
ละได้แล้วหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า ปฏิฆานุสสัย อันบุคคลใดละได้แล้ว กามราคานุสสัย เป็นอันบุคคลนั้น
ละได้แล้ว?

ถูกแล้ว .

กามราคานุสสัย อันบุคคลใดละได้แล้ว มานานุสสัย เป็นอันบุคคลนั้นละได้แล้ว
หรือ?

กามราคานุสสัย พระอนาคามีละได้แล้ว แต่มานานุสสัย พระอนาคามีนั้นยังละไม่ได้
กามราคานุสสัย พระอรหันต์ละได้แล้ว และมานานุสสัย พระอรหันต์ก็ละได้แล้ว .

หรือว่า มานานุสสัย อันบุคคลใดละได้แล้ว กามราคานุสสัย เป็นอันบุคคลนั้นละ
ได้แล้ว?

ถูกแล้ว .

กามราคานุสสัย อันบุคคลใดละได้แล้ว ทิฏฐานุสสัย ฯลฯ วิจิกิจจานุสสัย เป็นอัน
บุคคลนั้นละได้แล้วหรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า วิจิกิจจานุสสัย อันบุคคลใดละได้แล้ว กามราคานุสสัย เป็นอันบุคคลนั้น
ละได้แล้ว .

วิจิกิจจานุสสัย บุคคล ๒ จำพวกละได้แล้ว แต่กามราคานุสสัย บุคคล ๒ จำพวกเหล่านั้น
ยังละไม่ได้ วิจิกิจจานุสสัย บุคคล ๒ จำพวกละได้แล้ว และกามราคานุสสัย บุคคล ๒ จำพวก
ก็ละได้แล้ว .

กามราคานุสสัย อันบุคคลใดละได้แล้ว ภวราคานุสสัย ฯลฯ อริชชานุสสัย เป็นอัน
บุคคลนั้นละได้แล้วหรือ?

กามราคานุสสัย พระอนาคามีละได้แล้ว แต่อริชชานุสสัย พระอนาคามีนั้นยังละไม่ได้
กามราคานุสสัย พระอรหันต์ละได้แล้ว และอริชชานุสสัย พระอรหันต์ก็ละได้แล้ว .

หรือว่า อริชชานุสสัย อันบุคคลใดละได้แล้ว กามราคานุสสัย เป็นอันบุคคลนั้นละ
ได้แล้ว?

ถูกแล้ว .

[๑๔๙๗] ปฏิฆานุสสัย อันบุคคลใดละได้แล้ว มานานุสสัย เป็นอันบุคคลนั้นละได้
แล้วหรือ?

ปฏิฆานุสสัย พระอนาคามีละได้แล้ว แต่มานานุสสัย พระอนาคามีนั้นยังละไม่ได้ ปฏิฆา-

พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๘ อภิธรรมปิฎกที่ ๕ ยมกปรกณ ภาค ๑
หรือว่า อริชชาณสย อันบุคคลใดละแล้ว ในที่ใด กามราคานสย ปฏิฆานสย
มานานสย ทิฏฐานสย และวิจิกิจฉานสย เป็นอันบุคคลนั้นละแล้ว ในที่นั้น?

อริชชาณสย มานานสย ทิฏฐานสย และวิจิกิจฉานสยอันบุคคลนั้น คือ พระอรหันต์
ละแล้ว ในที่นั้น คือ ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ กามราคานสย ปฏิฆานสย ไม่พึงกล่าวว่า ละแล้ว
หรือยังไม่ละแล้ว อริชชาณสย กามราคานสย มานานสย ทิฏฐานสย และวิจิกิจฉานสย
อันบุคคลนั้น คือ บุคคลนั้นนั้นแหละละแล้ว ในที่นั้น คือ ในเวทนา ๒ ในกามธาตุ ปฏิฆานสย
ไม่พึงกล่าวว่า ละแล้วหรือยังไม่ละแล้ว อริชชาณสย ปฏิฆานสย ทิฏฐานสย และวิจิกิจฉานสย
อันบุคคลนั้น คือ บุคคลนั้นนั้นแหละละแล้ว ในที่นั้น คือ ในทุกขเวทนา กามราคานสย และ
มานานสย ไม่พึงกล่าวว่า ละแล้วหรือยังไม่ละแล้ว .

[๑๔๒๘] กามราคานสย ปฏิฆานสย มานานสย ทิฏฐานสย วิจิกิจฉานสย
และภวราคานสย อันบุคคลใดละแล้ว ในที่ใด อริชชาณสย เป็นอันบุคคลนั้นละแล้ว
ในที่นั้นหรือ?

ไม่มี .

หรือว่า อริชชาณสย อันบุคคลใดละแล้ว ในที่ใด กามราคานสย ปฏิฆานสย
มานานสย ทิฏฐานสย วิจิกิจฉานสย และภวราคานสย เป็นอันบุคคลนั้นละแล้ว ใน
ที่นั้น?

อริชชาณสย มานานสย ทิฏฐานสย วิจิกิจฉานสย และภวราคานสย อันบุคคลนั้น
คือ พระอรหันต์ละแล้ว ในที่นั้น คือ ในรูปธาตุ ในอรูปธาตุ กามราคานสย และปฏิฆานสย
ไม่พึงกล่าวว่า ละแล้วหรือยังไม่ละแล้ว อริชชาณสย กามราคานสย มานานสย ทิฏฐานสย และ
วิจิกิจฉานสย อันบุคคลนั้น คือ บุคคลนั้นนั้นแหละละแล้วในที่นั้น คือ ในเวทนา ๒ ใน
กามธาตุ ปฏิฆานสย และภวราคานสย ไม่พึงกล่าวว่า ละแล้วหรือยังไม่ละแล้ว อริชชาณสย
ปฏิฆานสย ทิฏฐานสย และวิจิกิจฉานสย อันบุคคลนั้นคือบุคคลนั้นนั้นแหละละแล้ว ในที่นั้น
คือ ในทุกขเวทนา กามราคานสย และภวราคานสย ไม่พึงกล่าวว่า ละแล้วหรือยังไม่ละแล้ว?
อนุโลม จบ .

[๑๔๒๙] กามราคานสย อันบุคคลใด ยังละไม่ได้ ปฏิฆานสย บุคคลนั้น ก็ยังละ
ไม่ได้หรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า ปฏิฆานสย อันบุคคลใด ยังละไม่ได้ กามราคานสย อันบุคคลนั้น
ก็ยังไม่ละไม่ได้?

ถูกแล้ว .

กามราคานสย อันบุคคลใดยังละไม่ได้ มานานสย บุคคลนั้น ก็ยังไม่ละ
ไม่ได้หรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า มานานสย อันบุคคลใด ยังละไม่ได้ กามราคานสย อันบุคคลนั้น ก็
ยังไม่ละไม่ได้?

มานานสย พระอนาคามี ยังละไม่ได้ แต่กามราคานสย พระอนาคามีนั้น ละไม่ได้
ก็หาไม่ มานานสย บุคคล ๓ จำพวก ยังละไม่ได้ และกามราคานสย บุคคล ๓ จำพวก ก็
ยังไม่ละไม่ได้ .

กามราคานสย อันบุคคลใด ยังละไม่ได้ ทิฏฐานสย ฯลฯ วิจิกิจฉานสย บุคคล
นั้น ก็ยังไม่ละไม่ได้หรือ?

กามราคานสย บุคคล ๒ จำพวก ยังละไม่ได้ แต่วิจิกิจฉานสย บุคคล ๒ จำพวก
เหล่านั้น ละไม่ได้ก็หาไม่ กามราคานสย ปุถุชนยังละไม่ได้ และวิจิกิจฉานสย ปุถุชนก็ยังไม่
ได้ .

หรือว่า วิจิกิจฉานสย อันบุคคลใด ยังละไม่ได้ กามราคานสย บุคคลนั้น
ก็ยังไม่ละไม่ได้?

ถูกแล้ว .

กามราคานสย อันบุคคลใด ยังละไม่ได้ ภวราคานสย ฯลฯ อริชชาณสย
บุคคลนั้น ก็ยังไม่ละไม่ได้หรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า อริชชาณสย อันบุคคลใด ยังละไม่ได้ กามราคานสย บุคคลนั้น ก็
ยังไม่ละไม่ได้?

อริชชาณสย พระอนาคามี ยังละไม่ได้ แต่กามราคานสย พระอนาคามีนั้น ละไม่ได้
ก็หาไม่ อริชชาณสย บุคคล ๓ จำพวก ยังละไม่ได้ และกามราคานสย บุคคล ๓ จำพวก ก็
ยังไม่ละไม่ได้ .

[๑๔๓๐] ปฏิฆานสย อันบุคคลใด ละไม่ได้แล้ว มานานสย อันบุคคลนั้น ก็
ยังไม่ละไม่ได้หรือ?

ពួក​ແລ້ວ .

หรือว่า มานานุสย อันบุคคลใด ยังจะไม่ได้ ปฏิมานุสย อันบุคคลนั้น ก็ยังจะไม่ได้?

มานานุสสัย พระอนาคามี ยังจะไม่ได้ แต่ปฏิฆานุสสัย พระอนาคามีนั้น ละไม่ได้
ก็หาไม่นานานุสสัย บุคคล ๓ จำพวก ยังจะไม่ได้แล้ว และปฏิฆานุสสัย บุคคล ๓ จำพวก ก็
ยังจะไม่ได้ .

ปริมาณน้อย อันบุคคลใด ยังจะไม่ได้ ทิฏฐานุสัย ฯลฯ วิจิกิจฉานุสัย อันบุคคลนั้น ก็ยังจะไม่ได้หรือ?

ปริมาณสัปดาห์ บุคคล ๒ จำพวก ยังจะไม่ได้ เติบโตกิจจานุสัปดาห์ บุคคล ๒ จำพวกเหล่านั้น
จะไม่ได้ก็หาไม่ ปริมาณสัปดาห์ บุคคลยังจะไม่ได้ และเติบโตกิจจานุสัปดาห์ ก็ยังจะไม่ได้แล้ว .

หรือว่า วิจัยงานดูสั้ย อันบุคคลใด ยังละไม่ได้ ปฏิษานดูสั้ย อันบุคคลนั้น ก็ยัง
ละไม่ได้?

ពួក​ແລ້វ ។

ปฏิฆานัสัย อัมมกคฺคโต ยังละไม่ได้ ภวราคานัสัย ฯลฯ อวิชชานัสัย อัมมกคฺค
นั้น ยังละไม่ได้หรือ?

ពុកແລ້ວ .

หรือว่า อวิชชาอันสย อันบุคคลใด ยังละไม่ได้ ปฏิฆาอันสย อันบุคคลนั้น ก็ยัง
ละไม่ได้?

อวิชชาสงสัย พระอนาคามี ยังละไม่ได้ แต่ปฏิฆะสงสัย พระอนาคามี ละไม่ได้ก็หาไม่
อวิชชาสงสัย บคค ๓ จำพวก ยังละไม่ได้ และปฏิฆะสงสัย บคค ๓ จำพวก ก็ยังละไม่ได้.

[๑๕๓๑] มานานสั้ย อันบอกลใจ ยังจะไม่ได้ ทิฏฐานุสสัย ฯลฯ วิจิกิจจานุสสัย
อันบอกลนั้น ก็ยังจะไม่ได้หรือ?

มานานุสสัย บุคคล ๓ จำพวก ยังจะไม่ได้ แต่วิจิกิจจานุสสัย บุคคล ๓ จำพวกเหล่านั้น
จะไม่ได้ก็หาไม่ มานานุสสัย ปุถุชนยังจะไม่ได้ และวิจิกิจจานุสสัย ก็ยังจะไม่ได้ .

หรือว่า วิกิจจานุสสัย อันบุคคลใด ยังจะไม่ได้ มานานุสสัย อันบุคคลนั้น ก็ยัง
จะไม่ได้?

ពុកແລ້ວ .

มานานสัย อันบุคคลใด ยังจะได้ ภาวากานสัย ฯลฯ อวิชขานสัย อันบุคคล
นั้น ก็ยังจะได้หรือไม่?

ถูกแล้ว .

หรือว่า อวิชานุสัย บุคคลใด ยังจะไม่ได้ มานานุสัย อันบุคคลนั้น ก็ยังจะไม่ได้?

6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 1039 1040 1041 1042 1

[๑๕๓๒] ทิฐฐานุสัย อันบุคคลใด ยังไม่ได้ วิจิกิจจานุสัย อันบุคคลนั้น ก็ยังไม่ได้หรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า วิกิจจานุสัย อันบุคคลใด ยังจะไม่ได้ ทิฏฐานุสัย อันบุคคลนั้น ก็ยัง
จะไม่ได้?

ถูกแล้ว ๗๗ .

[๑๕๓๓] วิจิกิจจานุสสัย อันบุคคลใด ยังละไม่ได้ ภวราคานุสสัย ฯลฯ อวิชชานุสสัย
อันบุคคลนั้น ก็ยังละไม่ได้หรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า อวิชานุสัย อันบุคคลใด ยังละไม่ได้ วิกิจจานุสัย อันบุคคลนั้น ก็ยัง
ละไม่ได้?

อวิชานุสัย บุคคล ๓ จำพวกยังจะได้ ไม่ได้ เติรวิจิจจนุสัย บุคคล ๓ จำพวกเหล่านั้น
ไม่ได้ก็หาไม่ อวิชานุสัย ปถชนยังจะได้ ไม่ได้ และวิจิจจนุสัย ปถชนก็ยังไม่ได้.

[๑๕๓๔] ภวราคานุสัย อันบุคคลใด ยังละไม่ได้ อวิชชานุสัย อันบุคคลนั้น ก็ยังละไม่ได้หรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า อวิชชาสงสัย อันบุคคลใด ยังไม่ได้ ภวราคานุสัย อันบุคคลนั้น ก็ยัง
ไม่ได้?

ถูกแล้ว .

[๑๕๓๕] กามราคานุสัย และปฏิฆานุสัย อันบุคคลใด ยังจะได้ไม่ได้ มานานุสัย
อันบุคคลนั้น ก็ยังจะได้ไม่ได้หรือ?

ถูกแล้ว .

หรือว่า มานานสัปดาห์ อันบุคคลใด ยังละไม่ได้ กามราคานิสัย และปฏิฆานิสัย

[๑๕๘๐] เมื่อบุคคลจติจากภมิที่ไม่ไชรปราท ไม่ไชอรปราท เข้าถึงกามธาท บางคน

